

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΙΡΑΙΑ
ΤΜΗΜΑ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ
“EXECUTIVE MBA”

ΘΕΜΑ:

ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ
«ΩΜΕΓΑ ΜΕΣΙΤΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ ΚΑΙ ΑΝΤΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ Α.Ε.»

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΤΟΥ ΦΟΙΤΗΤΗ:

ΜΠΑΡΜΠΑΡΗ ΓΕΩΡΓΙΟΥ

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ : ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΑΡΤΙΚΗΣ

ΠΕΙΡΑΙΑΣ, 2013

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΙΡΑΙΩΣ
ΤΜΗΜΑ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΣΤΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΓΙΑ ΣΤΕΛΕΧΗ

ΒΕΒΑΙΩΣΗ ΕΚΠΟΝΗΣΗΣ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Δηλώνω υπεύθυνα ότι η διπλωματική εργασία για τη λήψη του μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών, του Πανεπιστημίου Πειραιώς, στη Διοίκηση Επιχειρήσεων για Στελέχη : E-MBA με τίτλο :

ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ «ΩΜΕΓΑ ΜΕΣΙΤΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ ΚΑΙ ΑΝΤΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ Α.Ε.»

έχει συγγραφεί από εμένα αποκλειστικά και στο σύνολό της. Δεν έχει υποβληθεί ούτε έχει εγκριθεί στο πλαίσιο κάποιου άλλου μεταπτυχιακού προγράμματος ή προπτυχιακού τίτλου σπουδών, στην Ελλάδα ή στο εξωτερικό, ούτε είναι εργασία ή τμήμα εργασίας ακαδημαϊκού ή επαγγελματικού χαρακτήρα.

Δηλώνω επίσης υπεύθυνα ότι οι πηγές στις οποίες ανέτρεξα για την εκπόνηση της συγκεκριμένης εργασίας, αναφέρονται στο σύνολό τους, κάνοντας πλήρη αναφορά στους συγγραφείς, τον εκδοτικό οίκο ή το περιοδικό, συμπεριλαμβανομένων και των πηγών που ενδεχομένως χρησιμοποιήθηκαν από το διαδίκτυο. Παράβαση της ανωτέρω ακαδημαϊκής μου ευθύνης αποτελεί ουσιώδη λόγο για την ανάκληση του πτυχίου μου.

Υπογραφή Μεταπτυχιακού Φοιτητή:

Όνοματεπώνυμο: Γεώργιος Μπαρμπαρής

Ημερομηνία: 28 Μαρτίου 2014

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η παρούσα εργασία έχει σκοπό την χρηματοοικονομική ανάλυση της εταιρίας ασφαλιστικής και αντασφαλιστικής διαμεσολάβησης «ΩΜΕΓΑ ΜΕΣΙΤΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ ΚΑΙ ΑΝΤΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ Α.Ε.». Για τον λόγο αυτό, θα αποτυπωθούν τα βασικά οικονομικά μεγέθη τόσο της παγκόσμιας όσο και την ελληνικής οικονομίας την περίοδο των ετών 2005 με 2011. Επίσης θα παρουσιαστούν τα βασικά μεγέθη του κλάδου ιδιωτικής ασφάλισης στις Ελλάδα την αντίστοιχη περίοδο. Θα μελετηθούν οι δημοσιευμένες οικονομικές καταστάσεις της επιχείρησης, θα υπολογιστούν και παρουσιαστούν οι βασικοί χρηματοοικονομικοί δείκτες, όπως και οι πίνακες κίνησης κεφαλαίων. Τα ανωτέρω επίσης θα διενεργηθούν για την ανταγωνιστική εταιρία «ΠΕΙΡΑΙΩΣ ΜΕΣΙΤΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΑΝΤΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ Α.Ε.». Τέλος, θα εξεταστούν και παρουσιαστούν, τόσο επιμέρους όσο και συγκριτικά, τα συμπεράσματα της μελέτης μας.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: ΕΙΣΑΓΩΓΗ	1
1.1 ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΙΚΟΣ ΣΚΟΠΟΣ.....	1
1.2 ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ.....	1
1.3 ΧΡΗΣΙΜΟΤΗΤΑ.....	2
1.4 ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ.....	3
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑΣ ΑΝΑΛΥΣΗΣ ΔΕΙΚΤΩΝ	5
2.1 ΓΕΝΙΚΑ.....	5
2.2 ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ.....	5
2.3 ΚΡΙΤΙΚΗ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΔΕΙΚΤΩΝ.....	13
2.4 ΕΞΑΓΩΓΗ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΩΝ.....	14
2.5 ΔΕΙΚΤΕΣ.....	15
2.5.1 ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑΣ.....	15
2.5.2 ΠΕΡΙΘΩΡΙΟΥ ΚΕΡΔΟΥΣ.....	16
2.5.3 ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΚΗΣ ΤΑΧΥΤΗΤΑΣ.....	16
2.5.3.1 ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΚΗΣ ΤΑΧΥΤΗΤΑΣ.....	16
2.5.3.2 ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΚΗΣ ΤΑΧΥΤΗΤΑΣ ΠΑΓΙΩΝ ΚΑΙ ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝΤΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ.....	17
2.5.3.3 ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΚΗΣ ΤΑΧΥΤΗΤΑΣ ΑΠΟΘΕΜΑΤΩΝ.....	17
2.5.3.4 ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΚΗΣ ΤΑΧΥΤΗΤΑΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ.....	18
2.5.3.5 ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΚΗΣ ΤΑΧΥΤΗΤΑΣ ΔΙΑΘΕΣΙΜΩΝ.....	18
2.5.4 ΙΔΙΩΦΕΛΟΥΣ ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑΣ.....	18
2.5.5 ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ.....	19
2.5.5.1 ΜΕΣΗΣ ΔΙΑΡΚΕΙΑΣ ΕΠΕΝΔΥΣΗΣ ΣΕ ΑΠΟΘΕΜΑΤΑ.....	19
2.5.5.2 ΜΕΣΗΣ ΔΙΑΡΚΕΙΑΣ ΕΙΣΠΡΑΞΗΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ.....	19
2.5.5.3 ΜΕΣΗΣ ΔΙΑΡΚΕΙΑΣ ΠΛΗΡΩΜΗΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ.....	20
2.5.6 ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑΣ.....	20
2.5.7 ΔΑΝΕΙΑΚΗΣ ΕΠΙΒΑΡΥΝΣΗΣ.....	21
2.5.8 ΚΑΛΥΨΗΣ ΤΟΚΩΝ ΚΑΙ ΜΕΡΙΣΜΑΤΩΝ.....	22
2.5.9 ΠΑΓΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ.....	22
2.5.10 ΔΕΙΚΤΕΣ ΣΕ ΤΡΕΧΟΥΣΕΣ ΑΞΙΕΣ.....	23
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	25
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑΣ ΤΑΜΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ	27
3.1 ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ.....	27
3.2 ΚΡΙΤΙΚΗ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΠΙΝΑΚΩΝ ΚΙΝΗΣΗΣ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ.....	31
3.3 ΕΞΑΓΩΓΗ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΩΝ.....	31
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	33
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4: ΑΝΑΛΥΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ	34
4.1 ΓΕΝΙΚΑ.....	34
4.2 Η ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΤΟ 2005.....	34
4.3 Η ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΤΟ 2006.....	37
4.4 Η ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΤΟ 2007.....	39
4.5 Η ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΤΟ 2008.....	41
4.6 Η ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΤΟ 2009.....	43
4.7 Η ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΤΟ 2010.....	47
4.8 Η ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΤΟ 2011.....	49
4.9 Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΤΟ 2005.....	52
4.9.1 Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ.....	52
4.9.2 ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΚΑΙ ΑΝΕΡΓΙΑ.....	53
4.9.3 ΠΛΗΘΩΡΙΣΜΟΣ.....	53

4.9.4	ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ.....	54
4.9.5	ΔΗΜΟΣΙΟ ΧΡΕΟΣ.....	56
4.10	Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΤΟ 2006.....	57
4.10.1	Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ.....	57
4.10.2	ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΚΑΙ ΑΝΕΡΓΙΑ.....	58
4.10.3	ΠΛΗΘΩΡΙΣΜΟΣ.....	58
4.10.4	ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ.....	59
4.10.5	ΔΗΜΟΣΙΟ ΧΡΕΟΣ.....	61
4.11	Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΤΟ 2007.....	61
4.11.1	Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ.....	61
4.11.2	ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΚΑΙ ΑΝΕΡΓΙΑ.....	62
4.11.3	ΠΛΗΘΩΡΙΣΜΟΣ.....	63
4.11.4	ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ.....	64
4.11.5	ΔΗΜΟΣΙΟ ΧΡΕΟΣ.....	65
4.12	Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΤΟ 2008.....	65
4.12.1	Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ.....	65
4.12.2	ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΚΑΙ ΑΝΕΡΓΙΑ.....	66
4.12.3	ΠΛΗΘΩΡΙΣΜΟΣ.....	67
4.12.4	ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ.....	67
4.12.5	ΔΗΜΟΣΙΟ ΧΡΕΟΣ.....	68
4.13	Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΤΟ 2009.....	69
4.13.1	Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ.....	69
4.13.2	ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΚΑΙ ΑΝΕΡΓΙΑ.....	71
4.13.3	ΠΛΗΘΩΡΙΣΜΟΣ.....	72
4.13.4	ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ.....	73
4.13.5	ΔΗΜΟΣΙΟ ΧΡΕΟΣ.....	78
4.14	Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΤΟ 2010.....	79
4.14.1	Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ.....	79
4.14.2	ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΚΑΙ ΑΝΕΡΓΙΑ.....	79
4.14.3	ΠΛΗΘΩΡΙΣΜΟΣ.....	81
4.14.4	ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ.....	82
4.14.5	ΔΗΜΟΣΙΟ ΧΡΕΟΣ.....	84
4.15	Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΤΟ 2011.....	85
4.15.1	Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ.....	85
4.15.2	ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΚΑΙ ΑΝΕΡΓΙΑ.....	86
4.15.3	ΠΛΗΘΩΡΙΣΜΟΣ.....	87
4.15.4	ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ.....	88
4.15.5	ΔΗΜΟΣΙΟ ΧΡΕΟΣ.....	90
	ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	92
	ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5: ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΚΛΑΔΟΥ ΙΔΙΩΤΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ.....	93
5.1	ΓΕΝΙΚΑ.....	93
5.2	ΕΤΟΣ 2005.....	93
5.2.1	ΤΑ ΒΑΣΙΚΑ ΜΕΓΕΘΗ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗΣ ΑΓΟΡΑΣ ΤΟ 2005.....	93
5.2.1.1	ΟΙ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ.....	93
5.2.1.2	Η ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΩΝ.....	94
5.2.1.3	Η ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ.....	95
5.2.1.4	ΟΙ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΕΙΣ.....	95
5.2.1.5	ΤΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΜΕΓΕΘΗ.....	96
5.3	ΕΤΟΣ 2006.....	96

5.3.1	ΤΑ ΒΑΣΙΚΑ ΜΕΓΕΘΗ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗΣ ΑΓΟΡΑΣ ΤΟ 2006.....	96
5.3.1.1	ΟΙ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ.....	97
5.3.1.2	Η ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΩΝ.....	97
5.3.1.3	Η ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ.....	98
5.3.1.4	ΟΙ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΕΙΣ.....	99
5.3.1.5	ΤΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΜΕΓΕΘΗ.....	99
5.4	ΕΤΟΣ 2007.....	100
5.4.1	ΤΑ ΒΑΣΙΚΑ ΜΕΓΕΘΗ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗΣ ΑΓΟΡΑΣ ΤΟ 2007.....	100
5.4.1.1	ΟΙ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ.....	100
5.4.1.2	Η ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΩΝ.....	101
5.4.1.3	Η ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ.....	102
5.4.1.4	ΟΙ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΕΙΣ.....	102
5.4.1.5	ΤΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΜΕΓΕΘΗ.....	102
5.5	ΕΤΟΣ 2008.....	103
5.5.1	ΤΑ ΒΑΣΙΚΑ ΜΕΓΕΘΗ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗΣ ΑΓΟΡΑΣ ΤΟ 2008.....	103
5.5.1.1	ΟΙ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ.....	103
5.5.1.2	Η ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΩΝ.....	104
5.5.1.3	Η ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ.....	105
5.5.1.4	ΟΙ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΕΙΣ.....	105
5.5.1.5	ΤΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΜΕΓΕΘΗ.....	105
5.6	ΕΤΟΣ 2009.....	106
5.6.1	ΤΑ ΒΑΣΙΚΑ ΜΕΓΕΘΗ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗΣ ΑΓΟΡΑΣ ΤΟ 2009.....	106
5.6.1.1	ΟΙ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ.....	106
5.6.1.2	Η ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΩΝ.....	107
5.6.1.3	Η ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ.....	107
5.6.1.4	ΟΙ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΕΙΣ.....	108
5.6.1.5	ΤΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΜΕΓΕΘΗ.....	108
5.7	ΕΤΟΣ 2010.....	109
5.7.1	ΤΑ ΒΑΣΙΚΑ ΜΕΓΕΘΗ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗΣ ΑΓΟΡΑΣ ΤΟ 2010.....	109
5.7.1.1	ΟΙ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ.....	109
5.7.1.2	Η ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΩΝ.....	109
5.7.1.3	Η ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ.....	110
5.7.1.4	ΟΙ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΕΙΣ.....	112
5.7.1.5	ΤΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΜΕΓΕΘΗ.....	112
5.8	ΕΤΟΣ 2011.....	115
5.8.1	ΤΑ ΒΑΣΙΚΑ ΜΕΓΕΘΗ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗΣ ΑΓΟΡΑΣ ΤΟ 2011.....	115
5.8.1.1	ΟΙ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ.....	115
5.8.1.2	Η ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΩΝ.....	115
5.8.1.3	Η ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ.....	116
5.8.1.4	ΟΙ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΕΙΣ.....	117
5.8.1.5	ΤΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΜΕΓΕΘΗ.....	118
5.9	ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΣΗ ΣΤΗΝ ΑΣΦΑΛΙΣΗ.....	121
5.10	ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΟΙ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΤΕΣ.....	122
	ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	128

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6:	ΩΜΕΓΑ ΜΕΣΙΤΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ ΚΑΙ ΑΝΤΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ	
	Α.Ε.....	129
6.1	ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ.....	129
6.2	ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΑΝΑΛΥΣΗΣ.....	130
	6.2.1 ΡΕΣΤ ΑΝΑΛΥΣΗ.....	131
	6.2.2 ΔΥΝΑΜΕΙΣ – ΑΔΥΝΑΜΙΕΣ – ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ – ΑΠΕΙΛΕΣ.....	133
6.3	ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ.....	134
6.4	ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΜΕ ΒΑΣΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΚΟΙΝΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ.....	135
6.5	ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΜΕ ΒΑΣΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΔΕΙΚΤΩΝ.....	136
	ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	138
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7:	ΑΝΑΛΥΣΗ ΔΕΙΚΤΩΝ.....	139
7.1	ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΔΕΙΚΤΩΝ.....	139
7.2	ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑΣ.....	140
	7.2.1 ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑΣ.....	140
	7.2.2 ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ.....	141
7.3	ΔΕΙΚΤΕΣ ΠΕΡΙΘΩΡΙΟΥ ΚΕΡΔΟΥΣ.....	142
7.4	ΔΕΙΚΤΕΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΚΗΣ ΤΑΧΥΤΗΤΑΣ.....	143
7.5	ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ.....	145
7.6	ΔΕΙΚΤΕΣ ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑΣ.....	146
7.7	ΔΕΙΚΤΗΣ ΚΑΛΥΨΗΣ ΜΕΡΙΣΜΑΤΩΝ.....	147
7.8	ΔΕΙΚΤΕΣ ΠΑΓΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ.....	148
7.9	ΔΕΙΚΤΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΠΑΓΙΟΥ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ.....	149
7.10	ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.....	149
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8:	ΠΙΝΑΚΕΣ ΚΙΝΗΣΗΣ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ.....	151
8.1	ΓΕΝΙΚΑ.....	151
8.2	ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.....	152
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9:	ΠΕΙΡΑΙΩΣ ΜΕΣΙΤΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ	
	ΑΝΤΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ Α.Ε.....	153
9.1	ΓΕΝΙΚΑ.....	153
9.2	ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ.....	155
9.3	ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΕΝΕΣ, ΜΕ ΒΑΣΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΚΟΙΝΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ, ΜΕ ΒΑΣΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΔΕΙΚΤΩΝ.....	156
9.4	ΑΝΑΛΥΣΗ ΔΕΙΚΤΩΝ.....	159
	9.4.1 ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ ΑΝΑΛΥΣΗΣ ΔΕΙΚΤΩΝ.....	159
9.5	ΠΙΝΑΚΕΣ ΚΙΝΗΣΗΣ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ.....	160
	9.5.1 ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ ΑΝΑΛΥΣΗΣ ΠΙΝΑΚΩΝ ΚΙΝΗΣΗΣ.....	161
	ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	162
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 10:	ΕΠΙΛΟΓΟΣ.....	163
10.1	ΓΕΝΙΚΑ.....	163
10.2	ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΗ ΑΠΕΙΚΟΝΙΣΗ.....	163
	10.2.1 ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑΣ.....	164
	10.2.1.1 ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑΣ.....	164
	10.2.1.2 ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ.....	165
	10.2.2 ΔΕΙΚΤΕΣ ΠΕΡΙΘΩΡΙΟΥ ΚΕΡΔΟΥΣ.....	166
	10.2.3 ΔΕΙΚΤΕΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΚΗΣ ΤΑΧΥΤΗΤΑΣ.....	168
	10.2.4 ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ.....	173
	10.2.5 ΔΕΙΚΤΗΣ ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑΣ.....	175
	10.2.6 ΔΕΙΚΤΗΣ ΚΑΛΥΨΗΣ ΜΕΡΙΣΜΑΤΩΝ.....	176
	10.2.7 ΔΕΙΚΤΗΣ ΠΑΓΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ.....	177
	10.2.8 ΔΕΙΚΤΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΠΑΓΙΟΥ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ ΜΕ ΙΔΙΑ.....	178

ΚΕΦΑΛΑΙΑ.....	
10.2.9 ΠΙΝΑΚΕΣ ΚΙΝΗΣΗΣ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ.....	178
10.3 ΕΠΙΛΟΓΟΣ – ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.....	179
10.4 ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ ΕΡΕΥΝΑ.....	181
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	182
I) ΕΛΛΗΝΙΚΗ.....	182
II) ΞΕΝΗ.....	182
III) ΕΚΔΟΣΕΙΣ – ΜΕΛΕΤΕΣ.....	183
IV) ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ.....	184
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	185

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΠΙΝΑΚΩΝ

ΠΙΝΑΚΑΣ 7.1:	ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ.....	139
ΠΙΝΑΚΑΣ 7.2:	ΔΕΙΚΤΗΣ ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑΣ.....	140
ΠΙΝΑΚΑΣ 7.3:	ΔΕΙΚΤΗΣ ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ.....	141
ΠΙΝΑΚΑΣ 7.4:	ΔΕΙΚΤΗΣ ΜΙΚΤΟΥ ΚΑΙ ΚΑΘΑΡΟΥ ΠΕΡΙΘΩΡΙΟΥ ΚΕΡΔΟΥΣ.....	142
ΠΙΝΑΚΑΣ 7.5:	ΔΕΙΚΤΕΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΚΗΣ ΤΑΧΥΤΗΤΑΣ.....	143
ΠΙΝΑΚΑΣ 7.6:	ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ.....	145
ΠΙΝΑΚΑΣ 7.7:	ΔΕΙΚΤΕΣ ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑΣ.....	146
ΠΙΝΑΚΑΣ 7.8:	ΔΕΙΚΤΗΣ ΚΑΛΥΨΗΣ ΜΕΡΙΣΜΑΤΩΝ.....	147
ΠΙΝΑΚΑΣ 7.9:	ΔΕΙΚΤΕΣ ΠΑΓΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ.....	148
ΠΙΝΑΚΑΣ 7.10:	ΔΕΙΚΤΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΠΑΓΙΟΥ.....	149
ΠΙΝΑΚΑΣ 9.1:	ΟΙ 25 ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΕΤΑΙΡΙΕΣ ΤΟ 2010.....	154
ΠΙΝΑΚΑΣ 9.2:	ΟΙ 25 ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΕΤΑΙΡΙΕΣ ΤΟ 2011.....	155
ΠΙΝΑΚΑΣ 9.3:	ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ.....	159
ΠΙΝΑΚΑΣ 10.1:	ΔΕΙΚΤΗΣ ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑΣ.....	164
ΠΙΝΑΚΑΣ 10.2:	ΔΕΙΚΤΗΣ ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ.....	165
ΠΙΝΑΚΑΣ 10.3:	ΔΕΙΚΤΗΣ ΜΙΚΤΟΥ ΠΕΡΙΘΩΡΙΟΥ ΚΕΡΔΟΥΣ.....	166
ΠΙΝΑΚΑΣ 10.4:	ΔΕΙΚΤΗΣ ΚΑΘΑΡΟΥ ΠΕΡΙΘΩΡΙΟΥ ΚΕΡΔΟΥΣ.....	167
ΠΙΝΑΚΑΣ 10.5:	ΔΕΙΚΤΗΣ ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΚΗΣ ΤΑΧΥΤΗΤΑΣ.....	168
ΠΙΝΑΚΑΣ 10.6:	ΔΕΙΚΤΗΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΚΗΣ ΤΑΧΥΤΗΤΑΣ ΠΑΓΙΟΥ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ.....	169
ΠΙΝΑΚΑΣ 10.7:	ΔΕΙΚΤΗΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΚΗΣ ΤΑΧΥΤΗΤΑΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝΤΟΣ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ.....	170
ΠΙΝΑΚΑΣ 10.8:	ΔΕΙΚΤΗΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΚΗΣ ΤΑΧΥΤΗΤΑΣ ΔΙΑΘΕΣΙΜΩΝ.....	171
ΠΙΝΑΚΑΣ 10.9:	ΔΕΙΚΤΗΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΚΗΣ ΤΑΧΥΤΗΤΑΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ.....	172
ΠΙΝΑΚΑΣ 10.10:	ΔΕΙΚΤΗΣ ΜΕΣΗΣ ΔΙΑΡΚΕΙΑΣ ΕΙΣΠΡΑΞΗΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ.....	173
ΠΙΝΑΚΑΣ 10.11:	ΔΕΙΚΤΗΣ ΜΕΣΗΣ ΔΙΑΡΚΕΙΑΣ ΠΛΗΡΩΜΗΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ.....	174
ΠΙΝΑΚΑΣ 10.12:	ΔΕΙΚΤΕΣ ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑΣ.....	175
ΠΙΝΑΚΑΣ 10.13:	ΔΕΙΚΤΗΣ ΚΑΛΥΨΗΣ ΜΕΡΙΣΜΑΤΩΝ.....	176
ΠΙΝΑΚΑΣ 10.14:	ΔΕΙΚΤΗΣ ΠΑΓΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ.....	177
ΠΙΝΑΚΑΣ 10.15:	ΔΕΙΚΤΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΠΑΓΙΟΥ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ ΜΕ ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ.....	178

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 6.1:	ΚΕΡΔΗ/ΖΗΜΙΕΣ ΜΕΤΑ ΑΠΟ ΦΟΡΟΥΣ.....	135
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 7.1:	ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑΣ.....	140
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 7.2:	ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ.....	141
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 7.3:	ΜΙΚΤΟ ΚΑΙ ΚΑΘΑΡΟ ΠΕΡΙΘΩΡΙΟ ΚΕΡΔΟΥΣ.....	142
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 7.4:	ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΚΗΣ ΤΑΧΥΤΗΤΑΣ.....	143
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 7.5:	ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ.....	145
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 7.6:	ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑΣ.....	146
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 7.7:	ΚΑΛΥΨΗΣ ΜΕΡΙΣΜΑΤΩΝ.....	147
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 7.8:	ΠΑΓΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ.....	148
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 7.9:	ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΠΑΓΙΟΥ ΜΕ ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ.....	149
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 9.1:	ΚΕΡΔΗ/ΖΗΜΙΕΣ ΜΕΤΑ ΑΠΟ ΦΟΡΟΥΣ.....	157
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 10.1:	ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑΣ.....	164
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 10.2:	ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ.....	165
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 10.3:	ΜΙΚΤΟΥ ΠΕΡΙΘΩΡΙΟΥ ΚΕΡΔΟΥΣ.....	166
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 10.4:	ΚΑΘΑΡΟΥ ΠΕΡΙΘΩΡΙΟΥ ΚΕΡΔΟΥΣ.....	167
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 10.5:	ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΚΗΣ ΤΑΧΥΤΗΤΑΣ.....	168
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 10.6:	ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΚΗΣ ΤΑΧΥΤΗΤΑΣ ΠΑΓΙΟΥ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ.....	169
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 10.7:	ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΚΗΣ ΤΑΧΥΤΗΤΑΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝΤΟΣ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ.....	170
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 10.8:	ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΚΗΣ ΤΑΧΥΤΗΤΑΣ ΔΙΑΘΕΣΙΜΩΝ.....	171
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 10.9:	ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΚΗΣ ΤΑΧΥΤΗΤΑΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ.....	172
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 10.10:	ΜΕΣΗΣ ΔΙΑΡΚΕΙΑΣ ΕΙΣΠΡΑΞΗΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ.....	173
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 10.11:	ΜΕΣΗΣ ΔΙΑΡΚΕΙΑΣ ΠΛΗΡΩΜΗΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ.....	174
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 10.12:	ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑΣ.....	175
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 10.13:	ΚΑΛΥΨΗΣ ΜΕΡΙΣΜΑΤΩΝ.....	176
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 10.14:	ΠΑΓΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ.....	177
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 10.15:	ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΠΑΓΙΟΥ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ ΜΕ ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ.....	178

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1.1 ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΙΚΟΣ ΣΚΟΠΟΣ

Η παρούσα διπλωματική εργασία αποσκοπεί στη ανάλυση των δεικτών και των ταμιακών ροών της εταιρίας ΩΜΕΓΑ ΜΕΣΙΤΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ ΚΑΙ ΑΝΤΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ Α.Ε. την περίοδο 2005 – 2011.

Μέσω της ανάλυσης δεικτών επιδιώκεται η αποτύπωση της χρηματοοικονομικής κατάστασης της εταιρίας σε όρους αποδοτικότητας, περιθωρίου κέρδους, κυκλοφοριακής ταχύτητας, ρευστότητας, δανειακής επιβάρυνσης και παγιοποίησης περιουσίας. Η εξαγωγή των συγκεκριμένων συμπερασμάτων αποτελεί βάση για την εξέλιξη της μελλοντικής χρηματοοικονομικής θέσης της υπό εξέταση Εταιρίας.

Η ανάλυση ταμιακών ροών αποτελεί συμπληρωματικό εργαλείο της ανάλυσης δεικτών και αποβλέπει στη διαπίστωση των πηγών κεφαλαίου που χρησιμοποίησε η υπό ανάλυση εταιρία την εξεταζόμενη περίοδο και των επενδύσεων που προέκυψαν από τις εν λόγω παραπάνω πηγές χρηματοδότησης.

1.2 ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

Η μέθοδος που ακολουθείται στην παρούσα εργασία έχει παραγωγικό (απαγωγικό) χαρακτήρα, δηλαδή αρχίζει με το γενικό και κατευθύνεται προς το μέρος (top down analysis). Ειδικότερα στην αρχή επιχειρείται διερεύνηση του γενικότερου οικονομικού περιβάλλοντος μέσα στο οποίο δραστηριοποιούνται η υπό εξέταση εταιρία για την περίοδο 2005-2011 (ανάλυση οικονομίας).

Σε δεύτερο επίπεδο αναλύεται ο κλάδος της οικονομίας στον οποίο ανήκει η εξεταζόμενη εταιρία. Εξετάζονται δηλαδή τα χαρακτηριστικά του κλάδου στον οποίο δραστηριοποιείται η εταιρία, τα οποία προφανώς σε ένα βαθμό επηρεάζονται από το περιβάλλον του κλάδου (οικονομία).

Σε τρίτο επίπεδο ακολουθεί η ανάλυση της εταιρίας με τη χρησιμοποίηση δεικτών, και πινάκων κίνησης κεφαλαίων.

1.3 ΧΡΗΣΙΜΟΤΗΤΑ

Η ανάλυση των δεικτών και των ταμιακών ροών ενδιαφέρει τη διοίκηση της εταιρίας, τους μετόχους, τους δανειστές, τους προμηθευτές, το κράτος και γενικά όλους που έχουν ή σκοπεύουν να δημιουργήσουν κάποια σχέση με την εξεταζόμενη εταιρία.

Η διοίκηση ενδιαφέρεται για την παρούσα χρηματοοικονομική κατάσταση της εταιρίας προκειμένου να πάρει σωστές αποφάσεις και να ασκήσει έλεγχο της εταιρικής δράσης. Στη συνέχεια με βάση την παρούσα χρηματοοικονομική κατάσταση, η διοίκηση μπορεί να προβεί σε πρόβλεψη της μελλοντικής κατάστασης μέσω της κατάρτισης προϋπολογιστικών λογιστικών καταστάσεων και υπολογισμού προϋπολογιστικών δεικτών και ταμιακών ροών.

Οι μέτοχοι ενδιαφέρονται κυρίως για τα παρόντα και τα αναμενόμενα κέρδη, τη σταθερότητα αυτών των κερδών και τη συνδιακύμανσή τους με τα κέρδη άλλων επιχειρήσεων.

Οι ομολογιούχοι ενδιαφέρονται περισσότερο για την ικανότητα της επιχείρησης να συσσωρεύει ταμιακές ροές για εξυπηρέτηση δανείων μακροχρόνια. Οι ομολογιούχοι μπορούν να αξιολογήσουν αυτή την ικανότητα αναλύοντας τις κύριες πηγές και χρήσεις κεφαλαίων, την αποδοτικότητα διαχρονικά και την προβολή της αποδοτικότητας στο μέλλον.

Οι προμηθευτές ενδιαφέρονται κυρίως για τη ρευστότητα της επιχείρησης. Οι απαιτήσεις τους είναι βραχυπρόθεσμες και η ικανότητα της επιχείρησης να εξοφλήσει αυτές τις απαιτήσεις αξιολογείται καλύτερα με μία ενδελεχή ανάλυση της ρευστότητάς της.

1.4 ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ

Η παρούσα εργασία, πέρα από το παρόν πρώτο κεφάλαιο, περιλαμβάνει άλλα εννέα κεφάλαια καθώς και το παράρτημα στο τέλος της. Το περιεχόμενο των κεφαλαίων δύο έως δέκα παρατίθεται στη συνέχεια.

Το κεφάλαιο 2 αναφέρεται στην ανασκόπηση της βιβλιογραφίας που είναι σχετική με την ανάλυση των δεικτών. Ειδικότερα περιλαμβάνει τη στατιστική ανάλυση (επεξεργασία δεδομένων για υπολογισμό δεικτών και ορισμό χρησιμοποιούμενων δεικτών), τη κριτική διερεύνηση των δεικτών και την εξαγωγή συμπερασμάτων.

Το κεφάλαιο 3 αναφέρεται στην ανασκόπηση της βιβλιογραφίας που είναι σχετική με την ανάλυση των ταμιακών ροών. Ειδικότερα περιλαμβάνει την περιγραφή της διαδικασίας υπολογισμού των ταμιακών ροών, την κριτική διερεύνησή τους και την εξαγωγή συμπερασμάτων.

Το κεφάλαιο 4 αφορά στην ανάλυση της οικονομίας κατά την περίοδο 2005-2011. Ειδικότερα περιλαμβάνει την ανάλυση τόσο της Παγκόσμιας Οικονομίας όσο και της Ελληνικής.

Το κεφάλαιο 5 περιλαμβάνει την ανάλυση του κλάδου Ιδιωτικής Ασφάλισης στην Ελλάδα. Ειδικότερα περιλαμβάνει την παρουσίαση των βασικών μεγεθών της Ελληνικής Ιδιωτικής Ασφάλισης καθώς και την επεξήγηση των βασικών εννοιών στην ασφαλιστική διαμεσολάβηση.

Το κεφάλαιο 6 προβαίνει σε περιγραφή της εξεταζόμενης εταιρείας. Ειδικότερα περιλαμβάνει την παρουσίαση της, την ανάλυση του πολιτικού, οικονομικού, κοινωνικού και τεχνολογικού περιβάλλοντος (pest analysis), την ανάλυση δυνάμεων, αδυναμιών, ευκαιριών και απειλών της επιχείρησης (swot analysis). Τέλος, σημειώνονται τα βασικά σημεία που προκύπτουν από την ανάλυση των δημοσιευμένων οικονομικών καταστάσεων της εταιρίας, των οικονομικών της καταστάσεων με βάση την ανάλυση κοινού μεγέθους (common size analysis) και με βάση την ανάλυση δεικτών (index analysis).

Στο κεφάλαιο 7 υπολογίζονται μία σειρά δεικτών για την εξεταζόμενη εταιρία την περίοδο 2005-2011 ο οποίοι αναφέρονται στην αποδοτικότητα, στο περιθώριο κέρδους, στην κυκλοφοριακή ταχύτητα, στη ρευστότητα, στη δανειακή επιβάρυνση και στον βαθμό παγιοποίησης, γίνεται κριτική διερεύνηση των δεικτών αυτών και τέλος εξάγονται συμπεράσματα για την εταιρία με βάση τους δείκτες αυτούς.

Στο κεφάλαιο 8 υπολογίζονται οι πίνακες κίνησης κεφαλαίων για την εξεταζόμενη εταιρία στην περίοδο 2005-2011 οι οποίοι αναφέρονται στις χρήσεις και πηγές κεφαλαίων, γίνεται κριτική διερεύνηση των πινάκων αυτών και τέλος εξάγονται συμπεράσματα για την εταιρία με βάση τους πίνακες αυτούς.

Το κεφάλαιο 9 προβαίνει σε περιγραφή της leader ανταγωνίστριας εταιρείας. Ειδικότερα περιλαμβάνει την παρουσίαση της εταιρίας καθώς και τους λόγους επιλογής της. Σημειώνονται τα βασικά σημεία που προκύπτουν από την ανάλυση των δημοσιευμένων οικονομικών καταστάσεων της εταιρίας, των οικονομικών της καταστάσεων με βάση την ανάλυση κοινού μεγέθους (common size analysis) και με βάση την ανάλυση δεικτών (index analysis). Υπολογίζονται οι αντίστοιχοι δείκτες με της εξεταζόμενης εταιρίας, γίνεται κριτική διερεύνηση των δεικτών αυτών και εξάγονται συμπεράσματα για την εταιρία με βάση τους δείκτες αυτούς. Τέλος, υπολογίζονται οι πίνακες κίνησης κεφαλαίων και εξάγονται συμπεράσματα για την εταιρία.

Στο κεφάλαιο 10 επιχειρείται η σύγκριση των μεγεθών των επιχειρήσεων, παρουσιάζονται τα συμπεράσματα που προέκυψαν από την ανάλυση δεικτών, ταμιακών ροών και διάρθρωσης κεφαλαίων και παράλληλα διατυπώνονται προτάσεις για περαιτέρω έρευνα.

Στο παράρτημα τέλος, παρατίθενται οι Ισολογισμοί, οι Καταστάσεις Αποτελεσμάτων Χρήσης και οι Πίνακες Κίνησης κεφαλαίων της εξεταζόμενης εταιρίας (ΩΜΕΓΑ ΜΕΣΙΤΕΣ) για την περίοδο 2005-2011. Επίσης παρατίθενται, οι Ισολογισμοί, οι Καταστάσεις Αποτελεσμάτων Χρήσης, οι χρηματοοικονομικοί δείκτες με τα αντίστοιχα διαγράμματα τους και οι Πίνακες Κίνησης Κεφαλαίων της εταιρίας σύγκρισης (ΠΕΙΡΑΙΩΣ ΜΕΣΙΤΕΣ).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑΣ ΑΝΑΛΥΣΗΣ ΔΕΙΚΤΩΝ

2.1 ΓΕΝΙΚΑ

Η ανάλυση των δεικτών μεθοδεύεται καλύτερα όταν το όλο έργο αναλύεται στις ακόλουθες τρεις διαδοχικές φάσεις: στατιστική ανάλυση, κριτική διερεύνηση δεικτών και εξαγωγή συμπερασμάτων.

Με άλλα λόγια, η μέθοδος αυτή θεωρεί την ανάλυση των δεικτών ως ένα σύστημα αποτελούμενο από τρεις διαδοχικές φάσεις, όπου το προϊόν της προηγούμενης φάσης αποτελεί την πρώτη ύλη της επόμενης. Αυτή η προσέγγιση οδηγεί σε τεκμηριωμένα συμπεράσματα σε αντίθεση με την άποψη που απαντάται στη σχετική βιβλιογραφία και προτείνει τη χρησιμοποίηση μίας σειράς δεικτών μόνο οι οποίοι συνήθως είναι ασύνδετοι μεταξύ τους.

2.2 ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ

Η στατιστική ανάλυση μεθοδεύεται ορθολογικά, αν το όλο έργο χωριστεί σε επιμέρους βήματα. Συγκεκριμένα, η ανάλυση αυτή περιλαμβάνει τα ακόλουθα βήματα [1]:

- Τον καθορισμό του αριθμού των χρήσεων που θα συμπεριληφθούν στην ανάλυση των λογιστικών καταστάσεων. Προκειμένου να έχουμε μία αντιπροσωπευτική εικόνα της εξέλιξης των διαφόρων μεγεθών, η ανάλυση πρέπει να ακολουθεί το υπόδειγμα των κυκλικών διακυμάνσεων της οικονομίας.
- Την επισκόπηση των λογαριασμών του ισολογισμού προκειμένου να κατανοηθεί πλήρως το ουσιαστικό περιεχόμενό τους. Η ενέργεια αυτή είναι κυρίως απαραίτητη σε περιπτώσεις έλλειψης λογιστικής τυποποίησης. Απαραίτητη προϋπόθεση για τη σύγκριση των λογιστικών καταστάσεων δύο επιχειρήσεων ή ακόμη διαδοχικών καταστάσεων της ίδιας επιχείρησης, είναι η ύπαρξη κανόνων

που να εξασφαλίζουν την ομοιόμορφη κατάστρωσή τους. Επίσης, πρέπει να τονισθεί ότι πλήρη λογιστική τυποποίηση δεν επιτυγχάνεται πάντα, αφού τα λογιστικά σχέδια σε πολλές περιπτώσεις αφήνουν τη μεταχείριση διάφορων λογιστικών γεγονότων στη διακριτική ευχέρεια του λογιστή της επιχείρησης. Για παράδειγμα, ο λογιστής μπορεί να έχει δυνατότητα επιλογής της μεθόδου απόσβεσης των πάγιων στοιχείων.

- Την ενδεχόμενη ανακατάταξη των στοιχείων του ισολογισμού ως αποτέλεσμα της παραπάνω επισκόπησης.
- Την επισκόπηση των στοιχείων του λογαριασμού αποτελεσμάτων χρήσεως προκειμένου να κατανοηθεί πλήρως το ουσιαστικό περιεχόμενό τους. Η ενέργεια αυτή πηγάζει από τους ίδιους λόγους που πηγάζει η αντίστοιχη ενέργεια για τους λογαριασμούς του ισολογισμού. Στην προκειμένη περίπτωση απώτερος σκοπός είναι ο εντοπισμός και στη συνέχεια η απόσυρση τυχόν ανώμαλων κονδυλίων.
- Την εμφάνιση του ισολογισμού με την κάθετη μορφή και στη συνέχεια παράθεση του ενός ισολογισμού δίπλα στον άλλο με πρώτο από αριστερά τον ισολογισμό της παλαιότερης χρήσεως (Υπόδειγμα 2.1). Με τον τρόπο αυτό διευκολύνεται η σύγκριση των ισολογισμών διαδοχικών χρήσεων [2].

Κάθε στοιχείο του ενεργητικού, εκφράζεται ως ποσοστό του συνόλου του ενεργητικού και κάθε στοιχείο του παθητικού ως ποσοστό του συνόλου του παθητικού. Η ενέργεια αυτή ονομάζεται ανάλυση κοινού μεγέθους (common size analysis) και αποκαλύπτει την τάση των ποσοστών αυτών διαχρονικά με σκοπό ο αναλυτής να έχει μία εικόνα της βελτίωσης ή χειροτέρευσης των μεγεθών του ισολογισμού (Υπόδειγμα 2.2) [3].

Τον ίδιο σκοπό εξυπηρετεί και η ανάλυση δεικτών (index analysis) η οποία εκφράζει τα στοιχεία των διαδοχικών ισολογισμών ως ποσοστό των αντίστοιχων στοιχείων του αρχικού ισολογισμού ο οποίος εκλαμβάνεται ως ισολογισμός βάσης (Υπόδειγμα 2.3) [4].

ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ 2.1 Ισολογισμοί με Κάθετη Μορφή

Λογαριασμοί	Χρήσεις		
	1	2	3
Κτίρια	89.187	111.868	124.652
Μηχανήματα	4.695	5.017	5.899
Μείον αποσβέσεις	10.000	20.000	30.000
ΠΑΓΙΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ	83.882	96.885	100.551
Αποθέματα	77.380	86.100	91.378
Πελάτες	70.360	72.934	85.147
Τραπεζικές καταθέσεις	6.316	5.637	6.082
Ταμείο	2.507	4.749	11.310
ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ	156.563	169.420	193.917
ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	240.445	266.305	294.468
Προμηθευτές	35.661	31.857	37.460
Γραμμάτια πληρωτέα	20.501	25.623	14.680
Διάφορες υποχρεώσεις	11.054	7.330	8.132
ΒΡΑΧΥΠΡΟΘΕΣΜΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ	67.216	64.810	60.272
ΣΥΝΟΛΟ ΚΑΘΑΡΟΥ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	173.229	201.495	234.196
Μετοχικό κεφάλαιο	12.650	25.649	26.038
Αποθεματικά	36.134	33.297	45.883
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ	48.784	58.946	71.921
Ομολογιακό δάνειο	120.557	141.570	155.000
Τραπεζικά δάνεια	3.888	6.979	7.275
ΞΕΝΑ ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ	124.445	142.549	162.275
ΑΠΑΣΧΟΛΗΘΕΝΤΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ	173.229	201.495	234.196

ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ 2.2 Ισολογισμοί με Βάση Ανάλυση Κοινού Μεγέθους

Λογαριασμοί	Χρήσεις		
	1	2	3
Κτίρια	37,0	42,0	42,3
Μηχανήματα	2,0	1,9	2,0
Μείον αποσβέσεις	4,1	7,5	10,1
	-----	-----	-----
ΠΑΓΙΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ	34,9	36,4	34,2
	-----	-----	-----
Αποθέματα	32,2	32,3	31,0
Πελάτες	29,3	27,4	28,9
Τραπεζικές καταθέσεις	2,6	2,1	2,0
Ταμείο	1,0	1,8	3,9
	-----	-----	-----
ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ	65,1	63,6	65,8
	-----	-----	-----
ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	100,0	100,0	100,0
	=====	=====	=====
Μετοχικό κεφάλαιο	5,3	9,6	8,8
Αποθεματικά	15,0	12,5	15,6
	-----	-----	-----
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ	20,3	22,1	24,4
	-----	-----	-----
Ομολογιακό δάνειο	50,2	51,0	52,6
Τραπεζικά δάνεια	1,6	2,6	2,5
	-----	-----	-----
ΞΕΝΑ ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ	51,8	53,6	55,1
	-----	-----	-----
Προμηθευτές	14,8	12,0	12,7
Γραμμάτια πληρωτέα	8,5	9,6	5,0
Διάφορες υποχρεώσεις	4,6	2,7	2,8
	-----	-----	-----
ΒΡΑΧΥΠΡΟΘΕΣΜΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ	27,9	24,3	20,5
	-----	-----	-----
ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ	100,0	100,0	100,0
	=====	=====	=====

ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ 2.3 Ισολογισμοί με Βάση Ανάλυση Δεικτών

Λογαριασμοί	Χρήσεις		
	1	2	3
Κτίρια	100,0	125,4	139,8
Μηχανήματα	100,0	106,9	125,6
Μείον αποσβέσεις	100,0	200,0	300,0
-----	-----	-----	-----
ΠΑΓΙΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ	100,0	115,5	119,9
-----	-----	-----	-----
Αποθέματα	100,0	111,3	118,1
Πελάτες	100,0	103,7	121,0
Τραπεζικές καταθέσεις	100,0	89,2	96,3
Ταμείο	100,0	189,4	451,1
-----	-----	-----	-----
ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ	100,0	108,2	123,9
-----	-----	-----	-----
ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	100,0	110,8	122,5
=====	=====	=====	=====
Μετοχικό κεφάλαιο	100,0	202,8	205,8
Αποθεματικά	100,0	92,1	127,0
-----	-----	-----	-----
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ	100,0	120,8	147,4
-----	-----	-----	-----
Ομολογιακό δάνειο	100,0	117,4	128,6
Τραπεζικά δάνεια	100,0	179,5	187,1
Λοιπά δάνεια	-----	-----	-----
ΞΕΝΑ ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ	100,0	114,5	130,4
-----	-----	-----	-----
Προμηθευτές	100,0	89,3	105,0
Γραμμάτια πληρωτέα	100,0	125,0	71,6
Διάφορες υποχρεώσεις	100,0	66,3	73,6
-----	-----	-----	-----
ΒΡΑΧΥΠΡΟΘΕΣΜΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ	100,0	96,4	89,7
-----	-----	-----	-----
ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ	100,0	110,8	122,5
=====	=====	=====	=====

- Την εμφάνιση του λογαριασμού αποτελεσμάτων χρήσεως με την κάθετη μορφή και στη συνέχεια παράθεση του ενός λογαριασμού δίπλα στον άλλο (Υπόδειγμα 2.4) [5].
- Κάθε στοιχείο του λογαριασμού εκφράζεται ως ποσοστό των πωλήσεων σύμφωνα με την ανάλυση κοινού μεγέθους (Υπόδειγμα 2.5)[6].

- Κάθε στοιχείο του λογαριασμού εκφράζεται ως ποσοστό του αρχικού λογαριασμού αποτελεσμάτων χρήσεως σύμφωνα με την ανάλυση δεικτών (Υπόδειγμα 2.6) [7].

ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ 2.4 Αποτελέσματα Χρήσεως με Κάθετη Μορφή

Λογαριασμοί	Χρήσεις		
	1	2	3
Καθαρές πωλήσεις	323.780	347.322	375.088
Κόστος πωληθέντων	148.127	161.478	184.507
Μικτά κέρδη	175.653	185.844	190.581
Έξοδα πωλήσεων	79.399	98.628	103.975
Έξοδα διοίκησης	43.573	45.667	45.275
Κέρδη προ τόκων και φόρων	52.681	41.549	41.331
Χρηματοπιστωτικά έξοδα	1.757	4.204	2.963
Καθαρά κέρδη	50.924	37.345	38.368
Διάθεση καθαρών κερδών:			
Φόροι	28.853	20.423	22.650
Μέρισμα	7.000	5.000	5.000
Παρακρατούμενα Κέρδη	15.071	11.922	10.718

ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ 2.5 Αποτελέσματα Χρήσεως με Βάση Ανάλυση Κοινού Μεγέθους

Λογαριασμοί	Χρήσεις		
	1	2	3
Καθαρές πωλήσεις	100,0	100,0	100,0
Κόστος πωληθέντων	45,7	46,5	49,2
Μικτά κέρδη	----- 54,3	----- 53,5	----- 50,8
Έξοδα πωλήσεων	24,5	28,4	27,7
Έξοδα διοίκησης	13,5	13,1	12,1
Κέρδη προ τόκων και φόρων	----- 16,3	----- 12,0	----- 11,0
Χρηματοπιστωτικά έξοδα	0,5	1,2	0,8
Καθαρά κέρδη	----- 15,8	----- 10,8	----- 10,2
Διάθεση καθαρών κερδών:			
Φόροι	8,9	5,9	6,0
Μέρισμα	2,2	1,4	1,3
Παρακρατούμενα Κέρδη	4,7	3,5	2,9

ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ 2.6 Αποτελέσματα Χρήσεως με Βάση Ανάλυση Δεικτών

Λογαριασμοί	Χρήσεις		
	1	2	3
Καθαρές πωλήσεις	100,0	107,3	115,8
Κόστος πωληθέντων	100,0	109,0	124,6
Μικτά κέρδη	100,0	105,8	108,5
Έξοδα πωλήσεων	100,0	124,2	131,0
Έξοδα διοίκησης	100,0	104,8	103,9
Κέρδη προ τόκων και φόρων	100,0	78,9	78,5
Χρηματοπιστωτικά έξοδα	100,0	239,3	168,6
Καθαρά κέρδη	100,0	73,3	75,3
Διάθεση καθαρών κερδών:			
Φόροι	100,0	70,8	78,5
Μέρισμα	100,0	71,4	71,4
Παρακρατούμενα Κέρδη	100,0	79,1	71,1

Τον υπολογισμό των δεικτών (ratios) της εξεταζόμενης επιχείρησης.

- Τον υπολογισμό, για την αντίστοιχη χρονική περίοδο, των δεικτών των κυριότερων ανταγωνιστών.
- Την ανεύρεση, για την ίδια περίοδο, των μέσων δεικτών του κλάδου στον οποίο ανήκει η εξεταζόμενη επιχείρηση.
- Τη γραφική απεικόνιση της εξέλιξης των δεικτών της επιχείρησης, των ανταγωνιστών και του κλάδου. Οι γραφικές απεικονίσεις διευκολύνουν την κριτική διερεύνηση των δεικτών και την εξαγωγή συμπερασμάτων.

2.3 ΚΡΙΤΙΚΗ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΔΕΙΚΤΩΝ

Οι δείκτες δεν έχουν καμία χρησιμότητα ως απόλυτοι αριθμοί, αλλά μόνο ως μέσα σύγκρισης. Επειδή όμως στη χρηματοοικονομική λειτουργία δεν υπάρχουν σταθερά πρότυπα σύγκρισης, οι δείκτες πρέπει να συγκριθούν με όσο το δυνατόν περισσότερα πρότυπα για να περιορισθεί η πιθανότητα εξαγωγής λανθασμένων συμπερασμάτων.

Συνεπώς, προτείνεται, κατά την ανάλυση των δεικτών (ratio analysis), να λαμβάνονται υπόψη τα παρακάτω πρότυπα:

- Προγενέστεροι δείκτες της ίδιας της επιχείρησης. Πρόκειται για διαχρονική εξέταση των διαφόρων δεικτών της επιχείρησης (trend analysis) [8].
- Αντίστοιχοι δείκτες για την ίδια χρονική περίοδο των ανταγωνιστριών επιχειρήσεων.
- Μέσοι δείκτες για την ίδια χρονική περίοδο του κλάδου στον οποίο λειτουργεί η επιχείρηση.

Η διαμόρφωση των δεικτών επηρεάζεται τόσο από τους αντικειμενικούς σκοπούς που επιδιώκει η επιχείρηση, όσο και από τις γενικές οικονομικές, συναλλακτικές και λοιπές συνθήκες που επικρατούσαν κατά την περίοδο της ανάλυσης.

Ο συσχετισμός των δεικτών μεταξύ τους υποβοηθά την εξαγωγή σωστών συμπερασμάτων. Για παράδειγμα, μία χαμηλή αποδοτικότητα μπορεί να οφείλεται είτε σε χαμηλό περιθώριο κέρδους, είτε σε χαμηλή κυκλοφοριακή ταχύτητα, ή και στα δύο.

2.4 ΕΞΑΓΩΓΗ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΩΝ

Η εξαγωγή συμπερασμάτων είναι το φυσικό επακόλουθο των προηγούμενων κριτικών διερευνήσεων και προϋποθέτει :

- Αρμονικό συνδυασμό λογιστικών και χρηματοοικονομικών γνώσεων. Η μονομερής επικράτηση μίας μόνο από τις απόψεις αυτές, οδηγεί αναγκαστικά σε ανεπαρκή και λανθασμένα συμπεράσματα.
- Γνώση του κλάδου της επιχείρησης. Όσο ο αναλυτής γνωρίζει καλύτερα το σχετικό κλάδο της οικονομίας, τόσο περισσότερο αποκαλυπτικές γίνονται οι καταστάσεις που αναλύονται και τόσο βαθύτερη γίνεται η κατανόηση της πραγματικότητας που βρίσκεται πίσω από τους αριθμούς και ασφαλέστερα τα συμπεράσματα [9].
- Γνώση της διεθνούς και εγχώριας οικονομίας. Η διεθνής οικονομία επηρεάζει την εγχώρια η οποία με τη σειρά της επηρεάζει τον κλάδο μέσα στο οποίο λειτουργεί η εξεταζόμενη επιχείρηση [10].

2.5 ΔΕΙΚΤΕΣ

2.5.1 ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

Αποδοτικότητα είναι η ικανότητα της επιχείρησης να πραγματοποιεί κέρδη. Η συνολική αποδοτικότητα της επιχείρησης (overall rate of return) μπορεί να υπολογισθεί με τον ακόλουθο δείκτη:

$$\text{Συνολική Αποδοτικότητα} = \frac{\text{Συνολικά Κέρδη}}{\text{Σύνολο Καθαρού Ενεργητικού}}$$

Τα συνολικά κέρδη ορίζονται ως το άθροισμα των ολικών αποτελεσμάτων εκμετάλλευσης, των τόκων χρεωστικών και των λοιπών εξόδων ξένης χρηματοδότησης, ενώ το σύνολο του καθαρού ενεργητικού είναι ο μέσος όρος του καθαρού ενεργητικού κατά την έναρξη και τη λήξη της χρήσεως.

Αν στο ενεργητικό περιλαμβάνονται επενδύσεις εκτός επιχείρησης, αυτές αφαιρούνται από τον υπολογισμό του συνόλου του καθαρού ενεργητικού, ενώ αντίστοιχα η πρόσοδος που προκύπτει από αυτές αφαιρείται από τα συνολικά κέρδη. Αυτό είναι απαραίτητο, προκειμένου ο δείκτης που καταρτίζεται να ανταποκρίνεται στην έννοια της αποδοτικότητας (ικανότητα της επιχείρησης να πραγματοποιεί κέρδη).

Η συνολική αποδοτικότητα μπορεί να αναλυθεί σε περιθώριο κέρδους και συνολική κυκλοφοριακή ταχύτητα. Με άλλα λόγια, η συνολική αποδοτικότητα μπορεί επίσης να υπολογισθεί ως το γινόμενο του δείκτη του περιθωρίου κέρδους και του δείκτη της συνολικής κυκλοφοριακής ταχύτητας.

Η ανάλυση της συνολικής αποδοτικότητας σε περιθώριο κέρδους και κυκλοφοριακή ταχύτητα είναι χρήσιμη γιατί υποδεικνύει δύο ενδεχόμενους τρόπους βελτίωσής της. Συγκεκριμένα, η συνολική αποδοτικότητα μπορεί να βελτιωθεί είτε με την αύξηση του περιθωρίου κέρδους, είτε με την εξασφάλιση μεγαλύτερης συνολικής κυκλοφοριακής ταχύτητας.

2.5.2 ΠΕΡΙΘΩΡΙΟΥ ΚΕΡΔΟΥΣ

Ο δείκτης του μικτού περιθωρίου κέρδους (gross profit margin ratio) εκφράζει τα συνολικά κέρδη που πραγματοποιεί μία επιχείρηση ως ποσοστό των καθαρών πωλήσεων της. Δηλαδή:

$$\text{Μικτό Περιθώριο Κέρδους} = \frac{\text{Συνολικά Κέρδη}}{\text{Καθαρές Πωλήσεις}}$$

Από την άλλη πλευρά, ο δείκτης του καθαρού περιθωρίου κέρδους (net profit margin ratio) εκφράζει το καθαρό κέρδος που πραγματοποιεί μία επιχείρηση ως ποσοστό των καθαρών πωλήσεων της. Δηλαδή:

$$\text{Καθαρό Περιθώριο Κέρδους} = \frac{\text{Καθαρά Κέρδη}}{\text{Καθαρές Πωλήσεις}}$$

Ως καθαρά κέρδη λαμβάνονται τα καθαρά κέρδη που εμφανίζονται στο λογαριασμό αποτελέσματα χρήσεως της επιχείρησης πριν από κάθε κράτηση για σχηματισμό αποθεματικών, πληρωμή μερισμάτων και φόρου εισοδήματος (καθαρά αποτελέσματα χρήσεως).

2.5.3 ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΚΗΣ ΤΑΧΥΤΗΤΑΣ

Η κυκλοφοριακή ταχύτητα συνήθως διακρίνεται σε συνολική, πάγιου ενεργητικού και κυκλοφορούντος ενεργητικού. Η τελευταία με τη σειρά της διακρίνεται σε κυκλοφοριακή ταχύτητα αποθεμάτων, απαιτήσεων και διαθεσίμων.

2.5.3.1 ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΚΗΣ ΤΑΧΥΤΗΤΑΣ

Ο δείκτης της συνολικής κυκλοφοριακής ταχύτητας (net asset turnover ratio) προσδιορίζει τον αριθμό των κύκλων περιστροφής που πραγματοποιούν τα κεφάλαια που είναι επενδυμένα σε ενεργητικά στοιχεία μέσα σε ένα έτος. Ο δείκτης αυτός υπολογίζεται ως ακολούθως:

$$\text{Συνολική Κυκλοφοριακή Ταχύτητα} = \frac{\text{Καθαρές Πωλήσεις}}{\text{Σύνολο Καθαρού Ενεργητικού}}$$

Όπως και στην περίπτωση της συνολικής αποδοτικότητας, το σύνολο του καθαρού ενεργητικού είναι ο μέσος όρος των σχετικών ποσών στην αρχή και στο τέλος της χρήσεως.

Μέσα στην επιχείρηση διατίθενται κεφάλαια, που μετατρέπονται σε ενεργητικά στοιχεία με αποκλειστικό αντικειμενικό σκοπό να επανακτηθούν αυξημένα με το κέρδος που θα προκύψει από τη χρησιμοποίησή τους. Ο χρόνος που περνάει από τη διάθεση των κεφαλαίων μέχρι την επανάκτησή τους, αντιστοιχεί σε ένα κύκλο περιστροφής.

2.5.3.2 ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΚΗΣ ΤΑΧΥΤΗΤΑΣ ΠΑΓΙΩΝ ΚΑΙ ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝΤΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ

Η κυκλοφοριακή ταχύτητα του πάγιου ενεργητικού (fixed asset turnover ratio) και η κυκλοφοριακή ταχύτητα του κυκλοφορούντος ενεργητικού (current asset turnover ratio) υπολογίζονται ως ακολούθως:

$$\text{Κυκλοφοριακή Ταχύτητα Πάγιου Ενεργητικού} = \frac{\text{Καθαρές Πωλήσεις}}{\text{Πάγιο Ενεργητικό}}$$

και

$$\text{Κυκλοφοριακή Ταχύτητα Κυκλοφορούντος Ενεργητικού} = \frac{\text{Καθαρές Πωλήσεις}}{\text{Κυκλοφορούν Ενεργητικό}}$$

Όπως και στην περίπτωση του συνολικού ενεργητικού, τόσο το πάγιο όσο και το κυκλοφορούν ενεργητικό είναι ο μέσος όρος των σχετικών ποσών στην αρχή και στο τέλος της χρήσεως.

2.5.3.3 ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΚΗΣ ΤΑΧΥΤΗΤΑΣ ΑΠΟΘΕΜΑΤΩΝ

Η κυκλοφοριακή ταχύτητα των αποθεμάτων εκφράζει τη συχνότητα ανανέωσης των αποθεμάτων μέσα σε ένα έτος. Η κυκλοφοριακή ταχύτητα των αποθεμάτων (inventory turnover ratio) υπολογίζεται ως ακολούθως:

$$\text{Κυκλοφοριακή Ταχύτητα Αποθεμάτων} = \frac{\text{Καθαρές Πωλήσεις}}{\text{Αποθέματα}}$$

Ως αποθέματα συνήθως λαμβάνονται ο μέσος όρος των σχετικών ποσών στην αρχή και στο τέλος της χρήσεως. Όμως, όταν οι πωλήσεις έχουν εποχικότητα, ο μέσος όρος

των αποθεμάτων στο τέλος κάθε μήνα είναι περισσότερο αντιπροσωπευτικό μέγεθος. Σκοπός είναι τα αποθέματα να εξετάζονται με βάση τις σχετικές πωλήσεις, διαφορετικά τα μεγέθη δεν θα είναι συγκρίσιμα.

2.5.3.4 ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΚΗΣ ΤΑΧΥΤΗΤΑΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ

Η κυκλοφοριακή ταχύτητα των απαιτήσεων εκφράζει τη συχνότητα ανανέωσης των απαιτήσεων μέσα σε ένα έτος. Η κυκλοφοριακή ταχύτητα των απαιτήσεων (accounts receivable turnover ratio) υπολογίζεται ως ακολούθως:

$$\text{Κυκλοφοριακή Ταχύτητα Απαιτήσεων} = \frac{\text{Καθαρές Πωλήσεις με Πίστωση}}{\text{Πελάτες}}$$

Ως πελάτες συνήθως λαμβάνονται ο μέσος όρος των σχετικών ποσών στην αρχή και στο τέλος της χρήσεως. Όμως, όταν οι πωλήσεις έχουν εποχικότητα, ο μέσος όρος των πελατών στο τέλος κάθε μήνα είναι περισσότερο αντιπροσωπευτικό μέγεθος. Σκοπός είναι οι πελάτες να εξετάζονται με βάση τις σχετικές πωλήσεις, διαφορετικά τα μεγέθη δεν θα είναι συγκρίσιμα.

2.5.3.5 ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΚΗΣ ΤΑΧΥΤΗΤΑΣ ΔΙΑΘΕΣΙΜΩΝ

Η κυκλοφοριακή ταχύτητα των διαθεσίμων εκφράζει τη συχνότητα ανανέωσης των διαθεσίμων μέσα στο έτος. Η κυκλοφοριακή ταχύτητα των διαθεσίμων (cash turnover ratio) υπολογίζεται ως ακολούθως:

$$\text{Κυκλοφοριακή Ταχύτητα Διαθεσίμων} = \frac{\text{Καθαρές Πωλήσεις}}{\text{Διαθέσιμα}}$$

Ως διαθέσιμα (ταμείο και καταθέσεις) συνήθως λαμβάνονται ο μέσος όρος των σχετικών ποσών στη αρχή και στο τέλος της χρήσεως. Όμως, όταν οι πωλήσεις έχουν εποχικότητα, ο μέσος όρος των διαθεσίμων στο τέλος κάθε μήνα είναι περισσότερο αντιπροσωπευτικό μέγεθος. Σκοπός είναι τα διαθέσιμα να εξετάζονται με βάση τις σχετικές πωλήσεις, διαφορετικά τα μεγέθη δεν θα είναι συγκρίσιμα.

2.5.4 ΙΔΙΩΦΕΛΟΥΣ ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

Η ιδιοφελής αποδοτικότητα, η οποία ονομάζεται επίσης αποδοτικότητα ιδίων κεφαλαίων της επιχείρησης (return on equity), υπολογίζεται με τον ακόλουθο δείκτη. Δηλαδή:

$$\text{Αποδοτικότητα Ιδίων Κεφαλαίων} = \frac{\text{Καθαρά Κέρδη}}{\text{Ίδια Κεφάλαια}}$$

Τα καθαρά κέρδη ορίστηκαν παραπάνω. Ως ίδια κεφάλαια λαμβάνονται ο μέσος όρος του μετοχικού κεφαλαίου, των αποθεματικών και των κερδών της προηγούμενης χρήσεως (μετά την αφαίρεση του τμήματος των κερδών που διανεμήθηκε κατά τη διάρκεια της παρούσας χρήσεως) που υπάρχουν στη αρχή της χρήσεως και του μετοχικού κεφαλαίου, των αποθεματικών και των κερδών στο τέλος της χρήσεως. Τα ίδια κεφάλαια θα μπορούσαν να εκφραστούν και σε τρέχουσες αξίες.

2.5.5 ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

Η αποτελεσματικότητα που πραγματοποιεί μία επιχείρηση στη διαχείριση των αποθεμάτων, των χορηγουμένων πιστώσεων και των λαμβανομένων πιστώσεων μπορεί να εκτιμηθεί με τον υπολογισμό των δεικτών της μέσης διάρκειας της επένδυσης σε αποθέματα, της μέσης διάρκειας είσπραξης των απαιτήσεων και της μέσης διάρκειας πληρωμής των υποχρεώσεων.

2.5.5.1 ΜΕΣΗΣ ΔΙΑΡΚΕΙΑΣ ΕΠΕΝΔΥΣΗΣ ΣΕ ΑΠΟΘΕΜΑΤΑ

Η μέση διάρκεια της επένδυσης σε αποθέματα (average inventory period) υπολογίζεται με τον ακόλουθο δείκτη:

$$\text{Μέση Διάρκεια Επένδυσης σε Αποθέματα} = \frac{\text{Αποθέματα} \times 365 \text{ ημέρες}}{\text{Καθαρές Πωλήσεις}}$$

Για τα αποθέματα ισχύουν όσα αναφέρθηκαν παραπάνω στο δείκτη κυκλοφοριακής ταχύτητας αποθεμάτων. Πάλι σκοπός είναι τα αποθέματα να εξετάζονται με βάση τις σχετικές πωλήσεις, διαφορετικά τα μεγέθη δεν θα είναι συγκρίσιμα.

2.5.5.2 ΜΕΣΗΣ ΔΙΑΡΚΕΙΑΣ ΕΙΣΠΡΑΞΗΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ

Ο επόμενος δείκτης δίνει τη μέση διάρκεια που χρειάζεται η επιχείρηση για να εισπράξει τις απαιτήσεις της από πωλήσεις (average collection period). Δηλαδή:

$$\text{Μέση Διάρκεια Είσπραξης Απαιτήσεων} = \frac{\text{Πελάτες} \times 365 \text{ ημέρες}}{\text{Καθαρές Πωλήσεις}}$$

Για τους πελάτες ισχύουν όσα αναφέρθηκαν παραπάνω στο δείκτη κυκλοφοριακής ταχύτητας πελατών. Πάλι σκοπός είναι οι πελάτες να εξετάζονται με βάση τις σχετικές πωλήσεις, διαφορετικά τα μεγέθη δεν θα είναι συγκρίσιμα.

2.5.5.3 ΜΕΣΗΣ ΔΙΑΡΚΕΙΑΣ ΠΛΗΡΩΜΗΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ

Η μέση χρονική διάρκεια που χρειάζεται η επιχείρηση να εξοφλήσει τους προμηθευτές της (average payment period) μπορεί να υπολογισθεί με τον παρακάτω δείκτη:

$$\text{Μέση Διάρκεια Πληρωμής Υποχρεώσεων} = \frac{\text{Προμηθευτές} \times 365 \text{ ημέρες}}{\text{Αγορές με Πίστωση}}$$

Ως προμηθευτές συνήθως λαμβάνονται ο μέσος όρος των σχετικών ποσών στη αρχή και στο τέλος της χρήσεως. Όμως, όταν οι αγορές έχουν εποχικότητα, ο μέσος όρος των προμηθευτών στο τέλος κάθε μήνα είναι περισσότερο αντιπροσωπευτικό μέγεθος. Σκοπός είναι οι προμηθευτές να εξετάζονται με βάση τις σχετικές αγορές, διαφορετικά τα μεγέθη δεν θα είναι συγκρίσιμα.

2.5.6 ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑΣ

Η ικανότητα της επιχείρησης να ανταποκρίνεται στις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις της μπορεί να εκφραστεί με το δείκτη της τρέχουσας ρευστότητας (current ratio). Δηλαδή:

$$\text{Τρέχουσα Ρευστότητα} = \frac{\text{Κυκλοφορούν Ενεργητικό}}{\text{Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις}}$$

Μία αυστηρότερη παραλλαγή του παραπάνω δείκτη είναι ο δείκτης της άμεσης ρευστότητας, στον οποίο τα αποθέματα, ως λιγότερο ευχερώς ρευστοποιήσιμο στοιχείο, δεν συνυπολογίζεται στον αριθμητή (quick ή acid test ratio). Συγκεκριμένα:

$$\text{Άμεση Ρευστότητα} = \frac{\text{Κυκλοφορούν Ενεργητικό} - \text{Αποθέματα}}{\text{Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις}}$$

2.5.7 ΔΑΝΕΙΑΚΗΣ ΕΠΙΒΑΡΥΝΣΗΣ

Ο βαθμός δανειακής επιβάρυνσης μίας επιχείρησης μπορεί να ορισθεί ως η σχέση μεταξύ των ξένων κεφαλαίων προς τα ίδια κεφάλαια της επιχείρησης (debt-to-equity ratio). Δηλαδή:

$$\text{Δανειακή επιβάρυνση} = \frac{\text{Ξένα Κεφάλαια}}{\text{Ίδια Κεφάλαια}}$$

Ένας εναλλακτικός τρόπος υπολογισμού του βαθμού δανειακής επιβάρυνσης είναι να εκφράσουμε τα ξένα μακροπρόθεσμα κεφάλαια ως ποσοστό των απασχοληθέντων κεφαλαίων της επιχείρησης (long term capitalization ratio). Δηλαδή:

$$\text{Δανειακή επιβάρυνση} = \frac{\text{Ξένα Μακροπρόθεσμα Κεφάλαια}}{\text{Απασχοληθέντα Κεφάλαια}}$$

Ορισμένοι αναλυτές συμπεριλαμβάνουν στα ξένα κεφάλαια το προνομιούχο μετοχικό κεφάλαιο, επειδή το κεφάλαιο αυτό συνεπάγεται σταθερές επιβαρύνσεις για την επιχείρηση και πολλές φορές ανεξάρτητα της πραγματοποίησης κερδών.

Οι προηγούμενοι δύο δείκτες υπολογίστηκαν με λογιστικές αξίες. Μερικές φορές είναι χρήσιμο να υπολογίζουμε τους δείκτες αυτούς με τη χρησιμοποίηση τρεχουσών αξιών. Όμως, πρέπει να σημειωθεί ότι σε περιπτώσεις πτωτικής πορείας της χρηματιστηριακής αγοράς, οι τρέχουσες αξίες δεν μπορεί να πραγματοποιηθούν με αποτέλεσμα οι παραπάνω δείκτες να μη παρουσιάζουν την πραγματική κατάσταση της επιχείρησης.

Επίσης, ορισμένοι συγγραφείς υποστηρίζουν ότι στα ξένα κεφάλαια που χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό των παραπάνω δεικτών πρέπει να προστίθεται η παρούσα αξία των μισθωμάτων στην περίπτωση επιχειρήσεων που έχουν αποκτήσει τη χρήση περιουσιακών στοιχείων με χρηματοδοτική μίσθωση.

Το ανεκτό όριο δανειακής επιβάρυνσης διαφέρει ανάλογα με τη φύση, τη σταθερότητα του κύκλου εργασιών, την αποδοτικότητα της επιχείρησης και με τις γενικές οικονομικές συνθήκες.

2.5.8 ΚΑΛΥΨΗΣ ΤΟΚΩΝ ΚΑΙ ΜΕΡΙΣΜΑΤΩΝ

Οι δείκτες κάλυψης (coverage ratios) μετρούν πόσες φορές μπορεί να γίνει μία πληρωμή με τη χρησιμοποίηση των διαθεσίμων μίας επιχείρησης. Οπωσδήποτε, όσο μεγαλύτερος είναι ο αριθμός των φορών που μία πληρωμή μπορεί να καλυφθεί από τα διαθέσιμα, τόσο μεγαλύτερη είναι η πιθανότητα η επιχείρηση να συνεχίσει τις πληρωμές στο μέλλον.

Ο δείκτης κάλυψης τόκων (interest coverage ratio) δίνει το μέγεθος μέχρι του οποίου τα συνολικά κέρδη μπορούν να μειωθούν χωρίς η επιχείρηση να χάσει την ικανότητά της να εξυπηρετεί τα ετήσια χρηματοπιστωτικά της έξοδα. Τα συνολικά κέρδη χρησιμοποιούνται ως μία προσεγγιστική μονάδα μέτρησης των μετρητών που είναι διαθέσιμα για την εξυπηρέτηση χρηματοπιστωτικών εξόδων. Ο δείκτης αυτός μπορεί να υπολογισθεί ως ακολούθως:

$$\text{Κάλυψη Τόκων} = \frac{\text{Συνολικά Κέρδη}}{\text{Χρηματοπιστωτικά Έξοδα}}$$

Ο δείκτης κάλυψης μερισμάτων (dividend coverage ratio) δίνει τον αριθμό των φορών κατά τον οποίο τα καθαρά κέρδη μίας επιχείρησης υπερβαίνουν τα μερίσματα. Όσο μεγαλύτερος ο αριθμός των φορών τόσο μεγαλύτερη η ικανότητα της επιχείρησης να πληρώνει μερίσματα. Ο δείκτης αυτός υπολογίζεται ως ακολούθως:

$$\text{Κάλυψη μερισμάτων} = \frac{\text{Καθαρά Κέρδη}}{\text{Μερίσματα}}$$

2.5.9 ΠΑΓΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ

Ο βαθμός παγιοποίησης της περιουσίας μίας επιχείρησης μπορεί να υπολογισθεί με ένα δείκτη ο οποίος δίνει τον αριθμό των φορών που το πάγιο ενεργητικό διαφέρει από το κυκλοφορούν. Συγκεκριμένα:

$$\text{Παγιοποίηση Περιουσίας} = \frac{\text{Πάγιο Ενεργητικό}}{\text{Κυκλοφορούν Ενεργητικό}}$$

Ένας εναλλακτικός τρόπος υπολογισμού του βαθμού παγιοποίησης περιουσίας είναι να εκφράσουμε το πάγιο ενεργητικό ως ποσοστό του συνόλου του ενεργητικού της επιχείρησης. Συγκεκριμένα:

$$\text{Παγιοποίηση Περιουσίας} = \frac{\text{Πάγιο Ενεργητικό}}{\text{Σύνολο Ενεργητικού}}$$

Αν ο πρώτος δείκτης είναι μεγαλύτερος της μονάδας ή ο δεύτερος μεγαλύτερος του 1/2, η επιχείρηση χαρακτηρίζεται ως εντάσεως πάγιας περιουσίας (capital intensive). Στην αντίθετη περίπτωση, η επιχείρηση χαρακτηρίζεται ως κυκλοφοριακής εντάσεως.

2.5.10 ΔΕΙΚΤΕΣ ΣΕ ΤΡΕΧΟΥΣΕΣ ΑΞΙΕΣ

Ο δείκτης τιμής προς κέρδη (price/earnings ratio) μίας επιχείρησης εξετάζει την τρέχουσα τιμή της μετοχής μίας επιχείρησης σε σχέση με τα κέρδη ανά μετοχή. Δηλαδή:

$$\text{Δείκτης τιμής/κέρδη} = \frac{\text{Τρέχουσα Τιμή Μετοχής}}{\text{Κέρδη ανά Μετοχή}}$$

Υψηλός δείκτης τιμής προς κέρδη σημαίνει ότι η αγορά αξιολογεί την επιχείρηση θετικά. Υπερβολικά υψηλός δείκτης ερμηνεύεται αρνητικά από το επενδυτικό κοινό, γιατί θεωρεί τη μετοχή της επιχείρησης υπερτιμημένη. Το γινόμενο του δείκτη επί τα προβλεπόμενα κέρδη ανά μετοχή δίνει την αναμενόμενη τιμή της μετοχής.

Η μερισματική απόδοση της μετοχής μίας επιχείρησης (dividend yield) προσδιορίζεται από τα ετήσια μερίσματα ανά μετοχή σε σχέση με την τρέχουσα αξία της μετοχής. Δηλαδή:

$$\text{Απόδοση Μερισμάτων} = \frac{\text{Μέρισμα ανά Μετοχή}}{\text{Τρέχουσα Τιμή Μετοχής}}$$

Ο επόμενος δείκτης εξετάζει την τρέχουσα τιμή της μετοχής μίας επιχείρησης σε σχέση με τη λογιστική αξία της μετοχής (market-to-book ratio). Δηλαδή:

$$\text{Δείκτης τιμής/λογιστική αξία} = \frac{\text{Τρέχουσα Τιμή Μετοχής}}{\text{Λογιστική Αξία Μετοχής}}$$

Ο επόμενος δείκτης εξετάζει την τρέχουσα αξία μίας επιχείρησης σε σχέση με το κόστος αντικατάστασης των ενεργητικών στοιχείων της επιχείρησης (Tobin's Q ratio). Δηλαδή:

$$Q = \frac{\text{Τρέχουσα Αξία Επιχείρησης}}{\text{Κόστος Αντικατάστασης Ενεργητικών Στοιχείων}}$$

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ειδική:

1. Γ. Π. Αρτίκης, Χρηματοοικονομική Διοίκηση, Ανάλυση και Προγραμματισμός, Αθήνα, 2010.
2. Brigham Eugene F., and Louis C. Gapenski, Financial Management, Theory and Practice, Seventh Edition, The Dryden Press, New York, 1994.
3. Van Horne, James C., Financial Management and Policy, Twelfth Edition, New Jersey, Prentice-Hall, 2002.
4. Μειμάρογλου Μάριος Κ., Η Χρηματοδοτική Λειτουργία της Επιχειρήσεως, Β. Α. Παπαζήσης, Αθήνα, 1964.
5. Νικήτας Α. Νιάρχος, Χρηματοοικονομική Ανάλυση Λογιστικών Καταστάσεων, Έβδομη Έκδοση, Εκδόσεις Αθ. Σταμούλης, Αθήνα 2004
6. Πρόδρομος Ευθύμογλου, Ιωάννης Λαζαρίδης, Χρηματοοικονομική ανάλυση Λογιστικών Καταστάσεων, Τεύχος Α, Πειραιάς 2000
7. Κωνσταντίνος Κάνζος, Ανάλυση Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων, Interbooks, 2002
8. Van Horne, James C., and Wachowicz, John M. JR, Financial Management, Twelfth Edition, Financial Times Prentice Hall, England, 2005
9. Γ. Π. Αρτίκης, Χρηματοοικονομική Διοίκηση, Ανάλυση και Προγραμματισμός, Αθήνα, 2010.
10. Γ. Π. Αρτίκης, Χρηματοοικονομική Διοίκηση, Ανάλυση και Προγραμματισμός, Αθήνα, 2010.

Γενική:

1. Αρτίκης Γ. Π. και Π. Γ. Αρτίκης, Χρηματοοικονομική Διοίκηση, Αποφάσεις Χρηματοδοτήσεων, Αθήνα, 2013.
2. Αρτίκης Γ. Π. , Χρηματοοικονομική Διοίκηση, Αποφάσεις Επενδύσεων, Αθήνα, 2013.
3. Berk Jonathan, and Peter DeMarzo, Corporate Finance, Pearson International Edition, USA, 2007.
4. Brealey, R. A., and Myers S. C., Principles of Corporate Finance, Sixth Edition, McGraw-Hill Book Company, International Edition, 2000.

5. Brealey, Richard A., Stewart C. Myers, and Alan J. Marcus, Fundamentals of Corporate Finance, McGraw-Hill, Fourth Edition, International Edition, 2004.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑΣ ΤΑΜΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ

3.1 ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

Ο ισολογισμός παρέχει μία στατική εικόνα της χρηματοδοτικής διάρθρωσης της επιχείρησης. Όμως, τα διάφορα ενεργητικά στοιχεία μεταβάλλονται, ιδιαίτερα βέβαια, τα κυκλοφορούντα που βρίσκονται σε συνεχή εναλλαγή, αυξάνονται ή μειώνονται σύμφωνα με την πορεία των εργασιών της επιχείρησης. Επίσης το ύψος της χρηματοδότησης από κάθε πηγή υφίσταται αντίστοιχες μεταβολές.

Μία παραστατική εικόνα των μεταβολών που συντελέστηκαν στα στοιχεία του ενεργητικού και παθητικού μέσα σε δεδομένη χρονική περίοδο - πολύ χρήσιμη για τη συμπλήρωση της παραπάνω στατικής διερεύνησης της χρηματοδοτικής διάρθρωσης της επιχείρησης - παρέχεται με τη σύγκριση των ισολογισμών έναρξης και λήξεως της περιόδου αυτής, με τη μέθοδο των διαδοχικών ισολογισμών.

Η παραπάνω σύγκριση επιτρέπει τον καταρτισμό του ονομαζόμενου πίνακα κίνησης κεφαλαίων - επίσης ονομαζόμενου κατάσταση πηγών και χρήσεων κεφαλαίων (sources and uses of funds) - από τον οποίο προκύπτουν [1]:

- Τα κεφάλαια που απαιτήθηκαν μέσα σε δεδομένη χρονική περίοδο, είτε για αύξηση των ενεργητικών στοιχείων, είτε για μείωση των υποχρεώσεων της επιχείρησης, και
- Οι αντίστοιχες πηγές κεφαλαίων, που αποτελούνται είτε από αύξηση των επενδυμένων στην επιχείρηση ιδίων ή ξένων κεφαλαίων, είτε από μείωση των ενεργητικών στοιχείων της.

Έτσι ο παραπάνω πίνακας βασίζεται στην ισότητα :

$$\begin{aligned} & \text{Αυξήσεις στοιχείων ενεργητικού} + \text{μειώσεις στοιχείων παθητικού} \\ & = \\ & \text{Αυξήσεις στοιχείων παθητικού} + \text{μειώσεις στοιχείων ενεργητικού} \end{aligned}$$

Παράδειγμα του πίνακα αυτού δίνεται στο Υπόδειγμα 3.2 με βάση τη σύγκριση δύο διαδοχικών ισολογισμών της βιομηχανικής επιχείρησης Α που φαίνονται στο Υπόδειγμα 3.1.

Πρέπει να τονισθεί ότι από τον πίνακα κίνησης κεφαλαίων, προκύπτουν μόνο οι καθαρές μεταβολές που συντελέστηκαν στην περιουσιακή διάρθρωση της επιχείρησης μέσα σε δεδομένη χρονική περίοδο, και όχι κάθε μεταβολή της.

Ο πίνακας κίνησης κεφαλαίων έχει ιδιαίτερη σημασία όταν καλύπτει μία περίοδο ανάπτυξης της επιχείρησης, γιατί απεικονίζει την ανάπτυξη που συντελέστηκε και τον τρόπο χρηματοδότησής της [2].

Τα στοιχεία του πίνακα κίνησης κεφαλαίων πρέπει να εκφράζονται ως ποσοστό του σχετικού συνόλου του πίνακα (οι χρήσεις στο σύνολο των χρήσεων και οι πηγές στο σύνολο των πηγών), για να υπάρχει ένα μέτρο της βαρύτητας κάθε στοιχείου που εμφανίζεται στον πίνακα.

Γενικά, το ένα μέρος του πίνακα κίνησης κεφαλαίων απεικονίζει τις πηγές κεφαλαίων που χρησιμοποίησε η επιχείρηση μέσα σε μία δεδομένη χρονική περίοδο, οι οποίες πρέπει να αναλύονται σε ίδια και ξένα κεφάλαια. Τα τελευταία πρέπει επιπρόσθετα να αναλύονται σε μακροπρόθεσμα, μεσοπρόθεσμα και βραχυπρόθεσμα και έτσι τελικά να φαίνεται το ύψος της χρηματοδότησης μεγάλης και μικρής διάρκειας. Το άλλο μέρος του πίνακα εμφανίζει τις επενδύσεις που έγιναν με τα παραπάνω κεφάλαια, οι οποίες πρέπει να αναλύονται σε επενδύσεις μεγάλης και μικρής διάρκειας και έτσι μπορούν να συσχετισθούν με τη χρηματοδότηση μεγάλης και μικρής διάρκειας.

ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ 3.1 Σύγκριση Ισολογισμών της Επιχείρησης Α

Λογαριασμοί	31-12-20X0	31-12-20X1	Μεταβολή
Ενεργητικό			
Πάγιο	361.661	375.830	+14.169
Μείον : Αποσβέσεις	130.432	142.109	+11.677
Ανταλλακτικά	3.320	5.973	+2.653
Προϊόντα	162.282	183.699	+21.417
Πελάτες	43.294	53.074	+9.780
Χρεόγραφα	8.538	8.479	-59
Ταμείο	6.639	7.183	+544
	-----	-----	-----
	455.302	492.129	36.827
	=====	=====	=====
Παθητικό			
Μετοχικό κεφάλαιο	56.250	56.250	-
Αποθεματικά	66.893	68.033	+1.140
Μακροπρόθεσμα δάνεια	134.000	138.190	+4.190
Μεσοπρόθεσμα δάνεια	53.692	103.801	+50.109
Βραχυπρόθεσμο:			
- Πιστωτές	80.346	52.156	-28.190
- Τραπεζικά δάνεια	53.666	63.759	+10.093
- Φόροι πληρωτέοι	4.036	3.524	-512
- Μερίσματα πληρωτέα	6.419	6.416	-3
	-----	-----	-----
	455.302	492.129	36.827
	=====	=====	=====

ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ 3.2 Πίνακας Κίνησης Κεφαλαίων της Επιχείρησης Α
(31-12-20X0 – 31-12-20X1)

	Ποσά	%
Κεφάλαια που απαιτήθηκαν:		
Για αύξηση των παρακάτω ενεργητικών στοιχείων		
- Πάγιο ενεργητικό	14.169	18
- Ανταλλακτικά	2.653	3
- Προϊόντα	21.417	29
- Πελάτες	9.780	3
- Ταμείο	544	-

	48.563	

Για μείωση των παρακάτω υποχρεώσεων		
- Πιστωτές	28.190	37
- Φόροι πληρωτέοι	512	-
- Μερίσματα πληρωτέα	3	-

	28.705	

	77.268	100
	=====	=====
Πηγές χρηματοδότησης:		
Από αύξηση στοιχείων παθητικού :		
- Αποθεματικά	1.140	2
- Αποσβέσεις	11.677	15
- Μακροπρόθεσμα δάνεια	4.190	5
- Μεσοπρόθεσμα δάνεια	50.109	65
- Τραπεζικά δάνεια	10.093	13

	77.209	

Από μείωση στοιχείων ενεργητικού :		
- Χρεόγραφα	59	-

	77.268	100
	=====	=====

3.2 ΚΡΙΤΙΚΗ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΠΙΝΑΚΩΝ ΚΙΝΗΣΗΣ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ

Οι πίνακες κίνησης κεφαλαίων έχουν κυρίως χρησιμότητα ως μέσα σύγκρισης. Συνεπώς, προτείνεται, κατά την ανάλυση των ταμιακών ροών να λαμβάνονται υπόψη τα παρακάτω πρότυπα:

- Προγενέστεροι πίνακες κίνησης κεφαλαίων της ίδιας της επιχείρησης.
- Αντίστοιχοι πίνακες κίνησης κεφαλαίων για την ίδια χρονική περίοδο των ανταγωνιστριών επιχειρήσεων.
- Μέσοι πίνακες κίνησης κεφαλαίων για την ίδια χρονική περίοδο του κλάδου στον οποίο λειτουργεί η επιχείρηση.

Η διαμόρφωση των πινάκων κίνησης κεφαλαίων επηρεάζεται τόσο από τους αντικειμενικούς σκοπούς που επιδιώκει η επιχείρηση, όσο και από τις γενικές οικονομικές, συναλλακτικές και λοιπές συνθήκες που επικρατούσαν κατά την περίοδο της ανάλυσης.

3.3 ΕΞΑΓΩΓΗ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΩΝ

Η εξαγωγή συμπερασμάτων είναι το φυσικό επακόλουθο των προηγούμενων κριτικών διερευνήσεων και προϋποθέτει :

- Αρμονικό συνδυασμό λογιστικών και χρηματοοικονομικών γνώσεων. Η μονομερής επικράτηση μίας μόνο από τις απόψεις αυτές, οδηγεί αναγκαστικά σε ανεπαρκή και λανθασμένα συμπεράσματα.
- Γνώση του κλάδου της επιχείρησης. Όσο ο αναλυτής γνωρίζει καλύτερα το σχετικό κλάδο της οικονομίας, τόσο περισσότερο αποκαλυπτικές γίνονται οι καταστάσεις που αναλύονται και τόσο βαθύτερη γίνεται η κατανόηση της πραγματικότητας που βρίσκεται πίσω από τους αριθμούς και ασφαλέστερα τα συμπεράσματα.

- Γνώση της διεθνούς και εγχώριας οικονομίας. Η διεθνής οικονομία επηρεάζει την εγχώρια η οποία με τη σειρά της επηρεάζει τον κλάδο μέσα στο οποίο λειτουργεί η εξεταζόμενη επιχείρηση.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ειδική:

1. Atkinson, Anthony A., R. D. Banker, R. S. Kaplan, and S. Mark Young, Management Accounting, Second Edition, Prentice-Hall, New Jersey, 1997.
2. Μειμάρογλου, Μάριος Κ., Η Χρηματοδοτική Λειτουργία της Επιχειρήσεως, Β. Α. Παπαζήσης, Αθήνα, 1964.

Γενική:

1. Ανδρέας Ι. Νικολάου, Ανάλυση Χρηματοοικονομικών καταστάσεων, Εκδόσεις Μπένου, Αθήνα 1999
2. Πρόδρομος Γ. Ευθύμογλου, Γεώργιος Σ. Οικονόμου, Θέματα Χρηματοοικονομικής Διοίκησης, Θεσσαλονίκη, 1992
3. Brigham, Eugene F., and Louis C. Gapenski, Financial Management, Theory and Practice, Seventh Edition, The Dryden Press, New York, 1994.
4. Ray H. Garrison, Eric W. Noreen, Peter C. Brewer, Managerial Accounting, Eleventh Edition, McGraw Hill Irwin, 2006.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

ΑΝΑΛΥΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

4.1 ΓΕΝΙΚΑ

Όπως αναφέρθηκε και στο εισαγωγικό κεφάλαιο, η παρούσα εργασία έχει (απαγωγικό) χαρακτήρα, δηλαδή αρχίζει με το γενικό και κατευθύνεται προς το μέρος (top down analysis). Στο πλαίσιο αυτό, θα αναλυθεί η παγκόσμια οικονομία και στην συνέχεια θα ακολουθήσει η ανάλυση της Ελληνικής οικονομίας την περίοδο 2005 – 2011.

Ειδικότερα, η Ελληνική Οικονομία θα αναλυθεί σε επίπεδο α) οικονομικής δραστηριότητας, β) απασχόλησης και ανεργίας, γ) πληθωρισμού, δ) ισοζυγίου εξωτερικών συναλλαγών, ε) δημοσιονομικών εξελίξεων και ε) δημοσίου χρέους.

Τα στοιχεία για την εν λόγω ανάλυση έχουν αντληθεί από τις Εκθέσεις του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος για τα αντίστοιχα έτη.

4.2 Η ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΤΟ 2005

Η παγκόσμια οικονομία εξακολούθησε να είναι δυναμική το 2005, αν και σημειώθηκε υποχώρηση του ρυθμού ανόδου του παγκόσμιου ΑΕΠ σε σύγκριση με τον πολύ υψηλό ρυθμό του 2004, κυρίως λόγω της μεγάλης αύξησης των διεθνών τιμών των καυσίμων. Οι ΗΠΑ από τις προηγμένες οικονομίες και η Κίνα και η Ινδία από τις αναδυόμενες οικονομίες κατέγραψαν τους υψηλότερους ρυθμούς ανόδου του ΑΕΠ το παρελθόν έτος. Οι οικονομικές επιδόσεις της ζώνης του ευρώ ήταν μέτριες, ενώ η Ιαπωνία φαίνεται ότι εισήλθε σε τροχιά σταθερής ανάκαμψης. Η αύξηση του παγκόσμιου πληθωρισμού υπήρξε περιορισμένη, παρά την άνοδο της τιμής του πετρελαίου και, σε μικρότερο βαθμό, των άλλων βασικών εμπορευμάτων.

Ο ρυθμός ανόδου του παγκόσμιου ΑΕΠ εκτιμάται ότι ανήλθε στο 4,8% το 2005, έναντι 5,3% το 2004, παραμένοντας ωστόσο υψηλότερος της μακροχρόνιας τάσης από το 1970 και μετά (4,2%), ενώ ο όγκος του παγκόσμιου εμπορίου αγαθών και

υπηρεσιών αυξήθηκε με ρυθμό 7,3%, δηλαδή χαμηλότερο από ότι το προηγούμενο έτος (10,4%), αλλά πάνω από το μέσο όρο της τελευταίας 20ετίας (6,6%).

Οι γενικότεροι παράγοντες που συνέβαλαν θετικά στην παγκόσμια οικονομική δραστηριότητα το 2005 και αντιστάθμισαν μερικώς την αρνητική επίδραση που είχε στην παγκόσμια οικονομία η άνοδος της τιμής των καυσίμων ήταν: (α) τα εξαιρετικώς χαμηλά ονομαστικά και πραγματικά μακροπρόθεσμα επιτόκια και, γενικότερα, οι ευνοϊκές χρηματοπιστωτικές συνθήκες, (β) η βελτίωση της χρηματοοικονομικής κατάστασης και της κερδοφορίας των επιχειρήσεων και (γ) η αύξηση της αξίας των περιουσιακών στοιχείων των νοικοκυριών λόγω της ανόδου των τιμών στις αγορές ακίνητων, ομολόγων και μετοχών σε αρκετές μεγάλες οικονομίες.

Η υποχώρηση του ρυθμού ανόδου του παγκόσμιου ΑΕΠ που σημειώθηκε το 2005 δεν ήταν ομοιόμορφη στις κυριότερες οικονομίες και οικονομικές περιφέρειες, στην Ιαπωνία μάλιστα υπήρξε επιτάχυνση του ρυθμού αύξησης του ΑΕΠ. Στις προηγμένες οικονομίες ως σύνολο, ο ρυθμός ανόδου του ΑΕΠ επιβραδύνθηκε στο 2,7% το 2005 από 3,3% το 2004. Μεταξύ αυτών των οικονομιών, την ισχυρότερη ανάπτυξη σημείωσαν οι ΗΠΑ, όπου το ΑΕΠ αυξήθηκε κατά 3,5%. Στη ζώνη του ευρώ ο ρυθμός αύξησης της οικονομικής δραστηριότητας επιβραδύνθηκε το 2005 και διαμορφώθηκε σε 1,3% σε μέσα ετήσια επίπεδα. Κύριες αιτίες της εξέλιξης αυτής εκτιμάται ότι ήταν η μεγάλη αύξηση των τιμών του πετρελαίου, οι επιπτώσεις, με χρονική υστέρηση, της ανατίμησης του ευρώ τα προηγούμενα έτη και η προσωρινή επιβράδυνση της ανόδου της παγκόσμιας ζήτησης το πρώτο εξάμηνο του 2005. Η ανάκαμψη της οικονομίας της Ιαπωνίας συνεχίστηκε το 2005, καθώς ο ρυθμός αύξησης του ΑΕΠ επιταχύνθηκε στο 2,7% το 2005 από 2,3% το 2004.

Η νομισματική πολιτική έλαβε μία λιγότερο χαλαρή κατεύθυνση στις κυριότερες προηγμένες οικονομίες το 2005. Συγκεκριμένα, στις ΗΠΑ, το βασικό επιτόκιο της Ομοσπονδιακής Τράπεζας αυξήθηκε οκτώ φορές το 2005 και περαιτέρω στις 31 Ιανουαρίου και στις 28 Μαρτίου 2006 για να διαμορφωθεί στο 4,75%. Στη ζώνη του ευρώ, η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, αφού διατήρησε τα επιτόκιά της αμετάβλητα από τον Ιούνιο του 2003 μέχρι και το Νοέμβριο του 2005, αποφάσισε την 1η Δεκεμβρίου την αύξηση του βασικού της επιτοκίου κατά 25 μονάδες βάσης και

περαιτέρω, επίσης κατά 25 μονάδες βάσης στις 2 Μαρτίου 2006, στο 2,5%. Ανοδικά κινήθηκαν τα επιτόκια των κεντρικών τραπεζών του Καναδά και της Ελβετίας το παρελθόν έτος, ενώ αμετάβλητο σε σχεδόν μηδενικό επίπεδο παρέμεινε το επιτόκιο της κεντρικής τράπεζας της Ιαπωνίας.

Η κατεύθυνση της δημοσιονομικής πολιτικής το 2005 υπήρξε ελαφρώς περιοριστική στις επτά μεγαλύτερες προηγμένες οικονομίες ως σύνολο (G-7), καθώς, σύμφωνα με στοιχεία του ΔΝΤ, το διαρθρωτικό (κυκλικά διορθωμένο) έλλειμμα του τομέα της γενικής κυβέρνησης ως ποσοστό του δυνητικού προϊόντος μειώθηκε στο 3,6%, από 4,0% το 2004.

Παρά τη μεγάλη αύξηση της τιμής του πετρελαίου, αλλά και την άνοδο της τιμής των άλλων βασικών εμπορευμάτων, ο πληθωρισμός σημείωσε γενικά μικρή μόνο επιτάχυνση στις προηγμένες οικονομίες, λόγω της συγκράτησης των μισθολογικών αυξήσεων και της πτωτικής πίεσης που ασκούν στις τιμές η παγκοσμιοποίηση των αγορών προϊόντων και υπηρεσιών και η ολοένα μεγαλύτερη συμμετοχή στο παγκόσμιο εμπόριο χωρών χαμηλού κόστους. Θετική συμβολή στον περιορισμό των πληθωριστικών τάσεων και προσδοκιών είχαν επίσης αφενός η σταδιακή άρση του επεκτατικού χαρακτήρα της νομισματικής πολιτικής καθώς αυξήθηκαν τα βασικά βραχυπρόθεσμα επιτόκια σε πολλές μεγάλες οικονομίες, και αφετέρου η αυξημένη αξιοπιστία των κεντρικών τραπεζών των χωρών αυτών όσον αφορά τη δέσμευσή τους για συμβολή στη διατήρηση χαμηλών ρυθμών πληθωρισμού. Οι τιμές καταναλωτή (βάσει του Δείκτη Τιμών Καταναλωτή -ΔΤΚ) αυξήθηκαν το 2005 στις προηγμένες οικονομίες κατά 2,3%, έναντι 2% το 2004, ενώ στις λοιπές οικονομίες εκτιμάται ότι αυξήθηκαν κατά 5,4%, παρουσιάζοντας ελαφρά επιβράδυνση της αύξησης έναντι του 2004 (5,7%).

Οι εξελίξεις στις αγορές συναλλάγματος το 2005 χαρακτηρίστηκαν από την υποχώρηση του ευρώ μετά από τέσσερα έτη ανοδικής πορείας. Σε μέσα επίπεδα έτους, ο ευρύς δείκτης της ονομαστικής σταθμισμένης συναλλαγματικής ισοτιμίας του ευρώ, ο οποίος είχε αυξηθεί κατά 12,4% το 2003 και 4,1% το 2004, υποχώρησε ελαφρά, κατά 1,4%, το 2005. Ο δείκτης πραγματικής σταθμισμένης συναλλαγματικής ισοτιμίας ακολούθησε παράλληλη πορεία με εκείνη του δείκτη της ονομαστικής ισοτιμίας. Ύστερα από αύξηση κατά 11,9% το 2003 και 3,7% το 2004, το 2005

σημείωσε σταδιακή υποχώρηση, η οποία έφθασε το 1,7% σε μέσα επίπεδα έτους. Η εξέλιξη αυτή υποδηλώνει μικρή βελτίωση της διεθνούς ανταγωνιστικότητας ως προς τις τιμές της ζώνης του ευρώ το 2005, μετά τη συνεχή επιδείνωση της επί μία τετραετία. Το δολάριο ΗΠΑ, αφού έφθασε το Δεκέμβριο του 2004 στα χαμηλότερα επίπεδα από το 1995 σε όρους ονομαστικής σταθμισμένης συναλλαγματικής ισοτιμίας, στη συνέχεια άρχισε να ακολουθεί ανοδική πορεία, την οποία διατήρησε, με διακυμάνσεις, σε όλη τη διάρκεια του 2005. Ωστόσο, σε μέσα ετήσια επίπεδα η ισοτιμία του δολαρίου παρέμεινε σχεδόν αμετάβλητη έναντι του 2004. Το γιεν, μετά από δύο έτη ανατίμησης έναντι του δολαρίου, το 2005 παρέμεινε σχεδόν σταθερό ως προς το αμερικανικό νόμισμα.

Οι διεθνείς τιμές του αργού πετρελαίου συνέχισαν την ανοδική τους πορεία το 2005, επί τέταρτο συνεχές έτος. Μάλιστα, η αύξηση των τιμών αυτών όχι μόνο υπήρξε εντονότερη σε σχέση με τα προηγούμενα έτη, αλλά και έφθασε σε νέα ιστορικά υψηλά επίπεδα, ιδιαίτερα το δίμηνο Αυγούστου-Σεπτεμβρίου 2005. Σε μέσα επίπεδα έτους, η μέση διεθνής τιμή διαφόρων τύπων αργού πετρελαίου ήταν 53,4 δολ. ανά βαρέλι το 2005, δηλαδή αυξημένη κατά 41,3% έναντι του προηγούμενου έτους και κατά 114% έναντι του 2002. Η παγκόσμια ζήτηση για πετρέλαιο παρέμεινε ισχυρή το 2005, ιδίως από τις ΗΠΑ, αλλά και τις αναδυόμενες οικονομίες της Κίνας, της Ινδίας και της Βραζιλίας, οι οποίες καταναλώνουν αναλογικά (σε σχέση με το ΑΕΠ κάθε χώρας) περισσότερο αργό πετρέλαιο από ότι οι βιομηχανικές οικονομίες.

4.3 Η ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΤΟ 2006

Η παγκόσμια οικονομία εξακολούθησε να αναπτύσσεται με υψηλό ρυθμό το 2006, ο οποίος μάλιστα σημείωσε επιτάχυνση έναντι του 2005. Η διατήρηση των ευνοϊκών χρηματοπιστωτικών συνθηκών, σε συνδυασμό με την άνοδο της κερδοφορίας και την περαιτέρω βελτίωση της χρηματοοικονομικής κατάστασης των επιχειρήσεων, συνέβαλε ώστε το διεθνές οικονομικό κλίμα να παραμείνει ευνοϊκό το 2006, παρά τη διαμόρφωση των διεθνών τιμών του αργού πετρελαίου και των λοιπών βασικών εμπορευμάτων σε ιστορικά υψηλά επίπεδα. Εξάλλου, η περαιτέρω αύξηση των βασικών επιτοκίων νομισματικής πολιτικής σε αρκετές μεγάλες οικονομίες αποσκοπούσε στη μείωση των πληθωριστικών πιέσεων και τη διασφάλιση της σταθερότητας των τιμών, που αποτελεί προϋπόθεση της διατηρήσιμης ανάπτυξης.

Ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των οικονομικών εξελίξεων το 2006 υπήρξαν η υψηλότερη του αναμενομένου επιτάχυνση του ρυθμού ανόδου του ΑΕΠ στη ζώνη του ευρώ και η συγκράτηση του επιπέδου του πληθωρισμού στις προηγμένες οικονομίες. Αν και η μεγέθυνση της παγκόσμιας οικονομίας το 2006 είχε περισσότερο ισόρροπη γεωγραφική κατανομή, οι διεθνείς μακροοικονομικές ανισορροπίες δεν υποχώρησαν, καθώς τόσο το έλλειμμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών των ΗΠΑ όσο και τα αντίστοιχα πλεονάσματα της Ιαπωνίας, της Κίνας και των πετρελαιοεξαγωγικών χωρών παρέμειναν υψηλά ή διευρύνθηκαν.

Ο ρυθμός ανόδου του παγκόσμιου ΑΕΠ επιταχύνθηκε στο 5,4% το 2006 από 4,9% το 2005, παραμένοντας για τρίτο συνεχές έτος υψηλότερος του μέσου όρου της περιόδου 1970-2006 (4,4%). Σημειώνεται ότι ο ρυθμός ανόδου της παγκόσμιας οικονομίας το 2006 αποτελεί την καλύτερη επίδοση της τελευταίας 30ετίας. Παρά την περαιτέρω άνοδο των βραχυπρόθεσμων επιτοκίων το 2006, τα πραγματικά μακροπρόθεσμα επιτόκια αυξήθηκαν λιγότερο, παραμένοντας σε χαμηλά επίπεδα (περί το 1,6% στις ΗΠΑ, τη ζώνη ευρώ και την Ιαπωνία), ενώ οι κυριότεροι χρηματιστηριακοί δείκτες αυξήθηκαν περαιτέρω. Εκτιμάται ότι οι παράγοντες αυτοί στήριξαν από κοινού την ιδιωτική κατανάλωση και τις επενδύσεις.

Ο όγκος του παγκόσμιου εμπορίου αγαθών και υπηρεσιών εκτιμάται ότι αυξήθηκε κατά 9,2% το 2006 (2005: 7,4%). Αυτή η μεγάλη αύξηση οφείλεται στην ισχυρή παγκόσμια ζήτηση αλλά και στην ολοένα και ευρύτερη απελευθέρωση του εμπορίου και γενικότερα τη διεθνοποίηση των παραγωγικών δραστηριοτήτων.

Στις προηγμένες οικονομίες ο ρυθμός αύξησης του ΑΕΠ επιταχύνθηκε στο 3,1% το 2006 από 2,5% το 2005, κυρίως λόγω της ανάκαμψης της οικονομίας της ζώνης του ευρώ, η οποία κατέγραψε τον υψηλότερο ρυθμό οικονομικής ανόδου των τελευταίων έξι ετών. Στις αναδυόμενες και αναπτυσσόμενες οικονομίες, οι οποίες παράγουν το 48% περίπου του παγκόσμιου προϊόντος, ο ήδη υψηλός ρυθμός αύξησης του ΑΕΠ επιταχύνθηκε σε 7,9% το 2006 από 7,5% το 2005.

Σε μέσα επίπεδα έτους, ο παγκόσμιος πληθωρισμός παρέμεινε ουσιαστικά αμετάβλητος, παρά την περαιτέρω μεγάλη άνοδο της μέσης διεθνούς τιμής των διαφόρων τύπων πετρελαίου και της τιμής των λοιπών βασικών εμπορευμάτων (μέση

ετήσια αύξηση σε δολάρια κατά 20,5% και 28,4% αντίστοιχα). Ο Δείκτης Τιμών Καταναλωτή (ΔΤΚ) αυξήθηκε στις προηγμένες οικονομίες κατά 2,3% το 2006, όσο δηλαδή και το 2005, ενώ στις άλλες οικονομίες ο ρυθμός ανόδου του υποχώρησε ελαφρά στο 5,3%, από 5,4% το 2005.

Ως κυριότερος λόγος της σχετικά περιορισμένης μετακύλισης της αύξησης των διεθνών τιμών του αργού πετρελαίου και των λοιπών βασικών εμπορευμάτων στον εγχώριο πληθωρισμό αναφέρεται συχνά η εντεινόμενη τα τελευταία έτη παγκοσμιοποίηση των αγορών, λόγω της οποίας οι υψηλότερες τιμές των πρώτων υλών αντισταθμίζονται και συχνά υπεραντισταθμίζονται από τις χαμηλότερες τιμές των ενδιάμεσων και τελικών προϊόντων που εισάγονται από τις οικονομίες όπου είναι χαμηλό το κόστος παραγωγής, κυρίως τις αναδύμενες οικονομίες της Ασίας. Στο ίδιο αποτέλεσμα συμβάλλουν επίσης η συγκράτηση, τα τελευταία έτη, των μισθολογικών αυξήσεων, καθώς και η διατήρηση των πληθωριστικών προσδοκιών σε χαμηλά επίπεδα, η οποία οφείλεται κυρίως στη συνεπή και αξιόπιστη άσκηση νομισματικής πολιτικής προσανατολισμένης στην καταπολέμηση του πληθωρισμού, τόσο στις προηγμένες όσο και σε πολλές αναπτυσσόμενες και αναδύμενες οικονομίες.

4.4 Η ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΤΟ 2007

Ο ρυθμός ανόδου της παγκόσμιας οικονομικής δραστηριότητας παρέμεινε υψηλός το 2007, παρά το γεγονός ότι το δεύτερο εξάμηνο χαρακτηρίστηκε από την αναταραχή στις διεθνείς χρηματοπιστωτικές αγορές και από τη μεγάλη άνοδο των διεθνών τιμών του πετρελαίου και των τροφίμων.

Η διεθνής χρηματοπιστωτική αναταραχή άρχισε τα μέσα του 2007 με την αύξηση των επισφαλειών στην αγορά στεγαστικών δανείων προς νοικοκυριά χαμηλής πιστοληπτικής ικανότητας στις ΗΠΑ, η οποία οδήγησε σε περιορισμό της ρευστότητας και σε διαταραχή της ομαλής λειτουργίας διαφόρων τομέων των χρηματαγορών.

Η χρηματοπιστωτική αναταραχή και η επακόλουθη στενότητα ρευστότητας οδήγησαν σε άνοδο των βραχυπρόθεσμων επιτοκίων πολύ πάνω από τα βασικά επιτόκια

παρέμβασης των κεντρικών τραπεζών. Παρατηρήθηκε, μεταξύ άλλων, υποχώρηση και αυξημένη μεταβλητότητα των τιμών των μετοχών διεθνώς, καθώς εντεινόνταν οι ενδείξεις οικονομικής αδυναμίας σε ορισμένες χώρες, ενώ η μεταβλητότητα αυξήθηκε και στις αγορές συναλλάγματος.

Η δημοσιονομική προσαρμογή συνεχίστηκε σε πολλές οικονομίες το 2007, βοηθούμενη όμως σημαντικά από τις ευνοϊκές κυκλικές συνθήκες και από έκτακτα έσοδα. Στο σύνολο των χωρών-μελών του ΟΟΣΑ, το έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης εκτιμάται ότι υποχώρησε στο 1,6% του ΑΕΠ το 2007, από 1,8% το 2006. Στη ζώνη του ευρώ επιτεύχθηκε σημαντική βελτίωση της δημοσιονομικής θέσης, με παράλληλη μείωση του κυκλικά προσαρμοσμένου ελλείμματος ως ποσοστού του ΑΕΠ. Αντίθετα, τα δημοσιονομικά ελλείμματα αυξήθηκαν στις ΗΠΑ, την Ιαπωνία και το Ηνωμένο Βασίλειο.

Η περιοριστική κατεύθυνση της νομισματικής πολιτικής η οποία εφαρμοζόταν σε αρκετές προηγμένες οικονομίες μέχρι και το πρώτο εξάμηνο του 2007 μεταβλήθηκε από το καλοκαίρι (είτε τηρήθηκε στάση αναμονής, όπως στη ζώνη του ευρώ και την Ελβετία, είτε η κατεύθυνση της πολιτικής αντιστράφηκε, όπως στις ΗΠΑ, το Ηνωμένο Βασίλειο και τον Καναδά), καθώς η αναταραχή στις διεθνείς χρηματοπιστωτικές αγορές οδήγησε σε έλλειψη ρευστότητας και αύξηση της μεταβλητότητας στις αγορές χρήματος, σε επανεκτίμηση προς τα άνω του επενδυτικού κινδύνου, υποχώρηση των δεικτών στις σημαντικότερες χρηματιστηριακές αγορές και αυξημένη αβεβαιότητα σχετικά με τις επιπτώσεις της αναταραχής στην οικονομική δραστηριότητα. Στις ΗΠΑ σημειώθηκε η πλέον δραστική μεταβολή νομισματικής πολιτικής, με στόχο την ομαλοποίηση των συνθηκών στις χρηματοπιστωτικές αγορές και τη σταθεροποίηση της οικονομικής δραστηριότητας. Από το Σεπτέμβριο του 2007 έως και το Μάρτιο του 2008 η Ομοσπονδιακή Τράπεζα προέβη σε μειώσεις επιτοκίου συνολικά κατά 300 μονάδες βάσης, με αποτέλεσμα το παρεμβατικό της επιτόκιο να διαμορφωθεί στο 2,25% στις 18 Μαρτίου 2008.

4.5 Η ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΤΟ 2008

Το 2008, η παγκόσμια οικονομία βρέθηκε στη δίνη της δυσμενέστερης μεταπολεμικά οικονομικής συγκυρίας, αντιμετωπίζοντας διπλή κρίση, αρχικά στο διεθνές χρηματοπιστωτικό σύστημα και εν συνεχεία στην πραγματική οικονομία. Η επιδείνωση του διεθνούς οικονομικού περιβάλλοντος το 2008 οφείλεται κυρίως σε δύο εξωτερικές οικονομικές διαταραχές:

- αρχικά στην εξαιρετικά μεγάλη περαιτέρω αύξηση των διεθνών τιμών των βασικών εμπορευμάτων (κυρίως του αργού πετρελαίου και των τροφίμων) το πρώτο εξάμηνο του 2008, η οποία εκτίναξε τον πληθωρισμό και συμπίεσε το πραγματικό εισόδημα και την κατανάλωση, και
- κατόπιν στην απροσδόκητη αύξηση της έντασης και της έκτασης της διεθνούς χρηματοπιστωτικής αναταραχής το δεύτερο εξάμηνο του 2008. Η αναταραχή, εισερχόμενη στο δεύτερο έτος της, μετατράπηκε από κρίση ρευστότητας στις διεθνείς χρηματοπιστωτικές αγορές σε κίνδυνο κατάρρευσης του παγκόσμιου χρηματοπιστωτικού συστήματος, προκάλεσε απότομη αύξηση της αβεβαιότητας και δραματική επιδείνωση των προσδοκιών και τελικά οδήγησε σε ύφεση την παγκόσμια οικονομία. Η οικονομική ύφεση ανατροφοδοτεί, με τη σειρά της, τις δυσκολίες του χρηματοπιστωτικού τομέα και δυσχεραίνει την έξοδο από την κρίση.

Αξιοσημείωτο είναι ότι οι δυσμενείς οικονομικές εξελίξεις του 2008, ιδίως από τα μέσα Σεπτεμβρίου του 2008, όταν ανακοινώθηκε η πτώχευση της μεγάλης επενδυτικής τράπεζας των ΗΠΑ Lehman Brothers, υπήρξαν απροσδόκητα ραγδαίες και έλαβαν τελικά παγκόσμιο χαρακτήρα, ξεπερνώντας συνεχώς κάθε διαδοχική εκτίμηση των διεθνών οργανισμών. Η ταυτόχρονη εμφάνιση σε όλες σχεδόν τις οικονομίες, κυρίως τις προηγμένες, των επιπτώσεων της διπλής κρίσης, καθώς και το μεγάλο εύρος και βάθος τους, οδήγησαν σε πρωτοφανή στη σύγχρονη οικονομική ιστορία διεθνή συνεργασία για τη λήψη έκτακτων και μεγάλης κλίμακας μέτρων προκειμένου να αντιμετωπιστούν οι συνέπειές της. Με τις ισχυρές και συντονισμένες παρεμβάσεις κυβερνήσεων, κεντρικών τραπεζών και διεθνών οικονομικών οργανισμών για την παροχή ρευστότητας, κεφαλαίων και εγγυήσεων, αποφεύχθηκε ο

κίνδυνος της συστημικής κατάρρευσης των διεθνών χρηματοπιστωτικών αγορών, ο οποίος είχε κορυφωθεί τον Οκτώβριο του 2008.

Ο ρυθμός ανόδου του παγκόσμιου ΑΕΠ υποχώρησε σημαντικά το 2008 και διαμορφώθηκε στο 3,2%, από 5,2% το 2007. Στις προηγμένες οικονομίες ο ρυθμός ανόδου του ΑΕΠ επιβραδύνθηκε απότομα το 2008 (στο 0,8% από 2,7% το 2007), ενώ στις αναδύομενες και αναπτυσσόμενες οικονομίες, αν και επίσης υποχώρησε, παρέμεινε σχετικά υψηλός (6,1% από 8,3% το 2007).

Στις προηγμένες οικονομίες η επιδείνωση του ρυθμού μεταβολής του ΑΕΠ σε τριμηνιαία βάση κατά τη διάρκεια του έτους υπήρξε εντονότερη από ότι δείχνει ο μέσος ετήσιος ρυθμός. Σε ύφεση βρέθηκαν, ήδη από το γ' τρίμηνο του 2008, η ζώνη του ευρώ και η Ιαπωνία και από το δ' τρίμηνο οι ΗΠΑ και το Ηνωμένο Βασίλειο.

Ο πληθωρισμός σημείωσε έντονη άνοδο το πρώτο εξάμηνο του 2008 και στη συνέχεια αποκλιμακώθηκε ραγδαία σε όλες τις οικονομικές περιοχές, ακολουθώντας σε μεγάλο βαθμό την αντίστοιχη εξέλιξη των διεθνών τιμών των βασικών εμπορευμάτων, κυρίως του πετρελαίου. Σε μέσα επίπεδα έτους, παρά τη σημαντική υποχώρηση του τους τελευταίους μήνες, ο πληθωρισμός στις προηγμένες οικονομίες αυξήθηκε στο 3,5% το 2008, από 2,1% το 2007.

Η διεθνής τιμή του αργού πετρελαίου συνέχισε να αυξάνεται επί έκτο κατά σειρά έτος και μάλιστα αυξήθηκε ραγδαία το πρώτο εξάμηνο του 2008, φθάνοντας σε νέα ιστορικά υψηλά επίπεδα (ονομαστικά αλλά και αποπληθωρισμένα) στο μέσο του έτους. Το δεύτερο εξάμηνο όμως υποχώρησε έντονα, καθώς οι προοπτικές της παγκόσμιας οικονομίας επιδεινώθηκαν απότομα και το δολάριο άρχισε να ανατιμάται. Τελικά, η μέση ετήσια τιμή των βασικών τύπων αργού πετρελαίου σε δολάρια ΗΠΑ αυξήθηκε το 2008 κατά 36,4% (έναντι αύξησης 10,7% το 2007), ενώ η σωρευτική άνοδός της σε σύγκριση με το 2002 ήταν σχεδόν 300%. Σε όρους ευρώ, η μέση ετήσια τιμή του αργού πετρελαίου, η οποία λόγω της σημαντικής ενίσχυσης του ευρώ έναντι του δολαρίου είχε παραμείνει σχεδόν αμετάβλητη το 2007 (51,9 ευρώ το βαρέλι), το 2008 αυξήθηκε στα 66,0 ευρώ (+ 27%). Το πρώτο τρίμηνο του 2009 η μέση τιμή του πετρελαίου κυμαινόταν περί τα 45 δολ. το βαρέλι.

Οι συναλλαγματικές ισοτιμίες των κυριότερων νομισμάτων παρουσίασαν ασυνήθιστα έντονες και συχνές μεταβολές εντός του 2008, επηρεαζόμενες από τις μεταβαλλόμενες προσδοκίες των αγορών σχετικά με το εύρος των επιπτώσεων της κρίσης, τα λαμβανόμενα μέτρα πολιτικής και τη μελλοντική πορεία των επιτοκίων των μεγάλων οικονομιών. Το δολάριο ΗΠΑ, αφού υποχώρησε σε ιστορικά χαμηλά επίπεδα ως προς το ευρώ το πρώτο επτάμηνο του 2008, στη συνέχεια ενισχύθηκε έντονα, ενώ υποχώρησε εκ νέου το Δεκέμβριο. Σε μέσα επίπεδα έτους το δολάριο εξασθένησε έναντι του ευρώ κατά 6,8% το 2008. Μεγάλη υποχώρηση έναντι του ευρώ μέσα στο 2008, ιδίως το τελευταίο δίμηνο του έτους, σημείωσε η βρετανική στερλίνα και το Δεκέμβριο η ισοτιμία της διαμορφώθηκε σε 0,9045 λίρες ανά ευρώ, από 0,6843 κατά μέσο όρο το 2007.

Οι δυσμενείς αλληλεπιδράσεις των χρηματοπιστωτικών και των μακροοικονομικών εξελίξεων, ο διαφαινόμενος κίνδυνος μετεξέλιξης της τρέχουσας ύφεσης σε βαθιά οικονομική κρίση σε παγκόσμιο επίπεδο και τα διδάγματα από το παρελθόν ώθησαν τις οικονομικές αρχές στην εξαγγελία και τη λήψη έκτακτων μακροοικονομικών μέτρων, ιδίως το διάστημα Οκτωβρίου-Δεκεμβρίου, για την τόνωση της επιβραδυνόμενης οικονομικής δραστηριότητας. Επίσης οδήγησαν στη λήψη μέτρων για την ενίσχυση των εθνικών χρηματοπιστωτικών συστημάτων και τη μεταρρύθμιση του παγκόσμιου χρηματοπιστωτικού συστήματος.

Το 2008 το έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης ως ποσοστό του ΑΕΠ διευρύνθηκε στις ΗΠΑ στο 5,8% από 2,9% το 2007, ενώ στην Ιαπωνία έμεινε ουσιαστικά αμετάβλητο (2,6% έναντι 2,5% το 2007). Το δημοσιονομικό έλλειμμα της ζώνης του ευρώ επίσης αυξήθηκε το 2008, στο 1,8% του ΑΕΠ από το ιστορικά χαμηλό επίπεδο 0,7% του 2007 (εκτιμήσεις ΟΟΣΑ).

4.6 Η ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΤΟ 2009

Η παγκόσμια οικονομία εμφανίζει τάσεις σταθεροποίησης και σταδιακής ανάκαμψης. Έχοντας εισέλθει νωρίτερα από την ελληνική σε ύφεση, τη βαθύτερη μεταπολεμικά, βρίσκεται από το δεύτερο εξάμηνο του 2009 σε φάση ανάκαμψης, ο ρυθμός της οποίας διαφέρει κατά οικονομική περιοχή. Το παγκόσμιο ΑΕΠ αναμένεται, σύμφωνα

με το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο (ΔΝΤ), ότι θα αυξηθεί κατά 4,2%, αφού μειώθηκε κατά 0,6% το 2009.

Σημαντικός κίνδυνος για την ανάκαμψη της παγκόσμιας οικονομίας μεσοπρόθεσμα είναι οι εξαιρετικά μεγάλες δημοσιονομικές ανισορροπίες που παρατηρούνται σχεδόν σε όλες τις προηγμένες οικονομίες (το δημοσιονομικό έλλειμμα των προηγμένων οικονομιών ως σύνολου έφθασε το 8,7% του ΑΕΠ το 2009, από 3,6% το 2008) και η απότομη διόγκωση του δημόσιου χρέους σε πολλές από αυτές.

Το τρίτο τρίμηνο του 2009 σημειώθηκε αύξηση του ΑΕΠ στις ΗΠΑ και τη ζώνη του ευρώ (στην Ιαπωνία η ανάκαμψη είχε ήδη αρχίσει από το β' τρίμηνο του έτους), μετά από μείωση επί πέντε συνεχή τρίμηνα στη ζώνη του ευρώ και τέσσερα τρίμηνα στις ΗΠΑ. Η αντιστροφή της πτωτικής τάσης της παγκόσμιας οικονομικής δραστηριότητας οφείλεται σε μεγάλο βαθμό σε προσωρινούς παράγοντες, όπως είναι η χωρίς προηγούμενο τόνωση της ζήτησης με δημοσιονομικά και νομισματικά μέτρα, αλλά και η κυκλική μεταβολή των αποθεμάτων.

Για το σύνολο του 2009, ωστόσο, η μεταβολή του ΑΕΠ στις προηγμένες οικονομίες ήταν έντονα αρνητική (-3,2% έναντι +0,5% το 2008), αντανακλώντας τον ασυνήθιστο συγχρονισμό της υποχώρησης όλων των μεγάλων οικονομιών κατά την ύφεση της περιόδου 2008-2009. Οι αναδυόμενες και αναπτυσσόμενες οικονομίες είχαν ισχυρή εγχώρια ζήτηση και συγκριτικά μικρότερη έκθεση στα χρηματοπιστωτικά προβλήματα. Για το λόγο αυτό επλήγησαν λιγότερο και κατέγραψαν σημαντική επιβράδυνση της ανόδου της δραστηριότητας, αλλά όχι ύφεση (2,4% το 2009 έναντι 6,1% το 2008).

Οι διεθνείς τιμές των βασικών εμπορευμάτων αυξάνονταν κατά τη διάρκεια του 2009, κυρίως λόγω της ανάκαμψης της ζήτησης από τις αναδυόμενες ασιατικές οικονομίες, αλλά και λόγω δυσμενών καιρικών συνθηκών στη Β. Αμερική και Ευρώπη. Σε μέσα επίπεδα έτους, ωστόσο, οι τιμές των βασικών εμπορευμάτων υποχώρησαν σημαντικά το 2009 σε σχέση με το ιστορικά υψηλό επίπεδό τους το 2008. Η μέση διεθνής τιμή του αργού πετρελαίου (τριών τύπων) υποχώρησε κατά 36,3% στα 62 δολ. ΗΠΑ το βαρέλι το 2009 από 97 δολ. το 2008. Σε όρους ευρώ, η τιμή του αργού πετρελαίου τύπου Brent υποχώρησε το 2009 κατά 32,3% στα 44,6 ευρώ ανά βαρέλι.

Το παγκόσμιο εμπόριο υπήρξε βασικός μηχανισμός μετάδοσης και γεωγραφικής εξάπλωσης της ύφεσης. Αφού επιβραδύνθηκε το 2008, επλήγη σφοδρά το 2009 και μειώθηκε τόσο σε όγκο όσο και σε αξία. Η κάθετη πτώση της ζήτησης διαρκών καταναλωτικών αγαθών και της βιομηχανικής παραγωγής, καθώς και η μείωση των πιστώσεων για εισαγωγές και εξαγωγές, οδήγησαν σε μεγάλη μείωση το διεθνές εμπόριο, κυρίως των χωρών εκείνων που είναι εξαγωγικά προσανατολισμένες προς τις πρώτες ύλες και τα κεφαλαιακά αγαθά. Παρά την ανάκαμψή του το δεύτερο εξάμηνο του 2009, ο όγκος του παγκόσμιου εμπορίου αγαθών και υπηρεσιών εκτιμάται από το ΔΝΤ ότι υποχώρησε κατά 10,7% το 2009, έναντι αύξησης κατά 2,8% το 2008.

Η μεγάλη υποχώρηση του πληθωρισμού (στις προηγμένες οικονομίες στο 0,1% από 3,4% το 2008), λόγω της ύφεσης και της εξέλιξης των τιμών των βασικών εμπορευμάτων, έχει επιτρέψει στη νομισματική πολιτική να παραμένει εξαιρετικά χαλαρή στις περισσότερες μεγάλες οικονομίες μέχρι και τους πρώτους μήνες του 2010. Το βασικά επιτόκια πολιτικής των κεντρικών τραπεζών των ΗΠΑ, της Ιαπωνίας, του Ηνωμένου Βασιλείου και της ζώνης του ευρώ παραμένουν αμετάβλητα από το Μάιο του 2009, μεταξύ 0% και 1%. Επίσης, συνεχίστηκε η εφαρμογή προγραμμάτων ποσοτικής χαλάρωσης, αν και πρόσφατα άρχισε η σταδιακή "απόσυρση" ορισμένων μέτρων.

Η μεταβλητότητα στις συναλλαγματικές ισοτιμίες των κυριότερων νομισμάτων υποχώρησε κατά τη διάρκεια του 2009, αντανακλώντας τη σταδιακή μείωση της αβεβαιότητας στις διεθνείς αγορές για τις πιθανές επιπτώσεις της κρίσης στις παγκόσμιες μακροοικονομικές ανισορροπίες. Η εξέλιξη αυτή συνδυάστηκε με την υποχώρηση της σταθμισμένης συναλλαγματικής ισοτιμίας του δολαρίου κατά τη διάρκεια του 2009, ενώ το γιεν βρέθηκε στα υψηλότερα επίπεδα των τελευταίων 14 ετών ως προς το δολάριο. Ο ευρύς δείκτης ονομαστικής σταθμισμένης συναλλαγματικής ισοτιμίας (ΣΣΙ) του ευρώ ενισχυόταν σχεδόν καθ' όλη τη διάρκεια του 2009 και σε μέσα επίπεδα ανατιμήθηκε κατά 2,2% έναντι του 2008.

Η οικονομία της ζώνης του ευρώ, μετά από πέντε τρίμηνα συνεχούς αρνητικής μεταβολής του ΑΕΠ, εισήλθε σε φάση ήπιας ανάκαμψης το δεύτερο εξάμηνο του

2009, κυρίως χάρη στη βελτίωση της εξωτερικής ζήτησης, των χρηματοπιστωτικών συνθηκών και της εμπιστοσύνης των καταναλωτών και των επενδυτών.

Ο ρυθμός μεταβολής του ΑΕΠ στη ζώνη του ευρώ διαμορφώθηκε στο 0,4% το τρίτο τρίμηνο του 2009 (έναντι του προηγούμενου τριμήνου), από -0,1% το δεύτερο και -2,5% το πρώτο τρίμηνο, ενώ ήταν μηδενικός το τέταρτο τρίμηνο του έτους. Η αύξηση των αποθεμάτων και οι καθαρές εξαγωγές - και δευτερευόντως η δημόσια κατανάλωση - ήταν οι κυριότεροι προσδιοριστικοί παράγοντες της αύξησης του ΑΕΠ το τρίτο και το τέταρτο τρίμηνο, ενώ αξίζει να σημειωθεί ότι μειώθηκε δραστικά η σημαντική αρνητική συμβολή που είχαν οι επενδύσεις στη μεταβολή του ΑΕΠ κατά τη διάρκεια της ύφεσης. Το τέταρτο τρίμηνο η θετική συμβολή των καθαρών εξαγωγών στη μεταβολή του ΑΕΠ αντισταθμίστηκε από την αρνητική συμβολή της δαπάνης για επενδύσεις.

Παρά την υπό εξέλιξη ανάκαμψη, το ΑΕΠ στη ζώνη του ευρώ για το σύνολο του 2009 εκτιμάται ότι σημείωσε τη μεγαλύτερη πτώση μετά το Β' Παγκόσμιο Πόλεμο (-4,1% το 2009 από +0,6% το 2008). Στην πτώση αυτή συνέβαλαν τόσο η υποχώρηση της τελικής εγχώριας ζήτησης (αρνητική συμβολή κατά 2,4 εκατοστιαίες μονάδες, έναντι θετικής συμβολής κατά 0,4 της εκατοστιαίας μονάδας το 2008) και των αποθεμάτων (-0,6 έναντι +0,1) όσο και οι καθαρές εξαγωγές (-0,9 έναντι 0 το 2008). Μεγαλύτερη ύφεση αντιμετώπισαν το 2009 η Φινλανδία (με πτώση του ΑΕΠ κατά 7,8%), η Σλοβενία (-7,3%), η Ιρλανδία (-7,1%), η Ιταλία και η Γερμανία (-5,0%) και η Σλοβακία (-4,7%), ενώ η μικρότερη μείωση του ΑΕΠ καταγράφηκε στην Κύπρο (-1,7%) τη Μάλτα (-1,9%) και την Ελλάδα (-2,0%).

Ο πληθωρισμός στη ζώνη του ευρώ κινήθηκε σε πολύ χαμηλά επίπεδα στη διάρκεια του 2009, σημειώνοντας μάλιστα ελαφρά αρνητικούς ετήσιους ρυθμούς επί πεντάμηνο, μεταξύ Ιουνίου και Οκτωβρίου, κυρίως εξαιτίας των πολύ υψηλών διεθνών τιμών των καυσίμων και άλλων πρώτων υλών το αντίστοιχο διάστημα του 2008. Από το Νοέμβριο ο πληθωρισμός, μετρούμενος με τον Εναρμονισμένο ΔΤΚ Δείκτης Τιμών Καταναλωτή), επανήλθε σε θετικές τιμές, και τελικά διαμορφώθηκε στο 0,3% το 2009 έναντι 3,3% το 2008.

Οι επιπτώσεις της οικονομικής ύφεσης στην αγορά εργασίας της ζώνης του ευρώ υπήρξαν σημαντικές, αν και η απασχόληση μειώθηκε λιγότερο από ότι το ΑΕΠ. Συγκεκριμένα, η απασχόληση μειώθηκε κατά 1,9% το 2009 και το ποσοστό ανεργίας αυξήθηκε σχεδόν κατά 2 εκατοστιαίες μονάδες στο 9,4%. Υπήρξαν, ωστόσο, σημαντικές διαφοροποιήσεις μεταξύ των χωρών-μελών της ζώνης του ευρώ. Στη Γερμανία π.χ., παρά τη μεγάλη πτώση του ΑΕΠ το 2009 κατά 5,0%, η απασχόληση έμεινε σταθερή και το ποσοστό ανεργίας αυξήθηκε μόλις κατά 0,2% στο 7,4. Αντίθετα, στην Ισπανία και την Ιρλανδία, οι οποίες επλήγησαν ιδιαίτερα από τη ραγδαία πτώση της δραστηριότητας στον κλάδο των κατασκευών (που είναι κλάδος έντασης εργασίας), η απασχόληση μειώθηκε περίπου κατά 6% και το ποσοστό ανεργίας αυξήθηκε κατά 6-7 εκατοστιαίες μονάδες (σε 18,0% στην Ισπανία και 11,8% στην Ιρλανδία).

Η οικονομική κρίση και η μεγάλη πτώση της οικονομικής δραστηριότητας είχαν, όπως αναμενόταν, δυσμενείς επιπτώσεις στα δημόσια οικονομικά των κρατών μελών της ΕΕ και της ζώνης του ευρώ. Για τη ζώνη του ευρώ ως σύνολο, το έλλειμμα του τομέα της γενικής κυβέρνησης εκτιμάται ότι υπερτριπλασιάστηκε το 2009, σε 6,3% του ΑΕΠ από 2,0% το 2008, ενώ προβλέπεται από το ΔΝΤ ότι θα αυξηθεί περαιτέρω το 2010 σε 6,8% του ΑΕΠ. Επίσης, το δημόσιο χρέος υπολογίζεται ότι αυξήθηκε κατά περίπου 9 εκατοστιαίες μονάδες το 2009, σε 78,3% του ΑΕΠ, και προβλέπεται να αυξηθεί περαιτέρω το 2010 σε 84,1% του ΑΕΠ.

4.7 Η ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΤΟ 2010

Μετά την ύφεση του 2009 που προκλήθηκε από τη χρηματοοικονομική κρίση, η ανάκαμψη της παγκόσμιας οικονομίας το 2010 υπήρξε τελικά ισχυρότερη της αναμενόμενης, καθώς η ευνοϊκή επίδραση της επεκτατικής δημοσιονομικής και νομισματικής πολιτικής και η έντονη ανάκαμψη του παγκόσμιου εμπορίου υπεραντιστάθμισαν τις επιπτώσεις της αβεβαιότητας την οποία προκαλούν τα υψηλά ποσοστά ανεργίας και η ανησυχία των διεθνών αγορών για την ευρωπαϊκή κρίση κρατικού χρέους.

Το παγκόσμιο ΑΕΠ, μετά τη μείωσή του κατά 0,5% το 2009, την πρώτη από το 1946, αυξήθηκε κατά 5,0% το 2010. Ειδικότερα, στις προηγμένες οικονομίες, οι οποίες

επλήγησαν περισσότερο από την κρίση, η ανάκαμψη υπήρξε εντονότερη (+ 3,0%, έναντι -3,4% το 2009) και σε σημαντικό βαθμό συγχρονισμένη. Ωστόσο, το ποσοστό ανεργίας αυξήθηκε περαιτέρω στο 8,3% (από 8% το 2009). Στις ΗΠΑ, όπου η ανάκαμψη βασίστηκε στην εγχώρια ζήτηση και την αύξηση των αποθεμάτων, το ΑΕΠ αυξήθηκε κατά 2,9% το 2010 (σύμφωνα με τις τελευταίες εκτιμήσεις), μετά από μείωση κατά 2,6% το 2009. Στην Ιαπωνία, όπου η ανάκαμψη βασίστηκε στην εξωτερική ζήτηση, το ΑΕΠ αυξήθηκε κατά 3,9% το 2010 (2009: -6,3%) και στη ζώνη του ευρώ κατά 1,7% (2009: -4,1%). Στις αναδυόμενες και αναπτυσσόμενες οικονομίες ο ρυθμός ανόδου του ΑΕΠ επιταχύνθηκε σε 7,3%, από 2,7% το 2009. Στην Κίνα, όπου, σε αντίθεση με τις περισσότερες προηγμένες οικονομίες, η νομισματική πολιτική γίνεται περιοριστική λόγω υψηλού πληθωρισμού ενώ η δημοσιονομική πολιτική εξακολουθεί να είναι επεκτατική, ο ρυθμός ανόδου του ΑΕΠ επιταχύνθηκε στο 10,3%, από 9,2% το 2009.

Παρά τη σημαντική ανάκαμψη του ΑΕΠ, η δημοσιονομική θέση των προηγμένων οικονομιών σημείωσε περιορισμένη μόνο βελτίωση το 2010 (το έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης μειώθηκε κατά 1 εκατ. μονάδα στο 7,7% του ΑΕΠ), ενώ το διαρθρωτικό έλλειμμα ως ποσοστό του δυνητικού προϊόντος συνέχισε να αυξάνεται (σε 5,7%, από 5,4% του ΑΕΠ το 2009).

Ο πληθωρισμός αυξήθηκε στις προηγμένες οικονομίες το 2010 (στο 1,6%, από 0,1% το 2009), κυρίως λόγω της ανόδου των διεθνών τιμών των βασικών εμπορευμάτων, παρέμεινε όμως γενικά χαμηλός λόγω των συνθηκών υποαπασχόλησης των παραγωγικών συντελεστών παρά τη σημειωθείσα ανάκαμψη. Στις αναδυόμενες και αναπτυσσόμενες οικονομίες η έντονη οικονομική δραστηριότητα και η αύξηση των τιμών των τροφίμων είχαν αποτέλεσμα την άνοδο του πληθωρισμού στο 6,2%.

Το παγκόσμιο εμπόριο, το οποίο επλήγη σφοδρά το 2009, καθώς ήταν βασικός μηχανισμός μετάδοσης και γεωγραφικής εξάπλωσης της ύφεσης, ανέκαμψε εντυπωσιακά το 2010. Ο όγκος του παγκόσμιου εμπορίου αγαθών και υπηρεσιών έφθασε το 2010 στα προ της κρίσης επίπεδα, εμφανίζοντας άνοδο κατά 12,4%, έναντι μείωσης κατά 10,8% το 2009, ενώ προβλέπεται να αυξηθεί κατά 7,4% το 2011. Οι διεθνείς τιμές των βασικών εμπορευμάτων (σε δολάρια ΗΠΑ), μετά τη μεγάλη υποχώρησή τους το β' εξάμηνο του 2008, άρχισαν και πάλι να κινούνται ανοδικά τη

διετία 2009-2010. Οι διεθνείς τιμές του πετρελαίου (μέσος όρος τριών τύπων, σε δολάρια ΗΠΑ) αυξήθηκαν με μέσο ετήσιο ρυθμό 27,9% το 2010. Οι διεθνείς τιμές των βασικών εμπορευμάτων πλην καυσίμων αυξήθηκαν κατά 26,3% το 2010.

Η οικονομική ανάκαμψη στη ζώνη του ευρώ το 2010 συνοδεύθηκε από τη διεύρυνση των διαφορών στις οικονομικές επιδόσεις των επιμέρους χωρών. Συγκεκριμένα, καταγράφηκαν υψηλός ρυθμός αύξησης του ΑΕΠ στη Γερμανία (3,5%), η οικονομία της οποίας επωφελήθηκε περισσότερο από την έντονη ανάκαμψη του διεθνούς εμπορίου, στασιμότητα ή αρνητικοί ρυθμοί ανάπτυξης σε οικονομίες οι οποίες είναι στο επίκεντρο της δημοσιονομικής κρίσης (Ελλάδα, Ιρλανδία) και στην Ισπανία, καθώς και μέτριοι ρυθμοί στις περισσότερες άλλες οικονομίες της ζώνης του ευρώ.

Ο πληθωρισμός στη ζώνη του ευρώ αυξήθηκε στο 1,6% το 2010, από 0,3% το 2009. Το έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης ως ποσοστό του ΑΕΠ προβλέπεται να μειωθεί στο 4,6% το 2011, από 6,3% το 2010 (μεταβολή η οποία αντιστοιχεί σε μείωση του διαρθρωτικού ελλείμματος κατά μία περίπου εκατοστιαία μονάδα), καθώς οι περισσότερες χώρες-μέλη επανέρχονται σε πολιτικές δημοσιονομικής προσαρμογής παράλληλα με την ανάκαμψη της οικονομίας. Ωστόσο, το δημόσιο χρέος προβλέπεται να αυξηθεί περαιτέρω σε 88,4% του ΑΕΠ το 2011, από 86,2% το 2010.

4.8 Η ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΤΟ 2011

Η παγκόσμια οικονομική δραστηριότητα, μετά την ισχυρή ανάκαμψη του 2010, επιβραδύνθηκε το 2011, λόγω της κρίσης χρέους στις προηγμένες οικονομίες και της αναγκαίας περιοριστικής δημοσιονομικής πολιτικής, της γενικευμένης υποχώρησης της εμπιστοσύνης, καθώς και των συνεπειών που είχαν για τη ζήτηση τόσο οι αυξανόμενες και πλέον πολύ υψηλές διεθνείς τιμές των βασικών εμπορευμάτων όσο και η απομόχλευση των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων.

Ο ρυθμός ανόδου του παγκόσμιου ΑΕΠ επιβραδύνθηκε στο 3,9% το 2011, από 5,3% το 2010, ενώ προβλέπεται ότι θα διαμορφωθεί στο 3,5% το 2012. Η επιβράδυνση έγινε πιο αισθητή στις προηγμένες οικονομίες (1,6% από 3,2% το 2010), οι οποίες αντιμετώπισαν σε μεγαλύτερο βαθμό τις συνέπειες της εντεινόμενης κρίσης χρέους, της επιδείνωσης του οικονομικού κλίματος, καθώς και έκτακτων γεγονότων όπως οι

πρόσκαιρες πλην σοβαρές ανωμαλίες που παρουσιάστηκαν στις εφοδιαστικές αλυσίδες του διεθνούς εμπορίου από τις φυσικές καταστροφές στην Ιαπωνία το Μάρτιο του 2011. Στις αναδυόμενες και αναπτυσσόμενες οικονομίες, που παράγουν πλέον το 48,8% του παγκόσμιου ΑΕΠ, σημειώθηκε επιβράδυνση της ανόδου του ΑΕΠ (σε 6,2% το 2011, από 7,5% το 2010). Εξαίρεση αποτέλεσαν οι αναδυόμενες οικονομίες της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης και της Κοινοπολιτείας Ανεξαρτήτων Κρατών, όπου ο ρυθμός ανόδου του ΑΕΠ επιταχύνθηκε το 2011.

Αναλυτικότερα, στις ΗΠΑ ο ρυθμός αύξησης του ΑΕΠ υποχώρησε το 2011 (1,7% από 3,0% το 2010), ωστόσο η ανεργία υποχώρησε στο 9,0% από 9,6% το 2010 και ο ρυθμός ανόδου της ιδιωτικής κατανάλωσης και των επενδύσεων πάγιου κεφαλαίου επιταχύνθηκε. Στην Ιαπωνία, μετά τον καταστροφικότερο σεισμό της πρόσφατης ιστορίας της, το τσουνάμι και την πυρηνική καταστροφή που ακολούθησαν, η ανάκαμψη της οικονομίας υπήρξε ταχεία και το ΑΕΠ προβλέπεται να αυξηθεί κατά 2,0% το 2012, έναντι μείωσης κατά 0,7% το 2011.

Στη ζώνη του ευρώ, ο ρυθμός μεταβολής του ΑΕΠ προβλέπεται από το ΔΝΤ να διαμορφωθεί σε -0,3%, έναντι 1,4% το 2011, καθώς τόσο η ιδιωτική κατανάλωση όσο και οι επενδύσεις θα υποχωρήσουν, ενώ και η εξωτερική ζήτηση αναμένεται να επηρεαστεί δυσμενώς από την κάμψη του ρυθμού αύξησης του παγκόσμιου ΑΕΠ και του διεθνούς εμπορίου. Το δημοσιονομικό έλλειμμα στη ζώνη του ευρώ μειώθηκε σημαντικά το 2011, σε 4,1% του ΑΕΠ από 6,2% το 2010, και αναμένεται να μειωθεί περαιτέρω το 2012, σε 3,2% του ΑΕΠ, ενώ το δημόσιο χρέος προβλέπεται ότι θα αυξηθεί στο 90,0% του ΑΕΠ από 88,1% το 2011.

Ο πληθωρισμός ενισχύθηκε το 2011 τόσο στις προηγμένες (2,7% από 1,5% το 2010) όσο και στις αναδυόμενες και αναπτυσσόμενες οικονομίες (7,1% από 6,1% το 2010) κυρίως λόγω της μεγάλης ανόδου των διεθνών τιμών των βασικών εμπορευμάτων, παρά την υποχώρηση της οικονομικής δραστηριότητας και τη διατήρηση του ήδη μεγάλου παραγωγικού κενού στις μεγάλες προηγμένες οικονομίες (-3,8% του δυνητικού προϊόντος, από 4,0% το 2010). Η μέση διεθνής τιμή του αργού πετρελαίου αυξήθηκε έντονα και το 2011, κατά 31,6% σε όρους δολαρίου (25,3% σε όρους ευρώ), φθάνοντας τα 104,01 δολ. το βαρέλι κατά μέσο όρο. Ο νέος γύρος ανόδου της διεθνούς τιμής του αργού πετρελαίου σε μέσα επίπεδα έτους ανώτερα και του 2008

οφείλεται στις ανησυχίες αρχικά λόγω των εξεγέρσεων και αναταραχών σε χώρες της Βόρειας Αφρικής και Μέσης Ανατολής και πρόσφατα λόγω των πιθανών συνεπειών της αντιπαράθεσης και του εμπάργκο καυσίμων της διεθνούς κοινότητας κατά του Ιράν για το πυρηνικό του πρόγραμμα. Παρομοίως, η έντονη ζήτηση οδήγησε σε νέα άνοδο και τις διεθνείς τιμές βασικών εμπορευμάτων πλην καυσίμων, οι οποίες αυξήθηκαν κατά 17,8% το 2011 ή 12,2% σε όρους ευρώ.

Η υποχώρηση της παγκόσμιας εξωτερικής ζήτησης και η αυξημένη αβεβαιότητα είχε αποτέλεσμα την υποχώρηση του ρυθμού αύξησης του όγκου του παγκόσμιου εμπορίου το 2011 από τον εξαιρετικά υψηλό ρυθμό του 2010 (σε 5,8% από 12,9%).

Η δημοσιονομική πολιτική απέκτησε περιοριστική κατεύθυνση το 2011 σε όλες τις προηγμένες οικονομίες πλην της Ιαπωνίας και το δημοσιονομικό έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης των προηγμένων οικονομιών ως συνόλου υποχώρησε στο 6,5% του ΑΕΠ το 2011, από 7,6% το 2010. Το διαρθρωτικό έλλειμμα στις προηγμένες οικονομίες ως σύνολο, περιορίστηκε το 2011 στο -5,2% του δυνητικού ΑΕΠ (από -5,8% το 2009 και το 2010). Το ακαθάριστο δημόσιο χρέος συνεχίζει να διογκώνεται στις προηγμένες οικονομίες (103,5% του ΑΕΠ από 99,7% το 2010), ενώ υποχώρησε στις αναδυόμενες οικονομίες (37,9% του ΑΕΠ από 40,8% το 2010). Παρά τα επιμέρους προβλήματα συγκεκριμένων οικονομιών, στη ζώνη του ευρώ ως σύνολο τα δημοσιονομικά μεγέθη είναι καλύτερα σε σχέση με εκείνα των ΗΠΑ και της Ιαπωνίας. Το δημοσιονομικό έλλειμμα υποχώρησε στο 4,1% του ΑΕΠ από 6,2% το 2010 και προβλέπεται να υποχωρήσει περαιτέρω στο 3,2% το 2012.

Η νομισματική πολιτική παρέμεινε εξαιρετικά χαλαρή το 2011 και οι νομισματικές αρχές των προηγμένων οικονομιών πραγματοποίησαν σημαντικές παρεμβάσεις το 2011. Η ΕΚΤ, λαμβάνοντας υπόψη τη ραγδαία επιδείνωση των συνθηκών στη ζώνη του ευρώ και τις χαμηλές πληθωριστικές πιέσεις, προέβη σε δύο διαδοχικές μειώσεις του βασικού της επιτοκίου στις 9 Νοεμβρίου και στις 14 Δεκεμβρίου κατά 25 μονάδες βάσης κάθε φορά διαμορφώνοντάς το σε 1%, ενώ σημαντική ανακούφιση στο ευρωπαϊκό τραπεζικό σύστημα προσέφερε και με το νέο πρόγραμμα αναχρηματοδότησης των τραπεζικών ιδρυμάτων τριετούς διάρκειας από το Δεκέμβριο του 2011 και μετά. Η Ομοσπονδιακή Τράπεζα των ΗΠΑ και η Τράπεζα

της Ιαπωνίας συνέχισαν την πολιτική σχεδόν μηδενικών επιτοκίων, καθώς και τα προγράμματα ποσοτικής χαλάρωσης.

4.9 Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΤΟ 2005

4.9.1 Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ

Το 2005 ο ρυθμός αύξησης του ΑΕΠ (σε σταθερές τιμές) επιβραδύνθηκε στο 3,7% από 4,7% το 2004 και 4,4% κατά μέσον όρο την τετραετία 2000-2003. Παρά την επιβράδυνση, η επίδοση της ελληνικής οικονομίας το 2005 κρίνεται ικανοποιητική, ιδιαίτερα αν ληφθεί υπόψη ότι η άνοδος επιτεύχθηκε σε συνθήκες δημοσιονομικής προσαρμογής, αλλά και σημαντικής αύξησης των διεθνών τιμών της ενέργειας, η οποία επιβάρυνε τα εισοδήματα των νοικοκυριών και επηρέασε δυσμενώς τις επιχειρηματικές προσδοκίες. Στη διατήρηση του ρυθμού ανόδου του ΑΕΠ σε ικανοποιητικά επίπεδα συνέβαλαν οι ευνοϊκές νομισματικές και χρηματοπιστωτικές συνθήκες, που επέτρεψαν την περαιτέρω χρηματοδότηση της δαπάνης των νοικοκυριών, καθώς επίσης και το ευνοϊκό διεθνές περιβάλλον.

Η ελληνική οικονομία εξακολουθεί να είναι μαζί με την Ιρλανδία και το Λουξεμβούργο μία από τις ταχύτερα αναπτυσσόμενες οικονομίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης των 15, υπερβαίνοντας σημαντικά το μέσο ρυθμό ανόδου της ζώνης του ευρώ. Ωστόσο, ο ρυθμός ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας υπολείπεται των αναπτυξιακών επιδόσεων πολλών από τις νέες χώρες-μέλη της ΕΕ, ενώ το κατά κεφαλήν ΑΕΠ, σε μονάδες αγοραστικής δύναμης, εξακολουθεί να υστερεί και το 2005 ήταν κατά 22,6% χαμηλότερο από το μέσο όρο της ΕΕ των 15.

Μολονότι ο ρυθμός αύξησης της ιδιωτικής κατανάλωσης επιβραδύνθηκε αισθητά το 2005 (στο 3,7% από 4,7% το 2004), η καταναλωτική δαπάνη των νοικοκυριών εξακολούθησε να αποτελεί τον κύριο προωθητικό παράγοντα της εγχώριας ζήτησης, συμβάλλοντας κατά 2,6 εκατοστιαίες μονάδες στην άνοδο του ΑΕΠ. Ο ρυθμός ανόδου της δημόσιας κατανάλωσης διαμορφώθηκε στο 3,1% το 2005 (2004: 2,8%), εν μέρει λόγω της συνεχιζόμενης αύξησης της απασχόλησης στον τομέα της γενικής κυβέρνησης.

4.9.2 ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΚΑΙ ΑΝΕΡΓΙΑ

Η αγορά εργασίας κατά το 2005 χαρακτηρίστηκε από αύξηση της απασχόλησης (κατά 1,3% έναντι του 2004, σύμφωνα με τα στοιχεία της Έρευνας Εργατικού Δυναμικού), από ελαφρώς μεγαλύτερη αύξηση του συνολικού αριθμού των ωρών εργασίας (κατά 1,8% σε σύγκριση με το 2004) και από μείωση του ποσοστού ανεργίας στο 9,9% (κατά 0,6 της εκατοστιαίας μονάδας έναντι του 2004).

Η άνοδος της απασχόλησης προήλθε κυρίως από την ενίσχυση της μισθωτής απασχόλησης και από κλάδους του τομέα των υπηρεσιών (π.χ. εμπόριο, ξενοδοχεία και εστιατόρια κ.λπ.), ενώ γεωγραφικά είναι συγκεντρωμένη στην Νότια Ελλάδα και τα νησιά. Με εξαίρεση την Κεντρική Μακεδονία, όπου η απασχόληση αυξήθηκε με ρυθμό υψηλότερο από ότι στο σύνολο της χώρας, η απασχόληση μειώθηκε στις άλλες περιφέρειες της Βόρειας Ελλάδας (Δυτικοί Μακεδονία, Ανατολική Μακεδονία και Θράκη), την Ήπειρο και τη Θεσσαλία.

Όσον αφορά την εξέλιξη της ανεργίας, το 2005 μειώθηκε το ποσοστό ανεργίας, όπως προκύπτει από τα στοιχεία της Έρευνας Εργατικού Δυναμικού (ΕΕΔ) καθώς και από τα στοιχεία του ΟΑΕΔ για τον αριθμό των εγγεγραμμένων στα μητρώα ανέργων. Σύμφωνα με τον ορισμό και τα στοιχεία της ΕΕΔ, ο μέσος αριθμός των ανέργων το 2005 ήταν 477 χιλιάδες άτομα, δηλαδή μειωμένος κατά 28 χιλιάδες άτομα έναντι του 2004. Όπως προαναφέρθηκε, το μέσο ποσοστό ανεργίας μειώθηκε από 10,5% το 2004 σε 9,9% το 2005. Παρά τη μείωση του συνολικού ποσοστού ανεργίας, τα ποσοστά ανεργίας των νέων 15-24 ετών και των γυναικών εξακολουθούν να είναι πολύ υψηλά, 25,9% και 15,3% αντίστοιχα.

4.9.3 ΠΛΗΘΩΡΙΣΜΟΣ

Ο πληθωρισμός αυξήθηκε το 2005 στην Ελλάδα, κυρίως λόγω εξωγενών παραγόντων, όπως ήταν η επιτάχυνση της ανόδου της τιμής του αργού πετρελαίου και η αύξηση της έμμεσης φορολογίας. Συγκεκριμένα, ο μέσος ετήσιος πληθωρισμός βάσει του Εναρμονισμένου Δείκτη Τιμών Καταναλωτή (ΕνΔΤΚ) αυξήθηκε στο 3,5% το 2005, από 3,0% το 2004. Αντίθετα, το μέσο ετήσιο επίπεδο του πυρήνα του πληθωρισμού, όπως μετρείται με βάση τον ΕνΔΤΚ χωρίς τις τιμές της ενέργειας και

των μη επεξεργασμένων ειδών διατροφής, υποχώρησε στο 3,2% το 2005 από 3,4% το 2004. Σε κάθε περίπτωση πάντως, ο πληθωρισμός παρέμεινε υψηλός.

Δεδομένου ότι στη ζώνη του ευρώ ο μέσος ετήσιος ρυθμός του πληθωρισμού έμεινε σχεδόν σταθερός και ο πυρήνας του πληθωρισμού μειώθηκε αισθητά, η απόκλιση του πληθωρισμού στην Ελλάδα από το αντίστοιχο μέγεθος στη ζώνη του ευρώ ως σύνολο αυξήθηκε σε 1,3 εκατοστιαία μονάδα (από 0,9 της εκατ. μονάδας το 2004) και η απόκλιση του πυρήνα του πληθωρισμού αυξήθηκε σε 1,7 εκατ. μονάδα (από 1,3 εκατ. μονάδα το 2004).

Η προς τα άνω απόκλιση του πληθωρισμού στην Ελλάδα από τον πληθωρισμό στη ζώνη του ευρώ ως σύνολο οφείλεται κατά ένα μέρος στη σύγκλιση του επιπέδου των τιμών και των εισοδημάτων - και ιδιαίτερα στην ταχύτερη αύξηση των τιμών ορισμένων μη διεθνώς εμπορεύσιμων αγαθών και υπηρεσιών - που συνδέεται με τη διαδικασία πραγματικής σύγκλισης. Πέραν αυτού του παράγοντα όμως, υπενθυμίζεται ότι η εμμονή του πυρήνα του πληθωρισμού σε σχετικά υψηλά επίπεδα και η θετική απόκλιση του από τον πληθωρισμό στη ζώνη του ευρώ οφείλονται τόσο σε μακροοικονομικούς παράγοντες, οι οποίοι συνδέονται με την πλευρά της ζήτησης και με την πλευρά του κόστους παραγωγής (καθώς και με τις αλληλεπιδράσεις μεταξύ τους), όσο και στις μη ικανοποιητικές συνθήκες ανταγωνισμού σε ορισμένες αγορές που δεν λειτουργούν αποτελεσματικά. Ανάλογα με την περίπτωση, τη διαμόρφωση των τιμών επηρεάζουν δυσμενώς οι εξελίξεις του κόστους παραγωγής, η υπερβάλλουσα ζήτηση, η ανελαστικότητα της ζήτησης (για ορισμένα είδη) ως προς τις τιμές, η εκμετάλλευση από επιχειρήσεις της δεσπόζουσας θέσης τους στην αγορά, καθώς και οι εναρμονισμένες πρακτικές ή συμπράξεις μεταξύ επιχειρήσεων.

4.9.4 ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ

Όπως είναι γνωστό, από το Μάιο του 2004 έχει ενεργοποιηθεί η Διαδικασία Υπερβολικού Ελλείμματος (ΔΥΕ) για την Ελλάδα. Στο πλαίσιο της ΔΥΕ, το Συμβούλιο Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών (ECOFIN) αρχικά (τον Ιούλιο του 2004) απηύθυνε συστάσεις προς τη χώρα για τη μείωση του ελλείμματος κάτω από το 3% του ΑΕΠ μέχρι το 2005, στη συνέχεια όμως (το Φεβρουάριο του 2005)

παρέτεινε την προθεσμία αυτή μέχρι το 2006. Προκειμένου να μειωθεί το έλλειμμα και να ανταποκριθεί η χώρα στις συστάσεις των οργάνων της ΕΕ, το 2005 καταβλήθηκε ιδιαίτερη προσπάθεια για το σημαντικό περιορισμό του ελλείματος και η κατεύθυνση της δημοσιονομικής πολιτικής έγινε περιοριστική. Συγκεκριμένα, σύμφωνα με τα στοιχεία που υποβλήθηκαν στην Eurostat στα τέλη Μαρτίου 2006 στο πλαίσιο της ΔΥΕ, το έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης μειώθηκε από 6,9% του ΑΕΠ το 2004 σε 4,5% το 2005, ενώ παράλληλα δημιουργήθηκε πρωτογενές πλεόνασμα ύψους 0,5% του ΑΕΠ, έναντι πρωτογενούς ελλείματος 1,5% το 2004). Η σημαντική αυτή μείωση του ελλείματος πραγματοποιήθηκε παρά την επιβράδυνση του ρυθμού οικονομικής ανάπτυξης και την υστέρηση των εσόδων. Ωστόσο, παρά τη μείωση, το δημόσιο έλλειμμα της Ελλάδος ήταν, ως ποσοστό του ΑΕΠ, το δεύτερο υψηλότερο στη ζώνη του ευρώ και το τρίτο υψηλότερο στην ΕΕ-25.

Η μείωση του ελλείματος της γενικής κυβέρνησης προήλθε κυρίως από τον κρατικό προϋπολογισμό, το έλλειμμα του οποίου μειώθηκε κατά 1,4 εκατοστιαία μονάδα του ΑΕΠ. Η εξέλιξη αυτή οφείλεται σε μεγάλο βαθμό στη μείωση των δαπανών για επενδύσεις κατά 2.004 εκατ. ευρώ η 21% έναντι του 2004, αλλά συνέβαλε και η συγκράτηση των τρεχουσών δαπανών του κρατικού προϋπολογισμού, ο ρυθμός αύξησης των οποίων περιορίστηκε στο 6,2% το 2005, από 12,0% το 2004. Αντίθετα, τα έσοδα δεν συνέβαλαν στη δημοσιονομική προσαρμογή, αφού υστέρησαν κατά 1.550 δισεκ. ευρώ έναντι των προβλέψεων του προϋπολογισμού και αυξήθηκαν μόνο κατά 6,4%.

Αναλυτικότερα, από τις επιμέρους κατηγορίες δαπανών του τακτικού προϋπολογισμού, οι πρωτογενείς δαπάνες αυξήθηκαν κατά 6,9%, ενώ οι δαπάνες για τόκους κατά 3,3%. Από τις πρωτογενείς δαπάνες, σημαντική αύξηση παρουσίασαν οι πληρωμές για επιχορηγήσεις (17,4%), οι αποδόσεις εσόδων τρίτων (8,1%), οι δαπάνες για τη συνεισφορά της Ελλάδος στην Ευρωπαϊκή Ένωση (9,4%) και οι "λοιπές δαπάνες" (9,9%). Αντίθετα, οι δαπάνες για επιστροφές φόρων μειώθηκαν κατά 8,8%.

Τα έσοδα του τακτικού προϋπολογισμού παρουσίασαν χαμηλή απόδοση έως το φθινόπωρο αλλά ανέκαμψαν το τελευταίο δίμηνο του έτους, με αποτέλεσμα τελικά να φθάσουν τα 44.760 εκατ. ευρώ. Παρά την ανάκαμψη αυτή όμως, τα έσοδα του 2005

σημείωσαν υστέρηση ύψους 1.550 δισεκ. ευρώ σε σχέση με την πρόβλεψη του προϋπολογισμού (46.310 εκατ. ευρώ). Η υστέρηση των εσόδων εντοπίζεται αποκλειστικά στις εισπράξεις από έμμεσους φόρους. Αντίθετα, τα έσοδα από άμεσους φόρους διαμορφώθηκαν πάνω από τις προβλέψεις του προϋπολογισμού. Σημειώνεται ότι τα έσοδα του 2005 επηρεάστηκαν ευνοϊκά από τις αυξήσεις των συντελεστών του ΦΠΑ, της φορολογίας καπνού και της φορολογίας οиноπνευματωδών, οι οποίες τέθηκαν σε ισχύ από 1.4.2005. Επίσης, τα έσοδα επηρεάστηκαν θετικά και από την άνοδο της διεθνούς τιμής του πετρελαίου (τα έσοδα από ΦΠΑ), καθώς και από την επίσπευση των μεταβιβάσεων ακινήτων, ενόψει της αύξησης των αντικειμενικών τιμών και της επιβολής ΦΠΑ στα νεόδμητα ακίνητα από 1.1.2006.

4.9.5 ΔΗΜΟΣΙΟ ΧΡΕΟΣ

Σύμφωνα με τα αναθεωρημένα στοιχεία, το ενοποιημένο χρέος της γενικής κυβέρνησης μειώθηκε σε 107,5% του ΑΕΠ το 2005, από 108,5% το 2004. Με βάση τα διαθέσιμα προσωρινά στοιχεία για το 2005, το δημόσιο χρέος της Ελλάδος είναι το υψηλότερο ανάμεσα στις 25 χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και είναι σχεδόν διπλάσιο από την τιμή αναφοράς (60% του ΑΕΠ) της Συνθήκης του Μάαστριχτ.

Την περίοδο 2001-2005 ο λόγος του χρέους προς το ΑΕΠ μειωνόταν κατά 1,5 εκατοστιαία μονάδα του ΑΕΠ περίπου ετησίως, χάρη στο συνδυασμό του υψηλού ρυθμού οικονομικής ανάπτυξης και των χαμηλών επιτοκίων δανεισμού του Δημοσίου. Παραμένει όμως σε πολύ υψηλά επίπεδα, γεγονός που δημιουργεί σημαντικούς κινδύνους για την επιτυχία της δημοσιονομικής προσαρμογής, ιδίως εάν συνεχιστεί η αύξηση των επιτοκίων η σε περίπτωση αισθητής μείωσης του ρυθμού οικονομικής ανάπτυξης.

Μετά την αναθεώρηση των στοιχείων για το έλλειμμα και το χρέος, το μέγεθος της "προσαρμογής ελλείματος-χρέους" έχει μειωθεί σημαντικά για τα έτη μετά το 2000 και έχει ουσιαστικά μηδενιστεί για το 2002 και το 2003. Το 2004 και το 2005 όμως, η "προσαρμογή ελλείματος-χρέους" διαμορφώθηκε σε 2,2% του ΑΕΠ ετησίως. Το αυξημένο μέγεθος της αντανάκλα συναλλαγές όπως είναι η αποπληρωμή των χρεών των νοσοκομείων ή η συμμετοχή στη αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της

Αγροτικής Τράπεζας, οι οποίες δεν επηρέασαν το έλλειμμα του 2005, αλλά αύξησαν το δανεισμό κατά το εν λόγω έτος

4.10 Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΤΟ 2006

4.10.1 Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ

Ο ρυθμός ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας επιταχύνθηκε το 2006. Συγκεκριμένα, το ΑΕΠ αυξήθηκε κατά 4,3%, έναντι 3,7% το 2005. Η εγχώρια ζήτηση ήταν ο κύριος προωθητικός παράγοντας αυτής της ανόδου, ενώ η μεταβολή του πραγματικού εξωτερικού ισοζυγίου (σε εθνικολογιστική βάση) είχε αρνητική συμβολή στο ρυθμό ανόδου του ΑΕΠ, έναντι θετικής συμβολής το 2005.

Η ελληνική οικονομία ήταν το 2006 - μαζί με εκείνες της Ιρλανδίας, της Φινλανδίας και του Λουξεμβούργου - μια από τις ταχύτερα αναπτυσσόμενες οικονομίες μεταξύ των 15 πιο ανεπτυγμένων χωρών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (δηλ. της ΕΕ-15), υπερβαίνοντας επίσης σημαντικά το ρυθμό ανόδου του ΑΕΠ στη ζώνη του ευρώ ως σύνολο. Ωστόσο, παρά την πρόοδο που έχει σημειωθεί όσον αφορά την πραγματική σύγκλιση, το κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Ελλάδος (σε μονάδες ισοδύναμης αγοραστικής δύναμης) εξακολουθεί να υστερεί και το 2006 ήταν κατά 21,5% χαμηλότερο από το μέσο όρο της ΕΕ-15.

Η ιδιωτική κατανάλωση διατήρησε υψηλό ρυθμό ανόδου, ο οποίος μάλιστα επιταχύνθηκε (στο 3,9%, από 3,4% το 2005), και εξακολούθησε να αποτελεί τον κύριο προωθητικό παράγοντα της εγχώριας ζήτησης. Η δημόσια κατανάλωση αυξήθηκε το 2006 κατά 0,6%, έναντι 1,0% το 2005. Η άνοδος αυτή θα πρέπει να αποδοθεί κυρίως στην αύξηση της απασχόλησης στο Δημόσιο.

Οι υπηρεσίες, η συμμετοχή των οποίων στην εγχώρια παραγωγή αυξάνεται προοδευτικά τα τελευταία χρόνια, στήριξαν την άνοδο του ΑΕΠ το 2006. Κλάδοι όπως ο χρηματοπιστωτικός, οι τηλεπικοινωνίες, η διαχείριση ακίνητης περιουσίας και το εμπόριο είχαν ιδιαίτερα ικανοποιητικές επιδόσεις. Αντίθετα, η ακαθάριστη προστιθέμενη αξία της γεωργίας (σε σταθερές τιμές) μειώθηκε κατά 8,4%.

4.10.2 ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΚΑΙ ΑΝΕΡΓΙΑ

Η άνοδος της οικονομικής δραστηριότητας το 2006 συνοδεύθηκε από σημαντική αύξηση της απασχόλησης κατά 1,9%, σύμφωνα με τα στοιχεία της Έρευνας Εργατικού Δυναμικού (ΕΕΔ), και από μείωση του ποσοστού ανεργίας σε 8,9%, από 9,9% το 2005. Η αύξηση της απασχόλησης το 2006 ήταν σημαντική και αρκετά υψηλότερη από εκείνη που καταγράφηκε την περίοδο 2000-2005, όταν ο μέσος ετήσιος ρυθμός αύξησης του ΑΕΠ (4,4%) συνοδεύθηκε από μέση ετήσια αύξηση της απασχόλησης κατά 1,3% περίπου.

Η άνοδος της απασχόλησης προήλθε κυρίως από τον τριτογενή τομέα (υπηρεσίες) και επισημαίνεται ότι - σύμφωνα με την ΕΕΔ - σε αυτήν συνέβαλε σημαντικά η αύξηση της απασχόλησης στη δημόσια διοίκηση. Αντίθετα, στον πρωτογενή τομέα καταγράφηκε υποχώρηση της απασχόλησης, σε συνέχεια της πτωτικής τάσης που παρατηρείται τα τελευταία χρόνια, ενώ στο δευτερογενή τομέα (μεταποίηση, ηλεκτρισμός-φωταέριο-νερό και κατασκευές) συνολικά καταγράφηκε οριακή αύξηση.

Σύμφωνα με τα στοιχεία τόσο της ΕΣΥΕ (ΕΕΔ) όσο και του ΟΑΕΔ, ο αριθμός των ανέργων μειώθηκε σημαντικά σε σύγκριση με το 2005. Βάσει του ορισμού και των στοιχείων της ΕΕΔ, ο μέσος αριθμός των ανέργων το 2006 ήταν 434 χιλιάδες άτομα (ποσοστό ανεργίας 8,9%), δηλαδή μικρότερος κατά 43 χιλιάδες από ότι το 2005 (ποσοστό ανεργίας 9,9%). Η υποχώρηση του μέσου αριθμού των ανέργων το 2006 αντανακλά κυρίως τον περιορισμό του αριθμού των ατόμων που έχασαν την εργασία τους στη διάρκεια του έτους.

4.10.3 ΠΛΗΘΩΡΙΣΜΟΣ

Το 2006 ο μέσος ετήσιος πληθωρισμός στην Ελλάδα υποχώρησε ελαφρά στο 3,3%, από 3,5% το 2005, βάσει του Εναρμονισμένου Δείκτη Τιμών Καταναλωτή (ΕνΔΤΚ). Το μέσο ετήσιο επίπεδο του πυρήνα του πληθωρισμού, όπως μετρείται με βάση τον ΕνΔΤΚ χωρίς τις τιμές της ενέργειας και των μη επεξεργασμένων ειδών διατροφής, μειώθηκε στο 2,9%, από 3,2% το 2005. Ωστόσο, ο πυρήνας του πληθωρισμού

αυξήθηκε στο 3,4% το τέταρτο τρίμηνο του 2006 (από 3,0% το τελευταίο τρίμηνο του 2005).

Δεδομένου ότι στη ζώνη του ευρώ ο πληθωρισμός βάσει του ΕνΔΤΚ και ο πυρήνας του πληθωρισμού έμειναν αμετάβλητοι το 2006 (στο 2,2% και 1,5%, αντίστοιχα), η απόκλιση του πληθωρισμού στην Ελλάδα από το αντίστοιχο μέγεθος στη ζώνη του ευρώ ως σύνολο μειώθηκε σε 1,1 εκατοστιαία μονάδα (από 1,3 εκατοστιαία μονάδα το 2005) και η απόκλιση του πυρήνα σε 1,4 εκατ. μονάδα (από 1,7 εκατ. μονάδα το 2005). Όπως και τα προηγούμενα έτη, η διαφορά μεταξύ Ελλάδος και ζώνης του ευρώ ως προς την ετήσια άνοδο του κόστους εργασίας ανά μονάδα προϊόντος (2,4 εκατοστιαίες μονάδες) ήταν μεγαλύτερη από τη διαφορά του πληθωρισμού. Η διαφορά του πληθωρισμού συνεπάγεται σημαντική μείωση της διεθνούς ανταγωνιστικότητας ως προς τις τιμές, η οποία αντανακλάται εν μέρει στο διευρυνόμενο έλλειμμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών και στο γεγονός ότι το ποσοστό ανεργίας, αν και μειώθηκε, παραμένει σχετικά υψηλό.

4.10.4 ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ

Το 2006 η κατεύθυνση της δημοσιονομικής πολιτικής παρέμεινε επί δεύτερο κατά σειράν έτος ιδιαίτερα περιοριστική. Συγκεκριμένα, το κυκλικά προσαρμοσμένο πρωτογενές αποτέλεσμα, η μεταβολή του οποίου υποδηλώνει την κατεύθυνση της δημοσιονομικής πολιτικής, από έλλειμμα ίσο με 2,8% του ΑΕΠ το 2004 περιορίστηκε σε έλλειμμα ίσο με 0,7% του ΑΕΠ το 2005 και μεταστράφηκε σε κυκλικά προσαρμοσμένο πρωτογενές πλεόνασμα ίσο με 1,8% του ΑΕΠ το 2006. Το (μη κυκλικά προσαρμοσμένο) πρωτογενές πλεόνασμα το 2006 διαμορφώθηκε σε 2,0% του ΑΕΠ, έναντι πρωτογενούς ελλείματος 0,6% το 2005. Η συνέχιση της δημοσιονομικής προσαρμογής ήταν απαραίτητη για τον περιορισμό των δημοσιονομικών ανισορροπιών, καθώς και για τη μείωση του ελλείματος της γενικής κυβέρνησης κάτω του 3% του ΑΕΠ ώστε να ανταποκριθεί η Ελλάδα στις υποχρεώσεις της που απορρέουν από την απόφαση του Συμβουλίου ECOFIN της 17ης Φεβρουαρίου 2005 σχετικά με το υπερβολικό έλλειμμα. Αποτέλεσμα των προσπαθειών αυτών ήταν η επίτευξη του στόχου για μείωση του ελλείματος σε 2,6% του ΑΕΠ, από 5,5% του ΑΕΠ το 2005.

Η μείωση του ελλείμματος της γενικής κυβέρνησης προήλθε κυρίως από τον κρατικό προϋπολογισμό, το έλλειμμα του οποίου μειώθηκε κατά 1,9 εκατοστιαία μονάδα του ΑΕΠ. Η εξέλιξη αυτή οφείλεται πρωτίστως στην καλή πορεία των εσόδων, τόσο του τακτικού προϋπολογισμού όσο και του προϋπολογισμού δημόσιων επενδύσεων. Οφείλεται επίσης στη συγκράτηση των δαπανών του τακτικού προϋπολογισμού περίπου στα όρια των προβλέψεων του προϋπολογισμού, καθώς και στην περικοπή των δαπανών δημόσιων επενδύσεων.

Ειδικότερα, τα έσοδα του τακτικού προϋπολογισμού αυξήθηκαν κατά 8,8% και έφθασαν τα 48.685 εκατ. ευρώ. Στην εξέλιξη αυτή συνέβαλαν σημαντικά τόσο τα μέτρα που είχαν ληφθεί στις 29 Μαρτίου 2005 και η προγραμματισμένη αύξηση του ειδικού φόρου κατανάλωσης καυσίμων (1.7.2006) όσο και οι τρεις δέσμες των πρόσθετων μέτρων που υιοθετήθηκαν κατά τη διάρκεια του έτους για την ενίσχυση των εσόδων. Λόγω των ρυθμίσεων αυτών, στα έσοδα του τακτικού προϋπολογισμού περιλαμβάνονται και έκτακτα έσοδα ύψους 1.539 εκατ. ευρώ ή 0,8% του ΑΕΠ.

Όσον αφορά τις επιμέρους κατηγορίες, σημαντική απόδοση παρουσίασαν τα έσοδα από έμμεσους φόρους (αύξηση 10,8%) και ιδίως τα έσοδα από τον ΦΠΑ, από τη φορολογία μεταβίβασης ακινήτων, από τα τέλη κυκλοφορίας και από το φόρο επί των χρηματιστηριακών συναλλαγών. Αντίθετα, οι εισπράξεις από την άμεση φορολογία (στις οποίες συμπεριλαμβάνονται τα έσοδα από τη φορολόγηση των αποθεματικών των τραπεζών και την αύξηση της προκαταβολής στη φορολογία νομικών προσώπων) παρουσίασαν περιορισμένη αύξηση 1,8%.

Στη μείωση του ελλείμματος συνέβαλε και η συγκράτηση σε 2,6% της αύξησης των δαπανών του τακτικού προϋπολογισμού, οι οποίες διαμορφώθηκαν σε 52.586 εκατ. ευρώ. Οι πρωτογενείς δαπάνες αυξήθηκαν κατά 3,7%²⁷ και διαμορφώθηκαν 207 εκατ. ευρώ πάνω από τις προβλέψεις του προϋπολογισμού, ενώ οι δαπάνες για τόκους μειώθηκαν κατά 1,9%.

Στη μείωση του ελλείμματος συνέβαλε και ο προϋπολογισμός δημόσιων επενδύσεων (ΠΔΕ), το έλλειμμα του οποίου ήταν τελικά χαμηλότερο κατά 440 εκατ. ευρώ από ότι προέβλεπε ο προϋπολογισμός του 2006. Έτσι η διαμόρφωση μικρότερου ελλείμματος του ΠΔΕ υπεραντιστάθμισε τη μικρή υπέρβαση του ελλείμματος του τακτικού

προϋπολογισμού. Η συγκράτηση του ελλείμματος του προϋπολογισμού δημόσιων επενδύσεων κάτω από το όριο που είχε τεθεί στον προϋπολογισμό οφείλεται τόσο στα αυξημένα έσοδα από τα διαρθρωτικά ταμεία της ΕΕ όσο και στην περικοπή των δαπανών επενδύσεων. Συγκεκριμένα, τα έσοδα υπερέβησαν τις προβλέψεις του προϋπολογισμού κατά 224 εκατ. ευρώ, ενώ οι δαπάνες περικόπηκαν κατά 216 εκατ. ευρώ.

Πέραν του κρατικού προϋπολογισμού, στη μείωση του ελλείμματος της γενικής κυβέρνησης συνέβαλε και το αυξημένο πλεόνασμα τόσο των ασφαλιστικών οργανισμών (2005: 2.071 εκατ. ευρώ, 2006: 3.528 εκατ. ευρώ) όσο και των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου (2005: 340 εκατ. ευρώ, 2006: 600 εκατ. ευρώ)

4.10.5 ΔΗΜΟΣΙΟ ΧΡΕΟΣ

Η σημαντική δημοσιονομική προσαρμογή συνέβαλε και στην αισθητή μείωση του δημόσιου χρέους. Συγκεκριμένα, το ενοποιημένο χρέος της γενικής κυβέρνησης μειώθηκε σε 104,6% του ΑΕΠ το 2006, από 107,5% το 2005. Όμως, παρά τη σημαντική μείωση του χρέους το 2006, αυτό παραμένει το δεύτερο υψηλότερο ανάμεσα στις 25 χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και είναι σχεδόν διπλάσιο από την τιμή αναφοράς (60% του ΑΕΠ) της Συνθήκης του Μάαστριχτ.

Την τελευταία δεκαετία η μείωση του λόγου του χρέους προς το ΑΕΠ ήταν βραδεία, λιγότερο από μία εκατοστιαία μονάδα κατά μέσον όρο ετησίως. Με το ρυθμό αυτό θα απαιτηθούν περισσότερα από τέσσερις δεκαετίες για να μειωθεί το χρέος στο 60% του ΑΕΠ.

4.11 Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΤΟ 2007

4.11.1 Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ

Το ΑΕΠ αυξήθηκε κατά 4,0% το 2007, έναντι 4,2% το 2006. Έτσι, ο ρυθμός ανόδου του ΑΕΠ το 2007 και πάλι υπερέβη τον αντίστοιχο ρυθμό της ζώνης του ευρώ (2,6%) και η ελληνική οικονομία παρέμεινε μια από τις ταχύτερα αναπτυσσόμενες οικονομίες της ΕΕ. Ο υψηλός ρυθμός ανόδου της οικονομικής δραστηριότητας το

2007 οφείλεται, όπως και τα προηγούμενα έτη, στη θετική συμβολή της εγχώριας ζήτησης (τόσο της ιδιωτικής κατανάλωσης όσο και των επενδύσεων, αν και ο ρυθμός ανόδου και των δύο εμφάνισε επιβράδυνση σε σύγκριση με το 2006), ενώ η μεταβολή του πραγματικού εξωτερικού ισοζυγίου (δηλαδή της διαφοράς μεταξύ εξαγωγών και εισαγωγών αγαθών και υπηρεσιών σε σταθερές τιμές) επέδρασε ανασχετικά στο ρυθμό ανόδου του ΑΕΠ.

Η διεθνής χρηματοπιστωτική αναταραχή και οι εξελίξεις στο διεθνές οικονομικό περιβάλλον είχαν το 2007 περιορισμένες επιπτώσεις στην ελληνική οικονομία. Το 2008 όμως υπάρχει ο κίνδυνος οι επιπτώσεις στα μακροοικονομικά μεγέθη να είναι πιο σημαντικές. Ήδη παρατηρήθηκε επιβράδυνση του ετήσιου ρυθμού ανόδου του ΑΕΠ στην ελληνική οικονομία, από 4,2% το πρώτο εξάμηνο του 2007 σε 3,7% το δεύτερο εξάμηνο.

4.11.2 ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΚΑΙ ΑΝΕΡΓΙΑ

Η αύξηση της οικονομικής δραστηριότητας το 2007 συνοδεύθηκε από άνοδο της απασχόλησης κατά 1,3% και μείωση του ποσοστού ανεργίας στο 8,3% (από 8,9% το 2006). Η άνοδος της απασχόλησης προήλθε κυρίως από τον ιδιωτικό μη αγροτικό τομέα και δευτερευόντως από το δημόσιο τομέα, ενώ στον αγροτικό τομέα η απασχόληση συνέχισε να μειώνεται.

Παρά τις θετικές εξελίξεις το 2007 όσον αφορά την απασχόληση και την ανεργία, φαίνεται ότι η ελληνική οικονομία χαρακτηρίζεται ακόμη από μικρότερη δυνατότητα δημιουργίας θέσεων εργασίας σε σύγκριση με άλλες χώρες της ζώνης του ευρώ. Πιθανές εξηγήσεις για την απόκλιση αυτή είναι η συνεχιζόμενη αναδιάρθρωση της ελληνικής οικονομίας, με κυριότερο χαρακτηριστικό τη σημαντική συρρίκνωση της αγροτικής οικονομίας, που έχει οδηγήσει σε απώλεια μεγάλου αριθμού θέσεων εργασίας, τα στοιχεία δυσκαμψίας στην αγορά εργασίας (χαρακτηριστικά αναφέρεται η σχετικά λιγότερο εκτεταμένη χρήση της μερικής απασχόλησης), καθώς και ορισμένες αναντιστοιχίες μεταξύ της ζήτησης και της προσφοράς στην αγορά εργασίας.

Επειδή είναι μικρότερη η δυνατότητα δημιουργίας θέσεων εργασίας, το ποσοστό απασχόλησης στην ελληνική αγορά εργασίας εξακολουθεί να είναι ακόμη αρκετά χαμηλότερο από το μέσο όρο της ΕΕ-15 (61,4% στην Ελλάδα το 2007 έναντι 66,2% στην ΕΕ-15 το 2006). Η απόκλιση αυτή αντανακλά κυρίως το πολύ χαμηλότερο ποσοστό απασχόλησης των γυναικών στην Ελλάδα.

4.11.3 ΠΛΗΘΩΡΙΣΜΟΣ

Το 2007 ο μέσος ετήσιος πληθωρισμός (βάσει του Εναρμονισμένου Δείκτη Τιμών Καταναλωτή - ΕνΔΤΚ) υποχώρησε στο 3,0%, από 3,3% το 2006. Η υποχώρηση του μέσου ετήσιου πληθωρισμού οφείλεται κυρίως σε προσωρινούς ευνοϊκούς παράγοντες, ιδίως όσον αφορά την εξέλιξη της τιμής των καυσίμων, οι οποίοι στη συνέχεια αντιστράφηκαν. Στην υποχώρηση του μέσου ετήσιου πληθωρισμού συνέβαλε επίσης η επιβράδυνση του ετήσιου ρυθμού ανόδου των τιμών των επεξεργασμένων ειδών διατροφής έως το Σεπτέμβριο (αντίθετα, το τελευταίο τρίμηνο του έτους ο ρυθμός αυτός επιταχύνθηκε). Έτσι, το τέταρτο τρίμηνο του 2007 ο ετήσιος ρυθμός πληθωρισμού διαμορφώθηκε σε υψηλότερο επίπεδο από ότι το αντίστοιχο τρίμηνο του 2006 (3,6% έναντι 3,2%).

Εξάλλου, ο πυρήνας του πληθωρισμού (βάσει του ΕνΔΤΚ χωρίς τις τιμές της ενέργειας και των μη επεξεργασμένων ειδών διατροφής) αυξήθηκε στο 3,2% σε μέση ετήσια βάση, από 2,9% το 2006, αντανακλώντας πληθωριστικές πιέσεις τόσο από την πλευρά της συνολικής ζήτησης, η οποία εξακολούθησε να αυξάνεται με υψηλό ρυθμό, όσο και από την πλευρά της εγχώριας προσφοράς, καθώς το κόστος εργασίας ανά μονάδα προϊόντος στο σύνολο της οικονομίας συνέχισε να αυξάνεται με υψηλό ρυθμό.

Η απόκλιση του πληθωρισμού στην Ελλάδα από το αντίστοιχο μέγεθος στη ζώνη του ευρώ ως σύνολο παρέμεινε μεγάλη το 2007, αν και μειώθηκε ελαφρά - σε 0,9 της εκατοστιαίας μονάδας, από 1,1 εκατοστιαία μονάδα το 2006. Μεγάλη παρέμεινε επίσης η απόκλιση του πυρήνα του πληθωρισμού, η οποία πάντως μειώθηκε ελαφρά σε 1,2 εκατοστιαία μονάδα, από 1,4 εκατοστιαία μονάδα το 2006. Η εμμονή του πληθωρισμού σε επίπεδα υψηλότερα από ότι στη ζώνη του ευρώ ως σύνολο οφείλεται τόσο σε μακροοικονομικούς παράγοντες που συνδέονται με τις εξελίξεις της ζήτησης

και του κόστους παραγωγής όσο και στις συνθήκες λειτουργίας των αγορών. Υπάρχουν αλληλεπιδράσεις μεταξύ των πληθωριστικών πιέσεων που προέρχονται από την υπερβάλλουσα ζήτηση στην Ελλάδα και της αύξησης του κόστους εργασίας ανά μονάδα προϊόντος, η οποία είναι σημαντικά ταχύτερη στην Ελλάδα από ότι στη ζώνη του ευρώ. Επίσης, ορισμένες αγορές δεν λειτουργούν αποτελεσματικά, καθώς δεν είναι ικανοποιητικές οι συνθήκες ανταγωνισμού, με αποτέλεσμα να διαμορφώνεται σε σχετικώς υψηλά επίπεδα το περιθώριο κέρδους.

Λόγω της διαφοράς του πληθωρισμού, συνεχίστηκε η υποχώρηση της διεθνούς ανταγωνιστικότητας της οικονομίας ως προς τις τιμές. Συγκεκριμένα, υπολογίζεται ότι η πραγματική σταθμισμένη συναλλαγματική ισοτιμία (έναντι 28 εμπορικών εταίρων της χώρας) με βάση τις τιμές καταναλωτή (δηλαδή οι σχετικές τιμές καταναλωτή εκφρασμένες σε κοινό νόμισμα) αυξήθηκε σωρευτικά κατά 15% μεταξύ του 2000 και του 2007, ενώ το σχετικό κόστος εργασίας ανά μονάδα προϊόντος, εκφρασμένο σε κοινό νόμισμα, αυξήθηκε σωρευτικά σχεδόν κατά 20% στο σύνολο της οικονομίας και κατά 41% στη μεταποίηση. Οι αυξήσεις αυτές ισοδυναμούν με αντίστοιχη απώλεια ανταγωνιστικότητας. Την επταετία 2001-2007 η ονομαστική συναλλαγματική ισοτιμία του ευρώ (επίσης σταθμισμένη έναντι 28 εμπορικών εταίρων της χώρας) αυξήθηκε σωρευτικά κατά 10% περίπου (ανατίμηση του ευρώ).

4.11.4 ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ

Το έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης, σε εθνικολογιστική βάση, έφθασε το 2007 στο 2,8% του ΑΕΠ, έναντι ελλείματος 2,6% το 2006 και στόχου για έλλειμμα 2,2%. Στην αύξηση του ελλείματος συνέβαλαν, μεταξύ άλλων, και ορισμένα έκτακτα γεγονότα, όπως η καταβολή αναδρομικών εισφορών στον Κοινοτικό Προϋπολογισμό λόγω της αναθεώρησης του ΑΕΠ, οι δαπάνες λόγω των καταστροφικών πυρκαγιών του καλοκαιριού, οι δαπάνες διεξαγωγής των βουλευτικών εκλογών και η ρύθμιση των εκκρεμοτήτων μεταξύ του Δημοσίου και της Ολυμπιακής Αεροπορίας. Συγχρόνως όμως, το έλλειμμα επηρεάστηκε ευνοϊκά από τις έκτακτες εισπράξεις από τα Διαρθρωτικά Ταμεία της ΕΕ. Όπως υπολογίζεται, η διεύρυνση του ελλείματος εντοπίζεται κυρίως στην κεντρική κυβέρνηση, το έλλειμμα της οποίας αυξήθηκε σε σχέση με το 2006 σχεδόν κατά 0,4 της εκατοστιαίας μονάδας του ΑΕΠ, καθώς και στην υστέρηση του πλεονάσματος των ασφαλιστικών οργανισμών και των

οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης, έναντι του αρχικού στόχου, κατά 576 εκατ. ευρώ, ή 0,25% του ΑΕΠ.

Λόγω των εξελίξεων αυτών, το πρωτογενές πλεόνασμα περιορίστηκε από 1,4% του ΑΕΠ το 2006 σε 1,2% το 2007. Μείωση εκτιμάται ότι εμφάνισε και το κυκλικά προσαρμοσμένο πρωτογενές πλεόνασμα, η ετήσια μεταβολή του οποίου υποδηλώνει την κατεύθυνση της δημοσιονομικής πολιτικής.

4.11.5 ΔΗΜΟΣΙΟ ΧΡΕΟΣ

Το ενοποιημένο χρέος της γενικής κυβέρνησης, ως ποσοστό του (αναθεωρημένου) ΑΕΠ διαμορφώθηκε σε 94,5% στο τέλος του 2007. Έναντι του τέλους του 2006 η μείωση του χρέους περιορίστηκε σε 0,8 της εκατοστιαίας μονάδας του ΑΕΠ. Το δημόσιο χρέος της Ελλάδος παραμένει το δεύτερο υψηλότερο μεταξύ των 27 χωρών της ΕΕ και εξακολουθεί να υπερβαίνει σημαντικά την τιμή αναφοράς (60% του ΑΕΠ) της Συνθήκης του Μάαστριχτ.

4.12 Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΤΟ 2008

4.12.1 Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ

Η μεγάλη επιδείνωση του εξωτερικού περιβάλλοντος έχει επηρεάσει δυσμενώς την ελληνική οικονομία. Ο ρυθμός ανόδου του ΑΕΠ υποχώρησε στο 2,9% το 2008 από 4,0% το 2007, κυρίως λόγω της μεγάλης μείωσης των επενδύσεων. Ο ρυθμός ανόδου της ιδιωτικής κατανάλωσης σημείωσε σταδιακή επιβράδυνση κατά τη διάρκεια του 2008 και για ολόκληρο το έτος υποχώρησε στο 2,2% από 3,0% το 2007. Ωστόσο, εξακολούθησε να αποτελεί τη σημαντικότερη συνιστώσα του ρυθμού ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας. Αντίθετα, οι επενδύσεις σε κατοικίες συρρικνώθηκαν (πτώση κατά 29,1%) και οι επενδύσεις σε εξοπλισμό μειώθηκαν κατά 9,6%, υπεραντισταθμίζοντας έτσι τη θετική συμβολή της αύξησης της ιδιωτικής κατανάλωσης στην εγχώρια ζήτηση. Η εγχώρια ζήτηση τελικά μειώθηκε και έτσι η αύξηση του ΑΕΠ αντανάκλούσε κυρίως τη βελτίωση του πραγματικού εξωτερικού ισοζυγίου αγαθών και υπηρεσιών (καθώς οι εισαγωγές μειώθηκαν αισθητά, ενώ οι εξαγωγές σημείωσαν μικρή αύξηση) και τη σημαντική (μη επιδιωχθείσα)

συσσώρευση αποθεμάτων. Με άλλα λόγια, η εγχώρια ζήτηση μειώθηκε, ενώ το άθροισμα της εγχώριας και της καθαρής εξωτερικής ζήτησης αυξήθηκε, αλλά λιγότερο από ότι η παραγωγή, με αποτέλεσμα μέρος του παραχθέντος προϊόντος να παραμείνει αδιάθετο και να αποθεματοποιηθεί.

4.12.2 ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΚΑΙ ΑΝΕΡΓΙΑ

Ο μέσος ετήσιος ρυθμός ανόδου του συνολικού αριθμού των απασχολουμένων το 2008 διαμορφώθηκε στο 1,1%, έναντι 1,3% το 2007. Επειδή η απασχόληση αυξήθηκε με ετήσιο ρυθμό υψηλότερο από ότι το εργατικό δυναμικό (0,4%), το ποσοστό ανεργίας υποχώρησε στο 7,6% το 2008 από 8,3% το 2007.

Το δεύτερο εξάμηνο του 2008 καταγράφηκε σημαντική αύξηση του αριθμού των αυτοαπασχολουμένων, ενδεχομένως επειδή η επιβράδυνση του ρυθμού ανάπτυξης (α) οδήγησε άτομα που δεν κατόρθωσαν να βρουν εργασία ως μισθωτοί να αναπτύξουν δική τους επιχειρηματική δραστηριότητα και (β) αποθάρρυνε την έξοδο από τον αγροτικό τομέα, όπου καταγράφηκε οριακή αύξηση της απασχόλησης.

Οι ευπαθέστερες κατηγορίες εργαζομένων είναι οι ανειδίκευτοι και όσοι έχουν χαμηλό εκπαιδευτικό επίπεδο, οι προσωρινά απασχολούμενοι και οι μετανάστες. Οι κατηγορίες επιχειρήσεων που βρίσκονται υπό ιδιαίτερη πίεση λόγω της χρηματοπιστωτικής και της οικονομικής κρίσης είναι οι κατασκευαστικές, οι μεταποιητικές με εξαγωγικό προσανατολισμό, οι επιχειρήσεις εισαγωγικού εμπορίου (κυρίως κεφαλαιακών αγαθών και διαρκών καταναλωτικών αγαθών), καθώς και οι τουριστικές και οι χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις. Ωστόσο, το ποσοστό ανεργίας ενδέχεται να μην αυξηθεί περισσότερο από 0,5-0,8 της εκατοστιαίας μονάδας, δεδομένου ότι ο ετήσιος ρυθμός ανόδου του εργατικού δυναμικού αναμένεται να είναι σχεδόν μηδενικός, εάν ενταθεί το φαινόμενο της "αποθάρρυνσης", δηλαδή εάν αυξηθεί ο αριθμός των ατόμων τα οποία αποφασίζουν - λόγω της εξασθένησης της οικονομικής δραστηριότητας - να μην αναζητήσουν εργασία και επομένως αποσύρονται από το εργατικό δυναμικό.

4.12.3 ΠΛΗΘΩΡΙΣΜΟΣ

Ο πληθωρισμός εμφάνισε μεγάλη μεταβλητότητα στη διάρκεια του 2008. Τους πρώτους επτά μήνες του έτους, όταν οι διεθνείς τιμές του πετρελαίου αυξάνονταν συνεχώς, ο ετήσιος ρυθμός του πληθωρισμού έφθασε στο υψηλότερο επίπεδο από το 1998. Στη συνέχεια όμως, λόγω της μεγάλης πτώσης των διεθνών τιμών του πετρελαίου και των άλλων βασικών εμπορευμάτων, ο πληθωρισμός υποχώρησε ραγδαία και το Δεκέμβριο διαμορφώθηκε στο 2,2%, δηλαδή στο χαμηλότερο επίπεδο από το 2000. Λόγω των εξελίξεων έως και τον Ιούλιο, ο μέσος ετήσιος πληθωρισμός διαμορφώθηκε το 2008 σε επίπεδο σημαντικά υψηλότερο από ότι το 2007 (4,2% έναντι 3,0%). Ο πυρήνας του πληθωρισμού (που δεν περιλαμβάνει τις τιμές της ενέργειας και των μη επεξεργασμένων ειδών διατροφής) διατηρήθηκε σε υψηλό επίπεδο το 2008 (3,4% κατά μέσο όρο), αλλά αυξήθηκε μόνο ελαφρά σε σύγκριση με το 2007, καθώς οι πληθωριστικές πιέσεις από την πλευρά της ζήτησης μειώθηκαν, ενώ ο ρυθμός ανόδου του κόστους εργασίας ανά μονάδα προϊόντος επιταχύνθηκε.

Ο ετήσιος ρυθμός του πληθωρισμού (βάσει του ΕνΔΤΚ) εξακολούθησε να υποχωρεί τους πρώτους μήνες του 2009 (ήταν 1,5% το Μάρτιο) και ενδέχεται να διαμορφωθεί γύρω στο 1% ή και χαμηλότερα περί τα μέσα του τρέχοντος έτους, ενώ στη συνέχεια θα αυξηθεί και πάλι, αντανακλώντας κυρίως την αναμενόμενη διαμόρφωση των διεθνών τιμών του πετρελαίου κάθε μήνα του 2009 σε σύγκριση με τα επίπεδά τους κάθε μήνα του 2008. Ο πυρήνας του πληθωρισμού προβλέπεται ότι θα παραμείνει σχετικά υψηλός γύρω στο 2,9%, δηλαδή θα εμφανίσει μόνο μικρή υποχώρηση σε σύγκριση με το 2008, παραμένοντας σε υψηλότερο επίπεδο από ότι στη ζώνη του ευρώ.

4.12.4 ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ

Η δημοσιονομική πολιτική παρέμεινε χαλαρή και το 2008. Παράλληλα, το τελευταίο δίμηνο του έτους οι επιπτώσεις της διεθνούς χρηματοπιστωτικής κρίσης στην ελληνική οικονομία επηρέασαν αρνητικά τη δημοσιονομική διαχείριση, με αποτέλεσμα το έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης (σε εθνικολογιστική βάση) να υπερβεί για δεύτερη συνεχή χρονιά την τιμή αναφοράς της Συνθήκης του Μάαστριχτ (3% του ΑΕΠ). Λόγω αυτών των εξελίξεων, έχει ήδη ενεργοποιηθεί η Διαδικασία

Υπερβολικού Ελλείμματος για την Ελλάδα και για ορισμένες άλλες χώρες και αναμένεται να ολοκληρωθεί εντός του Απριλίου, όταν το Συμβούλιο Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ECOFIN) θα διαπιστώσει και επισήμως την ύπαρξη του υπερβολικού ελλείμματος. Όπως έχει προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, με την ίδια απόφαση θα ζητηθεί από την Ελλάδα να λάβει μέτρα δημοσιονομικής προσαρμογής και, εάν αυτά κριθούν επαρκή, η Διαδικασία θα παραμείνει στο στάδιο που προβλέπει το άρθρο 103 της Συνθήκης του Μάαστριχτ για να δοθεί χρόνος να αποδώσουν τα μέτρα.

Το 2008 το έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης διαμορφώθηκε σε 3,7% του ΑΕΠ σύμφωνα με εκτιμήσεις του Επικαιροποιημένου Προγράμματος Σταθερότητας και Ανάπτυξης 2008-2011 (ΕΠΣΑ - Ιανουάριος 2009). Έκτοτε όμως και αφού ελήφθησαν υπόψη νεότερα δεδομένα, το μέγεθος αυτό έχει αναθεωρηθεί προς τα άνω από την ΕΣΥΕ και έχει υπερβεί το 4% του ΑΕΠ. Το κυκλικά διορθωμένο έλλειμμα υπερέβη επί τρίτο συνεχές έτος το "ονομαστικό" (μη κυκλικά διορθωμένο) έλλειμμα ως ποσοστό του ΑΕΠ. Αυτό δείχνει το μέγεθος της δημοσιονομικής προσαρμογής που απαιτείται για να επανέλθει το έλλειμμα κάτω του 3,0% του ΑΕΠ. Παράλληλα, το πρωτογενές πλεόνασμα της γενικής κυβέρνησης (σε εθνικολογιστική βάση) μειώθηκε από 1,3% του ΑΕΠ το 2006 σε 0,5% το 2007 και μεταστράφηκε σε πρωτογενές έλλειμμα της τάξεως του 0,5% το 2008. Με βάση τις αρχικές εκτιμήσεις του ΕΠΣΑ, η διεύρυνση του ελλείμματος εντοπίζεται αποκλειστικά στην κεντρική κυβέρνηση, το έλλειμμα της οποίας αυξήθηκε κατά 1,4 εκατοστιαία μονάδα σε σχέση με το 2007 και διαμορφώθηκε στο 6,3% του ΑΕΠ. Η αύξηση αυτή αντισταθμίστηκε σε κάποιο βαθμό από τη διεύρυνση του ενοποιημένου πλεονάσματος των ασφαλιστικών οργανισμών, των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης και των λοιπών ΝΠΔΔ σε 2,6% του ΑΕΠ το 2008 από 1,4% του ΑΕΠ το 2007 (εκτιμήσεις ΕΠΣΑ 2008-2011). Η μεγάλη υπέρβαση του στόχου για το έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης το 2008 οφείλεται τόσο σε σημαντική υστέρηση των εσόδων όσο και σε σημαντική υπέρβαση των δαπανών.

4.12.5 ΔΗΜΟΣΙΟ ΧΡΕΟΣ

Η εν εξελίξει διεθνής χρηματοπιστωτική κρίση ανέδειξε με τον πλέον έντονο και σαφή τρόπο τους κινδύνους που εγκυμονεί για μια χώρα το δημόσιο χρέος όταν

παραμένει σε υψηλά επίπεδα επί μεγάλο χρονικό διάστημα. Το 2008, το ενοποιημένο χρέος της γενικής κυβέρνησης (σύμφωνα με τις εκτιμήσεις που περιέχονται στο ΕΠΣΑ 2008-2011) αυξήθηκε και διαμορφώθηκε σε 95,4% του ΑΕΠ (βάσει του ΑΕΠ όπως τελικά εκτιμήθηκε από την ΕΣΥΕ), έναντι 94,8% το 2007.

Τα τελευταία 15 χρόνια το δημόσιο χρέος έχει παραμείνει σταθερά υψηλό ως ποσοστό του ΑΕΠ (είναι τώρα το δεύτερο υψηλότερο στην ΕΕ), παρά τις εξαιρετικά ευνοϊκές συνθήκες για τη μείωσή του που επικράτησαν από τα μέσα της δεκαετίας του 1990 έως και το 2007 (δηλαδή τους υψηλούς ρυθμούς οικονομικής ανάπτυξης, τη σημαντική πτώση των επιτοκίων έως και το 2005, τα υψηλά πρωτογενή πλεονάσματα έως και το 2001 και τα σημαντικά έσοδα από αποκρατικοποιήσεις). Σημειώνεται ότι το χρέος παρέμεινε σε υψηλά επίπεδα όχι μόνο λόγω των ετήσιων ελλειμμάτων, αλλά και λόγω των σημαντικών "προσαρμογών ελλείμματος-χρέους". Πρόκειται για συναλλαγές του προϋπολογισμού οι οποίες, σύμφωνα με τους ισχύοντες κανονισμούς, δεν καταγράφονται στο έλλειμμα, αλλά αυξάνουν το δημόσιο χρέος.

Το δημόσιο χρέος επομένως αποτελεί μια από τις σημαντικότερες πηγές χρηματοοικονομικής ευπάθειας της οικονομίας. Είναι επίσης η κύρια αιτία για τη διεύρυνση σε υψηλά επίπεδα της διαφοράς απόδοσης των ελληνικών κρατικών ομολόγων έναντι των αντίστοιχων γερμανικών, ιδίως από τους τελευταίους μήνες του 2008 και μετά, η οποία συνεπάγεται αύξηση του κόστους δανεισμού του Δημοσίου. Το μέσο σταθμικό κόστος δανεισμού του Δημοσίου αυξήθηκε από 3,8% το 2006 σε 4,4% το 2007 και 4,6% το 2008, ενώ το πρώτο τρίμηνο του 2009 διαμορφώθηκε σε 5,0%. Όμως, στις αρχές Απριλίου υποχώρησε στο 4,7%, αλλά αποκλειστικά λόγω της προσφυγής σε έκδοση βραχυπρόθεσμων τίτλων, των οποίων το επιτόκιο ήταν πολύ χαμηλό.

4.13 Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΤΟ 2009

4.13.1 Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ

Με βάση τις τελευταίες εθνικολογιστικές εκτιμήσεις της ΕΣΥΕ (11.3.2010), με τις οποίες αναθεωρήθηκαν προς τα κάτω οι προηγούμενες εκτιμήσεις της, ο ετήσιος ρυθμός μεταβολής του ΑΕΠ παρέμεινε αρνητικός σε όλη τη διάρκεια του 2009 (-

1,0% το πρώτο τρίμηνο, -1,9% το δεύτερο, -2,5% το τρίτο και το τέταρτο τρίμηνο), ενώ για ολόκληρο το έτος κατά μέσο όρο διαμορφώθηκε στο -2,0% (2008: +2,0%).

Το 2009 η εγχώρια ζήτηση συνέβαλε αρνητικά (για πρώτη φορά από το 1992) στη μεταβολή του ΑΕΠ, αντανakλώντας κυρίως τη μείωση των επενδύσεων και της ιδιωτικής κατανάλωσης. Η δημόσια κατανάλωση συνέβαλε θετικά στη μεταβολή του ΑΕΠ. Οι αρνητικές εξελίξεις στην τελική εγχώρια ζήτηση αντισταθμίστηκαν μόνο εν μέρει από τη θετική συμβολή του πραγματικού εξωτερικού ισοζυγίου (δηλαδή των καθαρών εξαγωγών αγαθών και υπηρεσιών), η οποία αντανakλούσε το γεγονός ότι λόγω της ύφεσης οι εισαγωγές μειώθηκαν, σε απόλυτα επίπεδα, περισσότερο από τις εξαγωγές.

Η υποχώρηση της ιδιωτικής κατανάλωσης, σε σταθερές τιμές κατά 1,8%, οφείλεται στη μείωση της απασχόλησης και την επιβράδυνση του ρυθμού αύξησης του διαθέσιμου εισοδήματος ακόμη και των ατόμων που δεν έχασαν μεν τις θέσεις εργασίας τους, αλλά αντιμετώπισαν περιορισμό του μέσου χρόνου απασχόλησής τους.

Η δημόσια κατανάλωση αυξήθηκε κατά 9,6% σε σταθερές τιμές (έναντι μόνο 0,6% το 2008), αντανakλώντας τόσο την άνοδο της συνολικής δαπάνης για αμοιβές εργαζομένων στον τομέα της γενικής κυβέρνησης όσο και την αύξηση των λοιπών καταναλωτικών δαπανών (της "ενδιάμεσης κατανάλωσης") του ίδιου τομέα.

Σύμφωνα με τους βραχυχρόνιους δείκτες της ΕΣΥΕ, η συνολική βιομηχανική παραγωγή υποχώρησε σημαντικά το 2009 (-9,4%), έναντι μείωσης κατά 4,0% το 2008, ενώ ακόμη μεγαλύτερη ήταν η υποχώρηση της μεταποιητικής παραγωγής (-11,2% έναντι -4,7%).

Η προστιθέμενη αξία του τριτογενούς τομέα (υπηρεσίες) αυξήθηκε το 2009 κατά 1,2% σε σταθερές τιμές, έναντι 4,0% το 2008. Ωστόσο, σημαντική κάμψη της δραστηριότητάς τους (-4,9%, έναντι αύξησης κατά 4,5% το 2008) παρουσίασαν βασικοί κλάδοι του τομέα των υπηρεσιών, δηλ. το εμπόριο (χονδρικό και λιανικό), οι μεταφορές, οι τηλεπικοινωνίες, αλλά και τα ξενοδοχεία-εστιατόρια. Εξάλλου, σύμφωνα με τα στοιχεία ερευνών της ΕΣΥΕ, ο κύκλος εργασιών (σε τρέχουσες τιμές)

στις μεταφορές και τις υποστηρικτικές προς τις μεταφορές δραστηριότητες, τις τηλεπικοινωνίες, το χονδρικό εμπόριο και το εμπόριο αυτοκινήτων, καθώς και τις δραστηριότητες που σχετίζονται με τον τουρισμό, παρουσίασε σημαντική μείωση το 2009. Επίσης σημαντική υποχώρηση παρατηρήθηκε το 2009 και στον κύκλο εργασιών άλλων υπηρεσιών, όπως εκείνες που αφορούν τις νομικές-λογιστικές δραστηριότητες και τις δραστηριότητες των αρχιτεκτόνων-μηχανικών, όπου ο κύκλος εργασιών την προηγούμενη τριετία είχε κινηθεί ιδιαίτερα ανοδικά, ενώ κάμψη σημείωσαν οι υπηρεσίες διαφήμισης και έρευνας αγοράς

4.13.2 ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΚΑΙ ΑΝΕΡΓΙΑ

Η κατάσταση στην αγορά εργασίας επιδεινώθηκε σταδιακά στη διάρκεια του 2009, όπως φαίνεται από τα στοιχεία της Έρευνας Εργατικού Δυναμικού (ΕΕΔ) της ΕΣΥΕ για το 2009. Η εξέλιξη αυτή αντανακλά την υποχώρηση της οικονομικής δραστηριότητας και της ανταγωνιστικότητας. Το 2009 ο μέσος αριθμός των απασχολούμενων μειώθηκε κατά 1,1% έναντι του 2008. Ακολουθώντας τις μεταβολές στην οικονομική δραστηριότητα, ο ετήσιος ρυθμός μείωσης επιταχύνθηκε μέσα στο έτος από -0,6% το πρώτο τρίμηνο σε -1,7% το τελευταίο τρίμηνο. Το μέσο ποσοστό απασχόλησης των ατόμων ηλικίας 15-64 ετών διαμορφώθηκε σε 61,2% το 2009 από 61,9% το 2008.

Η μείωση της απασχόλησης το 2009 οφείλεται κυρίως στην αύξηση του αριθμού των ατόμων που απολύθηκαν ή των οποίων η σύμβαση δεν ανανεώθηκε και λιγότερο στη μειωμένη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας. Ωστόσο, οι νέες θέσεις μισθωτής εργασίας ήταν σε μεγαλύτερο ποσοστό από ότι σε προηγούμενα χρόνια θέσεις ορισμένου χρόνου (2007: 50,1%, 2008: 54,1%, 2009: 54,6%).

Η υποχώρηση της απασχόλησης ήταν εντονότερη για τους μισθωτούς, ο αριθμός των οποίων μειώθηκε κατά 1,6% το 2009. Το 2009 ο συνολικός αριθμός των αυτοαπασχολούμενων αυξήθηκε, αν και οριακά (+ 0,09%), λόγω της ανόδου του αριθμού των αυτοαπασχολούμενων χωρίς προσωπικό, ο αριθμός των οποίων αυξήθηκε σε όλα τα τρίμηνα του έτους. Η άνοδος του αριθμού των αυτοαπασχολούμενων αντανακλά άνοδο του εργατικού δυναμικού και μετακίνηση ορισμένων ατόμων από μισθωτή εργασία σε αυτοαπασχόληση.

Πέραν του αριθμού των απασχολουμένων, μείωση εμφάνισαν και οι μέσες ανά μισθωτό πραγματοποιηθείσες ώρες εργασίας (κανονικές και υπερωρίες), οι οποίες στο μη αγροτικό ιδιωτικό τομέα της οικονομίας μειώθηκαν κατά 1,3% το 2009 έναντι του 2008.

Ο μέσος αριθμός των ανέργων σύμφωνα με τον ορισμό του Διεθνούς Γραφείου Εργασίας ήταν 471,1 χιλιάδες το 2009, δηλαδή κατά 93,2 χιλιάδες άτομα υψηλότερος από ότι το 2008.

Το μέσο ποσοστό ανεργίας το 2009 ήταν 9,5% δηλ. κατά 1,9 εκατοστιαία μονάδα υψηλότερο από ότι το 2008. Η άνοδος του ποσοστού ανεργίας επιταχύνθηκε στη διάρκεια του έτους, από μία εκατοστιαία μονάδα το πρώτο τρίμηνο του 2009 σε 2,4 εκατοστιαίες μονάδες το τελευταίο τρίμηνο.

4.13.3 ΠΛΗΘΩΡΙΜΟΣ

Ο μέσος ετήσιος πληθωρισμός (βάσει του Εναρμονισμένου Δείκτη Τιμών Καταναλωτή -ΕνΔΤΚ) υποχώρησε στο 1,3% το 2009, έναντι 4,2% το 2008. Ειδικότερα, ο ετήσιος ρυθμός του πληθωρισμού, που είχε αρχίσει να επιβραδύνεται από τον Αύγουστο του 2008, συνέχισε να υποχωρεί έως και το Σεπτέμβριο του 2009, όταν διαμορφώθηκε στο 0,7%. Από τον Οκτώβριο όμως, και ιδίως από το Νοέμβριο, άρχισε και πάλι να αυξάνεται, κυρίως λόγω της σημαντικής ανόδου των τιμών των καυσίμων σε σύγκριση με τα πολύ χαμηλά επίπεδα του τελευταίου διμήνου του 2008 (επίδραση βάσης σύγκρισης), και το Δεκέμβριο έφθασε στο 2,6%. Ο πυρήνας του πληθωρισμού, ο οποίος δεν περιλαμβάνει τις τιμές της ενέργειας και των μη επεξεργασμένων ειδών διατροφής, εμφάνισε σχεδόν συνεχή επιβράδυνση από τον Οκτώβριο του 2008 και μετά, με αποτέλεσμα το Δεκέμβριο του 2009 να διαμορφωθεί στο 1,8%, ενώ το μέσο επίπεδό του το 2009 ήταν σημαντικά χαμηλότερο από ότι εκείνο του 2008 (2,2% έναντι 3,4%).

Στην υποχώρηση του πυρήνα του πληθωρισμού συνετέλεσε σημαντικά η μείωση της συνολικής ζήτησης. Το 2009 η πλευρά της ζήτησης άσκησε αντιπληθωριστικές πιέσεις, αντίθετα από ότι συνέβαινε τα προηγούμενα χρόνια. Η εξασθένηση της ζήτησης συνοδεύθηκε τόσο από στασιμότητα ή μείωση των περιθωρίων κέρδους των

επιχειρήσεων όσο και από αξιολογη επιβράδυνση της ανόδου του κόστους εργασίας (ιδίως στον επιχειρηματικό τομέα) - δηλαδή από εξελίξεις που συνετέλεσαν και από την πλευρά της προσφοράς στην υποχώρηση του πυρήνα του πληθωρισμού. Ωστόσο, ο πυρήνας του πληθωρισμού παρέμεινε - και παραμένει - υψηλότερος από ότι στη ζώνη του ευρώ ως σύνολο (κατά 0,9 της εκατοστιαίας μονάδας το 2009, έναντι 1,0 εκατοστιαίας μονάδας το 2008), επειδή η ελληνική οικονομία εξακολουθεί να χαρακτηρίζεται από συνθήκες ατελούς ανταγωνισμού στις αγορές των συντελεστών παραγωγής. Οι συνθήκες αυτές επηρεάζουν δυσμενώς τη διαμόρφωση των τιμών. Παρομοίως, όσον αφορά τον ετήσιο ρυθμό πληθωρισμού βάσει του ΕνΔΤΚ, η διαφορά έναντι της ζώνης του ευρώ ήταν 1,0 εκατοστιαία μονάδα το 2009.

Η αισθητή μείωση της ζήτησης το 2009 συνεπάγεται, σύμφωνα με τις διαθέσιμες εκτιμήσεις, ότι το "παραγωγικό κενό" της ελληνικής οικονομίας ήταν αρνητικό το 2009, ενώ όλα τα τελευταία χρόνια ήταν θετικό. Το αρνητικό "παραγωγικό κενό" συνετέλεσε - όπως προαναφέρθηκε - σε μείωση του πυρήνα του πληθωρισμού, ο οποίος μάλιστα θα ήταν χαμηλότερος αν δεν επικρατούσαν συνθήκες ατελούς ανταγωνισμού στην οικονομία. Η εξέλιξη της ζήτησης και το αρνητικό "παραγωγικό κενό" αντανακλώνται και στην επιβράδυνση του ρυθμού ανόδου του κόστους εργασίας ανά μονάδα προϊόντος και στη στασιμότητα ή συμπίεση των περιθωρίων κέρδους το 2009. Η επιβράδυνση του ρυθμού ανόδου του κόστους εργασίας ανά μονάδα προϊόντος ήταν μικρότερη από την επιβράδυνση του ρυθμού ανόδου των μέσων αποδοχών στο σύνολο της οικονομίας, αντανακλώντας την κυκλική υποχώρηση της παραγωγικότητας, η οποία (μετρούμενη με το ΑΕΠ ανά απασχολούμενο μισθωτό) εκτιμάται ότι μειώθηκε κατά 0,4% το 2009, έναντι αύξησης κατά 0,4% το 2008. Ειδικότερα:

4.13.4 ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ

Κατά τη διάρκεια του 2009 η περαιτέρω επιδείνωση των δημοσιονομικών μεγεθών υπήρξε ραγδαία. Όμως, παρά την επιδείνωση των δημοσιονομικών μεγεθών, την πρωτοφανή διεύρυνση της διαφοράς αποδόσεων των ελληνικών έναντι των γερμανικών κρατικών ομολόγων τους πρώτους μήνες του 2009 και την υπαγωγή της ελληνικής οικονομίας στη Διαδικασία Υπερβολικού Ελλείμματος, δεν έγιναν οι απαραίτητες ενέργειες για την έγκαιρη αντιμετώπιση του προβλήματος ούτε

προετοιμάστηκε το πρόγραμμα μέτρων που έπρεπε - σύμφωνα με τη σχετική απόφαση του ECOFIN - να υποβληθεί στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή έως τις 27 Οκτωβρίου 2009. Ήδη από το 2008 είχε παρατηρηθεί χαλάρωση του φοροεισπρακτικού μηχανισμού, η οποία επιτάθηκε το 2009, ενώ ορισμένα από τα μέτρα που ελήφθησαν το 2009 οδήγησαν σε αύξηση των δαπανών, με αποτέλεσμα να αυξηθεί περαιτέρω το έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης, το οποίο τελικά διαμορφώθηκε σε διψήφιο ποσοστό του ΑΕΠ.

Έτσι, το 2009 το έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης εκτοξεύθηκε - σύμφωνα με τις εκτιμήσεις του Επικαιροποιημένου Προγράμματος Σταθερότητας και Ανάπτυξης 2009-2013) - στο 12,9% του ΑΕΠ, έναντι ελλείμματος 7,7% του ΑΕΠ το 2008. Σημειώνεται ότι ο στόχος για το έλλειμμα του 2009 ήταν αρχικά 2,0% και στη συνέχεια (ΕΠΣΑ 2008-2011) αναθεωρήθηκε σε 3,7% του ΑΕΠ. Παράλληλα, το πρωτογενές έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης έφθασε το 7,8% του ΑΕΠ το 2009, έναντι πρωτογενούς ελλείμματος 3,2% το 2008.

Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις του ΕΠΣΑ 2009-2013, η διεύρυνση του ελλείμματος εντοπίζεται αποκλειστικά στην κεντρική κυβέρνηση, το έλλειμμα της οποίας αυξήθηκε από 8,3% το 2008 σε 13,7% του ΑΕΠ το 2009. Αντίθετα, το πλεόνασμα των ασφαλιστικών οργανισμών, ΟΤΑ και λοιπών ΝΠΔΔ αυξήθηκε οριακά από 0,6% του ΑΕΠ το 2008 σε 0,8% του ΑΕΠ το 2009.

Σημειώνεται ότι το 2009 σε όλες τις χώρες της ζώνης του ευρώ πλην του Λουξεμβούργου και της Φινλανδίας καταγράφηκαν μεγάλα δημοσιονομικά ελλείμματα, με αποτέλεσμα το έλλειμμα της ζώνης του ευρώ να υπερτριπλασιαστεί και από 2,0% του ΑΕΠ το 2008 να φθάσει στο 6,3% του ΑΕΠ το 2009. Ωστόσο, στις χώρες αυτές η ύφεση ήταν πολύ μεγαλύτερη από ότι στην Ελλάδα, ενώ παράλληλα απαιτήθηκε να ενισχυθούν με μεγάλα χρηματικά ποσά ορισμένες τράπεζες. Στην περίπτωση της Ελλάδος όμως η μείωση της οικονομικής δραστηριότητας ήταν σχετικά περιορισμένη (-2,0%) και συνεπώς το έλλειμμα του 2009, όπως και του 2007 και 2008, είχε διαρθρωτικό χαρακτήρα. Επίσης, η περιορισμένη ενίσχυση των ελληνικών τραπεζών δεν επηρέασε το έλλειμμα κανενός έτους, αλλά είχε μικρή μόνο επίπτωση στο δημόσιο χρέος του 2009 (αύξηση κατά 1,6% του ΑΕΠ).

Η μεγάλη επιδείνωση των δημόσιων οικονομικών αντανακλάται και στο έλλειμμα της κεντρικής κυβέρνησης σε δημοσιονομική βάση, το οποίο το 2009 υπερδιπλασιάστηκε και έφθασε στο 13,0% του ΑΕΠ, από 6,1% του ΑΕΠ το 2008.

Οι δανειακές ανάγκες (ταμειακό έλλειμμα) της κεντρικής κυβέρνησης σχεδόν διπλασιάστηκαν το 2009 και έφθασαν το 13,0% του ΑΕΠ, έναντι 7,2% το 2008. Σε όλη τη διάρκεια του 2009 οι δανειακές ανάγκες ήταν σημαντικά αυξημένες σε σχέση με το αντίστοιχο μέγεθος του 2008, υποδηλώνοντας τη μεγάλη αύξηση του ετήσιου ελλείμματος. Όπως και το 2008, η αύξηση του ελλείμματος εντοπίζεται πρωτίστως στον τακτικό προϋπολογισμό, το έλλειμμα του οποίου διπλασιάστηκε σε σχέση με το 2008 (2008: 5,3% του ΑΕΠ, 2009: 10,7% του ΑΕΠ). Αλλά και το έλλειμμα του προϋπολογισμού δημοσίων επενδύσεων διευρύνθηκε κατά 50% περίπου σε σχέση με το προηγούμενο έτος (2008: 2,0% του ΑΕΠ, 2009: 3,1% του ΑΕΠ). Αντίθετα, ο λογαριασμός εισοδηματικής ενίσχυσης των αγροτών (ΟΠΕΚΕΠΕ) παρουσίασε μεγάλο πλεόνασμα, ύψους 0,7% του ΑΕΠ (έναντι πλεονάσματος 0,1% του 2008), γεγονός που συνέβαλε στη συγκράτηση του ελλείμματος της κεντρικής κυβέρνησης το 2009 κατά 0,7% του ΑΕΠ.

Μετά τη μεγάλη αύξηση που σημείωσε η διαφορά απόδοσης μεταξύ ελληνικών και γερμανικών ομολόγων την περίοδο Δεκεμβρίου 2008-Μαρτίου 2009, επηρεαζόμενη και από την απόφαση του οίκου Standard & Poor's (στις 14 Ιανουαρίου 2009) να υποβαθμίσει την πιστοληπτική ικανότητα του Ελληνικού Δημοσίου, η διαφορά αυτή άρχισε να περιορίζεται. Έτσι, την 1η Σεπτεμβρίου 2009 η διαφορά απόδοσης στο δεκαετές ομόλογο είχε περιοριστεί στις 126 μονάδες βάσης, έναντι 314 μονάδων βάσης στις 6 Μαρτίου 2009. Παράλληλα, τα βραχυπρόθεσμα επιτόκια διαμορφώθηκαν σε πολύ χαμηλά επίπεδα. Στην έκδοση εντόκων γραμματίων του Ελληνικού Δημοσίου στις 13 Οκτωβρίου, το επιτόκιο των εξαμηνιαίων τίτλων διαμορφώθηκε σε 0,59% και των ετήσιων σε 0,91%. Μία εβδομάδα αργότερα (20 Οκτωβρίου), το επιτόκιο των εντόκων γραμματίων τρίμηνης διάρκειας διαμορφώθηκε σε 0,35%.

Όμως, όταν στις 22 Οκτωβρίου 2009 ανακοινώθηκε επίσημα από την Eurostat ότι το έλλειμμα του 2009 εκτιμάτο σε 12,5% του ΑΕΠ και το χρέος σε 113,4% του ΑΕΠ και την ίδια ημέρα ο οίκος αξιολόγησης Fitch υποβάθμισε την πιστοληπτική ικανότητα

της χώρας, ξεκίνησε ένας νέος κύκλος επαναξιολόγησης της πιστοληπτικής ικανότητας της ελληνικής οικονομίας και αύξησης της διαφοράς αποδόσεων, κυρίως των μεσοπρόθεσμων ομολόγων. Αν και με την κατάθεση του Προϋπολογισμού (20 Νοεμβρίου) επιβεβαιωνόταν η πρόθεση της κυβέρνησης για μείωση του ελλείμματος κατά 3,6 εκατοστιαίες μονάδες του ΑΕΠ, οι αγορές δεν θεώρησαν τη μείωση αυτή επαρκή και οι πιέσεις συνεχίστηκαν, καθώς οι αγορές ανέμεναν περισσότερες λεπτομέρειες σχετικά με τα μέτρα που περιλαμβάνονταν στον Προϋπολογισμό. Επίσης, ο Προϋπολογισμός περιλάμβανε δαπάνες συνολικού ύψους 0,9% του ΑΕΠ για την υλοποίηση προεκλογικών εξαγγελιών, γεγονός που δεν ικανοποίησε τις αγορές.

Υπό τις συνθήκες αυτές, στις 8 Δεκεμβρίου ο οίκος Fitch, για δεύτερη φορά μέσα σε ενάμιση μήνα, και στις 16 Δεκεμβρίου ο οίκος Standard & Poor's υποβάθμισαν την πιστοληπτική ικανότητα της Ελλάδος, με αποτέλεσμα η διαφορά απόδοσης μεταξύ ελληνικών και γερμανικών τίτλων δεκαετούς και πενταετούς διάρκειας να αυξηθεί μέσα σε ένα δεκάημερο κατά 58 και 93 μονάδες βάσης αντίστοιχα. Στις 22 Δεκεμβρίου ακολούθησε νέος υποβιβασμός της πιστοληπτικής ικανότητας της Ελλάδος από τον οίκο Moody's. Λόγω των εξελίξεων αυτών, η καμπύλη αποδόσεων των τίτλων του Ελληνικού Δημοσίου στο τέλος Δεκεμβρίου 2009 μετατοπίστηκε προς τα άνω σε σχέση με το Δεκέμβριο του προηγούμενου έτους.

Στις 6 Ιανουαρίου 2010 η κυβέρνηση ανακοίνωσε ότι η μείωση του ελλείμματος το 2010 θα είναι 4,0 εκατοστιαίες μονάδες, ενώ ο χρόνος μείωσής του κάτω από την τιμή αναφοράς της Συνθήκης του Μάαστριχτ (3,0% του ΑΕΠ) περιορίστηκε σε 3 αντί για 4 χρόνια. Το ΕΠΣΑ 2009-2013, που ανακοινώθηκε στις 15 Ιανουαρίου, είχε ενσωματώσει αυτές τις εξαγγελίες για εμπροσθοβαρή δημοσιονομική προσαρμογή και περιέγραφε με αναλυτικό τρόπο πολλά από τα μέτρα για την επίτευξη αυτών των στόχων. Παρ' όλα αυτά, οι αγορές και ο διεθνής τύπος συνέχισαν την αρνητική τους στάση, με αποτέλεσμα στις 19 Ιανουαρίου 2010 οι διαφορές αποδόσεων να φθάσουν τις 288 μονάδες βάσης για τα πενταετή και τις 266 μονάδες βάσης για τα δεκαετή ομόλογα.

Στις 26 Ιανουαρίου 2010 εκδόθηκε κοινοπρακτικό πενταετές ομολογιακό δάνειο ύψους 8,0 δισεκ. ευρώ με απόδοση 6,1%. Η έκδοση υπερκαλύφθηκε (προσφορά 20

δισεκ. ευρώ), αλλά η διαφορά έναντι του αντίστοιχου γερμανικού ομολόγου ήταν υψηλή, 381 μονάδες βάσης. Την ίδια ημέρα η διαφορά απόδοσης για το δεκαετές ομόλογο ήταν 299 μονάδες βάσης. Τις αμέσως επόμενες ημέρες (27 και 28 Ιανουαρίου) οι διαφορές απόδοσης ως προς τους αντίστοιχους γερμανικούς τίτλους δεκαετούς διάρκειας σημείωσαν και νέα αύξηση (320 μονάδες βάσης στις 27 και 369 μονάδες βάσης στις 28 Ιανουαρίου), καθώς οι αγορές αντιδρούσαν με νευρικήτητα σε διάφορα δημοσιεύματα. Οι εξελίξεις αυτές υποδηλώνουν την ανησυχία που εξακολούθησε να επικρατεί στις αγορές, βοηθούντων και ορισμένων αρνητικών δημοσιευμάτων.

Στο επόμενο διάστημα οι διαφορές αποδόσεων συνέχισαν να διευρύνονται. Για το λόγο αυτό, στις 9 Φεβρουαρίου και στις 3 Μαρτίου λήφθηκαν σημαντικά μέτρα δημοσιονομικής πολιτικής. Στις 4 Μαρτίου 2010 εκδόθηκε κοινοπρακτικό δεκαετές ομολογιακό δάνειο ύψους 5,0 δισεκ. ευρώ με επιτόκιο 6,25%. Και αυτή η έκδοση υπερκαλύφθηκε (προσφορά 15,0 δισεκ. ευρώ). Επίσης, στις 29 Μαρτίου 2010 εκδόθηκε κοινοπρακτικό επταετές ομόλογο αναφοράς ύψους 5,0 δισεκ. ευρώ με επιτόκιο 5,9%. Έτσι, στα τέλη Μαρτίου παρατηρήθηκε περαιτέρω μετατόπιση της καμπύλης αποδόσεων προς τα άνω.

Παρά την απόφαση του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου στις 25 Μαρτίου για στήριξη της Ελλάδος σε περίπτωση αδυναμίας αναχρηματοδότησης του δημόσιου χρέους της από τις διεθνείς αγορές, η απόδοση του δεκαετούς ομολόγου αυξήθηκε περαιτέρω το πρώτο δεκαπενθήμερο του Απριλίου 2010 και έφθασε έως το 7,54%, έναντι 6,48% στο τέλος Μαρτίου και 5,69% στο τέλος Δεκεμβρίου του 2009. Εκτιμάται ότι αυτές οι αρνητικές εξελίξεις αντανακλούσαν την αρχική ασάφεια για τους όρους λειτουργίας του μηχανισμού στήριξης, καθώς και την έντονη μεταβλητότητα των αποδόσεων των ελληνικών τίτλων στη δευτερογενή αγορά ομολόγων.

Στις 9 Απριλίου η είδηση ότι επίκειται η επίτευξη συμφωνίας ως προς τους όρους λειτουργίας του μηχανισμού στήριξης της Ελλάδος οδήγησε σε μικρή υποχώρηση των αποδόσεων των ελληνικών τίτλων. Όμως, την ίδια ημέρα ο οίκος Fitch υποβάθμισε την πιστοληπτική ικανότητα του Ελληνικού Δημοσίου κατά δύο βαθμίδες, από BBB+ σε BBB-. Στις 11 Απριλίου, το Συμβούλιο Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών των χωρών της ζώνης του ευρώ (Eurogroup)

αποσαφήνισε το μηχανισμό χρηματοδοτικής στήριξης της Ελλάδος, που θα είναι διαθέσιμος μόλις χρειαστεί. Προβλέπεται χορήγηση διμερών δανείων από τα κράτη-μέλη της ζώνης του ευρώ υπό το συντονισμό της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Για το 2010 η συνεισφορά των κρατών-μελών θα είναι 30 δισεκ. ευρώ, τα οποία θα συμπληρωθούν με τη συμμετοχή του ΔΝΤ. Για τα επόμενα δύο έτη θα υπάρχουν πρόσθετα κεφάλαια. Το κόστος θα είναι περίπου 5% για δάνεια τριετούς διάρκειας με σταθερό επιτόκιο και κάτω από 4% για δάνεια με κυμαινόμενο επιτόκιο, ενώ το επιτόκιο θα είναι πολύ χαμηλότερο για τα δάνεια που θα χορηγηθούν από το ΔΝΤ.

4.13.5 ΔΗΜΟΣΙΟ ΧΡΕΟΣ

Οι επανειλημμένες υποβαθμίσεις της πιστοληπτικής ικανότητας της Ελλάδος και η μεγάλη αύξηση της διαφοράς απόδοσης των ελληνικών ομολόγων έναντι των αντίστοιχων γερμανικών την περίοδο Δεκεμβρίου 2009-Απριλίου 2010 ανέδειξαν με τον πλέον έντονο και σαφή τρόπο τους μεγάλους κινδύνους που εγκυμονεί για μια χώρα το πολύ υψηλό δημόσιο χρέος, ιδίως όταν παραμένει σε υψηλά επίπεδα για πολλά χρόνια. Ο λόγος του χρέους προς το ΑΕΠ, παρά τη σημαντική μείωσή του εξαιτίας της αναθεώρησης του ΑΕΠ το 2007, παρέμεινε σε πολύ υψηλά επίπεδα (δεύτερος σε μέγεθος στην ΕΕ), ενώ την τελευταία διετία (2008-2009) σημείωσε πολύ μεγάλες αυξήσεις, λόγω της πρωτοφανούς χαλάρωσης της δημοσιονομικής πολιτικής. Μετά τις δημοσιονομικές εξελίξεις του 2009, η δυναμική του χρέους είναι εκρηκτική και θεωρητικά ο λόγος χρέους προς ΑΕΠ τείνει προς το άπειρο. Αυτό αποτελεί τη σημαντικότερη πηγή μακροοικονομικής ανισορροπίας της ελληνικής οικονομίας. Γι' αυτό, η δημοσιονομική προσαρμογή και η άμεση σταθεροποίηση του λόγου χρέους προς ΑΕΠ πρέπει να αποτελεί ύψιστη προτεραιότητα της οικονομικής πολιτικής.

Τη 15ετία 1994-2008 το χρέος παρέμεινε κατά μέσο όρο στο 99% περίπου του ΑΕΠ, παρά την αναθεώρηση του ΑΕΠ και τις εξαιρετικά ευνοϊκές συνθήκες για τη μείωση του χρέους που επικράτησαν από τα μέσα της δεκαετίας του 1990 έως και το 2007 (δηλαδή τον υψηλό ρυθμό οικονομικής ανάπτυξης, τη σημαντική πτώση των επιτοκίων έως το 2005, τα υψηλά πρωτογενή πλεονάσματα έως το 2001 και τα σημαντικά έσοδα από αποκρατικοποιήσεις). Η δυσκολία αποκλιμάκωσης του λόγου χρέους προς ΑΕΠ αντανακλά όχι μόνο την ύπαρξη ετήσιων ελλειμμάτων (ιδίως μετά

το 2001), αλλά και τις σημαντικές "προσαρμογές ελλείμματος-χρέους", δηλ. τις συναλλαγές του Δημοσίου οι οποίες, σύμφωνα με τους ισχύοντες κανονισμούς, δεν καταγράφονται στο έλλειμμα αλλά αυξάνουν το δημόσιο χρέος.

Η ανατροπή των ευνοϊκών αυτών συνθηκών οδήγησε στην κατακόρυφη αύξηση του λόγου χρέους προς ΑΕΠ, ιδιαίτερα το 2009. Συγκεκριμένα, σύμφωνα με τα στοιχεία που περιέχονται στο ΕΠΣΑ 2009-2013, το 2009 το ενοποιημένο χρέος της γενικής κυβέρνησης παρουσίασε πολύ μεγάλη άνοδο (15,5 εκατοστιαίες μονάδες του ΑΕΠ) και έφθασε στο 114,7% του ΑΕΠ, έναντι 99,2% το 2008 και 95,6% το 2007. Δηλαδή τη διετία 2008-2009 το χρέος αυξήθηκε κατά 19,1 εκατοστιαίες μονάδες του ΑΕΠ.

4.14 Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΤΟ 2010

4.14.1 Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ

Το ΑΕΠ μειώθηκε κατά 4,5% το 2010, μετά από μείωση κατά 2% το 2009. Ο ετήσιος ρυθμός μείωσης του ΑΕΠ έφθασε το -6,6% το δ' τρίμηνο του 2010, από -0,7% το α' τρίμηνο, -5,0% το β' και -5,1% το γ' τρίμηνο του έτους.

Από την πλευρά της δαπάνης, τη μεγαλύτερη συμβολή στην υποχώρηση του ΑΕΠ είχαν η ιδιωτική κατανάλωση (μειώθηκε κατά 4,5% σε σταθερές τιμές, συμβάλλοντας κατά 3,3 εκατοστιαίες μονάδες) και οι επενδύσεις πάγιου κεφαλαίου (μειώθηκαν κατά 16,5%, συμβάλλοντας κατά 3,1 εκατ. μονάδες). Η μείωση της δημόσιας κατανάλωσης κατά 6,5% συνέβαλε κατά 1,3 εκατ. μονάδα στην υποχώρηση του ΑΕΠ. Οι ανωτέρω μειώσεις εν μέρει αντισταθμίστηκαν από τη θετική συμβολή (κατά 2,3 εκατ. μονάδες) της μεταβολής του πραγματικού εξωτερικού ισοζυγίου (δηλ. των καθαρών εξαγωγών αγαθών και υπηρεσιών) κυρίως λόγω της σημαντικής μείωσης (κατά 8,4%) των εισαγωγών αγαθών, καθώς και λόγω της ανόδου των εξαγωγών αγαθών κατά 4,8% και υπηρεσιών κατά 3,2%.

4.14.2 ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΚΑΙ ΑΝΕΡΓΙΑ

Ο μέσος αριθμός των απασχολουμένων το 2010, σύμφωνα με τα στοιχεία της Έρευνας Εργατικού Δυναμικού (ΕΕΔ) της ΕΛΣΤΑΤ, μειώθηκε έναντι του 2009 κατά

120,0 χιλ. άτομα (-2,7%). Παράλληλα όμως, ήταν ταχεία η επιδείνωση στη διάρκεια του έτους (α' τρίμηνο: 60,2 χιλ. άτομα ή -1,3%, β' τρίμηνο: 104,9 χιλ. ή -2,3%, γ' τρίμηνο: 137,2 χιλ. ή 3,0%, δ' τρίμηνο: 177,8 χιλ. ή 4,0%, έναντι των αντίστοιχων τριμήνων του 2009), η οποία αντανακλά την παρατεταμένη μείωση της οικονομικής δραστηριότητας.

Ο αριθμός των απασχολούμενων το τελευταίο τρίμηνο του 2010 ήταν χαμηλότερος κατά 5,6% από ότι το τέταρτο τρίμηνο του 2008, όταν άρχισε η πτώση της οικονομικής δραστηριότητας.

Η υποχώρηση της απασχόλησης αντανακλά τόσο τη μείωση του αριθμού των μισθωτών (μέση ετήσια μεταβολή: -3,0%, ετήσιος ρυθμός του τελευταίου τριμήνου: -4,3%) όσο και την αποχώρηση από την οικονομική δραστηριότητα αυτοαπασχολούμενων με προσωπικό (εργοδοτών), αυτοαπασχολούμενων χωρίς προσωπικό, καθώς και βοηθών σε οικογενειακές επιχειρήσεις (μέση ετήσια μεταβολή: -2,0%, ετήσιος ρυθμός τελευταίου τριμήνου: -3,3%).

Στο τέλος του α' τριμήνου του 2010 ο αριθμός των ανέργων ήταν 586,8 χιλιάδες, αλλά στο τέλος του δ' τριμήνου έφθασε τις 712,1 χιλιάδες. Το ποσοστό ανεργίας το τελευταίο τρίμηνο του 2010 διαμορφώθηκε στο 14,2%, από 10,3% το αντίστοιχο τρίμηνο του 2009 (14,8% το Δεκέμβριο του 2010, έναντι 10,2% το Δεκέμβριο του 2009). Η άνοδος του ποσοστού ανεργίας εντάθηκε στη διάρκεια του έτους, από 2,4 εκατοστιαίες μονάδες το α' τρίμηνο του 2010, σε 3,9 εκατοστιαίες μονάδες το τελευταίο τρίμηνο.

Στη διάρκεια του 2010 θεσπίστηκαν (με τους νόμους 3845 και 3846 το Μάιο, 3863 τον Ιούλιο και 3899 το Δεκέμβριο) σημαντικές αλλαγές στο νομικό πλαίσιο της αγοράς εργασίας, που μεταξύ άλλων αφορούν την πρόσληψη νέων με ακαθάριστες αποδοχές χαμηλότερες από τις κατώτατες, τη de facto μείωση των αποζημιώσεων λόγω απόλυσης, τη μείωση της αμοιβής των υπερωριών, την αύξηση της διάρκειας της δοκιμαστικής περιόδου απασχόλησης, τη διευκόλυνση της προσφυγής των επιχειρήσεων σε μερική ή εκ περιτροπής απασχόληση του προσωπικού, καθώς και τη θέσπιση των ειδικών επιχειρησιακών συλλογικών συμβάσεων και την αναμόρφωση του θεσμού της μεσολάβησης και διαιτησίας στις συλλογικές διαφορές. Παράλληλα,

ο ΟΑΕΔ δίνει έμφαση σε στοχευμένες ενεργητικές πολιτικές απασχόλησης (επιδότηση προσλήψεων ή διατήρησης θέσεων εργασίας μέσω της επιδότησης των ασφαλιστικών εισφορών, προγράμματα κατάρτισης κ.λπ.).

4.14.3 ΠΛΗΘΩΡΙΣΜΟΣ

Το 2010, παρά την υποχώρηση της ζήτησης και τη μείωση του κόστους εργασίας ανά μονάδα προϊόντος, σημειώθηκε προσωρινή έξαρση του πληθωρισμού, που οφειλόταν κυρίως στη μεγάλη αύξηση της έμμεσης φορολογίας, αλλά και στην ταχεία άνοδο της τιμής του πετρελαίου. Ο ετήσιος ρυθμός ανόδου του Εναρμονισμένου Δείκτη Τιμών Καταναλωτή (ΕνΔΤΚ) εμφάνισε έντονη επιτάχυνση από 2,3% τον Ιανουάριο του 2010 σε 5,7% το Σεπτέμβριο, φθάνοντας στο υψηλότερο επίπεδο από τον Αύγουστο του 1997, ενώ στη συνέχεια υποχώρησε ελαφρά και το Δεκέμβριο διαμορφώθηκε στο 5,2%. Άνοδο σε υψηλό επίπεδο εμφάνισε και ο πυρήνας του πληθωρισμού (που δεν περιλαμβάνει τις τιμές της ενέργειας και των μη επεξεργασμένων τροφίμων), από 1,4% τον Ιανουάριο του 2010 στο 3,9% τον Αύγουστο, ενώ στη συνέχεια υποχώρησε στο 3,0% το Δεκέμβριο. Για ολόκληρο το 2010, ο μέσος ετήσιος ρυθμός αύξησης του ΕνΔΤΚ έφθασε το 4,7%, από 1,3% το 2009, ενώ το μέσο επίπεδο του πυρήνα του πληθωρισμού διαμορφώθηκε στο 3,0%, από 2,2% το 2009.

Υπενθυμίζεται ότι στη ζώνη του ευρώ ο μέσος ετήσιος πληθωρισμός αυξήθηκε στο 1,6% το 2010 (από 0,3% το 2009). Ο πυρήνας του πληθωρισμού στη ζώνη του ευρώ διαμορφώθηκε στο 1,0% κατά μέσο όρο το 2010, από 1,3% το 2009.

Η μεγάλη αύξηση της έμμεσης φορολογίας ήταν βασικός παράγοντας της έξαρσης του πληθωρισμού το 2010, αν και δεν μετακυλίστηκε πλήρως στις τιμές καταναλωτή, καθώς οι επιχειρήσεις απορρόφησαν μέρος αυτής περιορίζοντας τα περιθώρια κέρδους τους, προκειμένου να αντιμετωπίσουν τη μείωση της ζήτησης. Υπολογίζεται πάντως ότι το ποσοστό μετακύλισης των αυξήσεων των συντελεστών του ΦΠΑ στις τιμές καταναλωτή αυξήθηκε σταδιακά, από 50% περίπου το Μάρτιο του 2010 σε 90% περίπου το Δεκέμβριο, ενώ σε μέση ετήσια βάση εκτιμάται ότι διαμορφώθηκε γύρω στο 65% το 2010. Το ποσοστό αυτό θα ήταν ακόμη μικρότερο, σε συνθήκες υποχώρησης της ζήτησης εξαιτίας της οικονομικής κρίσης, αν ο ανταγωνισμός λειτουργούσε ικανοποιητικά στην εγχώρια αγορά. Σύμφωνα με αναθεωρημένες

εκτιμήσεις, η μεγαλύτερη συμβολή της αύξησης της έμμεσης φορολογίας στον ετήσιο ρυθμό πληθωρισμού (βάσει του ΕνΔΤΚ) καταγράφηκε τον Αύγουστο του 2010 (4,6 εκατοστιαίες μονάδες επί συνολικού πληθωρισμού 5,6%). Για ολόκληρο το 2010, η μέση ετήσια συμβολή έφθασε τις 3,3 εκατοστιαίες μονάδες (επί ρυθμού πληθωρισμού 4,7%). Αν ληφθεί υπόψη και η συμβολή των αυξήσεων των διοικητικά καθοριζόμενων τιμών, η συνολική συμβολή διαμορφώθηκε στις 3,7 εκατοστιαίες μονάδες κατά μέσο όρο το 2010 (δηλαδή 78% του πληθωρισμού).

Στον πυρήνα του πληθωρισμού, η μέση ετήσια συμβολή της αύξησης της έμμεσης φορολογίας έφθασε τις 2,0 εκατοστιαίες μονάδες (μέσο επίπεδο του πυρήνα: 3,0%), ενώ, αν συνυπολογιστούν και οι αυξήσεις των διοικητικά καθοριζόμενων τιμών, η συνολική μέση ετήσια συμβολή έφθασε τις 2,35 εκατοστιαίες μονάδες (ή 79% του πυρήνα).

4.14.4 ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ

Λόγω των κλιμακούμενων πιέσεων στην αγορά ομολόγων και της δραματικής αύξησης του κόστους δανεισμού, παρά τα διαδοχικά μέτρα που ελήφθησαν έως το Μάρτιο του 2010, οι ελληνικές αρχές στις 23 Απριλίου 2010 απηύθυναν προς τις χώρες της ζώνης του ευρώ και το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο (ΔΝΤ) επίσημο αίτημα χρηματοδοτικής συνδρομής. Στις 2 Μαΐου 2010, στο πλαίσιο του Μνημονίου Οικονομικής και Χρηματοπιστωτικής Πολιτικής, που συμφωνήθηκε με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, σε συνεργασία με την ΕΚΤ, και με το ΔΝΤ, και βάσει του Προγράμματος Οικονομικής Προσαρμογής (ΠΟΠ) που υιοθετήθηκε, αποφασίστηκε να γίνει πιο εμπροσθοβαρής η δημοσιονομική προσαρμογή. Έτσι, ο στόχος για το έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης το 2010 διαμορφώθηκε στο 8,1% του ΑΕΠ (αντί του 8,7% που προβλεπόταν στο Πρόγραμμα Σταθερότητας και Ανάπτυξης του Ιανουαρίου 2010), έναντι του αναθεωρημένου (βάσει των τότε δεδομένων) ελλείμματος του 2009 που ήταν ίσο με 13,6% του ΑΕΠ. Στο πλαίσιο του ΠΟΠ αποφασίστηκε χρηματοδοτική βοήθεια προς την Ελλάδα ύψους 110 δισεκ. ευρώ, 80 δισεκ. ευρώ από τις χώρες της ζώνης του ευρώ και 30 δισεκ. ευρώ από το ΔΝΤ.

Η εφαρμογή του ΠΟΠ κατά το 2010 σημείωσε αξιόλογη πρόοδο. Αυτό αναγνωρίστηκε και στις εκθέσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και του ΔΝΤ μετά τις

πρώτες τρεις αξιολογήσεις εφαρμογής του ΠΟΠ. Το πρόγραμμα δημοσιονομικής προσαρμογής και εξυγίανσης περιλάμβανε για το 2010 σειρά παρεμβάσεων για τον περιορισμό των δαπανών και την αύξηση των εσόδων - ειδικότερα περικοπές αμοιβών και συντάξεων, πάγωμα των προσλήψεων στο Δημόσιο, μείωση των λειτουργικών δαπανών και των επιχορηγήσεων των φορέων του ευρύτερου δημόσιου τομέα, αύξηση των έμμεσων φόρων, αναμόρφωση του φορολογικού συστήματος και επιβολή έκτακτων εισφορών σε επιχειρήσεις και ιδιώτες, καθώς και ρύθμιση εκκρεμών φορολογικών υποθέσεων.

Ταυτόχρονα, καταβλήθηκε σημαντική προσπάθεια ώστε να βελτιωθεί ο τρόπος κατάρτισης του προϋπολογισμού, να ενισχυθεί ο έλεγχος των δαπανών, να γίνει πληρέστερη η ενημέρωση όσον αφορά τη δημοσιονομική κατάσταση όλων των φορέων της γενικής κυβέρνησης και γενικότερα να αυξηθεί η αξιοπιστία και η διαφάνεια ως προς τα δημοσιονομικά στοιχεία. Επιπλέον, συνεχίζεται η προσπάθεια αναβάθμισης του φοροεισπρακτικού μηχανισμού και περιορισμού της φοροδιαφυγής.

Σημαντικές είναι επίσης οι δημοσιονομικές παρεμβάσεις διαρθρωτικού χαρακτήρα. Η εφαρμογή του προγράμματος "Καλλικράτης" αναμένεται να συντελέσει στην εξυγίανση των οικονομικών των δήμων και να συμβάλει στη δημοσιονομική προσαρμογή μέσω εξοικονόμησης δαπανών. Η αναμόρφωση του ασφαλιστικού συστήματος κρίνεται ιδιαίτερα επιτυχής, καθώς εκτιμάται ότι θα συμβάλει στη μακροχρόνια βιωσιμότητα των δημόσιων οικονομικών. Αξιοσημείωτη πρόοδος έχει επιτευχθεί και στην αναμόρφωση του συστήματος υγείας, όπου οι παρεμβάσεις εκτιμάται ότι θα βελτιώσουν τα οικονομικά των νοσοκομείων, θα οδηγήσουν σε καλύτερο έλεγχο των δαπανών, θα μειώσουν τη φαρμακευτική δαπάνη, θα εξορθολογίσουν το σύστημα προμηθειών και θα βελτιώσουν την ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών. Αξιόλογη πρόοδος επιτεύχθηκε και όσον αφορά την αναδιάρθρωση των δημόσιων επιχειρήσεων, που αποβλέπει στη μείωση του μισθολογικού και λειτουργικού τους κόστους και την αύξηση των εσόδων τους. Τα σχέδια αναδιάρθρωσης για τον ΟΣΕ, την ΤΡΑΙΝΟΣΕ και τον ΟΑΣΑ είναι προς τη σωστή κατεύθυνση, αλλά θα πρέπει να εφαρμοστούν με αποφασιστικότητα.

Ωστόσο, αρνητική εξέλιξη αποτέλεσε η προς τα άνω αναθεώρηση του ελλείμματος της γενικής κυβέρνησης (ΓΚ) και του δημόσιου χρέους για την περίοδο 2006-2009, η

οποία επικυρώθηκε από την Eurostat το Νοέμβριο του 2010. Συγκεκριμένα, για το 2009 το έλλειμμα της ΓΚ (σε εθνολογιστική βάση) αναθεωρήθηκε από 13,6% του ΑΕΠ σε 15,4% του ΑΕΠ, με αποτέλεσμα να επηρεαστεί και η επίτευξη των στόχων που είχαν τεθεί αρχικά (8,1% του ΑΕΠ) για το 2010 στο ΠΟΠ. Επιπλέον, η μεγαλύτερη του αναμενομένου κάμψη της οικονομικής δραστηριότητας το 2010 επηρέασε αρνητικά τη δημοσιονομική προσαρμογή. Εντούτοις, η δημοσιονομική προσαρμογή παρουσίασε απτά αποτελέσματα μέσα στο 2010, αφού το έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης αναμένεται να εμφανίσει μείωση της τάξεως των 5 ποσοστιαίων μονάδων του ΑΕΠ έναντι του 2009.

4.14.5 ΔΗΜΟΣΙΟ ΧΡΕΟΣ

Το 2010 δημιουργήθηκε το θεσμικό πλαίσιο για δημοσιονομικές διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις που ήταν από καιρό αναγκαίες. Όμως οι μεταρρυθμίσεις αυτές δεν θα αποδώσουν αποτελέσματα του απαιτούμενου μεγέθους εάν δεν ολοκληρωθεί η εφαρμογή τους.

Όσον αφορά το 2010, οι επιδράσεις των βασικών αυτών μεταρρυθμίσεων δεν είναι εύκολο να αποτιμηθούν, καθώς τέτοιες αλλαγές αποδίδουν σε βάθος χρόνου. Για το λόγο αυτό, και προκειμένου να επιτευχθεί άμεση μείωση του ελλείμματος, ελήφθη κατά τη διάρκεια του 2010 και μια σειρά περιοριστικών μέτρων, τόσο για την αύξηση των εσόδων όσο και για τη συγκράτηση των δαπανών, των οποίων τα αποτελέσματα είναι εμφανή στα στοιχεία του κρατικού προϋπολογισμού (ΚΠ).

Ειδικότερα, το έλλειμμα του κρατικού προϋπολογισμού μειώθηκε σε 19.448 εκατ. ευρώ ή 8,4% του ΑΕΠ το 2010, από 30.872 εκατ. ευρώ ή 13,1% του ΑΕΠ το 2009 και έναντι στόχου για μείωση στο 8,1% του ΑΕΠ στο ΠΟΠ. Παρά τη μεγάλη μείωση του ελλείμματος κατά 37,0% σε σχέση με το 2009, ο στόχος του ΠΟΠ για το έλλειμμα δεν επιτεύχθηκε, λόγω υστέρησης των εσόδων, η οποία μόνο εν μέρει αντισταθμίστηκε από το ότι η μείωση των δαπανών υπερέβη το στόχο.

4.15 Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΤΟ 2011

4.15.1 Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ

Το ΑΕΠ μειώθηκε κατά 6,9% το 2011 (α' τρίμ.: -8,0%, β' τρίμ.: -7,3%, γ' τρίμ.: -5,0%, δ' τρίμ.: -7,5%), μετά από μείωση κατά 3,5% το 2010, ενώ η μεταβολή της ακαθάριστης προστιθέμενης αξίας (σε σταθερές τιμές συντελεστών παραγωγής, δηλ. αφού αφαιρεθούν οι έμμεσοι φόροι και προστεθούν οι επιδοτήσεις) ήταν -6,7% (α' τρίμ.: -8,1%, β' τρίμ.: -6,5%, γ' τρίμ.: -5,1%, δ' τρίμ.: -7,1%).

Η διαφορά ανάμεσα στις πραγματοποιήσεις και τις προβλέψεις των περισσότερων οργανισμών (αρχικά για μείωση της τάξεως του 3% και αργότερα πλησίον του 4%), εντοπίζεται κυρίως στην υποεκτίμηση της μείωσης της τελικής εγχώριας ζήτησης (τόσο οι επενδύσεις όσο και η κατανάλωση - ιδιωτική και δημόσια - υποχώρησαν περισσότερο από ότι αναμενόταν), καθώς και στη μικρότερη της αναμενόμενης (θετική) συμβολή των καθαρών εξαγωγών αγαθών και υπηρεσιών. Οι αποκλίσεις αυτές οφείλονται, μεταξύ άλλων, στη λήψη νέων μέτρων αυστηρής δημοσιονομικής πολιτικής, στη διάχυτη αβεβαιότητα, στον εντονότερα (από ότι αναμενόταν) αρνητικό ρυθμό πιστωτικής επέκτασης, καθώς και στην επιβράδυνση της ανάπτυξης διεθνώς.

Από την πλευρά της δαπάνης, τη μεγαλύτερη συμβολή στην υποχώρηση του ΑΕΠ είχαν η ιδιωτική κατανάλωση (μειώθηκε κατά 7,1% σε σταθερές τιμές, συμβάλλοντας κατά 5,3 εκατοστιαίες μονάδες στη μείωση του ΑΕΠ) και οι επενδύσεις (μειώθηκαν κατά 20,7%, συμβάλλοντας κατά 3,6 εκατ. μονάδες στη μείωση του ΑΕΠ). Η μείωση της δημόσιας κατανάλωσης κατά 9,1% συνέβαλε κατά 1,7 εκατ. μονάδα στην υποχώρηση του ΑΕΠ. Οι ανωτέρω μειώσεις εν μέρει αντισταθμίστηκαν από τη θετική συμβολή (κατά 2,4 εκατ. μονάδες) που είχε η μεταβολή του πραγματικού εξωτερικού ισοζυγίου (δηλ. των καθαρών εξαγωγών αγαθών και υπηρεσιών) και η οποία οφειλόταν κυρίως στη σημαντική μείωση (κατά 8,1%) των εισαγωγών αγαθών και υπηρεσιών, καθώς και στην άνοδο των εξαγωγών αγαθών κατά 3,6%. Οι εξαγωγές υπηρεσιών μειώθηκαν κατά 3,8%, λόγω της μείωσης των ναύλων για θαλάσσιες μεταφορές εμπορευμάτων.

Η υποχώρηση της ιδιωτικής κατανάλωσης αποδίδεται κυρίως στη μείωση του διαθέσιμου εισοδήματος, όπως διαμορφώθηκε λόγω της απώλειας θέσεων εργασίας, της μείωσης των μισθών και της αύξησης των τιμών, αλλά και στην ιδιαίτερα αυξημένη ανησυχία για τις προοπτικές της απασχόλησης και τα μελλοντικά εισοδήματα. Ενδεικτικά σημειώνεται ότι το 2011 η άνοδος της τιμής των καυσίμων κατά 18,8% συνοδεύθηκε από υποχώρηση της ζήτησης καυσίμων κατά 16,5%, ενώ η υποχώρηση των τιμών των ειδών ένδυσης και υπόδησης (κατά 0,5%) δεν ήταν αρκετή ώστε να οδηγήσει σε αύξηση του όγκου των πωλήσεων, αλλά αντίθετα παρατηρήθηκε σημαντική μείωση (18,8%) του όγκου πωλήσεων των ειδών αυτών λόγω του περιορισμού των εισοδημάτων.

4.15.2 ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΚΑΙ ΑΝΕΡΓΙΑ

Το 2011, σύμφωνα με τα στοιχεία της Έρευνας Εργατικού Δυναμικού (ΕΕΔ) της ΕΛΣΤΑΤ, ο μέσος αριθμός των απασχολουμένων μειώθηκε έναντι του 2010 κατά 297,9 χιλ. άτομα (-6,8%) (2010: μείωση κατά 120,0 χιλ. ή -2,7%). Παράλληλα όμως, ήταν ταχεία η επιδείνωση στη διάρκεια του έτους (α' τρίμηνο: 231,2 χιλ. άτομα ή -5,2%, β' τρίμηνο: 270,7 χιλ. ή -6,1%, γ' τρίμηνο: 323,6 χιλ. ή -7,3%, δ' τρίμηνο: 366,2 χιλ. ή -8,5% - πάντοτε έναντι των αντίστοιχων τριμήνων του 2010).

Ο αριθμός των απασχολουμένων το τελευταίο τρίμηνο του 2011 ήταν χαμηλότερος κατά 13,6% από ότι το δ' τρίμηνο του 2008, έτος κατά το οποίο άρχισε η πτώση της οικονομικής δραστηριότητας.

Η επιτάχυνση της υποχώρησης της απασχόλησης στη διάρκεια του 2011 αντανακλά τις αυξημένες αποχωρήσεις μισθωτών από το δημόσιο τομέα, τις αυξημένες απολύσεις μισθωτών από τον ιδιωτικό τομέα, καθώς και τον υψηλότερο αριθμό αποχωρήσεων αυτοαπασχολουμένων από την αγορά εργασίας.

Η απώλεια θέσεων εργασίας έχει επιπτώσεις στα οικογενειακά εισοδήματα με προεκτάσεις σε θέματα κοινωνικής συνοχής, στο συνολικό παραγόμενο προϊόν, αλλά και στη χρηματοοικονομική κατάσταση των ασφαλιστικών ταμείων. Ειδικότερα, από τα στοιχεία της ΕΕΔ προκύπτει ότι μεταξύ του 2010 και του 2011 ο αριθμός των

ασφαλισμένων του ΙΚΑ μειώθηκε κατά 8,7%, του ΟΓΑ κατά 8,6%, του Δημοσίου κατά 2,8% και του ΟΑΕΕ κατά 2,3%.

Η υποχώρηση του αριθμού των απασχολούμενων οδήγησε σε άνοδο του αριθμού των ανέργων σε 876,9 χιλ. (κατά μέσο όρο) το 2011. Το μέσο ποσοστό ανεργίας το 2011 ήταν 17,7%, δηλ. κατά 5,2 εκατοστιαίες μονάδες υψηλότερο από ότι το 2010.

Ανησυχητική είναι επίσης η άνοδος του ποσοστού των μακροχρόνια ανέργων. Πρόκειται για τα άτομα που έχουν παραμείνει άνεργα για πάνω από έτος, ως ποσοστό του συνολικού αριθμού των ανέργων (2010: 47,2%, 2011: 51,6%). Η ανησυχία προέρχεται από το γεγονός ότι οι πιθανότητες ένταξης σε θέση εργασίας μειώνονται όσο επιμηκύνεται η διάρκεια της ανεργίας και υπάρχει ο κίνδυνος η πρόσθετη ανεργία να μετατραπεί σε διαρθρωτική ανεργία. Εκφρασμένο σε άλλους όρους, το τελευταίο τρίμηνο του 2011 το "ποσοστό μακροχρόνιας ανεργίας" (δηλ. οι μακροχρόνια άνεργοι ως ποσοστό του εργατικού δυναμικού) στην Ελλάδα ήταν 11,3%.

4.15.3 ΠΛΗΘΩΡΙΣΜΟΣ

Η διαμόρφωση του ρυθμού του πληθωρισμού στη διάρκεια του 2011 επηρεάστηκε κατά κύριο λόγο από τις αυξήσεις της έμμεσης φορολογίας. Ο μέσος ετήσιος ρυθμός ανόδου του Εναρμονισμένου Δείκτη Τιμών Καταναλωτή (ΕνΔΤΚ) υποχώρησε στο 3,1% το 2011, από 4,7% το 2010, ενώ το μέσο ετήσιο επίπεδο του πυρήνα του πληθωρισμού (που δεν περιλαμβάνει τις τιμές της ενέργειας και των μη επεξεργασμένων ειδών διατροφής) διαμορφώθηκε στο 1,7%, από 3,0% το 2010. Η πτωτική τάση του πληθωρισμού συνεχίζεται. Έτσι, ο πληθωρισμός βάσει του ΕνΔΤΚ υποχώρησε από 2,2% το Δεκέμβριο του 2011 σε 1,4% το Μάρτιο του 2012. Παράλληλα, ο πυρήνας του πληθωρισμού, που είχε μειωθεί σε 1,1% το Δεκέμβριο του 2011 από 3,0% το Δεκέμβριο του 2010, υποχώρησε περαιτέρω σε 0,3% το Μάρτιο εφέτος. Χωρίς την επίδραση των αυξήσεων της έμμεσης φορολογίας, ο πληθωρισμός βάσει του ΕνΔΤΚ ήταν μόνο 1,1% κατά μέσο όρο το 2011 και μειώθηκε από 0,8% το Δεκέμβριο του 2011 σε 0,3% το Μάρτιο του τρέχοντος έτους. Αντίστοιχα, ο πυρήνας του πληθωρισμού χωρίς την επίδραση των εν λόγω αυξήσεων

ήταν μόλις 0,2% κατά μέσο όρο το 2011 και από 0% το Δεκέμβριο του 2011 διαμορφώθηκε σε -0,7% εφέτος το Μάρτιο.

Η διαφορά του πληθωρισμού μεταξύ της Ελλάδος και της ζώνης του ευρώ περιορίστηκε σημαντικά το 2011 σε 0,4 της εκατοστιαίας μονάδας, από 3,1 εκατ. μονάδες το 2010 και 1,0 εκατ. μονάδα το 2009. Η διαφορά του πυρήνα του πληθωρισμού μηδενίστηκε το 2011, από 2,0 εκατ. μονάδες το 2010 και 0,9 της εκατ. μονάδας το 2009. Εξάλλου, το Μάρτιο του τρέχοντος έτους η διαφορά του πληθωρισμού ήταν αρνητική (-1,2 εκατ.).

Η υποχώρηση του πληθωρισμού το 2011 αντανάκλούσε τη σταδιακή εξασθένηση των επιδράσεων της έμμεσης φορολογίας, τη μεγαλύτερη από ότι το 2010 μείωση του κόστους εργασίας ανά μονάδα προϊόντος στον επιχειρηματικό τομέα, τη μεγάλη υποχώρηση της καταναλωτικής ζήτησης και την κάπως μικρότερη από ότι το 2010 - αν και σημαντική - αύξηση των τιμών του αργού πετρελαίου (σε ευρώ) στην παγκόσμια αγορά (μέση αύξηση 31,3% το 2011, έναντι 36,1% το 2010).

4.15.4 ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ

Οι συνεχιζόμενες καθυστερήσεις στην υλοποίηση δημοσιονομικών μέτρων και διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων, το αρνητικό οικονομικό κλίμα και η δραματική πτώση της οικονομικής δραστηριότητας κατέστησαν αναγκαία - στη διάρκεια του 2011 και στις αρχές του 2012 - την κατ' επανάληψη αναπροσαρμογή των δημοσιονομικών στόχων και τη λήψη πρόσθετων μέτρων, καθώς και την αναδιάρθρωση του δημόσιου χρέους της Ελλάδος. Στο πλαίσιο αυτό, ο στόχος για το έλλειμμα της Γενικής Κυβέρνησης (ΓΚ) το 2011 που είχε τεθεί στον Προϋπολογισμό του 2011 (7,4% του ΑΕΠ) αναθεωρήθηκε ελαφρά στο Μεσοπρόθεσμο Πλαίσιο Δημοσιονομικής Στρατηγικής (ΜΠΔΣ 2012-2015) τον Ιούνιο του 2011 (σε 7,3% του ΑΕΠ) και αισθητά στην Εισηγητική Έκθεση του Προϋπολογισμού του 2012 το Νοέμβριο του 2011 (σε 9,0% του ΑΕΠ).

Σημαντικό μέρος της προόδου που συντελέστηκε το 2011 προήλθε από τους λοιπούς φορείς της ΓΚ που δεν εντάσσονται στον Κρατικό Προϋπολογισμό (ΚΠ), όπως τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΟΤΑ), τις ΔΕΚΟ και τα λοιπά ΝΠΔΔ.

Εξαιρέση αποτελούν οι Οργανισμοί Κοινωνικής Ασφάλισης (ΟΚΑ), των οποίων το αποτέλεσμα επιδεινώθηκε στη διάρκεια του 2011 εξαιτίας της οικονομικής συγκυρίας (της μείωσης των μισθών και της απασχόλησης και της αύξησης της εισφοροδιαφυγής), γεγονός που οδήγησε στην επιβάρυνση του ΚΠ λόγω των αυξημένων επιχορηγήσεων προς αυτούς.

Ανεξάρτητα από τις όποιες αποκλίσεις και καθυστερήσεις που παρατηρήθηκαν, το 2011 τέθηκε η βάση για το μεσοπρόθεσμο σχεδιασμό της δημοσιονομικής πολιτικής. Συγκεκριμένα, τον Ιούνιο του 2011 ψηφίστηκε το Μεσοπρόθεσμο Πλαίσιο Δημοσιονομικής Στρατηγικής (ΜΠΔΣ) 2012-2015, το οποίο περιλάμβανε μέτρα για το 2011 (αυτά άρχισαν να τίθενται σταδιακά σε εφαρμογή το δεύτερο εξάμηνο του έτους), καθώς και μια πρώτη λεπτομερή καταγραφή και ποσοτικοποίηση των μέτρων που θα ληφθούν την περίοδο 2012-2015.

Προβλέπεται ότι μεσοπρόθεσμα η δημοσιονομική προσαρμογή, σε συνδυασμό με την επιτυχή έκβαση του PSI, θα μειώσει το κόστος δανεισμού και θα οδηγήσει σε σταθεροποίηση και αποκλιμάκωση του δημόσιου χρέους ως ποσοστού του ΑΕΠ. Η μείωση του κόστους δανεισμού θα συμβάλει στην αύξηση των επενδύσεων, γεγονός που θα τονώσει το μακροχρόνιο δυναμικό ρυθμό ανάπτυξης της οικονομίας.

Όπως έχει τονιστεί σε διάφορες μελέτες του ΟΟΣΑ, οι βραχυχρόνιες αρνητικές επιδράσεις της δημοσιονομικής προσαρμογής περιορίζονται και οι μεσομακροπρόθεσμες θετικές επιδράσεις πραγματοποιούνται ταχύτερα εάν το πρόγραμμα δημοσιονομικής προσαρμογής βασίζεται σε μέτρα που αφορούν την καλύτερη στόχευση των δαπανών, ώστε να αυξηθεί η αποδοτικότητα και η αποτελεσματικότητά τους, και σε διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις που οδηγούν σε πιο ανταγωνιστικές αγορές προϊόντων, υπηρεσιών και εργασίας, ώστε να τονωθεί η ανάπτυξη και να αυξηθούν τα μελλοντικά φορολογικά έσοδα.

Στο πλαίσιο αυτό, ο στόχος του ελλείμματος του ΚΠ αναθεωρήθηκε τον Ιούνιο με το Μεσοπρόθεσμο Πλαίσιο Δημοσιονομικής Στρατηγικής (ΜΠΔΣ) σε 9,3% του ΑΕΠ (έναντι αρχικού στόχου 9,1% του ΑΕΠ στην Εισηγητική Έκθεση του Προϋπολογισμού του 2011) και το Νοέμβριο, ταυτόχρονα με την κατάρτιση του Προϋπολογισμού του 2012, σε 22.958 εκατ. ευρώ ή 10,5% του ΑΕΠ.

4.15.5 ΔΗΜΟΣΙΟ ΧΡΕΟΣ

Σύμφωνα με τις τελευταίες εκτιμήσεις, το 2011 το ενοποιημένο χρέος της γενικής κυβέρνησης ως ποσοστό του ΑΕΠ αναμένεται να διαμορφωθεί σε περίπου 165% του ΑΕΠ, έναντι περίπου 145% το 2010. Η επιδείνωση των μακροοικονομικών μεγεθών, ιδίως η δραματική πτώση της οικονομικής δραστηριότητας, επηρεάζει αρνητικά τις προσπάθειες δημοσιονομικής προσαρμογής και μάλιστα τη δυναμική του λόγου χρέους προς ΑΕΠ. Είναι χαρακτηριστικό ότι το 2008 η αύξηση του χρέους ήταν 23.794 εκατ. ευρώ (όσο σχεδόν και το 2011), αλλά η άνοδος του λόγου του χρέους προς το ΑΕΠ ήταν μόνο 5,6 εκατοστιαίες μονάδες. Τότε το 86% της αύξησης οφειλόταν στο πρωτογενές έλλειμμα του ίδιου έτους, ενώ το 1,5% περίπου στην εξέλιξη του ΑΕΠ και του μέσου επιτοκίου δανεισμού του Δημοσίου ("snowball effect"). Το 2011 η αύξηση του λόγου του χρέους προς το ΑΕΠ αναμένεται να είναι περίπου 20 εκατοστιαίες μονάδες (από 145% του ΑΕΠ σε 165% του ΑΕΠ). Από την αύξηση αυτή εκτιμάται ότι μόνο το 11% οφείλεται στο πρωτογενές έλλειμμα του 2011, ενώ το 73% στην εξέλιξη του ΑΕΠ και του μέσου επιτοκίου δανεισμού.

Η συμφωνία με τους ιδιώτες επενδυτές κατόχους ελληνικών ομολόγων σε συνδυασμό με τη νέα συμφωνία για χορήγηση χρηματοδότησης ύψους 130 δισεκ. ευρώ από το European Financial Stability Facility (EFSF) και το ΔΝΤ έως το 2014 θέτουν τις βάσεις για τη βελτίωση των προοπτικών της ελληνικής οικονομίας. Ειδικότερα, η αναδιάρθρωση του δημόσιου χρέους μέσω της ανταλλαγής ομολόγων, η οποία έγινε με βάση τους όρους συμμετοχής του ιδιωτικού τομέα (PSI) που συμφωνήθηκαν κατά τη συνεδρίαση της Ευρωομάδας στις 21 Φεβρουαρίου 2012, θα συμβάλει σημαντικά στον έλεγχο της δυναμικής και την αποκλιμάκωση του λόγου του δημόσιου χρέους προς το ΑΕΠ.

Η συμφωνία περιλάμβανε περικοπή της ονομαστικής αξίας των τίτλων της τάξεως του 53,5% για τους ιδιώτες ομολογιούχους και αφορούσε ομόλογα του Ελληνικού Δημοσίου (ΕΔ) ύψους 177 δισεκ. ευρώ τα οποία υπόκεινται στο ελληνικό δίκαιο, ομόλογα του ΕΔ ύψους 8 δισεκ. ευρώ τα οποία υπόκεινται σε ξένο δίκαιο και δάνεια προς επιχειρήσεις του ευρύτερου δημόσιου τομέα ύψους 9,5 δισεκ. ευρώ τα οποία τελούν υπό την εγγύηση του ΕΔ. Οι ομολογιούχοι εκλήθησαν να ανταλλάξουν τα παλαιά ομόλογα με νέα ομόλογα (τα οποία περιλαμβάνουν ρήτρες συλλογικής

δράσης (CAC) και υπόκεινται στο αγγλικό δίκαιο) ονομαστικής αξίας 31,5% των παλαιών ομολόγων και με χρεόγραφα του EFSF (διάρκειας έως δύο ετών) ονομαστικής αξίας ίσης με το 15% των παλαιών ομολόγων. Τα νέα ομόλογα έχουν δεκαετή περίοδο χάριτος και λήγουν μεταξύ 2023 και 2042. Το τοκομερίδιο των νέων ομολόγων καθορίστηκε σε 2% για τα έτη 2013-2015, 3% για τα έτη 2016-2020, 3,65% το 2021 και 4,3% για το 2022 και εξής.

Επιπλέον, η απόφαση της Ευρωομάδας στις 21 Φεβρουαρίου για την περαιτέρω συμμετοχή του "επίσημου" τομέα (Official Sector Involvement) θα συμβάλει επίσης στην αποκλιμάκωση του χρέους. Συγκεκριμένα, αποφασίστηκε ότι το περιθώριο επιτοκίου στο αρχικό δάνειο που δόθηκε στην Ελλάδα θα μειωθεί στις 150 μονάδες βάσης και ότι οι εθνικές κεντρικές τράπεζες θα αποποιηθούν υπέρ της Ελλάδος τις μελλοντικές εισοδηματικές ροές ή προσόδους από ελληνικά ομόλογα που διαθέτουν. Εκτιμάται ότι το πρώτο θα μειώσει το χρέος κατά 2,8% του ΑΕΠ και το δεύτερο κατά 1,8% του ΑΕΠ έως το 2020.

Συνεπώς, η επιτυχής ολοκλήρωση της συμμετοχής του ιδιωτικού τομέα, η θετική συμβολή της συμμετοχής του επίσημου τομέα, η συνεχιζόμενη δημοσιονομική εξυγίανση και η επίτευξη πρωτογενών πλεονασμάτων από το 2013, σε συνδυασμό με την επιτάχυνση των διαρθρωτικών αλλαγών, η αποδοτική αξιοποίηση του ΕΣΠΑ με τη βοήθεια της Ομάδας Δράσης της ΕΕ, καθώς και ο ρεαλιστικός και αποτελεσματικός σχεδιασμός και η υλοποίηση του προγράμματος αποκρατικοποιήσεων και αξιοποίησης της δημόσιας περιουσίας είναι δυνατόν να αναστρέψουν το αρνητικό κλίμα και να ενισχύσουν τις μεσομακροπρόθεσμες προοπτικές της ελληνικής οικονομίας.

Σύμφωνα με τις τρέχουσες εκτιμήσεις, ο λόγος του δημόσιου χρέους προς το ΑΕΠ από περίπου 165% του ΑΕΠ το 2011 θα διαμορφωθεί σε 163,2% το 2012 (υποβοηθούμενος από την ανταλλαγή ομολόγων), θα αυξηθεί σε 167,3% το 2013 (εξαιτίας της πτώσης του ονομαστικού ΑΕΠ και του μετριοπαθούς στόχου για πρωτογενές πλεόνασμα ίσο με 1,8% του ΑΕΠ), ενώ θα αρχίσει να αποκλιμακώνεται γρήγορα από το 2014 και έπειτα. Με βάση τα υπάρχοντα δεδομένα, εκτιμάται ότι θα περιοριστεί σε 153,1% το 2015 και περίπου σε 116,5% του ΑΕΠ το 2020.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Γενική:

1. Έκθεση του Διοικητή για το έτος 2005, Τράπεζα της Ελλάδος, www.bankofgreece.gr
2. Έκθεση του Διοικητή για το έτος 2006, Τράπεζα της Ελλάδος, www.bankofgreece.gr
3. Έκθεση του Διοικητή για το έτος 2007, Τράπεζα της Ελλάδος, www.bankofgreece.gr
4. Έκθεση του Διοικητή για το έτος 2008, Τράπεζα της Ελλάδος, www.bankofgreece.gr
5. Έκθεση του Διοικητή για το έτος 2009, Τράπεζα της Ελλάδος, www.bankofgreece.gr
6. Έκθεση του Διοικητή για το έτος 2010, Τράπεζα της Ελλάδος, www.bankofgreece.gr
7. Έκθεση του Διοικητή για το έτος 2011, Τράπεζα της Ελλάδος, www.bankofgreece.gr

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΚΛΑΔΟΥ ΙΔΙΩΤΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ

5.1 ΓΕΝΙΚΑ

Η ανάλυση μιας επιχείρησης δεν μπορεί να γίνει χωρίς να ληφθούν υπόψη οι εξελίξεις, τα στοιχεία, οι δείκτες του κλάδου εντός του οποίου δραστηριοποιείται.

Στο ανωτέρω πλαίσιο στο παρόν κεφάλαιο θα παρουσιαστούν τα βασικά μεγέθη της Ελληνικής ασφαλιστικής αγοράς, η παραγωγή ασφαλίσεων, οι χορηγούμενες αποζημιώσεις, τα οικονομικά του αποτελέσματα κλπ, κατά την εξεταζόμενη περίοδο, δηλαδή τα έτη 2005 έως 2011, όπως αυτά αναφέρονται στην ετήσια στατιστική έκθεση της Ένωσης Ασφαλιστικών Εταιριών Ελλάδος για τα αντίστοιχα έτη.

5.2 ΕΤΟΣ 2005

5.2.1 ΤΑ ΒΑΣΙΚΑ ΜΕΓΕΘΗ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗΣ ΑΓΟΡΑΣ ΤΟ 2005

Το σύνολο των Ασφαλιστικών Επιχειρήσεων που δραστηριοποιήθηκαν στη χώρα μας το 2005 έφθασε τις 95 συνολικά, καταγράφοντας παραγωγή ασφαλίσεων από πρωτασφαλίσεις σε όλους τους κλάδους ύψους 3,92 δισ. ευρώ, αυξημένη κατά 8,27% έναντι του 2004. Το 49,32% της συνολικής παραγωγής ασφαλίσεων προήλθε από τις ασφαλίσεις ζωής, ενώ το 50,68% αφορούσε τις ασφαλίσεις κατά ζημιών.

5.2.1.1 ΟΙ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

Από τις 95 Ασφαλιστικές Επιχειρήσεις που δραστηριοποιήθηκαν στην Ελλάδα, οι 18 παρουσίασαν παραγωγή μόνο στις ασφαλίσεις ζωής, οι 64 στις ασφαλίσεις ζημιών και οι 13 παρουσίασαν παραγωγή και στις ασφαλίσεις ζωής και στις ασφαλίσεις ζημιών (μικτές Ασφαλιστικές Εταιρίες).

Η ομαδοποίηση των Ασφαλιστικών Επιχειρήσεων αναλόγως της μορφή δραστηριοποίησης, μας δίνει 68 εγκαταστημένες Ανώνυμες Ασφαλιστικές Εταιρίες

(16 ασφαλίσεων ζωής, 40 ασφαλίσεων ζημιών και 12 μικτές) και 27 υποκαταστήματα αλλοδαπών Ασφαλιστικών Εταιριών (2 ασφαλίσεων ζωής, 24 ασφαλίσεων ζημιών και 1 μικτή).

Η ομαδοποίηση των υποκαταστημάτων αναλόγως της εθνικότητας της έδρας, μας δίνει 23 υποκαταστήματα με έδρα σε χώρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης και 4 με έδρα εκτός Ε.Ε.

Από το σύνολο των 95 Ασφαλιστικών Επιχειρήσεων, υπήρξαν 11 υποκαταστήματα που παρουσίασαν μηδενική παραγωγή ασφαλίσεων εντός του 2005. Συνεπώς το σύνολο των Ασφαλιστικών Επιχειρήσεων που ασκούσαν ασφαλιστικές εργασίες στο τέλος του 2005 ανήλθε στις 84 (εκ των οποίων οι 68 Ανώνυμες Ασφαλιστικές Εταιρίες και οι 16 υποκαταστήματα αλλοδαπών Ασφαλιστικών), οι οποίες ανά δραστηριότητα διακρίνονται σε 17 επιχειρήσεις ασφαλίσεων ζωής, 54 ασφαλίσεων ζημιών και 13 μικτές.

5.2.1.2 Η ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΩΝ

Η εγγεγραμμένη παραγωγή ασφαλίσεων από πρωτασφαλίσεις όλων των κλάδων έφτασε τα 3,92 δισ. ευρώ, έναντι 3,62 δισ. ευρώ το 2004, παρουσιάζοντας αύξηση 8,27% (έναντι αντίστοιχης αύξησης 12,03% το 2004). Σε αποπληθωρισμένες τιμές, η παραγωγή ασφαλίσεων το 2005 παρουσιάζεται αυξημένη κατά 4,56% έναντι του 2004.

Οι ασφαλίσεις κατά ζημιών παρουσίασαν αύξηση παραγωγής ασφαλίσεων κατά 4,91%, φθάνοντας το 1,99 δισ. ευρώ έναντι 1,9 δισ. ευρώ το 2004 (η αντίστοιχη αύξηση του 2004 ήταν 5,33%). Σε αποπληθωρισμένες τιμές, η παραγωγή ασφαλίσεων κατά ζημιών εμφανίζεται αυξημένη κατά 1,32% έναντι του 2004.

Οι ασφαλίσεις ζωής έφθασαν το 1,93 δισ. ευρώ έναντι 1,73 δισ. ευρώ το 2004, παρουσιάζοντας αύξηση κατά 11,94% (αντίστοιχα το 2004 υπήρξε αύξηση της παράγωγης κατά 20,44% έναντι του 2003).

Σε αποπληθωρισμένες τιμές, η παραγωγή των ασφαλίσεων ζωής εμφανίζεται αυξημένη κατά 8,11% έναντι του 2004.

Σαν αποτέλεσμα, η παραγωγή των ασφαλίσεων ζωής συμμετείχε στο σύνολο παραγωγής ασφαλιστρών έτους 2005 κατά 49,32% (έναντι 47,7% συμμετοχή το 2004) ενώ αντίθετα οι ασφαλίσεις κατά ζημιών συμμετείχαν κατά 50,68% (έναντι συμμετοχής 52,3% το 2004).

5.2.1.3 ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Η αύξηση της παραγωγής ασφαλιστρών του κλάδου σε πραγματικές τιμές, είχε σαν αποτέλεσμα την αύξηση της συμμετοχής του στο Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν της χώρας στο 2,17% το 2005, έναντι ποσοστού 2,15% το 2004.

Το ίδιο παρατηρήθηκε και στο ποσό των κατά κεφαλήν ασφαλιστρών, τα οποία έφθασαν στα 354,02 ευρώ συνολικά το 2005, έναντι 328,23 ευρώ το 2004.

Αντίστοιχη πορεία ακολούθησε και η συμμετοχή των Επενδύσεων των Ασφαλιστικών Επιχειρήσεων στο Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν της χώρας, που έφθασε στο 5,12% το 2005 έναντι ποσοστού 4,73% το 2004.

5.2.1.4 ΟΙ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΕΙΣ

Οι συνολικές αποζημιώσεις και παροχές που καταβλήθηκαν το 2005 στους ασφαλισμένους όλων των κλάδων έφθασαν τα 2,11 δισ. ευρώ, έναντι 1,92 δισ. ευρώ το 2004, παρουσιάζοντας αύξηση 9,94% κατά μέσον όρο.

Από αυτές, τα 963,7 εκατ. ευρώ δόθηκαν σαν αποζημιώσεις και παροχές των ασφαλίσεων ζωής, έναντι 875,3 εκατ. ευρώ το 2004, παρουσιάζοντας αύξηση 10,09%.

Αντίστοιχα οι αποζημιώσεις των ασφαλίσεων ζημιών έφθασαν τα 1.147,3 εκατ. ευρώ, έναντι 1.044,8 εκατ. ευρώ το 2004, παρουσιάζοντας αύξηση κατά 9,82%.

5.2.1.5 ΤΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΜΕΓΕΘΗ

Το σύνολο του Ενεργητικού των Ασφαλιστικών Επιχειρήσεων έφθασε τα 11,9 δισ. ευρώ, έναντι 10,6 δισ. ευρώ το 2004, παρουσιάζοντας αύξηση 12,51%.

Οι Επενδύσεις συνολικά των Ασφαλιστικών Επιχειρήσεων αυξήθηκαν κατά 16,38% φθάνοντας τα 9,27 δισ. ευρώ έναντι 7,96 δισ. ευρώ το 2004 (σε αυτές περιλαμβάνονται και οι επενδύσεις για λογαριασμό ασφαλισμένων ζωής που φέρουν τον επενδυτικό κίνδυνο, οι οποίες έφθασαν τα 1.652,7 εκατ. ευρώ το 2005 έναντι 1.202,4 εκατ. ευρώ το 2004).

Το σύνολο των Ασφαλιστικών Προβλέψεων που σχημάτισαν οι Εταιρίες για το 2005 έφθασε στο ύψος των 7,24 δισ. ευρώ, έναντι 6,67 δισ. ευρώ το 2004, αυξημένες κατά 8,5%. Επιπροσθέτως, οι ασφαλιστικές (μαθηματικές) προβλέψεις ασφαλίσεων ζωής που οι ασφαλισμένοι φέρουν τον επενδυτικό κίνδυνο έφθασαν τα 1,65 δισ. ευρώ το 2005, έναντι 1,2 δισ. ευρώ το 2004 (αύξηση 37,47%).

Τα Ίδια Κεφάλαια ανήλθαν στο ύψος των 1,87 δισ. ευρώ, έναντι 1,68 δισ. ευρώ το 2004, αυξημένα κατά 11,82%.

Τα κέρδη χρήσεων (προ φόρων) έφθασαν το 2005 τα 124,3 εκατ. ευρώ, έναντι ζημιών -62,9 εκατ. ευρώ το 2004.

5.3 ΕΤΟΣ 2006

5.3.1 ΤΑ ΒΑΣΙΚΑ ΜΕΓΕΘΗ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗΣ ΑΓΟΡΑΣ ΤΟ 2006

Το σύνολο των Ασφαλιστικών Επιχειρήσεων που δραστηριοποιήθηκαν στη χώρα μας το 2006 έφθασε τις 90 συνολικά, καταγράφοντας παραγωγή ασφαλιστρών από πρωτασφαλίσεις σε όλους τους κλάδους ύψους 4,33 δισ. ευρώ, αυξημένη κατά 10,45% έναντι του 2005. Το 52,47% της συνολικής παραγωγής ασφαλιστρών προήλθε από τις ασφαλίσεις ζωής, ενώ το 47,53% αφορούσε τις ασφαλίσεις κατά ζημιών.

5.3.1.1 ΟΙ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

Από τις 90 Ασφαλιστικές Επιχειρήσεις που δραστηριοποιήθηκαν στην Ελλάδα οι 17 παρουσίασαν παραγωγή μόνο στις ασφαλίσεις ζωής, οι 60 στις ασφαλίσεις ζημιών και οι 13 παρουσίασαν παραγωγή και στις ασφαλίσεις ζωής και στις ασφαλίσεις ζημιών (μικτές Ασφαλιστικές Εταιρίες).

Η ομαδοποίηση των Ασφαλιστικών Επιχειρήσεων αναλόγως της μορφής δραστηριοποίησης, μας δίνει 63 εγκατεστημένες Ανώνυμες Ασφαλιστικές Εταιρίες (15 ασφαλίσεων ζωής, 36 ασφαλίσεων ζημιών και 12 μικτές) και 27 υποκαταστήματα αλλοδαπών Ασφαλιστικών Εταιριών (2 ασφαλίσεων ζωής, 24 ασφαλίσεων ζημιών και 1 μικτή).

Η ομαδοποίηση των υποκαταστημάτων αναλόγως της εθνικότητας της έδρας, μας δίνει 23 υποκαταστήματα με έδρα σε χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και 4 με έδρα εκτός Ε.Ε.

Από το σύνολο των 90 Ασφαλιστικών Επιχειρήσεων, υπήρξαν 13 υποκαταστήματα που παρουσίασαν μηδενική παραγωγή ασφαλιστρών εντός του 2006.

Συνεπώς το σύνολο των Ασφαλιστικών Επιχειρήσεων που ασκούσαν ασφαλιστικές εργασίες στο τέλος του 2006 ανήλθε στις 77 (εκ των οποίων οι 63 Ανώνυμες Ασφαλιστικές Εταιρίες και οι 14 υποκαταστήματα αλλοδαπών Ασφαλιστικών), οι οποίες ανά δραστηριότητα διακρίνονται σε 16 επιχειρήσεις ασφαλίσεων ζωής, 48 ασφαλίσεων ζημιών και 13 μικτές.

5.3.1.2 Η ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΩΝ

Η εγγεγραμμένη παραγωγή ασφαλιστρών από πρωτασφαλίσεις όλων των κλάδων έφθασε τα 4,33 δισ. ευρώ, έναντι 3,92 δισ. ευρώ το 2005, παρουσιάζοντας αύξηση 10,45% (έναντι αντίστοιχης αύξησης 8,27% το 2005). Σε αποπληθωρισμένες τιμές, η παραγωγή ασφαλιστρών το 2006 παρουσιάζεται αυξημένη κατά 7,03% έναντι του 2005.

Οι ασφαλίσεις κατά ζημιών παρουσίασαν αύξηση παραγωγής ασφαλιστρών κατά 3,6%, φθάνοντας τα 2,06 δισ. ευρώ έναντι 1,99 δισ. ευρώ το 2005 (η αντίστοιχη αύξηση του 2005 ήταν 4,91%). Σε αποπληθωρισμένες τιμές, η παραγωγή των ασφαλίσεων κατά ζημιών εμφανίζεται αυξημένη κατά 0,39% έναντι του 2005.

Οι ασφαλίσεις ζωής έφθασαν τα 2,27 δισ. ευρώ έναντι 1,93 δισ. ευρώ το 2005, παρουσιάζοντας αύξηση κατά 17,49% (αντίστοιχα το 2005 υπήρξε αύξηση της παραγωγής κατά 11,94% έναντι του 2004).

Σε αποπληθωρισμένες τιμές, η παραγωγή των ασφαλίσεων ζωής εμφανίζεται αυξημένη κατά 13,85% έναντι του 2005.

Σαν αποτέλεσμα, η παραγωγή των ασφαλίσεων ζωής συμμετείχε στο σύνολο παραγωγής ασφαλιστρών έτους 2005 κατά 52,47% (έναντι 49,32% συμμετοχή το 2005) ενώ αντίθετα οι ασφαλίσεις κατά ζημιών συμμετείχαν κατά 47,53% (έναντι συμμετοχής 50,68% το 2005).

5.3.1.3 ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Η αύξηση της παραγωγής ασφαλιστρών του κλάδου σε πραγματικές τιμές, είχε σαν αποτέλεσμα την αύξηση της συμμετοχής του στο Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν της χώρας στο 2,03% το 2006, έναντι ποσοστού 1,98% το 2005.

Το ίδιο παρατηρήθηκε και στο ποσό των κατά κεφαλήν ασφαλιστρών, τα οποία έφθασαν στα 389,52 ευρώ συνολικά το 2006, έναντι 354,02 ευρώ το 2005.

Αντίστοιχη πορεία ακολούθησε και η συμμετοχή των Επενδύσεων των Ασφαλιστικών Επιχειρήσεων στο Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν της χώρας, που έφθασε στο 4,89% το 2006 έναντι ποσοστού 4,67% το 2005.

5.3.1.4 ΟΙ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΕΙΣ

Οι συνολικές αποζημιώσεις και παροχές που καταβλήθηκαν το 2006 στους ασφαλισμένους όλων των κλάδων έφθασαν τα 2,26 δισ. ευρώ, έναντι 2,11 δισ. ευρώ το 2005, παρουσιάζοντας αύξηση 7,11% κατά μέσον όρο.

Από αυτές, τα 1.128,5 εκατ. ευρώ δόθηκαν σαν αποζημιώσεις και παροχές των ασφαλίσεων ζωής, έναντι 963,7 εκατ. ευρώ το 2005, παρουσιάζοντας αύξηση 17,1%.

Αντίστοιχα οι αποζημιώσεις των ασφαλίσεων ζημιών έφθασαν τα 1.132,7 εκατ. ευρώ, έναντι 1.147,3 εκατ. ευρώ το 2005, παρουσιάζοντας μείωση κατά 1,28%.

5.3.1.5 ΤΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΜΕΓΕΘΗ

Το σύνολο του Ενεργητικού των Ασφαλιστικών Επιχειρήσεων έφθασε τα 13,4 δισ. ευρώ, έναντι 11,9 δισ. ευρώ το 2005, παρουσιάζοντας αύξηση 12,74%.

Οι Επενδύσεις συνολικά των Ασφαλιστικών Επιχειρήσεων αυξήθηκαν κατά 12,87% φθάνοντας τα 10,46 δισ. ευρώ έναντι 9,27 δισ. ευρώ το 2005 (σε αυτές περιλαμβάνονται και οι επενδύσεις για λογαριασμό ασφαλισμένων ζωής που φέρουν τον επενδυτικό κίνδυνο, οι οποίες έφθασαν τα 2.143,4 εκατ. ευρώ το 2006 έναντι 1.652,7 εκατ. ευρώ το 2005).

Το σύνολο των Ασφαλιστικών Προβλέψεων που σχημάτισαν οι Εταιρίες για το 2006 έφθασε στο ύψος των 7,96 δισ. ευρώ, έναντι 7,24 δισ. ευρώ το 2005, αυξημένες κατά 9,95%. Επιπροσθέτως, οι ασφαλιστικές (μαθηματικές) προβλέψεις ασφαλίσεων ζωής που οι ασφαλισμένοι φέρουν τον επενδυτικό κίνδυνο έφθασαν τα 2,14 δισ. ευρώ το 2006, έναντι 1,65 δισ. ευρώ το 2005 (αύξηση 29,68%).

Τα Ίδια Κεφάλαια ανήλθαν στο ύψος των 2,09 δισ. ευρώ, έναντι 1,87 δισ. ευρώ το 2005, αυξημένα κατά 11,83%.

Τα κέρδη χρήσεων (προ φόρων) έφθασαν το 2006 τα 179,1 εκατ. ευρώ, έναντι κερδών 124,3 εκατ. ευρώ το 2005 (αύξηση 44,02%)

5.4 ΕΤΟΣ 2007

5.4.1 ΤΑ ΒΑΣΙΚΑ ΜΕΓΕΘΗ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗΣ ΑΓΟΡΑΣ ΤΟ 2007

Το σύνολο των Ασφαλιστικών Επιχειρήσεων που δραστηριοποιήθηκαν στη χώρα μας το 2007 έφθασε τις 86 συνολικά, καταγράφοντας παραγωγή ασφαλίσεων από πρωτασφαλίσεις σε όλους τους κλάδους ύψους 4,68 δισ. ευρώ, αυξημένη κατά 8,12% έναντι του 2006. Το 53,37% της συνολικής παραγωγής ασφαλίσεων προήλθε από τις ασφαλίσεις ζωής, ενώ το 46,63% αφορούσε τις ασφαλίσεις κατά ζημιών.

5.4.1.1 ΟΙ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

Από τις 86 Ασφαλιστικές Επιχειρήσεις που δραστηριοποιήθηκαν στην Ελλάδα οι 16 παρουσίασαν παραγωγή μόνο στις ασφαλίσεις ζωής, οι 57 στις ασφαλίσεις ζημιών και οι 13 παρουσίασαν παραγωγή και στις ασφαλίσεις ζωής και στις ασφαλίσεις ζημιών (μικτές Ασφαλιστικές Εταιρίες).

Η ομαδοποίηση των Ασφαλιστικών Επιχειρήσεων αναλόγως της μορφής δραστηριοποίησης μας δίνει 60 εγκατεστημένες Ανώνυμες Ασφαλιστικές Εταιρίες (13 ασφαλίσεων ζωής, 34 ασφαλίσεων ζημιών και 13 μικτές) και 23 υποκαταστήματα αλλοδαπών Ασφαλιστικών Εταιριών (3 ασφαλίσεων ζωής και 20 ασφαλίσεων ζημιών).

Η ομαδοποίηση των υποκαταστημάτων αναλόγως της εθνικότητας της έδρας, μας δίνει 19 υποκαταστήματα με έδρα σε χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και 4 με έδρα εκτός Ε.Ε.

Από το σύνολο των 86 Ασφαλιστικών Επιχειρήσεων, υπήρξαν μια Ανώνυμη Ασφαλιστική Εταιρία και 9 υποκαταστήματα που παρουσίασαν μηδενική παραγωγή ασφαλίσεων εντός του 2007.

Συνεπώς το σύνολο των Ασφαλιστικών Επιχειρήσεων που ασκούσαν ασφαλιστικές εργασίες στο τέλος του 2007 ανήλθε στις 76 (εκ των οποίων 59 Ανώνυμες

Ασφαλιστικές Εταιρίες, 3 Πανελλαδικοί Αλληλασφαλιστικοί Συνεταιρισμοί και 14 υποκαταστήματα αλλοδαπών Ασφαλιστικών), οι οποίες ανά δραστηριότητα διακρίνονται σε 15 επιχειρήσεις ασφαλίσεων ζωής, 48 ασφαλίσεων ζημιών και 13 μικτές.

5.4.1.2 Η ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΩΝ

Η εγγεγραμμένη παραγωγή ασφαλιστρών από πρωτασφαλίσεις όλων των κλάδων έφθασε τα 4,68 δισ. ευρώ, έναντι 4,33 δισ. ευρώ το 2006, παρουσιάζοντας αύξηση 8,12% (έναντι αντίστοιχης αύξησης 10,45% το 2006). Σε αποπληθωρισμένες τιμές, η παραγωγή ασφαλιστρών το 2007 παρουσιάζεται αυξημένη κατά 5,08% έναντι του 2006.

Οι ασφαλίσεις κατά ζημιών παρουσίασαν αύξηση παραγωγής ασφαλιστρών κατά 8,01%, φθάνοντας τα 2,18 δισ. ευρώ έναντι 2,02 δισ. ευρώ το 2006 (η αντίστοιχη αύξηση του 2006 ήταν 3,5%). Σε αποπληθωρισμένες τιμές, η παραγωγή των ασφαλίσεων κατά ζημιών εμφανίζεται αυξημένη κατά 4,97% έναντι του 2006.

Οι ασφαλίσεις ζωής έφθασαν τα 2,5 δισ. ευρώ έναντι 2,31 δισ. ευρώ το 2006, παρουσιάζοντας αύξηση κατά 8,22% (αντίστοιχα το 2006 υπήρξε αύξηση της παραγωγής κατά 17,35% έναντι του 2005).

Σε αποπληθωρισμένες τιμές, η παραγωγή των ασφαλίσεων ζωής εμφανίζεται αυξημένη κατά 5,18% έναντι του 2006.

Σαν αποτέλεσμα, η παραγωγή των ασφαλίσεων ζωής συμμετείχε στο σύνολο παραγωγής ασφαλιστρών έτους 2007 κατά 53,37% (έναντι 53,33% συμμετοχή το 2006) ενώ αντίθετα οι ασφαλίσεις κατά ζημιών συμμετείχαν κατά 46,63% (έναντι συμμετοχής 46,67% το 2006).

5.4.1.3 ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Η αύξηση της παραγωγής ασφαλιστρων του κλάδου σε πραγματικές τιμές, είχε σαν αποτέλεσμα την αύξηση της συμμετοχής του στο Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν της χώρας στο 2,05% το 2007, έναντι ποσοστού 2,03% το 2006.

Το ίδιο παρατηρήθηκε και στο ποσό των κατά κεφαλήν ασφαλιστρων, τα οποία έφθασαν στα 418,61 ευρώ συνολικά το 2007, έναντι 388,70 ευρώ το 2006.

Αντίστοιχη πορεία ακολούθησε και η συμμετοχή των Επενδύσεων των Ασφαλιστικών Επιχειρήσεων στο Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν της χώρας, που έφθασε στο 5,17% το 2007 έναντι ποσοστού 4,89% το 2006.

5.4.1.4 ΟΙ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΕΙΣ

Οι συνολικές αποζημιώσεις και παροχές που καταβλήθηκαν το 2007 στους ασφαλισμένους όλων των κλάδων έφθασαν τα 2,54 δισ. ευρώ, έναντι 2,26 δισ. ευρώ το 2006, παρουσιάζοντας αύξηση 12,15% κατά μέσον όρο.

Από αυτές τα 1.232,6 εκατ. ευρώ δόθηκαν σαν αποζημιώσεις και παροχές των ασφαλίσεων ζωής, έναντι 1.128,5 εκατ. ευρώ το 2006, παρουσιάζοντας αύξηση 9,22%.

Αντίστοιχα οι αποζημιώσεις των ασφαλίσεων ζημιών έφθασαν τα 1.303,3 εκατ. ευρώ, έναντι 1.132,7 εκατ. ευρώ το 2006, παρουσιάζοντας αύξηση κατά 15,07%.

5.4.1.5 ΤΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΜΕΓΕΘΗ

Το σύνολο του Ενεργητικού των Ασφαλιστικών Επιχειρήσεων έφθασε τα 14,9 δισ. ευρώ, έναντι 13,4 δισ. ευρώ το 2006, παρουσιάζοντας αύξηση 11,1%.

Οι Επενδύσεις συνολικά των Ασφαλιστικών Επιχειρήσεων αυξήθηκαν κατά 13,22% φθάνοντας τα 11,84 δισ. ευρώ έναντι 10,46 δισ. ευρώ το 2006 (σε αυτές περιλαμβάνονται και οι επενδύσεις για λογαριασμό ασφαλισμένων ζωής που φέρουν

τον επενδυτικό κίνδυνο, οι οποίες έφθασαν τα 2.517,7 εκατ. ευρώ το 2007 έναντι 2.143,4 εκατ. ευρώ το 2006).

Το σύνολο των Ασφαλιστικών Προβλέψεων που σχημάτισαν οι Εταιρίες για το 2007 έφθασε στο ύψος των 8,8 δισ. ευρώ, έναντι 7,96 δισ. ευρώ το 2006, αυξημένες κατά 10,57%. Επιπροσθέτως, οι ασφαλιστικές (μαθηματικές) προβλέψεις ασφαλίσεων ζωής που οι ασφαλισμένοι φέρουν τον επενδυτικό κίνδυνο έφθασαν τα 2,49 δισ. ευρώ το 2007, έναντι 2,14 δισ. ευρώ το 2006 (αύξηση 16,3%).

Τα Ίδια Κεφάλαια ανήλθαν στο ύψος των 2,05 δισ. ευρώ, έναντι 2,09 δισ. ευρώ το 2006, μειωμένα κατά 2,24%.

Τα Κέρδη χρήσεων (προ φόρων) έφθασαν το 2007 τα 103,1 εκατ. ευρώ, έναντι κερδών 179,1 εκατ. ευρώ το 2006 (μείωση 42,43%).

5.5 ΕΤΟΣ 2008

5.5.1 ΤΑ ΒΑΣΙΚΑ ΜΕΓΕΘΗ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗΣ ΑΓΟΡΑΣ ΤΟ 2008

Το σύνολο των Ασφαλιστικών Επιχειρήσεων που δραστηριοποιήθηκαν στη χώρα μας το 2008 έφθασε τις 85 συνολικά, καταγράφοντας παραγωγή ασφαλίσεων από πρωτασφαλίσεις σε όλους τους κλάδους ύψους 4,75 δισ. ευρώ, αυξημένη κατά 1,39% έναντι του 2007. Το 52,12% της συνολικής παραγωγής ασφαλίσεων προήλθε από τις ασφαλίσεις ζωής, ενώ το 47,88% αφορούσε τις ασφαλίσεις κατά ζημιών.

5.5.1.1 ΟΙ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

Από τις 85 Ασφαλιστικές Επιχειρήσεις που δραστηριοποιήθηκαν στην Ελλάδα οι 15 παρουσίασαν παραγωγή μόνο στις ασφαλίσεις ζωής, οι 58 στις ασφαλίσεις ζημιών και οι 12 παρουσίασαν παραγωγή και στις ασφαλίσεις ζωής και στις ασφαλίσεις ζημιών (μικτές Ασφαλιστικές Εταιρίες).

Η ομαδοποίηση των Ασφαλιστικών Επιχειρήσεων αναλόγως της μορφής δραστηριοποίησης, μας δίνει 60 εγκατεστημένες Ανώνυμες Ασφαλιστικές Εταιρίες (13 ασφαλίσεων ζωής, 35 ασφαλίσεων ζημιών και 12 μικτές), 22 υποκαταστήματα αλλοδαπών Ασφαλιστικών Εταιριών (2 ασφαλίσεων ζωής και 20 ασφαλίσεων ζημιών) και 3 Πανελλαδικοί Αλληλασφαλιστικοί Συνεταιρισμοί (ασφαλίσεων ζημιών).

Η ομαδοποίηση των υποκαταστημάτων αναλόγων της εθνικότητας της έδρας, μας δίνει 18 υποκαταστήματα με έδρα σε χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και 4 με έδρα εκτός Ε.Ε.

5.5.1.2 Η ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΩΝ

Η εγγεγραμμένη παραγωγή ασφαλίσεων από πρωτασφαλίσεις όλων των κλάδων έφθασε τα 4,75 δισ. ευρώ, έναντι 4,68 δισ. ευρώ το 2007, παρουσιάζοντας αύξηση 1,39% (έναντι αντίστοιχης αύξησης 8,12% το 2007). Σε αποπληθωρισμένες τιμές, η παραγωγή ασφαλίσεων το 2008 παρουσιάζεται μειωμένη κατά 2,65% έναντι του 2007.

Οι ασφαλίσεις κατά ζημιών παρουσίασαν αύξηση παραγωγής ασφαλίσεων κατά 4,12%, φθάνοντας στα 2,27 δισ. ευρώ έναντι 2,18 δισ. ευρώ το 2007 (η αντίστοιχη αύξηση του 2007 ήταν 8,01%). Σε αποπληθωρισμένες τιμές η παραγωγή των ασφαλίσεων κατά ζημιών εμφανίζεται μειωμένη κατά 0,03% έναντι του 2007.

Οι ασφαλίσεις ζωής έφθασαν τα 2,48 δισ. ευρώ έναντι 2,5 δισ. ευρώ το 2007, παρουσιάζοντας μείωση κατά 1% (αντίστοιχα το 2007 υπήρξε αύξηση της παραγωγής κατά 8,22% έναντι του 2006).

Σε αποπληθωρισμένες τιμές, η παραγωγή των ασφαλίσεων ζωής εμφανίζεται μειωμένη κατά 4,94% έναντι του 2007.

Σαν αποτέλεσμα, η παραγωγή των ασφαλίσεων ζωής συμμετείχε στο σύνολο παραγωγής ασφαλίσεων έτους 2008 κατά 52,12% (έναντι 53,37% συμμετοχή το

2007) ενώ αντίθετα οι ασφαλίσεις κατά ζημιών συμμετείχαν κατά 47,88% (έναντι συμμετοχής 46,63% το 2007).

5.5.1.3 ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Η μικρή αύξηση της συνολικής παραγωγής ασφαλιστρων του κλάδου σε ονομαστικές τιμές, είχε σαν αποτέλεσμα την ελαφρά μείωση της συμμετοχής του στο Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν της χώρας στο 2,18% το 2008, έναντι ποσοστού 2,26% το 2007.

Αντίστοιχη πορεία ακολούθησε και η συμμετοχή των Επενδύσεων των Ασφαλιστικών Επιχειρήσεων στο Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν της χώρας, που έφθασε στο 4,74% το 2008 έναντι ποσοστού 5,23% το 2007.

Αντίθετα αυξήθηκε ελαφρά το ποσό των κατά κεφαλήν ασφαλιστρων, τα οποία έφθασαν στα 463,87 ευρώ συνολικά το 2008, έναντι 457,63 ευρώ το 2007.

5.5.1.4 ΟΙ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΕΙΣ

Οι συνολικές αποζημιώσεις και παροχές που καταβλήθηκαν το 2008 στους ασφαλισμένους όλων των κλάδων έφθασαν τα 2,77 δισ. ευρώ, έναντι 2,54 δισ. ευρώ το 2007, παρουσιάζοντας αύξηση 9,13% κατά μέσον όρο.

Από αυτές τα 1.423,6 εκατ. ευρώ δόθηκαν σαν αποζημιώσεις και παροχές των ασφαλίσεων ζωής, έναντι 1.232,6 εκατ. ευρώ το 2007, παρουσιάζοντας αύξηση 15,5%.

Αντίστοιχα οι αποζημιώσεις των ασφαλίσεων ζημιών έφθασαν τα 1.343,8 εκατ. ευρώ, έναντι 1.303,3 εκατ. ευρώ το 2007, παρουσιάζοντας αύξηση κατά 3,11%.

5.5.1.5 ΤΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΜΕΓΕΘΗ

Το σύνολο του Ενεργητικού των Ασφαλιστικών Επιχειρήσεων έφθασε τα 14,7 δισ. ευρώ, έναντι 14,9 δισ. ευρώ το 2007, παρουσιάζοντας μείωση 1,66%.

Οι Επενδύσεις συνολικά των Ασφαλιστικών Επιχειρήσεων μειώθηκαν κατά 4,33% φθάνοντας τα 11,33 δισ. ευρώ έναντι 11,84 δισ. ευρώ το 2007 (σε αυτές περιλαμβάνονται και οι επενδύσεις για λογαριασμό ασφαλισμένων ζωής που φέρουν τον επενδυτικό κίνδυνο, οι οποίες έφθασαν τα 2.117,9 εκατ. ευρώ το 2008 έναντι 2.517,7 εκατ. ευρώ το 2007).

Το σύνολο των Ασφαλιστικών Προβλέψεων που σχημάτισαν οι Εταιρίες για το 2008 έφθασε στο ύψος των 9,7 δισ. ευρώ, έναντι 8,8 δισ. ευρώ το 2007, αυξημένες κατά 10,58%.

Επιπροσθέτως, οι ασφαλιστικές (μαθηματικές) προβλέψεις ασφαλίσεων ζωής που οι ασφαλισμένοι φέρουν τον επενδυτικό κίνδυνο έφθασαν τα 2,11 δισ. ευρώ το 2008, έναντι 2,49 δισ. ευρώ το 2007 (μείωση 15, 4%).

Τα ίδια Κεφάλαια ανήλθαν στο ύψος των 1,57 δισ. ευρώ, έναντι 2,05 δισ. ευρώ το 2007, μειωμένα κατά 23,16%.

Οι Ζημίες χρήσεων (προ φόρων) έφθασαν το 2008 τα 491,7 εκατ. ευρώ, έναντι κερδών 103,1 εκατ. ευρώ το 2007.

5.6 ΕΤΟΣ 2009

5.6.1 ΤΑ ΒΑΣΙΚΑ ΜΕΓΕΘΗ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗΣ ΑΓΟΡΑΣ ΤΟ 2009

Συνολικά 82 Ασφαλιστικές επιχειρήσεις δραστηριοποιήθηκαν στην Ελλάδα το 2009. Σημείωσαν 5,4 δισ. ευρώ παραγωγή ασφαλίσεων και πλήρωσαν 3 δισ. ευρώ σε αποζημιώσεις.

5.6.1.1 ΟΙ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

Από τις 82 Ασφαλιστικές Επιχειρήσεις που δραστηριοποιήθηκαν στην Ελλάδα το 2009, οι 52 δραστηριοποιήθηκαν μόνο στις ασφάλισεις κατά Ζημιών, οι 17 μόνο στις ασφάλισεις Ζωής και οι 13 ήταν μικτές.

Ως προς το καθεστώς εγκατάστασης, οι Ασφαλιστικές επιχειρήσεις χωρίζονται σε 60 Ανώνυμες Ασφαλιστικές Επιχειρήσεις, 19 Υποκαταστήματα αλλοδαπών Ασφαλιστικών επιχειρήσεων και 3 Πανελλαδικούς Αλληλασφαλιστικούς Συνεταιρισμούς.

Όσον αφορά τη δραστηριότητα, από τις 60 Ανώνυμες Ασφαλιστικές Επιχειρήσεις οι 14 δραστηριοποιήθηκαν μόνο στις ασφαλίσεις ζωής, οι 33 στις ασφαλίσεις κατά ζημιών και οι 13 ήταν μικτές. Αντιστοίχως 3 Υποκαταστήματα δραστηριοποιήθηκαν μόνο στις ασφαλίσεις ζωής και 16 μόνο στις ασφαλίσεις κατά ζημιών, ενώ οι Πανελλαδικοί Αλληλασφαλιστικοί Συνεταιρισμοί δραστηριοποιήθηκαν αποκλειστικά στις ασφαλίσεις κατά ζημιών.

5.6.1.2 Η ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΩΝ

Τα ασφάλιστρα από πρωτασφαλιστικές εργασίες (εγγεγραμμένα ασφάλιστρα και δικαιώματα συμβολαίων) έφτασαν τα 5,4 δισ. ευρώ , αυξημένα κατά 4,5% σε σχέση με το 2008. Η αύξηση της παραγωγής ασφαλίσεων ήταν μεγαλύτερη από το ρυθμό αύξησης του πληθωρισμού για το 2009, ο οποίος ήταν 1,2%. Αυτό είχε σαν αποτέλεσμα την ελαφρά αύξηση του ποσοστού συμμετοχής της Ιδιωτικής Ασφάλισης στην Ελληνική Οικονομία στο 2,3% του Α.Ε.Π.

Από αυτά, τα 2,9 δισ. ευρώ αφορούσαν σε ασφαλίσεις κατά Ζημιών (53,9% του συνόλου) ενώ τα 2,5 δισ. ευρώ σε ασφαλίσεις Ζωής (46,1%).

5.6.1.3 ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Κατά το 2009, το ποσοστό συμμετοχής της συνολικής παραγωγής ασφαλίσεων ανήλθε στο 2,3% του Α.Ε.Π., έναντι ποσοστού 2,18% το 2008.

Αντίστοιχη πορεία ακολούθησε και η συμμετοχή των Επενδύσεων των Ασφαλιστικών Επιχειρήσεων στο Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν της χώρας, που έφθασε στο 5,30% το 2009 έναντι ποσοστού 4,74% το 2008.

Το ποσό των κατά κεφαλήν ασφαλιστρών, τα οποία έφθασαν στα 483,40 ευρώ συνολικά το 2009, αυξήθηκε ελαφρά, έναντι του ποσού 463,87 ευρώ το 2008.

5.6.1.4 ΟΙ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΕΙΣ

Οι καταβληθείσες Αποζημιώσεις από πρωτασφαλιστικές εργασίες έφτασαν τα 2,9 δισ. ευρώ και εμφάνισαν αύξηση 6,6% σε σχέση με το 2008.

Από αυτές 1,3 δισ. ευρώ κατευθύνθηκαν σε αποζημιώσεις ασφαλίσεων κατά Ζημιών (45,3% του συνόλου των αποζημιώσεων) και 1,6 δισ. ευρώ σε αποζημιώσεις ασφαλίσεων Ζωής (54,7% του συνόλου).

Η αύξηση των αποζημιώσεων οφείλεται αποκλειστικά στις αποζημιώσεις ασφαλίσεων ζωής, οι οποίες αυξήθηκαν κατά 13,3%, ενώ αντίθετα οι αποζημιώσεις των ασφαλίσεων κατά ζημιών μειώθηκαν κατά 0,6% έναντι της προηγούμενης χρονιάς.

5.6.1.5 ΤΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΜΕΓΕΘΗ

Το σύνολο του Ενεργητικού των Ασφαλιστικών επιχειρήσεων αυξήθηκε στα 16,2 δισ. ευρώ από τα 14,7 δισ. το 2008. Οι επενδύσεις αυξήθηκαν επίσης, από 11,3 δισ. στα 12,5 δισ. Ευρώ. Οι ασφαλιστικές προβλέψεις ακολούθησαν την αυξητική τάση των υπόλοιπων στοιχείων και έφτασαν τα 13,1 δισ. ευρώ, από 11,8 δισ. το 2008.

Τέλος, οι Ασφαλιστικές επιχειρήσεις επέστρεψαν στην κερδοφορία και πέτυχαν καθαρά κέρδη (μετά φόρων) 28 εκατομμυρίων ευρώ έναντι ζημιών 581 εκατομμυρίων ευρώ το 2008.

5.7 ΕΤΟΣ 2010

5.7.1 ΤΑ ΒΑΣΙΚΑ ΜΕΓΕΘΗ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗΣ ΑΓΟΡΑΣ ΤΟ 2010

Το σύνολο των Ασφαλιστικών Επιχειρήσεων που δραστηριοποιήθηκαν στη χώρα μας το 2010 έφθασε τις 73 συνολικά, καταγράφοντας παραγωγή ασφαλίσεων από πρωτασφαλίσεις σε όλους τους κλάδους ύψους 5,3 δισ. ευρώ.

5.7.1.1 ΟΙ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

Από τις 73 ασφαλιστικές επιχειρήσεις οι οποίες δραστηριοποιήθηκαν στην Ελλάδα το 2010, οι 48 δραστηριοποιήθηκαν μόνο στις ασφαλίσεις κατά Ζημιών, οι 14 μόνο στις ασφαλίσεις Ζωής και 11 ήταν Μικτές.

Ως προς το καθεστώς εγκατάστασης, οι ασφαλιστικές επιχειρήσεις χωρίζονται σε 50 Ανώνυμες Ασφαλιστικές Εταιρίες, 20 Υποκαταστήματα αλλοδαπών Ασφαλιστικών επιχειρήσεων και 3 Πανελλαδικούς αλληλασφαλιστικούς συνεταιρισμούς.

5.7.1.2 Η ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΩΝ

Τα ασφάλιστρα από πρωτασφαλιστικές εργασίες (εγγεγραμμένα ασφάλιστρα και δικαιώματα συμβολαίων) έφτασαν τα 5,3 δισ. ευρώ, μειωμένα κατά 2,1% σε σχέση με το 2009.

Η μείωση της παραγωγής ασφαλίσεων ήταν παρόμοια με τη μεταβολή του Α.Ε.Π. (-1,9%). Αυτό είχε ως αποτέλεσμα τη σταθεροποίηση του ποσοστού συμμετοχής της Ιδιωτικής Ασφάλισης στην Ελληνική Οικονομία στο 2,35% του Α.Ε.Π.

Η παραγωγή εγγεγραμμένων ασφαλίσεων (και δικαιωμάτων συμβολαίων) κατά το 2010 ήταν 5,3 δισ. ευρώ, μειωμένα κατά 2,1%. Σε αποπληθωρισμένες τιμές η μείωση ήταν 6,5%.

Από αυτά, 3,0 δισ. ευρώ προήλθαν από τις ασφαλίσεις κατά ζημιών (αύξηση 2,6% έναντι του 2009), ενώ 2,3 δισ. ευρώ προήλθαν από τις ασφαλίσεις ζωής (μείωση 7,6%).

Σε αποπληθωρισμένες τιμές οι μεταβολές ήταν -2,0% για τις ασφαλίσεις ζημιών και -11,8% για τις ασφαλίσεις ζωής.

Αντίστοιχα, η παραγωγή ασφαλιστρων από αντασφαλιστικές εργασίες (αναλήψεις) διαμορφώθηκε στα 94 εκατ. ευρώ, μειωμένα κατά 13,5%. Αφαιρώντας την επίδραση του πληθωρισμού, η μείωση ήταν 17,4%.

5.7.1.3 ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Η μέτρηση της οικονομικής επίδρασης της δραστηριότητας των ασφαλιστικών επιχειρήσεων στην οικονομία της χώρας, μπορεί να επιτευχθεί με την χρήση αριθμοδεικτών που διευκολύνουν ταυτόχρονα και τη διεθνή συγκρισιμότητα.

α) Ποσοστό εγγεγραμμένων ασφαλιστρων επί του Α.Ε.Π.

Κατά το 2010, το ποσοστό συμμετοχής της συνολικής παραγωγής εγγεγραμμένων ασφαλιστρων από πρωτασφαλίσεις και δικαιώματα συμβολαίων επί του Α.Ε.Π. (εκφρασμένου σε τρέχουσες αγοραίες τιμές) παρέμεινε σταθερό στο 2,35 % του Α.Ε.Π. .όπως και το 2009. Η παραγωγή ασφαλιστρων σημείωσε μείωση αντίστοιχη του ρυθμού μείωσης του Α.Ε.Π. κι έτσι ο δείκτης δεν μεταβλήθηκε έναντι του 2009. Παρόλα αυτά, η τιμή του δείκτη είναι από τις μεγαλύτερες των τελευταίων ετών.

β) Ποσοστό επενδύσεων επί του Α.Ε.Π.

Ο υπολογισμός του συνόλου των επενδύσεων των ασφαλιστικών επιχειρήσεων ως ποσοστό του Α.Ε.Π. της χώρας, αποτελεί διεθνώς ένα δείκτη του βαθμού ανάπτυξης της ασφαλιστικής αγοράς, ενώ ταυτόχρονα αναδεικνύει τη δυναμικότητα και το βαθμό ωριμότητας ιδιαίτως του κλάδου ζωής.

Το ποσοστό επενδύσεων της Ελληνικής ασφαλιστικής αγοράς, αφού παρουσίασε αύξηση το 2009 στο επίπεδο του 5,41%, μειώθηκε αρκετά το 2010 κι έφθασε το 4,96%, τιμή του δείκτη παρόμοια με το 2008. Ο δείκτης συνεχίζει να απέχει όμως αρκετά από το αντίστοιχο μέσο ποσοστό των άλλων Ευρωπαϊκών χωρών με υψηλότερο βαθμό ανάπτυξης της ασφαλιστικής αγοράς.

γ) Κατά κεφαλήν ασφάλιστρα

Για πρώτη φορά, ο λόγος της παραγωγής ασφαλίσεων από πρωτασφαλίσεις (και δικαιώματα συμβολαίων) προς το σύνολο του πληθυσμού (εκτίμηση του πληθυσμού από την Ελληνική Στατιστική Αρχή στα μέσα του έτους) παρουσιάζει μείωση.

Ο δείκτης των συνολικών κατά κεφαλήν ασφαλίσεων (και δικαιωμάτων συμβολαίων) αντιστοιχούσε σε 253,21 ευρώ το 2000 και παρουσιάζοντας συνεχή αύξηση τα επόμενα χρόνια έφθασε να πάρει το 2009 τη μέγιστη τιμή του (483,42 ευρώ ανά κάτοικο). Μέσα στο 2010, ο δείκτης μειώθηκε στα 471,22 ευρώ ανά κάτοικο.

Ο αντίστοιχος υπολογισμός των κατά κεφαλήν εγγεγραμμένων ασφαλίσεων και δικαιωμάτων συμβολαίου για τις ασφαλίσεις ζωής παρουσιάζει την άνοδο του δείκτη μετά το 2001 ως το 2007, την αναστροφή το 2008-9 και συνεχίζει μειούμενος το 2010. Στο τέλος της εξεταζόμενης περιόδου ο δείκτης ασφαλίσεων (συμπεριλαμβανομένων των δικαιωμάτων συμβολαίου) έφτασε τα 204,85 ευρώ ανά κάτοικο.

Αντίθετα, ο δείκτης των κατά κεφαλήν εγγεγραμμένων ασφαλίσεων και δικαιωμάτων συμβολαίων για τις ασφαλίσεις κατά ζημιών καταγράφει ιδιαίτερα δυναμική αύξηση όλα τα χρόνια της εξεταζόμενης περιόδου, ακόμη και του 2010, με αποτέλεσμα να αντιστοιχούν 266,37 ευρώ ανά κάτοικο το 2010, έναντι 140,42 ευρώ το 2001.

5.7.1.4 ΟΙ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΕΙΣ

Οι καταβληθείσες αποζημιώσεις από πρωτασφαλιστικές εργασίες έφτασαν τα 2,9 δισ. ευρώ και εμφάνισαν μείωση κατά 3,2% σε σχέση με το 2009. Από αυτές 1,2 δισ. ευρώ κατευθύνθηκαν σε αποζημιώσεις ασφαλίσεων κατά Ζημιών (41,4% του συνόλου των αποζημιώσεων) και 1,7 δισ. ευρώ σε αποζημιώσεις ασφαλίσεων Ζωής (58,6% του συνόλου). Η μείωση των αποζημιώσεων οφείλεται σχεδόν αποκλειστικά στις αποζημιώσεις ασφαλίσεων κατά Ζημιών, οι οποίες μειώθηκαν κατά 9,5%, ενώ αντίθετα οι αποζημιώσεις των ασφαλίσεων Ζωή αυξήθηκαν κατά 1,9% έναντι της προηγούμενης χρονιάς.

5.7.1.5 ΤΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΜΕΓΕΘΗ

Το σύνολο του Ενεργητικού των ασφαλιστικών επιχειρήσεων έφθασε τα 15,7 δισ. ευρώ το 2010 καταγράφοντας μείωση της τάξεως του 3%. Παρά τη μείωση, η συγκεκριμένη τιμή του Ενεργητικού των ασφαλιστικών επιχειρήσεων είναι η δεύτερη μεγαλύτερη που έχει καταγραφεί στην Ελληνική αγορά, μετά από αυτή του 2009

Το σύνολο των Ιδίων κεφαλαίων των ασφαλιστικών επιχειρήσεων έφθασε τα 1,5 δισ. ευρώ το 2010, καταγράφοντας μείωση 14,5% έναντι του 2009. Στην μείωση αυτή συντέλεσαν η μείωση των μετοχικών και των αποθεματικών κεφαλαίων, αν και μειώθηκαν οι μεταφερόμενες ζημιές της χρήσεως.

Το σύνολο των επενδεδυμένων κεφαλαίων των ασφαλιστικών επιχειρήσεων έφθασε το 2010, σύμφωνα με τα στοιχεία των χρηματοοικονομικών καταστάσεων τους, τα 11,3 δισ. ευρώ έναντι 12,5 δισ. ευρώ το 2009, καταγράφοντας μείωση 10,1%. Το σύνολο των επενδεδυμένων κεφαλαίων προέρχεται από τις κατηγορίες του Ενεργητικού των ασφαλιστικών επιχειρήσεων: «Γ. Επενδύσεις» (ύψους 9,2 δισ. ευρώ το 2010) και «Δ. Επενδύσεις για λογαριασμό ασφαλισμένων ζωής που φέρουν τον επενδυτικό κίνδυνο» (ύψους 2,1 δισ. ευρώ το 2010).

Από την ανάλυση της κατηγορίας «Γ. Επενδύσεις» του Ενεργητικού, προκύπτει ότι η σημαντικότερη ομάδα των επενδεδυμένων κεφαλαίων είναι οι «Ομολογίες κ.λπ. τίτλοι σταθερής απόδοσης» (που περιλαμβάνουν Ομόλογα και Έντοκα Γραμμάτια

του Ελληνικού Δημοσίου, Ομολογίες κ.λπ. τίτλους σταθερού εισοδήματος) που φθάνουν τα 6,3 δισ. ευρώ το 2010 (αύξηση 7,2% από την προηγούμενη χρονιά). Οι επενδύσεις σε «Μετοχές και μερίδια αμοιβαίων κεφαλαίων» (τίτλοι μεταβλητής απόδοσης) αποτελούν τη δεύτερη μεγαλύτερη ομάδα των επενδεδυμένων κεφαλαίων κι έφθασαν τα 900 εκατ. ευρώ παρουσιάζοντας μείωση 28,5% από το 2009. Οι επενδύσεις σε «Ακίνητα» έφθασαν σε ύψος τα 700 εκατ. ευρώ το 2010 (μείωση 38,7% από την προηγούμενη χρονιά)

Το 2010 οι ασφαλιστικές επιχειρήσεις είχαν επενδύσει το 68,6% των κεφαλαίων της κατηγορίας «Γ. Επενδύσεις» στην ομάδα «Ομολογίες», το 9,7% στην ομάδα «Μετοχές και Μερίδια Αμοιβαίων Κεφαλαίων», το 1,8% σε «Συμμετοχές σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις» και το 7,8% σε «Ακίνητα».

Το σύνολο των ασφαλιστικών προβλέψεων έφθασε τα 12,5 δισ. ευρώ το 2010, μειωμένες κατά 4,7% έναντι του 2009.

Οι Προβλέψεις των ασφαλίσεων Ζωής έφθασαν το 2010 τα 6,7 δισ. Ευρώ, παρουσιάζοντας μείωση 2,2% έναντι του 2009.

Οι Προβλέψεις για τους ασφαλισμένους Ζωής που φέρουν τον επενδυτικό κίνδυνο έφθασαν το 2010 τα 2,1 δισ. ευρώ, παρουσιάζοντας μείωση 12,7% έναντι του 2009.

Οι Προβλέψεις των ασφαλίσεων κατά Ζημιών έφθασαν το 2010 τα 3,6 δισ. ευρώ, παρουσιάζοντας μείωση 4,4% έναντι του 2009.

Για την προσέγγιση της εκμεταλλεύσεως των κλάδων των ασφαλιστικών επιχειρήσεων έτους 2010, χρησιμοποιείται η κατάταξη του κλαδικού λογιστικού σχεδίου, όπως παρουσιάζεται στις οικονομικές καταστάσεις των ασφαλιστικών επιχειρήσεων, ομαδοποιώντας τις εκμεταλλεύσεις σε τρεις μεγάλες κατηγορίες:

- Ασφαλίσεις Ζωής
- Ασφάλιση Αστικής Ευθύνης οχημάτων
- Λοιπές ασφαλίσεις κατά Ζημιών

Σύμφωνα με την καταγραφή των λογαριασμών εκμεταλλεύσεων ασφαλίσεων Ζωής έτους 2010, το σύνολο των εσόδων ανήλθε στα 2,7 δισ. ευρώ ενώ το σύνολο των εξόδων στα 1,9 δισ. ευρώ αφήνοντας έτσι ένα θετικό τεχνικό αποτέλεσμα ασφαλίσεων ζωής ύψους 775 εκατ. ευρώ. Το αντίστοιχο τεχνικό αποτέλεσμα του έτους 2009 ήταν επίσης θετικό κι έφθανε τα 808 εκατ. ευρώ.

Σύμφωνα με την καταγραφή των λογαριασμών εκμεταλλεύσεως αστικής ευθύνης οχημάτων έτους 2010, το σύνολο των εσόδων ανήλθε στα 1,5 δισ. ευρώ ενώ το σύνολο των εξόδων περίπου στα 1,3 δισ. ευρώ αφήνοντας έτσι θετικό τεχνικό αποτέλεσμα ασφαλίσεως αστικής ευθύνης οχημάτων ύψους 127 εκατ. ευρώ.

Το αντίστοιχο αποτέλεσμα εκμεταλλεύσεως του έτους 2009 ήταν επίσης θετικό και έφθανε τα 42 εκατ. ευρώ.

Σύμφωνα με την καταγραφή των λογαριασμών εκμεταλλεύσεως των λοιπών ασφαλίσεων κατά Ζημιών έτους 2010, το σύνολο των εσόδων ανήλθε στα 1,1 δισ. ευρώ ενώ το σύνολο των εξόδων στα 612 εκατ. ευρώ αφήνοντας έτσι ένα θετικό τεχνικό αποτέλεσμα εκμεταλλεύσεως λοιπών ασφαλίσεων ζημιών ύψους 504 εκατ. ευρώ. Το αντίστοιχο αποτέλεσμα εκμεταλλεύσεως του έτους 2009 έφθανε τα 496 εκατ. ευρώ.

Συνεπώς από το σύνολο των λογαριασμών εκμεταλλεύσεων έτους 2010 αθροιστικά, προκύπτει ότι το σύνολο των εσόδων ανήλθε στα 5,3 δισ. ευρώ ενώ το σύνολο των εξόδων στα 3,8 δισ. ευρώ αφήνοντας έτσι ένα θετικό τεχνικό αποτέλεσμα εκμεταλλεύσεων ύψους 1,4 δισ. ευρώ. Το αντίστοιχο αποτέλεσμα εκμεταλλεύσεων του έτους 2009 έφθανε τα 1,3 δισ. ευρώ.

Το σύνολο των κερδών χρήσεων (προ φόρων) έφθασε τα 101,1 εκατ. ευρώ το 2010, ενώ το 2009 είχαν καταγραφεί 106,4 εκατ. ευρώ. Συγκεκριμένα το σύνολο των τεχνικών αποτελεσμάτων όλων των κλάδων ασφάλισης ανήλθε στα 1,4 δισ. ευρώ το 2010, έναντι 1,3 δισ. ευρώ το 2009.

Από το σύνολο των ανωτέρω αφαιρούνται τα γενικά έξοδα (συνολικά 1,3 δισ. ευρώ το 2010), οπότε προκύπτει αποτέλεσμα χρήσεων (προ φόρων) ύψους 101,1 εκατ. ευρώ το 2010, έναντι 106,4 εκατ. ευρώ το 2009.

Μετά την αφαίρεση και των φόρων (111,3 εκατ. ευρώ το 2010 έναντι 77,8 εκατ. ευρώ το 2009) προκύπτει καθαρή ζημιά (μετά φόρων) ύψους 10,2 εκατ. ευρώ το 2010 (αντίστοιχα 28,5 εκατ. ευρώ κέρδη το 2009).

5.8 ΕΤΟΣ 2011

5.8.1 ΤΑ ΒΑΣΙΚΑ ΜΕΓΕΘΗ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗΣ ΑΓΟΡΑΣ ΤΟ 2011

Συνολικά 69 ασφαλιστικές επιχειρήσεις δραστηριοποιήθηκαν στην Ελλάδα το 2011. Σημείωσαν 5,0 δισ. ευρώ παραγωγή ασφαλιστρών και πλήρωσαν 3,1 δισ. ευρώ σε αποζημιώσεις.

5.8.1.1 ΟΙ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

Από τις 69 ασφαλιστικές επιχειρήσεις οι οποίες δραστηριοποιήθηκαν στην Ελλάδα το 2011, οι 45 δραστηριοποιήθηκαν μόνο στις ασφαλίσεις κατά Ζημιών, οι 13 μόνο στις ασφαλίσεις Ζωής και 11 ήταν Μικτές.

Ως προς το καθεστώς εγκατάστασης, οι ασφαλιστικές επιχειρήσεις χωρίζονται σε 46 Ανώνυμες Ασφαλιστικές Εταιρίες, 20 Υποκαταστήματα αλλοδαπών Ασφαλιστικών επιχειρήσεων και 3 Πανελλαδικούς αλληλασφαλιστικούς συνεταιρισμούς.

5.8.1.2 Η ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΩΝ

Τα ασφάλιστρα από πρωτασφαλιστικές εργασίες (εγγεγραμμένα ασφάλιστρα και δικαιώματα συμβολαίων) έφτασαν τα 5,0 δισ. ευρώ, μειωμένα κατά 6,5% σε σχέση με το 2010.

Η μείωση της παραγωγής ασφαλιστρών ήταν παρόμοια με τη μεταβολή του Α.Ε.Π. (-6,1%). Αυτό είχε ως αποτέλεσμα τη σταθεροποίηση του ποσοστού συμμετοχής της Ιδιωτικής Ασφάλισης στην Ελληνική Οικονομία στο 2,39% του Α.Ε.Π.

Από αυτά, 2,8 δισ. € αφορούσαν ασφαλίσεις κατά ζημιών (56,5% του συνόλου), ενώ 2,2 δισ. € προήλθαν από τις ασφαλίσεις ζωής (43,5%).

5.8.1.3 ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Η μέτρηση της οικονομικής επίδρασης της δραστηριότητας των ασφαλιστικών επιχειρήσεων στην οικονομία της χώρας, μπορεί να επιτευχθεί με την χρήση αριθμοδεικτών που διευκολύνουν ταυτόχρονα και τη διεθνή συγκρισιμότητα.

α) Ποσοστό εγγεγραμμένων ασφαλιστρών επί του Α.Ε.Π.

Κατά το 2011, το ποσοστό συμμετοχής της συνολικής παραγωγής εγγεγραμμένων ασφαλιστρών από πρωτασφαλίσεις και δικαιώματα συμβολαίων επί του Α.Ε.Π. (εκφρασμένου σε τρέχουσες αγοραίες τιμές) έφτασε στο 2,39 % του Α.Ε.Π. όσο περίπου και το 2010. Η παραγωγή ασφαλιστρών σημείωσε μείωση αντίστοιχη του ρυθμού μείωσης του Α.Ε.Π. κι έτσι ο δείκτης δεν μεταβλήθηκε ουσιαστικά έναντι του 2010.

Παρόλα αυτά, η τιμή του δείκτη είναι από τις μεγαλύτερες των τελευταίων ετών.

β) Ποσοστό επενδύσεων επί του Α.Ε.Π.

Ο υπολογισμός του συνόλου των επενδύσεων των ασφαλιστικών επιχειρήσεων ως ποσοστό του Α.Ε.Π. της χώρας, αποτελεί διεθνώς ένα δείκτη του βαθμού ανάπτυξης της ασφαλιστικής αγοράς, ενώ ταυτόχρονα αναδεικνύει τη δυναμικότητα και το βαθμό ωριμότητας ιδιαίτερος του κλάδου ζωής.

Το ποσοστό επενδύσεων της Ελληνικής ασφαλιστικής αγοράς, αφού παρουσίασε κορυφώσεις το 2007 και το 2009 στο 5,31% και στο 5,43% αντίστοιχα, μειώθηκε αρκετά το 2010 και έφθασε το 5,0%, τιμή του δείκτη παρόμοια με το 2006. Ο δείκτης συνεχίζει να απέχει όμως αρκετά από το αντίστοιχο μέσο ποσοστό των άλλων Ευρωπαϊκών χωρών με υψηλότερο βαθμό ανάπτυξης της ασφαλιστικής αγοράς.

γ) Κατά κεφαλήν ασφάλιστρα

Για πρώτη φορά, ο λόγος της παραγωγής ασφαλιστρων από πρωτασφαλίσεις (και δικαιώματα συμβολαίων) προς το σύνολο του πληθυσμού (εκτίμηση του πληθυσμού από την Ελληνική Στατιστική Αρχή στα μέσα του έτους) παρουσιάζει τόσο μεγάλη μείωση.

Ο δείκτης των συνολικών κατά κεφαλήν ασφαλιστρων (και δικαιωμάτων συμβολαίων) αντιστοιχούσε σε 253,21 ευρώ το 2000 και παρουσιάζοντας συνεχή αύξηση τα επόμενα χρόνια έφθασε να πάρει το 2009 τη μέγιστη τιμή του (483,42 ευρώ ανά κάτοικο). Έκτοτε, ο δείκτης μειώθηκε στα 439,03 ευρώ ανά κάτοικο.

Ο αντίστοιχος υπολογισμός των κατά κεφαλήν εγγεγραμμένων ασφαλιστρων και δικαιωμάτων συμβολαίου για τις ασφαλίσεις ζωής παρουσιάζει την άνοδο του δείκτη μετά το 2001 ως το 2007, την αναστροφή το 2008-9 και συνεχίζει μειούμενος από το 2010 και μετά. Στο τέλος της εξεταζόμενης περιόδου ο δείκτης ασφαλιστρων (συμπεριλαμβανομένων των δικαιωμάτων συμβολαίου) έφτασε τα 190,95 ευρώ ανά κάτοικο.

Αντίθετα, ο δείκτης των κατά κεφαλήν εγγεγραμμένων ασφαλιστρων και δικαιωμάτων συμβολαίων για τις ασφαλίσεις κατά ζημιών καταγράφει ιδιαίτερα δυναμική αύξηση όλα τα χρόνια της εξεταζόμενης περιόδου, ακόμη και του 2010 όταν και έφτασε τα 266,37 ευρώ ανά κάτοικο, έναντι 140,42 ευρώ το 2001. Όμως υποχώρησε στα 248,08 ευρώ το 2011.

5.8.1.4 ΟΙ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΕΙΣ

Οι αποζημιώσεις έφτασαν τα 3,0 δις. ευρώ το 2011 αυξημένες κατά 6,5% έναντι της προηγούμενης χρονιάς. Από αυτές 1,9 δις. ευρώ (αύξηση 18,2%) αποτέλεσαν αποζημιώσεις και παροχές των ασφαλίσεων Ζωής και 1,1 δις. ευρώ (μείωση 9,1%) οι αντίστοιχες των ασφαλίσεων κατά Ζημιών.

Από τις αποζημιώσεις των ασφαλίσεων κατά Ζημιών, 829 εκατ. ευρώ κατευθύνθηκαν στην ασφάλιση των αυτοκινήτων (κλάδοι αστικής ευθύνης οχημάτων και χερσαίων οχημάτων), μειωμένες κατά 13,0% σε σχέση με το 2010. Στην ασφάλιση περιουσίας (κλάδοι πυρκαγιάς και στοιχεία της φύσεως, λοιπών ζημιών αγαθών και διαφόρων χρηματικών απωλειών), οι ασφαλιστικές επιχειρήσεις κατέβαλαν αποζημιώσεις ύψους 159 εκατ. ευρώ, αύξηση 18,8%.

Αντίστοιχα από τις αποζημιώσεις του κλάδου ζωής, 1,3 δισ. ευρώ (αύξηση 17,4%) κατευθύνθηκε στις ασφαλίσεις ζωής στον κλάδο ζωής (ατομικά και ομαδικά ασφαλιστήρια συμβόλαια ζωής και συμπληρωματικές καλύψεις υγείας) και 338 εκατ. ευρώ (αύξηση 3,6%) στον κλάδο ασφαλίσεων ζωής συνδεδεμένες με επενδύσεις.

5.8.1.5 ΤΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΜΕΓΕΘΗ

Το σύνολο του Ενεργητικού των ασφαλιστικών επιχειρήσεων έφθασε τα 14,7 δισ. ευρώ το 2011 καταγράφοντας μείωση της τάξεως του 6,8%.

Η μείωση οδήγησε την τιμή του Ενεργητικού των ασφαλιστικών επιχειρήσεων σε παρόμοιο επίπεδο με αυτό του 2008.

Το σύνολο των Ιδίων κεφαλαίων των ασφαλιστικών επιχειρήσεων έφθασε τα 1,0 δισ. ευρώ το 2011, καταγράφοντας μείωση 34,0% έναντι του 2010. Στη μείωση αυτή συντέλεσε η αύξηση των μεταφερόμενων ζημιών χρήσεως.

Το σύνολο των επενδεδυμένων κεφαλαίων προέρχεται από τις κατηγορίες του Ενεργητικού των ασφαλιστικών επιχειρήσεων: «Γ. Επενδύσεις» (ύψους 8,6 δισ. ευρώ το 2011) και «Δ. Επενδύσεις για λογαριασμό ασφαλισμένων ζωής που φέρουν τον επενδυτικό κίνδυνο» (ύψους 1,8 δισ. ευρώ το 2011).

Από την ανάλυση της κατηγορίας «Γ. Επενδύσεις» του Ενεργητικού, προκύπτει ότι η σημαντικότερη ομάδα των επενδεδυμένων κεφαλαίων είναι οι «Ομολογίες κ.λπ. τίτλοι σταθερής απόδοσης» (που περιλαμβάνουν Ομόλογα και Έντοκα Γραμμάτια του Ελληνικού Δημοσίου, Ομολογίες κ.λπ. τίτλους σταθερού εισοδήματος) που φθάνουν τα 5,4 δισ. ευρώ το 2011 (μείωση 14,6% από την προηγούμενη χρονιά).

Οι επενδύσεις σε «Μετοχές και μερίδια αμοιβαίων κεφαλαίων» (τίτλοι μεταβλητής απόδοσης) αποτελούν τη δεύτερη μεγαλύτερη ομάδα των επενδεδυμένων κεφαλαίων κι έφθασαν τα 1,6 δις. ευρώ παρουσιάζοντας αύξηση 74,8% από το 2010.

Οι επενδύσεις σε «Ακίνητα» έφθασαν σε ύψος τα 667 εκατ. ευρώ το 2011 (μείωση 7,1% από την προηγούμενη χρονιά)

Το 2010 οι ασφαλιστικές επιχειρήσεις είχαν επενδύσει το 62,4% των κεφαλαίων της κατηγορίας «Γ. Επενδύσεις» στην ομάδα «Ομολογίες», το 18,0% στην ομάδα «Μετοχές και Μερίδια Αμοιβαίων Κεφαλαίων», το 1,8% σε «Συμμετοχές σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις» και το 7,7% σε «Ακίνητα».

Το σύνολο των ασφαλιστικών προβλέψεων έφθασε τα 12,2 δις. ευρώ το 2011, μειωμένες κατά 1,9% έναντι του 2010.

Οι Προβλέψεις των ασφαλίσεων Ζωής έφθασαν το 2011 τα 6,7 δις. ευρώ, παρουσιάζοντας μείωση 1,62% έναντι του 2010.

Οι Προβλέψεις για τους ασφαλισμένους Ζωής που φέρουν τον επενδυτικό κίνδυνο έφθασαν το 2011 τα 1,8 δις. ευρώ, παρουσιάζοντας μείωση 13,8% έναντι του 2010.

Οι Προβλέψεις των ασφαλίσεων κατά Ζημιών έφθασαν το 2011 τα 3,8 δις. ευρώ, παρουσιάζοντας αύξηση 4,3% έναντι του 2010.

Για την προσέγγιση της εκμεταλλεύσεως των κλάδων των ασφαλιστικών επιχειρήσεων έτους 2011, χρησιμοποιείται η κατάταξη του κλαδικού λογιστικού σχεδίου, όπως παρουσιάζεται στις οικονομικές καταστάσεις των ασφαλιστικών επιχειρήσεων, ομαδοποιώντας τις εκμεταλλεύσεις σε τρεις μεγάλες κατηγορίες:

- Ασφαλίσεις Ζωής
- Ασφάλιση Αστικής Ευθύνης οχημάτων
- Λοιπές ασφαλίσεις κατά Ζημιών

Σύμφωνα με την καταγραφή των λογαριασμών εκμεταλλεύσεων ασφαλίσεων Ζωής έτους 2011, το σύνολο των εσόδων ανήλθε στα 3,1δισ. ευρώ ενώ το σύνολο των εξόδων στα 2,2 δισ. ευρώ αφήνοντας έτσι ένα θετικό τεχνικό αποτέλεσμα ασφαλίσεων ζωής ύψους 851 εκατ. ευρώ. Το αντίστοιχο τεχνικό αποτέλεσμα του έτους 2010 ήταν επίσης θετικό κι έφθανε τα 775 εκατ. ευρώ.

Σύμφωνα με την καταγραφή των λογαριασμών εκμεταλλεύσεων αστικής ευθύνης οχημάτων έτους 2011, το σύνολο των εσόδων ανήλθε στα 1,3 δισ. ευρώ ενώ το σύνολο των εξόδων περίπου στα 1,1 δισ. ευρώ αφήνοντας έτσι θετικό τεχνικό αποτέλεσμα ασφαλίσεων αστικής ευθύνης οχημάτων ύψους 201 εκατ. ευρώ.

Το αντίστοιχο αποτέλεσμα εκμεταλλεύσεων του έτους 2010 ήταν επίσης θετικό και έφθανε τα 127 εκατ. ευρώ.

Σύμφωνα με την καταγραφή των λογαριασμών εκμεταλλεύσεων των λοιπών ασφαλίσεων κατά Ζημιών έτους 2011, το σύνολο των εσόδων ανήλθε στα 1,1 δισ. ευρώ ενώ το σύνολο των εξόδων στα 719 εκατ. ευρώ αφήνοντας έτσι ένα θετικό τεχνικό αποτέλεσμα εκμεταλλεύσεων λοιπών ασφαλίσεων ζημιών ύψους 400 εκατ. ευρώ.

Το αντίστοιχο αποτέλεσμα εκμεταλλεύσεων του έτους 2010 έφθανε τα 504 εκατ. ευρώ.

Συνεπώς, από το σύνολο των λογαριασμών εκμεταλλεύσεων έτους 2011 αθροιστικά, προκύπτει ότι το σύνολο των εσόδων ανήλθε στα 5,4 δισ. ευρώ ενώ το σύνολο των εξόδων στα 4,0 δισ. ευρώ αφήνοντας έτσι ένα θετικό τεχνικό αποτέλεσμα εκμεταλλεύσεων ύψους 1,4 δισ. ευρώ.

Το αντίστοιχο αποτέλεσμα εκμεταλλεύσεων του έτους 2010 έφθανε επίσης τα 1,4 δισ. ευρώ.

Το σύνολο των ζημιών χρήσεως (προ φόρων) έφθασε τα 798,6 εκατ. ευρώ το 2011, ενώ το 2010 είχαν καταγραφεί κέρδη 101,1 εκατ. ευρώ. Συγκεκριμένα το σύνολο των

τεχνικών αποτελεσμάτων όλων των κλάδων ασφάλισης ανήλθε στα 1,4 δισ. ευρώ το 2011, όπως και το 2010.

Από το σύνολο των ανωτέρω αφαιρούνται τα γενικά έξοδα (συνολικά 2,2 δισ. ευρώ το 2011), οπότε προκύπτει ζημία χρήσεως (προ φόρων) ύψους -798,6 εκατ. ευρώ, έναντι κερδών 101,1 εκατ. ευρώ το 2010.

Μετά την αφαίρεση και των φόρων (100,3 εκατ. ευρώ € το 2011 έναντι 111,3 εκατ. ευρώ το 2010) προκύπτει καθαρή ζημία (μετά φόρων) ύψους 898,9 εκατ. ευρώ το 2011 (αντίστοιχα 10,2 εκατ. ευρώ ζημία το 2010).

5.9 ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΣΗ ΣΤΗΝ ΑΣΦΑΛΙΣΗ

Σύμφωνα με το Προεδρικό Διάταγμα υπ' αριθμ. 190-2006 :

1. ως "ασφαλιστική διαμεσολάβηση" νοείται κάθε δραστηριότητα είτε παρουσίασης, πρότασης, παροχής προπαρασκευαστικών εργασιών για τη σύναψη συμβάσεων ασφάλισης ή σύναψης αυτών ή παροχής συνδρομής κατά τη διαχείριση και την εκτέλεση των εν λόγω συμβάσεων, ιδίως σε περίπτωση επελεύσεως του ασφαλιστικού κινδύνου.

Οι δραστηριότητες αυτές δεν θεωρούνται ως ασφαλιστική διαμεσολάβηση, όταν ασκούνται από ασφαλιστική επιχείρηση ή από υπάλληλο ασφαλιστικής επιχείρησης, ο οποίος συνδέεται με σχέση εργασίας με αυτήν και ο οποίος ενεργεί υπό την ευθύνη της επιχείρησης αυτής.

"Κατ' εξαίρεση, υπάλληλος ασφαλιστικής επιχείρησης του προηγούμενου εδαφίου μπορεί να ασκεί πράξεις ασφαλιστικής διαμεσολάβησης, χωρίς να υπάγεται στις διατάξεις του παρόντος, εφόσον τα ετήσια ακαθάριστα έσοδα του από τις πράξεις αυτές δεν υπερβαίνουν, στο σύνολο τους, το ποσό των πέντε χιλιάδων (5.000) ευρώ."

Δεν θεωρούνται ως ασφαλιστική διαμεσολάβηση οι δραστηριότητες που συνίστανται στην περιστασιακή παροχή πληροφοριών στο πλαίσιο της άσκησης άλλης επαγγελματικής δραστηριότητας, υπό τον όρο ότι σκοπός αυτής της δραστηριότητας

δεν είναι η συνδρομή του πελάτη στη σύναψη ή την εκτέλεση ασφαλιστικής σύμβασης, καθώς και η κατ' επάγγελμα διαχείριση περιπτώσεων ζημιών ασφαλιστικής επιχείρησης ή οι δραστηριότητες εκτίμησης και διακανονισμού ζημιών.

2. ως "αντασφαλιστική διαμεσολάβηση" νοείται κάθε δραστηριότητα παρουσίασης, πρότασης, παροχής προπαρασκευαστικών εργασιών για τη σύναψη συμβάσεων αντασφάλισης ή σύναψης αυτών ή κάθε δραστηριότητα παροχής συνδρομής κατά τη διαχείριση και την εκτέλεση των εν λόγω συμβάσεων, ιδίως σε περίπτωση επελεύσεως του ασφαλιστικού κινδύνου.

Οι δραστηριότητες αυτές δεν θεωρούνται ως αντασφαλιστική διαμεσολάβηση, όταν ασκούνται από αντασφαλιστική επιχείρηση ή από υπάλληλο αντασφαλιστικής επιχείρησης, ο οποίος συνδέεται με σχέση εργασίας με αυτήν και ο οποίος ενεργεί υπό την ευθύνη της επιχείρησης αυτής.

Δεν θεωρούνται ως αντασφαλιστική διαμεσολάβηση οι δραστηριότητες που συνίστανται στην περιστασιακή παροχή πληροφοριών στο πλαίσιο της άσκησης άλλης επαγγελματικής δραστηριότητας, υπό τον όρο ότι σκοπός της δραστηριότητας αυτής δεν είναι η συνδρομή του πελάτη στη σύναψη ή την εκτέλεση αντασφαλιστικής σύμβασης, η κατ' επάγγελμα διαχείριση περιπτώσεων ζημιών έναντι αντασφαλιστικής επιχείρησης, καθώς και οι δραστηριότητες εκτίμησης και διακανονισμού ζημιών.

3. ως "ασφαλιστικός διαμεσολαβητής" νοείται κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο που αναλαμβάνει ή ασκεί με αμοιβή δραστηριότητες ασφαλιστικής διαμεσολάβησης.

4. ως "αντασφαλιστικός διαμεσολαβητής" νοείται κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο που αναλαμβάνει ή ασκεί με αμοιβή δραστηριότητες αντασφαλιστικής διαμεσολάβησης.

5.10 ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΟΙ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΤΕΣ

Οι ασφαλιστικοί διαμεσολαβητές διακρίνονται στις κάτωθι κατηγορίες :

1) Ασφαλιστικός Σύμβουλος

Ασφαλιστικός σύμβουλος είναι το φυσικό ή νομικό πρόσωπο, το οποίο μελετά την αγορά, παρουσιάζει και προτείνει λύσεις ασφαλιστικής κάλυψης των αναγκών των πελατών, με ασφαλιστικές συμβάσεις, για λογαριασμό των ασφαλιστικών επιχειρήσεων ή ασφαλιστικών πρακτόρων ή μεσιτών ή συντονιστών ασφαλιστικών συμβούλων για την πρόσκτηση εργασιών. Η σχέση που συνδέει τον ασφαλιστικό σύμβουλο με τους ως άνω είναι σύμβαση έργου. Ο ασφαλιστικός σύμβουλος δεν έχει δικαίωμα υπογραφής ασφαλιστηρίων ούτε εκπροσώπησης ασφαλιστικής επιχείρησης ή ασφαλιστικού πράκτορα ή μεσίτη. Κάθε αντίθετη συμφωνία είναι άκυρη. Δεν είναι παράνομος ο συμβατικός όρος με τον οποίο περιορίζεται το δικαίωμα του ασφαλιστικού συμβούλου να συνάπτει σύμβαση και με άλλες ασφαλιστικές επιχειρήσεις. Το δικαίωμα αυτό ασκείται από την συμβαλλόμενη ασφαλιστική επιχείρηση μόνο για τους κλάδους που ασκεί. Η ασφαλιστική επιχείρηση μπορεί να αναθέτει στον ασφαλιστικό σύμβουλο την είσπραξη ασφαλιστρών. Στην περίπτωση αυτή του καταβάλλει επιπλέον προμήθεια, το ύψος της οποίας καθορίζεται από τα μέρη με τη σχετική σύμβαση. Η ιδιότητα του ασφαλιστικού συμβούλου είναι ασυμβίβαστη με την ιδιότητα του ασφαλιστικού υπαλλήλου. Προϋποθέσεις για την νόμιμη άσκηση της δραστηριότητας του ασφαλιστικού συμβούλου είναι η εγγραφή του στο Επαγγελματικό Επιμελητήριο της έδρας του, (τα δικαιολογητικά για την εγγραφή περιέχονται στο Π.Δ. 190/2006 και στην υπουργική απόφαση Κ3-8010-08/08/2007 του Υπουργού Ανάπτυξης) καθώς και πιστοποιητικό επιτυχούς δοκιμασίας σε εξετάσεις που επιμελείται η Τράπεζα της Ελλάδος. Στην περίπτωση νομικού προσώπου, τα έγγραφα και πιστοποιητικά που αναφέρονται στο αρ. 4, παρ. Α, εδ. α-στ, Π.Δ. 190/2006, αφορούν και τους υπαλλήλους που συμμετέχουν άμεσα στην ασφαλιστική ή αντασφαλιστική διαμεσολάβηση ή δραστηριοποιούνται ως συνδεδεμένοι ασφαλιστικοί διαμεσολαβητές.

2) Ασφαλιστικός Πράκτορας

Ασφαλιστικός πράκτορας είναι το φυσικό ή νομικό πρόσωπο που έχει ως έργο την ανάληψη με σύμβαση, έναντι προμήθειας, ασφαλιστικών εργασιών στο όνομα και για λογαριασμό μιας ή περισσότερων ασφαλιστικών επιχειρήσεων. Ο ασφαλιστικός πράκτορας παρουσιάζει, προτείνει, προπαρασκευάζει, προσυπογράφει ή συνάπτει ο ίδιος ή διαμέσου άλλων διαμεσολαβούντων για λογαριασμό μιας ή περισσότερων ασφαλιστικών επιχειρήσεων ασφαλιστικές συμβάσεις. Επίσης παρέχει στον

ασφαλισμένο κάθε αναγκαία συνδρομή κατά την διάρκεια της ασφαλιστικής σύμβασης και ιδιαίτερα μετά την επέλευση της ασφαλιστικής περίπτωσης. Με την σύμβαση πρακτόρευσης μπορεί να περιορίζεται το δικαίωμα του ασφαλιστικού πράκτορα να συνάπτει συμβάσεις πρακτόρευσης και με άλλες ασφαλιστικές επιχειρήσεις. Η ιδιότητα του ασφαλιστικού πράκτορα είναι ασυμβίβαστη με την ιδιότητα του μεσίτη ασφαλίσεων καθώς και με την ιδιότητα του γενικού διευθυντή ή διευθυντή ή εκπροσώπου ασφαλιστικής επιχείρησης. Προϋποθέσεις για την νόμιμη άσκηση της δραστηριότητας του ασφαλιστικού πράκτορα είναι η εγγραφή του στο Επαγγελματικό Επιμελητήριο της έδρας του, (τα δικαιολογητικά για την εγγραφή περιέχονται στο Π.Δ. 190/2006 και στην υπουργική απόφαση Κ3-8010-08/08/2007 του Υπουργού Ανάπτυξης) καθώς και πιστοποιητικό επιτυχούς δοκιμασίας σε εξετάσεις που επιμελείται η Τράπεζα της Ελλάδος. Στην περίπτωση νομικού προσώπου, τα έγγραφα και πιστοποιητικά που αναφέρονται στο αρ. 4, παρ. Α, εδ. α-στ, Π.Δ. 190/2006, αφορούν και τους υπαλλήλους που συμμετέχουν άμεσα στην ασφαλιστική ή αντασφαλιστική διαμεσολάβηση ή δραστηριοποιούνται ως συνδεδεμένοι ασφαλιστικοί διαμεσολαβητές.

3) Μεσίτης ασφαλίσεων και αντασφαλίσεων

Μεσίτης είναι το πρόσωπο, το οποίο έχει ως έργο, κατ' εντολή του ασφαλιζόμενου, χωρίς να δεσμεύεται ως προς την επιλογή της ασφαλιστικής ή αντασφαλιστικής επιχείρησης, έναντι προμήθειας που καταβάλλεται από τις ασφαλιστικές ή αντασφαλιστικές επιχειρήσεις, να φέρει σε επαφή ασφαλιζόμενους ή αντασφαλιζόμενους και ασφαλιστικές ή αντασφαλιστικές επιχειρήσεις, να προβαίνει σε όλες τις αναγκαίες προπαρασκευαστικές εργασίες για την σύναψη ασφαλιστικών ή αντασφαλιστικών συμβάσεων, να λαμβάνει την αποδοχή από την ασφαλιστική ή αντασφαλιστική επιχείρηση και την έγκριση του ασφαλιζόμενου ή αντασφαλιζόμενου και να βοηθά κατά την διαχείριση και την εκτέλεση τους, ιδίως σε περίπτωση επέλευσης του κινδύνου. Ο μεσίτης ασφαλίσεων πρέπει να απολαμβάνει νομικής και οικονομικής ανεξαρτησίας έναντι των ασφαλιστικών επιχειρήσεων. Η ιδιότητα του μεσίτη ασφαλίσεων είναι ασυμβίβαστη με την ιδιότητα του ασφαλιστικού πράκτορα, με την ιδιότητα του συνδεδεμένου ασφαλιστικού διαμεσολαβητή καθώς και με την ιδιότητα του γενικού διευθυντή ή διευθυντή ή εκπροσώπου ασφαλιστικής επιχείρησης. Προϋποθέσεις για την νόμιμη άσκηση της δραστηριότητας του μεσίτη ασφαλίσεων είναι η εγγραφή του στο Επαγγελματικό Επιμελητήριο της έδρας του,

(τα δικαιολογητικά για την εγγραφή περιέχονται στο Π.Δ. 190/2006 και στην υπουργική απόφαση Κ3-8010 08/08/2007 του Υπουργού Ανάπτυξης) καθώς και πιστοποιητικό επιτυχούς δοκιμασίας σε εξετάσεις που επιμελείται η Τράπεζα της Ελλάδος. Στην περίπτωση νομικού προσώπου, τα έγγραφα και πιστοποιητικά που αναφέρονται στο αρ. 4, παρ. Α, εδ. α-στ, Π.Δ. 190/2006, αφορούν και τους υπαλλήλους που συμμετέχουν άμεσα στην ασφαλιστική ή αντασφαλιστική διαμεσολάβηση ή δραστηριοποιούνται ως συνδεδεμένοι ασφαλιστικοί διαμεσολαβητές.

4) Συντονιστής Ασφαλιστικών Συμβούλων

Συντονιστής ασφαλιστικών συμβούλων είναι το φυσικό ή νομικό πρόσωπο το οποίο για λογαριασμό μιας ασφαλιστικής επιχείρησης ζωής ή και μιας μόνο ασφαλιστικής επιχείρησης ασφαλίσεων κατά ζημιών, έναντι προμήθειας διαμεσολαβεί στη σύναψη ασφαλιστικών συμβάσεων διαμέσου ομάδας ασφαλιστικών συμβούλων, τους οποίους επιλέγει, εκπαιδεύει και εποπτεύει. Η σχέση που συνδέει το συντονιστή ασφαλιστικών συμβούλων με την ασφαλιστική επιχείρηση είναι σύμβαση έργου, η οποία καταρτίζεται εγγράφως. Σε περίπτωση ύπαρξης επιπλέον σύμβασης εξαρτημένης εργασίας του συντονιστή ως διευθυντή γραφείου πωλήσεων ασφαλίσεων, η σύμβαση έργου παραμένει ανεξάρτητη και δεν απορροφάται από την σύμβαση εξαρτημένης εργασίας. Η σχέση που συνδέει το συντονιστή ασφαλιστικών συμβούλων με την ασφαλιστική επιχείρηση είναι σύμβαση έργου, η οποία καταρτίζεται εγγράφως. Η ιδιότητα του συντονιστή ασφαλιστικών συμβούλων καθίσταται ασυμβίβαστη με την ιδιότητα του γενικού διευθυντή ή διευθυντή ή εκπροσώπου ασφαλιστικής επιχείρησης. Προϋποθέσεις για την νόμιμη άσκηση της δραστηριότητας του συντονιστή ασφαλιστικών συμβούλων είναι η εγγραφή του στο Επαγγελματικό Επιμελητήριο της έδρας του, (τα δικαιολογητικά για την εγγραφή περιέχονται στο Π.Δ. 190/2006 και στην υπουργική απόφαση Κ3-8010-08/08/2007 του Υπουργού Ανάπτυξης) καθώς και πιστοποιητικό επιτυχούς δοκιμασίας σε εξετάσεις που επιμελείται η Τράπεζα της Ελλάδος. Στην περίπτωση νομικού προσώπου, τα έγγραφα και πιστοποιητικά που αναφέρονται στο αρ. 4, παρ. Α, εδ. α-στ, Π.Δ. 190/2006, αφορούν και τους υπαλλήλους που συμμετέχουν άμεσα στην ασφαλιστική ή αντασφαλιστική διαμεσολάβηση ή δραστηριοποιούνται ως συνδεδεμένοι ασφαλιστικοί διαμεσολαβητές.

5) Συνδεδεμένος Ασφαλιστικός Διαμεσολαβητής

Συνδεδεμένος ασφαλιστικός διαμεσολαβητής είναι το φυσικό ή νομικό πρόσωπο που ασκεί δραστηριότητα ασφαλιστικής διαμεσολάβησης εξ ονόματος και για λογαριασμό ασφαλιστικής επιχείρησης ή περισσότερων της μιας ασφαλιστικών επιχειρήσεων, εφόσον τα σχετικά ασφαλιστικά προϊόντα δεν είναι ανταγωνιστικά μεταξύ τους, αλλά το οποίο δεν εισπράττει τα ασφάλιστρα ή τα ποσά που προορίζονται για τον πελάτη και ενεργεί υπό την πλήρη ευθύνη των εν λόγω ασφαλιστικών επιχειρήσεων για τα προϊόντα που αφορά κάθε μία από αυτές. Θεωρείται επίσης, ως συνδεδεμένος ασφαλιστικός διαμεσολαβητής ο οποίος ενεργεί υπό την ευθύνη μιας ή περισσότερων ασφαλιστικών επιχειρήσεων για τα προϊόντα που αφορούν κάθε μια από αυτές, κάθε πρόσωπο που ασκεί την δραστηριότητα ασφαλιστικής διαμεσολάβησης η οποία είναι συμπληρωματική προς την κύρια επαγγελματική του δραστηριότητα, όταν η ασφάλιση αποτελεί συμπλήρωμα των αγαθών ή υπηρεσιών που παρέχονται στο πλαίσιο της κύριας απασχόλησής του και το οποίο δεν εισπράττει ούτε τα ασφάλιστρα ούτε τα ποσά που προορίζονται για τον πελάτη. Η ιδιότητα του συνδεδεμένου ασφαλιστικού διαμεσολαβητή εξ ορισμού είναι ασυμβίβαστη με αυτήν του μεσίτη ασφαλίσεων. Προϋποθέσεις για την νόμιμη άσκηση της δραστηριότητας του συνδεδεμένου ασφαλιστικού διαμεσολαβητή είναι η εγγραφή του στο Επαγγελματικό Επιμελητήριο της έδρας του, (τα δικαιολογητικά για την εγγραφή περιέχονται στο Π.Δ. 190/2006 και στην υπουργική απόφαση Κ3-8010-08/08/2007 του Υπουργού Ανάπτυξης) καθώς και πιστοποιητικό επιτυχούς δοκιμασίας σε εξετάσεις που επιμελείται η Τράπεζα της Ελλάδος. Στην περίπτωση νομικού προσώπου, τα έγγραφα και πιστοποιητικά που αναφέρονται στο αρ. 4, παρ. Α, εδ. α-στ, Π.Δ. 190/2006, αφορούν και τους υπαλλήλους που συμμετέχουν άμεσα στην ασφαλιστική ή αντασφαλιστική διαμεσολάβηση ή δραστηριοποιούνται ως συνδεδεμένοι ασφαλιστικοί διαμεσολαβητές.

6) Υπάλληλος Ασφαλιστικής Επιχείρησης

Υπάλληλος ασφαλιστικής επιχείρησης μπορεί να ασκεί πράξεις ασφαλιστικής διαμεσολάβησης χωρίς να υποχρεούται σε εγγραφή στο αρμόδιο Επιμελητήριο, εφόσον τα ετήσια ακαθάριστα έσοδά του, καταβαλλόμενα ως προμήθειες, από τις πράξεις αυτές δεν υπερβαίνουν στο σύνολο τους το ποσό των πέντε χιλιάδων ευρώ (5.000). Εάν τα ετήσια ακαθάριστα έσοδά του από τις πράξεις αυτές υπερβαίνουν το ανωτέρω ποσό υποχρεούται να εγγραφεί στο αρμόδιο επιμελητήριο με την συνδρομή

των προϋποθέσεων που ανάγονται στην κατηγορία ασφαλιστικής διαμεσολάβησης που επιλέγει να εγγραφεί (τα δικαιολογητικά για την εγγραφή περιέχονται στο Π.Δ. 190/2006 και στην υπουργική απόφαση Κ3-8010-08/08/2007 του Υπουργού Ανάπτυξης).

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Γενική:

1. Ετήσια Στατιστική Έκθεση. Η Ιδιωτική Ασφάλιση στην Ελλάδα έτους 2005, Ένωση Ασφαλιστικών Εταιριών Ελλάδας, www.eaee.gr
2. Ετήσια Στατιστική Έκθεση. Η Ιδιωτική Ασφάλιση στην Ελλάδα έτους 2006, Ένωση Ασφαλιστικών Εταιριών Ελλάδας, www.eaee.gr
3. Ετήσια Στατιστική Έκθεση. Η Ιδιωτική Ασφάλιση στην Ελλάδα έτους 2007, Ένωση Ασφαλιστικών Εταιριών Ελλάδας, www.eaee.gr
4. Ετήσια Στατιστική Έκθεση. Η Ιδιωτική Ασφάλιση στην Ελλάδα έτους 2008, Ένωση Ασφαλιστικών Εταιριών Ελλάδας, www.eaee.gr
5. Ετήσια Στατιστική Έκθεση. Η Ιδιωτική Ασφάλιση στην Ελλάδα έτους 2009, Ένωση Ασφαλιστικών Εταιριών Ελλάδας, www.eaee.gr
6. Ετήσια Στατιστική Έκθεση. Η Ιδιωτική Ασφάλιση στην Ελλάδα έτους 2010, Ένωση Ασφαλιστικών Εταιριών Ελλάδας, www.eaee.gr
7. Ετήσια Στατιστική Έκθεση. Η Ιδιωτική Ασφάλιση στην Ελλάδα έτους 2011, Ένωση Ασφαλιστικών Εταιριών Ελλάδας, www.eaee.gr
8. Διεύθυνση Εποπτείας Ιδιωτικής Ασφάλισης, Τράπεζα της Ελλάδος, www.bankofgreece.gr

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

ΩΜΕΓΑ ΜΕΣΙΤΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ ΚΑΙ ΑΝΤΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ Α.Ε.

6.1 ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ

Η Ωμέγα Μεσίτες Ασφαλίσεων και Αντασφαλίσεων Α.Ε., είναι εταιρία ασφαλιστικής διαμεσολάβησης (μεσιτική εταιρία ασφαλίσεων και αντασφαλίσεων) και ιδρύθηκε τον Δεκέμβριο του 2003. Η έδρα της είναι στην Αθήνα και απασχολεί σήμερα 7 άτομα.

Το μετοχικό της κεφάλαιο αποτελείται από 1.000 ονομαστικές μετοχές και οι μέτοχοι της είναι η εταιρία PROTON ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε. με ποσοστό 66% καθώς και ο κύριος Κωνσταντίνος Σιάχος, ο οποίος εκτελεί καθήκοντα Διευθύνοντος Συμβούλου, με ποσοστό 34%.

Η εταιρία δραστηριοποιείται σε όλους τους τομείς ασφαλιστικής διαμεσολάβησης, παρέχοντας ολοκληρωμένες ασφαλιστικές υπηρεσίες με πελατοκεντρικό προσανατολισμό αναφορικά με τον προσδιορισμό των ασφαλιστικών αναγκών, την διερεύνηση της αγοράς, την ασφαλιστική τοποθέτηση και την ταχεία εξυπηρέτηση ζημιών.

Ενδεικτικά αναφέρονται :

- Ομαδικές Ασφαλίσεις
- Ασφαλίσεις Προσωπικών Ατυχημάτων
- Ασφαλίσεις Ζωής και Υγείας
- Ασφαλίσεις Πληρωμάτων Πλοίων
- Ασφαλίσεις Περιουσίας, Απώλειας Κερδών
- Ασφαλίσεις Πιστώσεων και Εγγυήσεων
- Ασφαλίσεις Γενικής Αστικής Ευθύνης, Επαγγελματικής Ευθύνης & Ευθύνης Προϊόντων
- Ασφαλίσεις Χρημάτων, Κατασκευών, Μηχανολογικού και Ηλεκτρονικού εξοπλισμού
- Ασφαλίσεις Αυτοκινήτων

- Ασφαλίσεις Σκαφών Αναψυχής
- Ασφαλίσεις Μεταφορών

Συνεργάζεται με τις περισσότερες από τις ασφαλιστικές εταιρίες που δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα.

Το πελατολόγιο της σήμερα αποτελείται από 4.500 περίπου πελάτες, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνονται ορισμένες από τις μεγαλύτερες Ελληνικές Βιομηχανίες και Εμπορικές Εταιρίες που δραστηριοποιούνται σε διάφορους τομείς όπως:

Χαλυβουργία, Χαρτοποιεία, Χημική Βιομηχανία, Φαρμακοβιομηχανία, Κατασκευές, Ναυτιλία, Ενέργεια, Εισαγωγή και Εμπορία αυτοκινήτων, Μεταφορές, Εμπόριο, Παροχή Υπηρεσιών κλπ.

Παρακάτω αποτυπώνονται χρονικά τα βασικά γεγονότα της εταιρίας.

ΕΤΟΣ	ΓΕΓΟΝΟΣ
2003	Σύσταση Εταιρίας
2004	Έναρξη εργασιών
2006	Απορρόφηση βασικού μετόχου ΩΜΕΓΑ ΤΡΑΠΕΖΑ απο την PROTON ΤΡΑΠΕΖΑ
2006	Μετατροπή εταιρίας από Πρακτορειακή σε Μεσιτική
2011	Ανάκληση άδειας λειτουργίας βασικού μετόχου. Μεταβίβαση εταιρίας στο μεταβατικό πιστωτικό ίδρυμα ΝΕΑ PROTON ΤΡΑΠΕΖΑ

6.2 ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΑΝΑΛΥΣΗΣ

Οι σύγχρονες τεχνικές διοίκησης και μάρκετινγκ προσφέρουν πλέον εργαλεία για την εξέταση – ανάλυση του Μίκρο και Μάκρο (εσωτερικό και εξωτερικό) περιβάλλοντος μιας επιχείρησης.

6.2.1 PEST ΑΝΑΛΥΣΗ

Η PEST ανάλυση είναι ένα ανεξάρτητο εργαλείο χρησιμοποιείται για την ανάλυση του περιβάλλοντος μίας επιχείρησης και αναλύει :

- Το Πολιτικό περιβάλλον (Political)
- Το Οικονομικό περιβάλλον (Economic)
- Το Κοινωνικό περιβάλλον (Social)
- Το Τεχνολογικό περιβάλλον (Technological)

Κατά την διάρκεια της εξεταζόμενης περιόδου, τα κυριότερα σημεία που αξίζουν αναφορά είναι :

Πολιτικό:

- Κλίμα αμφισβήτησης
- Αλλαγή κυβέρνησης
- Υψηλή γραφειοκρατία
- Διαφθορά
- Διαπλοκή
- Μείωση ισοζυγίου εξαγωγών

Οικονομικό:

- Ύφεση
- Οικονομική επιτήρηση
- Ανεργία
- Αύξηση φορολογίας

Κοινωνικό:

- Υψηλό προσδόκιμο ζωής
- Βελτίωση μορφωτικού επιπέδου
- Ξενοφοβία
- Φανατισμός

Τεχνολογικό:

- Πρόσβαση στην πληροφορία
- Κοινωνική δικτύωση
- Νέες τεχνολογίες
- Έρευνα και Ανάπτυξη

Τα τελευταία χρόνια της εξεταζόμενης περιόδου έχουν να επιδείξουν αξιοσημείωτες εξελίξεις σε πολιτικό επίπεδο. Το 2009, κατόπιν μιας έντονης προεκλογικής περιόδου με έντονη αμφισβήτηση από όλες τις πλευρές, η κυβέρνηση της Ν.Δ. έχασε τις εκλογές. Το ΠΑ.ΣΟ.Κ. με σχετικά χαμηλή κοινοβουλευτική δύναμη (160 έδρες) σχημάτισε κυβέρνηση σε κλίμα μεγάλης αμφισβήτησης από όλες τις πλευρές. Ακόμα και μετά τις εκλογές, το Κράτος ουσιαστικά δεν ξεπέρασε ποτέ τις αγκυλώσεις του παρελθόντος, διατηρώντας την γραφειοκρατία, την διαπλοκή και την διαφθορά που το είχαν χαρακτηρίσει τα τελευταία χρόνια. Όλα τα ανωτέρω λάμβαναν μέρος σε μια ιδιαίτερα δύσκολη παγκόσμια οικονομική συγκυρία, στην οποία η οικονομική θέση της χώρας μας συνεχώς διολισθούσε (βλ. κεφάλαιο 4 ανάλυση οικονομίας). Μέσα σε αυτό το κλίμα, η χώρα ουσιαστικά εντάχθηκε επίσημα σε καθεστώς οικονομικής επιτήρησης τόσο από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και το Διεθνές νομισματικό Ταμείο. Η αποφάσεις λιτότητας σε συνδυασμό με τις άμεσες ανάγκες – υποχρεώσεις για μείωση δαπανών του δημοσίου τομέα, επιπρόσθετα στις ήδη δύσκολες συνθήκες, που προκαλούσε η παρατεταμένη ύφεση, οδήγησαν σε πρωτοφανώς υψηλά ποσοστά ανεργίας, υψηλότατη φορολογία, μείωση χρηματοδοτήσεων κλπ. Ιστορικά, η οικονομική δυσπραγία οδηγεί σε κοινωνικά προβλήματα, με φαινόμενα έξαρσης του φασισμού και της ξενοφοβίας. Στο κλίμα αυτό, στις δημοτικές εκλογές του 2010, το εθνικιστικό κόμμα Λαϊκός Σύνδεσμος - Χρυσή Αυγή έκανε δυναμική εμφάνιση στα πολιτικά δρώμενα της χώρας μας. Σε κοινωνικό επίσης επίπεδο, από την άλλη όμως πλευρά, το προσδόκιμο ζωής αυξήθηκε, ενώ το μορφωτικό επίπεδο των πολιτών εμφανώς αναβαθμίστηκε. Η νέα γενιά επιστημόνων, πλέον μέσω του διαδικτύου έχουν μεγαλύτερη πρόσβαση στην τεχνολογία και στην γνώση, τα οποία θεωρούνται ως τα σημαντικότερα εργαλεία. Οι νέες τεχνολογίες σε όλους τους κλάδους της κοινωνικής μας ζωής (π.χ. ιατρική) οδηγούν τελικά σε βελτίωση του τρόπου ζωής μας. Οι διαπροσωπικές σχέσεις αλλάζουν. Τα νέα μέσα κοινωνικής δικτύωσης απειλούν τους παραδοσιακούς τρόπους με τους οποίους συναναστρέφονταν.

6.2.2 ΔΥΝΑΜΕΙΣ – ΑΔΥΝΑΜΙΕΣ – ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ – ΑΠΕΙΛΕΣ

Η Ανάλυση SWOT είναι ένα εργαλείο που χρησιμοποιείται για την ανάλυση του εσωτερικού και εξωτερικού περιβάλλοντος μίας επιχείρησης. Εξετάζει τα Ισχυρά (Strengths) και Αδύναμα σημεία (Weaknesses) μιας επιχείρησης, τις Ευκαιρίες (Opportunities) και Απειλές (Threats) από το περιβάλλον που δραστηριοποιείται.

Τα βασικά σημεία είναι :

Δυνάμεις:

- Γνώση αντικειμένου και εμπειρία
- Υγιής οικονομική κατάσταση
- Καλή φήμη
- Ικανό προσωπικό
- Σωστή οικονομική διαχείριση

Αδυναμίες:

- Αδύναμος μηχανισμός είσπραξης απαιτήσεων
- Ξεπερασμένη μηχανογράφηση
- Έλλειψη σύμπλευσης μετόχων

Ευκαιρίες:

- Δημιουργία ασφαλιστικής συνείδησης
- Δυνατότητες επαγγελματικών συμμαχιών
- E-sales

Απειλές:

- Οικονομική συγκυρία
- Ύφεση
- Αλλαγές κανονιστικού πλαισίου λειτουργίας κλάδου

Η εταιρία, δημιουργήθηκε προκειμένου να ικανοποιήσει απόλυτα τις ανάγκες των πελατών της. Για τον λόγο αυτό βασίσθηκε σε έναν έμπειρο και ικανότατο ασφαλιστικό διαμεσολαβητή, ο οποίος στελεχώθηκε από μια ομάδα είτε έμπειρων στελεχών, είτε νέων ηλικιακά άλλα πλήρως καταρτισμένων ατόμων. Η φήμη της

εταιρίας αποτελεί ένα ισχυρό στοιχείο του ενεργητικού της, η οποία σε συνδυασμό με την κατάλληλη οικονομική διαχείριση, μπορεί να οδηγήσει την εταιρία στην επόμενη της ημέρα. Βέβαια, την επόμενη ημέρα, θα πρέπει να αντιμετωπίσει τις αυξημένες δυσκολίες της οικονομικής συγκυρίας (όπως προηγουμένως έχει αναλυθεί), όπως και τις νέες κανονιστικές διατάξεις της εποπτεύουσας αρχής, τόσο εντός της χώρας αλλά και εκτός αυτής (Ευρωπαϊκή Ένωση). Θα πρέπει επίσης να αντιμετωπίσει και τις εσωτερικές τις αδυναμίες, αναπροσαρμόζοντας τα συστήματα μηχανογράφησης της και ορίζοντας νέες εσωτερικές διαδικασίες και κανόνες. Οι νέες τάσεις της αγοράς, επακόλουθο των νέων τρόπων πώλησης, αυξάνουν την πιθανή πελατεία αλλά και τις δυνατότητες νέων συνεργασιών. Μοναδικό ερωτηματικό παραμένει η διαφαινόμενη ρήξη στις σχέσεις των μετόχων καθώς και οι πιθανές παρενέργειες της στην πορεία της εταιρίας.

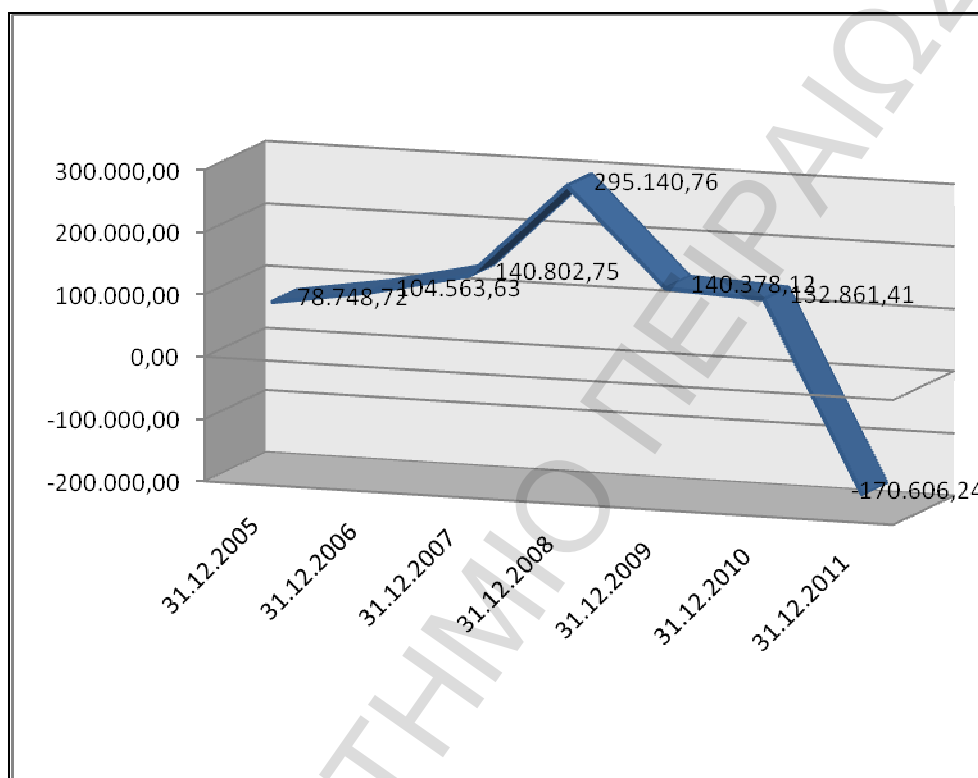
6.3 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ

Από την εξέταση των οικονομικών καταστάσεων της επιχείρησης προκύπτουν τα κάτωθι :

- A) Ο βασικός λογαριασμός του ενεργητικού είναι ο λογαριασμός «πελάτες»
- B) Ο βασικός λογαριασμός του παθητικού είναι ο λογαριασμός «προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις»
- Γ) Τα έτη 2005 – 2010 το σύνολο του κυκλοφορούντος ενεργητικού ξεπερνάει αριθμητικά στο σύνολο των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων. Αντίθετα, το 2011 υπολείπεται κατά περίπου ευρώ 40.000,00
- Δ) Τις χρήσεις 2009, 2010 και 2011 η εταιρία δεν απέδωσε στους μετόχους τα πληρωτέα μερίσματα.
- E) Η εταιρία εμφανίζεται κερδοφόρος εκτός του έτους 2011. Την εν λόγω ζημία δημιουργεί, κυρίως, ο λογαριασμός «προβλέψεις», ο οποίος εμφανίζεται στις οικονομικές καταστάσεις για πρώτη φορά. Ο λογαριασμός επισφαλών απαιτήσεων, είναι λογαριασμός των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων και όχι των αντίστοιχων

Ελληνικών. Είναι προφανές, ότι ενδεχόμενη διαγραφή του, σε θεωρητικό πάντα επίπεδο, θα παρουσίαζε ως κερδοφόρα την χρήση. Θα πρέπει λοιπόν να ερευνηθεί περαιτέρω η αναγκαιότητα λήψης ή όχι, και αν ναι σε ποίο βαθμό, της πρόβλεψης των επισφαλών απαιτήσεων.

Διάγραμμα 6.1. ΚΕΡΔΗ / ΖΗΜΙΕΣ ΜΕΤΑ ΑΠΟ ΦΟΡΟΥΣ

6.4 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΜΕ ΒΑΣΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΚΟΙΝΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

Σύμφωνα με την εν λόγω μέθοδο το σύνολο των λογαριασμών του ενεργητικού εκφράζονται ως ποσοστά του συνόλου του ενεργητικού και οι αντίστοιχοι του παθητικού ως ποσοστό του συνόλου του παθητικού.

Αντίστοιχα, οι λογαριασμοί των καταστάσεων αποτελεσμάτων χρήσης εκφράζονται ως ποσοστά του συνόλου των λειτουργικών εσόδων της επιχείρησης.

Είναι άξια παρατήρησης ότι,

A) η επιχείρηση μπορεί να χαρακτηριστεί ως κυκλοφοριακής έντασης, δεδομένου ότι τα ποσοστά του κυκλοφορούντος ενεργητικού στην χρονική διάρκεια εξέτασης ανέρχονται από 98,47% έως και 99,55%. Αντίστοιχο συμπέρασμα θα πρέπει να προκύψει και από την εξέταση των δεικτών παγιοποίησης περιουσίας.

B) ο βασικός λογαριασμός του κυκλοφορούντος ενεργητικού και κατά συνέπεια του συνόλου του ενεργητικού αποτελεί ο λογαριασμός «πελάτες».

Γ) ο βασικός λογαριασμός του παθητικού αποτελεί ο λογαριασμός «Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις».

Δ) το σύνολο των Ιδίων Κεφαλαίων της επιχείρησης αποτελεί περίπου το 11,5% του συνόλου παθητικού, με τιμές από 6,14% έως 15,20%. Το 2011 λόγω του αρνητικού οικονομικού αποτελέσματος της εταιρίας λαμβάνει αρνητική τιμή.

Ε) ο βασικός λογαριασμός των καταστάσεων αποτελεσμάτων χρήσεως αποτελεί ο λογαριασμός «Λειτουργικά έξοδα», με τιμές από 50,05% έως 63,56%, τιμές οι οποίες μπορούν να χαρακτηριστούν ως αρκετά υψηλές.

6.5 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΜΕ ΒΑΣΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΔΕΙΚΤΩΝ

Σύμφωνα με την συγκεκριμένη μέθοδο το σύνολο των λογαριασμών των οικονομικών καταστάσεων εκφράζονται ως ποσοστά των αντίστοιχων βάσης, δηλαδή οι οικονομικές καταστάσεις την 31/12/2005.

Είναι άξια παρατήρησης ότι,

A) σχεδόν το σύνολο των λογαριασμών παρουσιάζουν αυξημένες τιμές σε σχέση με αυτές του έτους βάσης.

B) το έτος 2008 παρουσιάζεται σημαντικότερη αύξηση των κερδών μετά από φόρους (374,79%). Το 2009 η αντίστοιχη τιμή επανέρχεται σχεδόν στα επίπεδα όμως του 2007. Το 2011 η εταιρία παρουσίασε ζημιές.

Το σύνολο των οικονομικών καταστάσεων του παρόντος κεφαλαίου παρουσιάζονται στο Παράρτημα Α της παρούσας.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Γενική:

1. Απόστολος Α. Μπάλλας, Δημοσθένης Λ. Χέβας, Θέματα Χρηματοοικονομικής Λογιστικής, Αθήνα, 2007.
2. Bateman S. Thomas, Snell A. Scott, “Management. Leading & Collaborating in a Competitive World”, Seventh Edition, Mc Graw – Hill.
3. Garrison H. Ray, Noreen W. Eric, Brewer C. Peter, “Managerial Accounting”, Eleventh Edition, Mc Graw – Hill.
4. Kotler Philip, Keller Kevin Lane, Marketing Management, Twelfth Edition, Pearson Prentice Hall.
5. Εθνικό Τυπογραφείο, www.et.gr
6. Ωμέγα Μεσίτες Ασφαλίσεων και Αντασφαλίσεων Α.Ε., www.omegabrokers.gr
7. Proton Τράπεζα Α.Ε., www.proton.gr

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7

ΑΝΑΛΥΣΗ ΔΕΙΚΤΩΝ

7.1 ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΔΕΙΚΤΩΝ

Κατόπιν των σχετικών υπολογισμών οι χρηματοοικονομικοί δείκτες της επιχείρησης παρουσιάζονται στον κάτωθι πίνακα :

ΠΙΝΑΚΑΣ 7.1. ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ

ΔΕΙΚΤΗΣ	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ
ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑΣ								
ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑΣ	10,13	11,07	12,51	19,23	7,20	5,34	-2,97	%
ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ	106,99	100,96	103,86	136,09	66,54	79,61	-100,12	%
ΠΕΡΙΘΩΡΙΟΥ ΚΕΡΔΟΥΣ								
ΜΙΚΤΟΥ	50,26	43,86	39,15	51,56	35,90	41,88	39,71	%
ΚΑΘΑΡΟΥ	30,94	25,65	24,55	39,93	20,26	19,04	-11,27	%
ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΚΗΣ ΤΑΧΥΤΗΤΑΣ								
ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ	0,44	0,50	0,58	0,51	0,33	0,31	0,23	ΦΟΡΕΣ
ΠΑΓΙΟΥ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	18,95	34,34	44,60	53,25	49,79	61,11	41,49	ΦΟΡΕΣ
ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝΤΟΣ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	0,45	0,50	0,59	0,52	0,33	0,31	0,23	ΦΟΡΕΣ
ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ	0,50	0,66	0,74	0,62	0,35	0,41	0,46	ΦΟΡΕΣ
ΔΙΑΘΕΣΙΜΩΝ	3,87	2,98	3,22	2,19	5,68	2,54	1,53	ΦΟΡΕΣ
ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ								
ΜΕΣΗΣ ΔΙΑΡΚΕΙΑΣ ΕΙΣΠΡΑΞΗΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ	724,85	552,12	492,96	590,21	1.039,44	900,29	796,02	ΜΕΡΕΣ
ΜΕΣΗΣ ΔΙΑΡΚΕΙΑΣ ΠΛΗΡΩΜΗΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ	800,47	657,44	553,55	665,74	1.055,44	1.139,34	1.258,67	ΜΕΡΕΣ
ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑΣ								
ΤΡΕΧΟΥΣΑ	1,10	1,12	1,13	1,17	1,08	1,06	0,99	ΦΟΡΕΣ
ΑΜΕΣΗ	1,10	1,12	1,13	1,17	1,08	1,06	0,99	ΦΟΡΕΣ
ΚΑΛΥΨΗΣ ΜΕΡΙΣΜΑΤΩΝ								
ΚΑΛΥΨΗΣ ΜΕΡΙΣΜΑΤΩΝ	1,73	1,74	1,56	1,48	1,91	1,58	-	ΦΟΡΕΣ
ΠΑΓΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ								
ΠΑΓΙΟ ΠΡΟΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ	0,02	0,01	0,01	0,01	0,01	0,00	0,01	ΦΟΡΕΣ
ΠΑΓΙΟ ΠΡΟΣ ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	0,02	0,01	0,01	0,01	0,01	0,00	0,01	ΦΟΡΕΣ
ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ								
ΠΑΓΙΟΥ ΜΕ ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ	6,83	8,37	10,18	19,68	12,83	13,63	-1,31	ΦΟΡΕΣ

7.2 ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

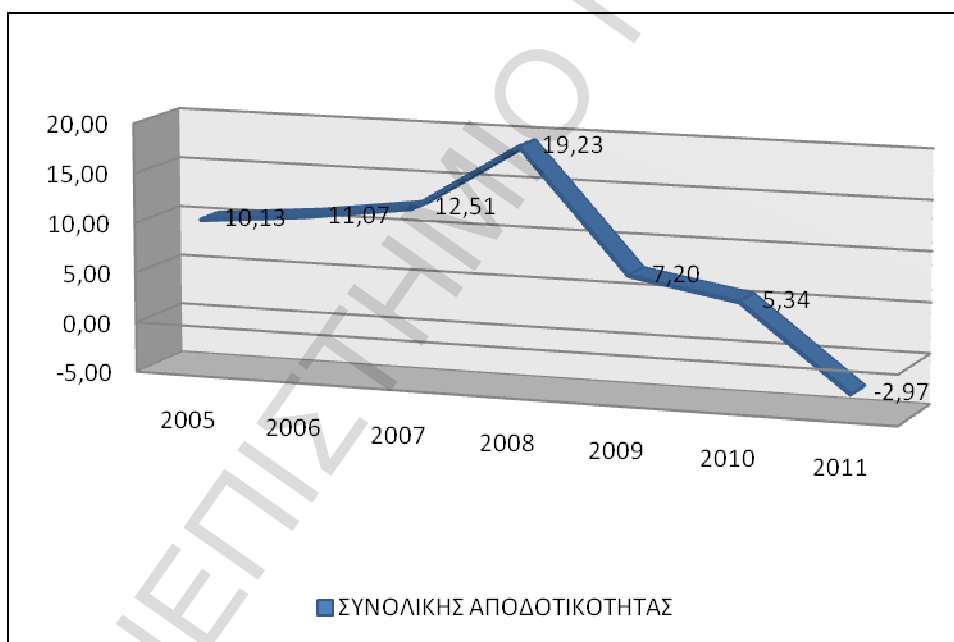
7.2.1 ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

Ο δείκτης συνολικής αποδοτικότητας εκφράζεται σε ποσοστό και παρουσιάζει την μεταβολή των συνολικών κερδών ως αποτέλεσμα της μεταβολής κατά € 100,00 του καθαρού ενεργητικού, δηλαδή παρουσιάζει τον βαθμό αξιοποίησης των στοιχείων του ενεργητικού της επιχείρησης.

ΠΙΝΑΚΑΣ 7.2. ΔΕΙΚΤΗΣ ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

ΔΕΙΚΤΗΣ	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑΣ	10,13	11,07	12,51	19,23	7,20	5,34	-2,97

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 7.1. ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

Οι τιμές του δείκτη κυμαίνονται μεταξύ των τιμών 5,34% και 19,23% το έτος 2008 κατά το οποίο λαμβάνει την ανώτερη τιμή του. Το 2011 λαμβάνει αρνητική τιμή, ως αποτέλεσμα των ζημιών της επιχείρησης. Οι τιμές του δείκτη θα μπορούσαν να χαρακτηριστούν ως ικανοποιητικές.

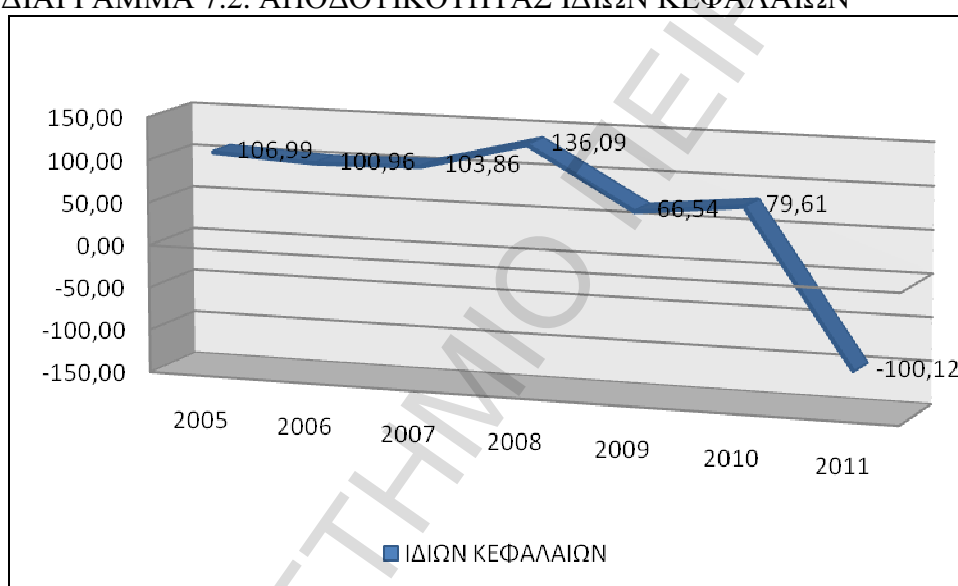
7.2.2 ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ

Όπως και ο δείκτης συνολικής αποδοτικότητας, έτσι και ο δείκτης αποδοτικότητας ιδίων κεφαλαίων εκφράζεται ως ποσοστό και φανερώνει την δυνατότητα των ιδίων κεφαλαίων της επιχείρησης να παράγουν κέρδη.

ΠΙΝΑΚΑΣ 7.3. ΔΕΙΚΤΗΣ ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ

ΔΕΙΚΤΗΣ	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ	106,99	100,96	103,86	136,09	66,54	79,61	-100,12

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 7.2. ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ

Κατά τα 3 πρώτα έτη, παρατηρούμε μια σχετική σταθερή τιμή του δείκτη, με τιμές κοντά στο 100%. Το 2008 έχουμε μια αύξηση της τιμής του δείκτη στο 136% ενώ το αμέσως επόμενο έτος ο δείκτης μειώνεται στο 67%. Η συγκεκριμένη πτώση δικαιολογείται με την γενικότερη μείωση των μεγεθών της επιχείρησης το 2009. Το 2010 η τιμή του δείκτη αυξάνεται περίπου στο 80% για πάρει αρνητική τιμή το 2011 λόγω των ζημιών της εταιρίας.

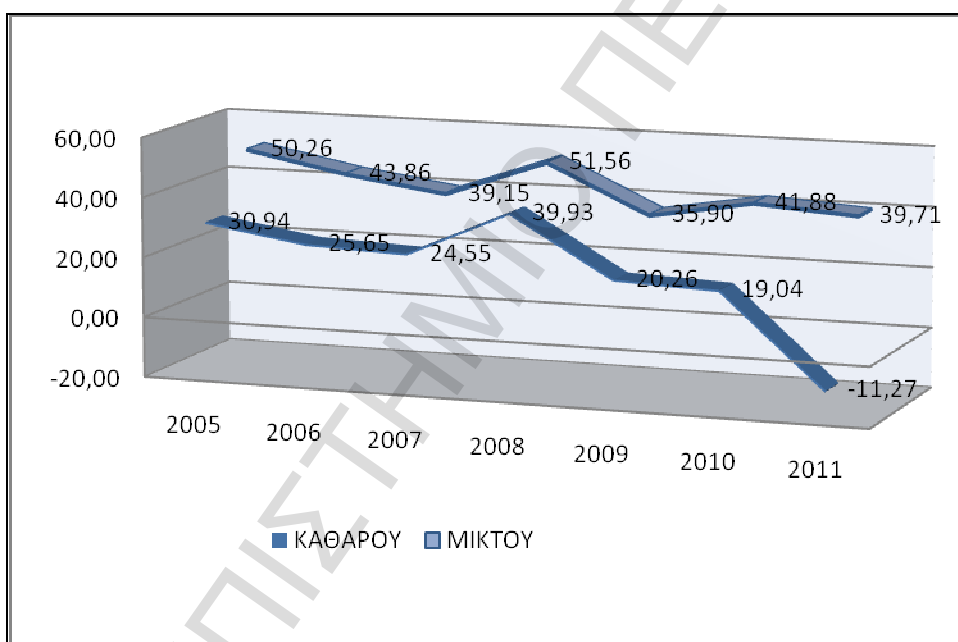
7.3 ΔΕΙΚΤΕΣ ΠΕΡΙΘΩΡΙΟΥ ΚΕΡΔΟΥΣ

Οι δείκτες περιθωρίου κέρδους εκφράζουν τις ποσοστιαίες μεταβολές των συνολικών κερδών (δείκτης μικτού περιθωρίου) ή των καθαρών κερδών (δείκτης καθαρού περιθωρίου) στις μεταβολές των καθαρών πωλήσεων της επιχείρησης.

ΠΙΝΑΚΑΣ 7.4. ΔΕΙΚΤΗΣ ΜΙΚΤΟΥ ΚΑΙ ΚΑΘΑΡΟΥ ΠΕΡΙΘΩΡΙΟΥ ΚΕΡΔΟΥΣ

ΔΕΙΚΤΗΣ	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
ΠΕΡΙΘΩΡΙΟΥ ΚΕΡΔΟΥΣ							
ΜΙΚΤΟΥ	50,26	43,86	39,15	51,56	35,90	41,88	39,71
ΚΑΘΑΡΟΥ	30,94	25,65	24,55	39,93	20,26	19,04	-11,27

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 7.3. ΜΙΚΤΟ ΚΑΙ ΚΑΘΑΡΟ ΠΕΡΙΘΩΡΙΟ ΚΕΡΔΟΥΣ

Λαμβάνοντας υπόψη ότι τα κύρια έσοδα των επιχειρήσεων ασφαλιστικής διαμεσολάβησης είναι οι προμήθειες πώλησης, οι οποίες ορίζονται ρητά στις συμβάσεις συνεργασίας με τις ασφαλιστικές εταιρίες και οι οποίες, ανάλογα με τον κλάδο ασφάλισης, δεν ξεπερνούν το 30% επί των καθαρών ασφαλιστρών, θα μπορούσαμε να χαρακτηρίσουμε το αποτέλεσμα των δεικτών της επιχείρησης, ως ικανοποιητικά.

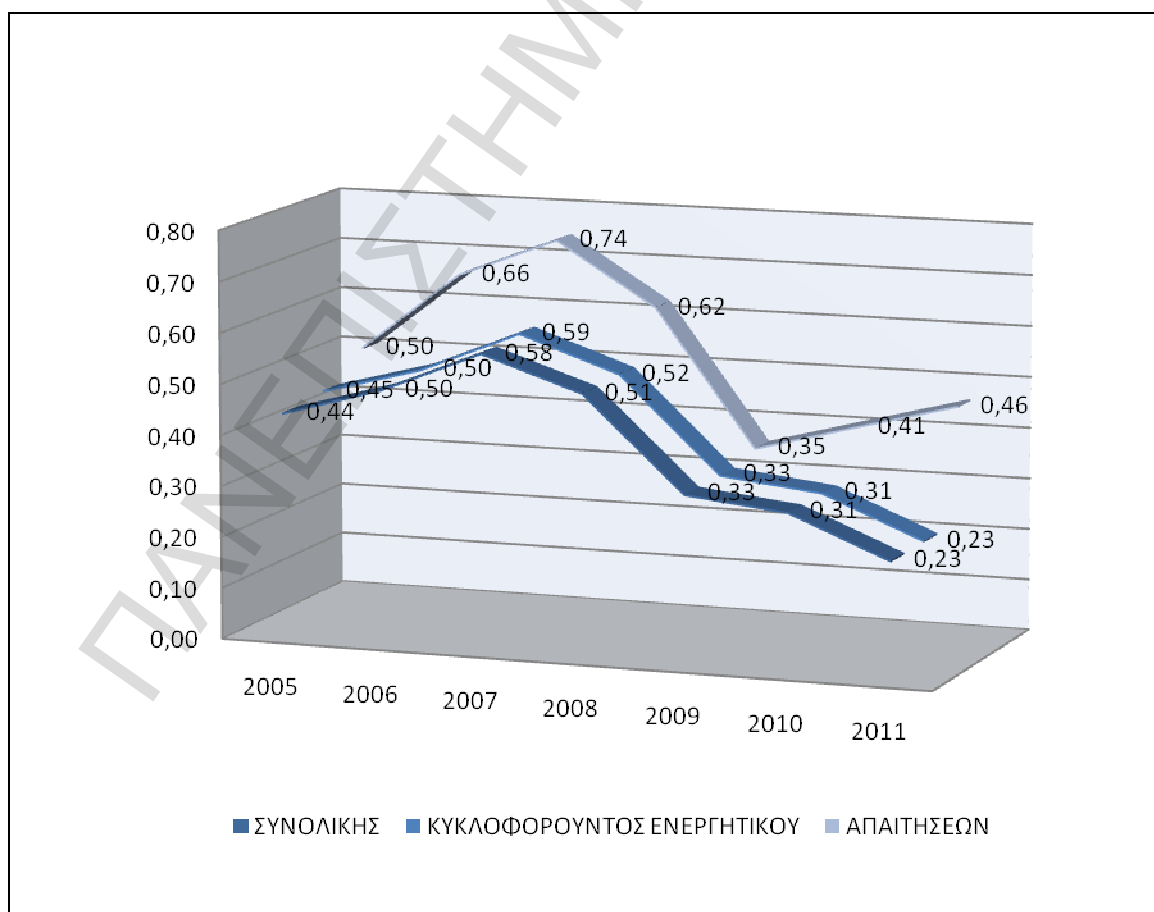
7.4 ΔΕΙΚΤΕΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΚΗΣ ΤΑΧΥΤΗΤΑΣ

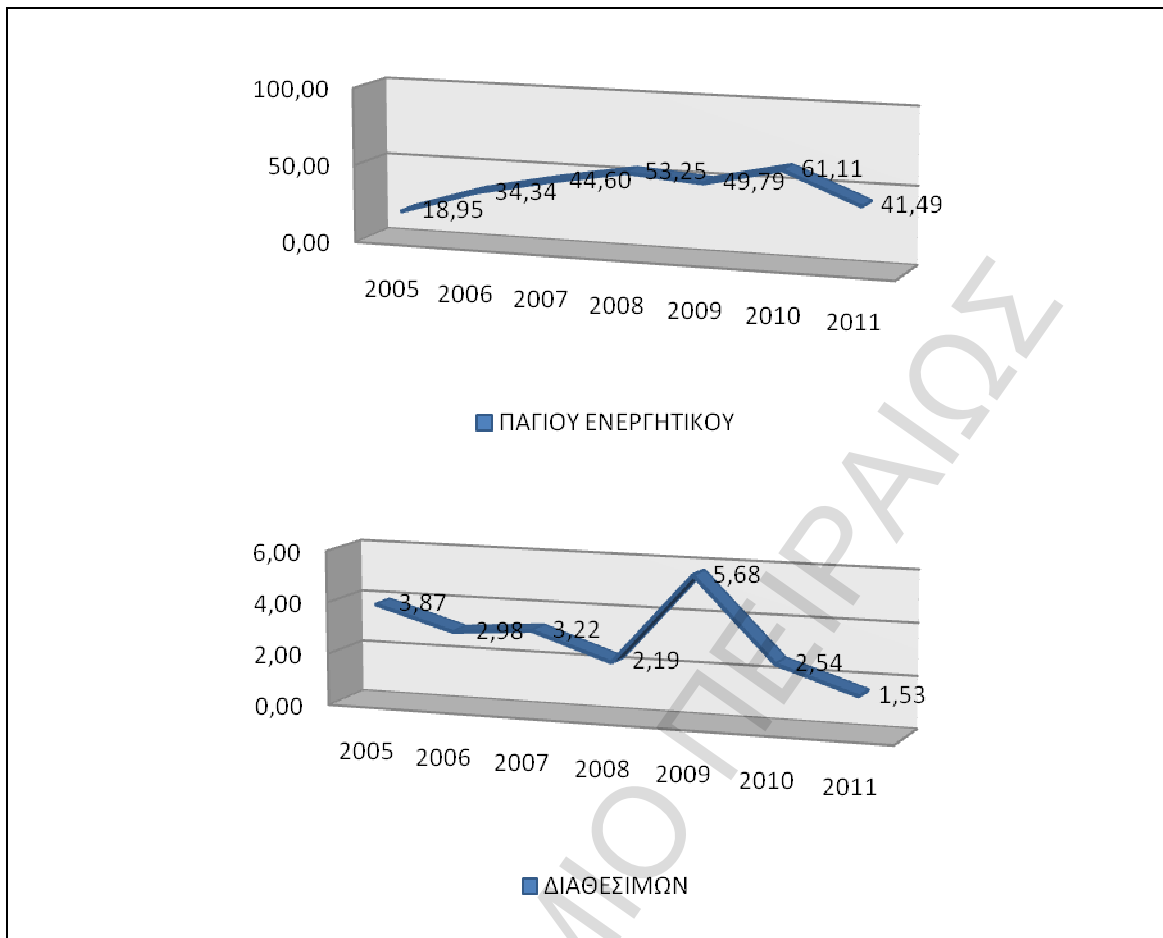
Οι δείκτες κυκλοφοριακής ταχύτητας υποδεικνύουν το αριθμό των περιστροφών των κεφαλαίων που δαπανήθηκαν για στοιχεία ενεργητικού σε ένα έτος. Απλοϊκά, η περιστροφή αυτή θα μπορούσε να χαρακτηριστεί ως ο κύκλος ΧΡΗΜΑ → ΠΡΑΓΜΑ → ΧΡΗΜΑ. Μεγάλες τιμές του δείκτη, δηλαδή μεγάλος αριθμός περιστροφών, είναι επιθυμητές από την επιχείρηση.

ΠΙΝΑΚΑΣ 7.5. ΔΕΙΚΤΕΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΚΗΣ ΤΑΧΥΤΗΤΑΣ

ΔΕΙΚΤΗΣ	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΚΗΣ ΤΑΧΥΤΗΤΑΣ							
ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ	0,44	0,50	0,58	0,51	0,33	0,31	0,23
ΠΑΓΙΟΥ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	18,95	34,34	44,60	53,25	49,79	61,11	41,49
ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝΤΟΣ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	0,45	0,50	0,59	0,52	0,33	0,31	0,23
ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ	0,50	0,66	0,74	0,62	0,35	0,41	0,46
ΔΙΑΘΕΣΙΜΩΝ	3,87	2,98	3,22	2,19	5,68	2,54	1,53

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 7.4. ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΚΗΣ ΤΑΧΥΤΗΤΑΣ

Οι τιμές των δεικτών παρουσιάζουν ανοδική πορεία έως το 2007 ενώ στην συνέχεια παρουσιάζουν κάμψη. Οι τιμές είναι ιδιαίτερα χαμηλές, οπότε δεν μπορούν να χαρακτηριστούν ως καλές.

7.5 ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

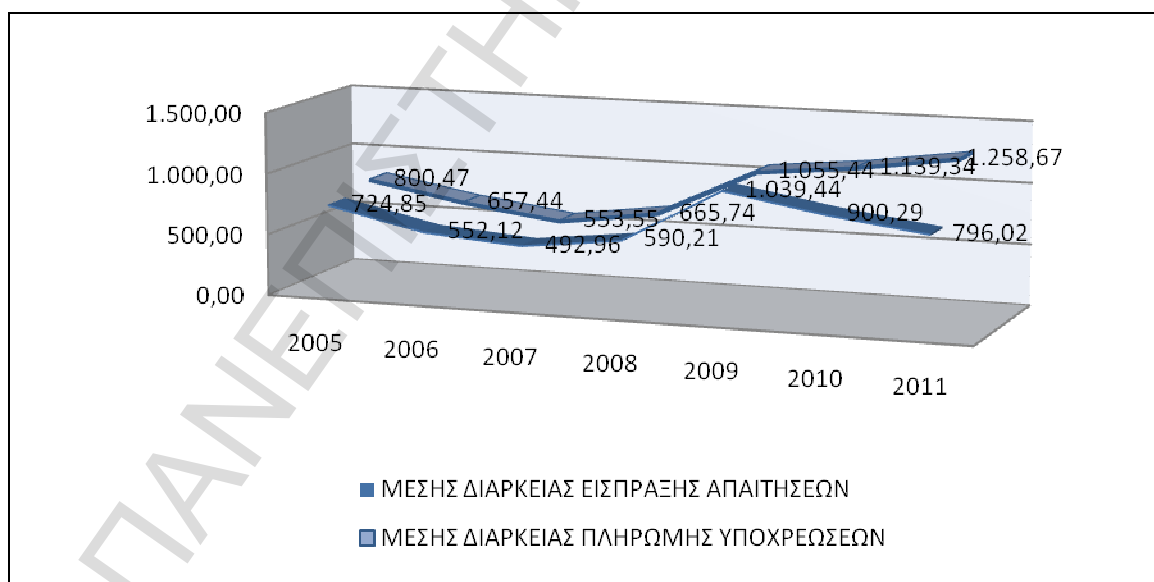
Στην προς μελέτη επιχείρηση (ασφαλιστικής διαμεσολάβησης) οι δείκτες αποτελεσματικότητας δεν μπορούν να ληφθούν υπόψη μας, δεδομένου ότι οι λογαριασμοί πελατών και προμηθευτών εκφράζουν ποσά ολικών ασφαλιστρών ενώ ο λογαριασμός έσοδα από πωλήσεις εκφράζει ποσά προμήθειας από ασφαλιστική διαμεσολάβηση.

Κρίνεται σκόπιμη λοιπόν, η εξέταση των δεικτών όχι μεμονωμένα αλλά παράλληλα και συνδυαστικά, συγκρίνοντας δηλαδή την διάρκεια είσπραξης των ασφαλιστρών από τους πελάτες και την απόδοση των ασφαλιστρών στις ασφαλιστικές εταιρίες.

ΠΙΝΑΚΑΣ 7.6. ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

ΔΕΙΚΤΗΣ	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ							
ΜΕΣΗΣ ΔΙΑΡΚΕΙΑΣ ΕΙΣΠΡΑΞΗΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ	724,85	552,12	492,96	590,21	1.039,44	900,29	796,02
ΜΕΣΗΣ ΔΙΑΡΚΕΙΑΣ ΠΛΗΡΩΜΗΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ	800,47	657,44	553,55	665,74	1.055,44	1.139,34	1.258,67

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 7.5. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

Λαμβάνοντας υπόψη μας ότι η μέση πίστωση των ασφαλιστικών εταιριών είναι 3 μήνες, μπορούμε να συμπεράνουμε ότι η διάρκεια είσπραξης απαιτήσεων από τους πελάτες, η οποία σε κάθε περίπτωση υπολείπεται των 3 μηνών, αλλά είναι και

μεγαλύτερη των 2, δεν είναι ικανοποιητική για την επιχείρηση. Σε κάθε περίπτωση πάντως, ικανοποιητικό μπορεί να θεωρηθεί ότι η είσπραξη χρονικά προηγείται της απόδοσης στις ασφαλιστικές εταιρίες.

7.6 ΔΕΙΚΤΕΣ ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑΣ

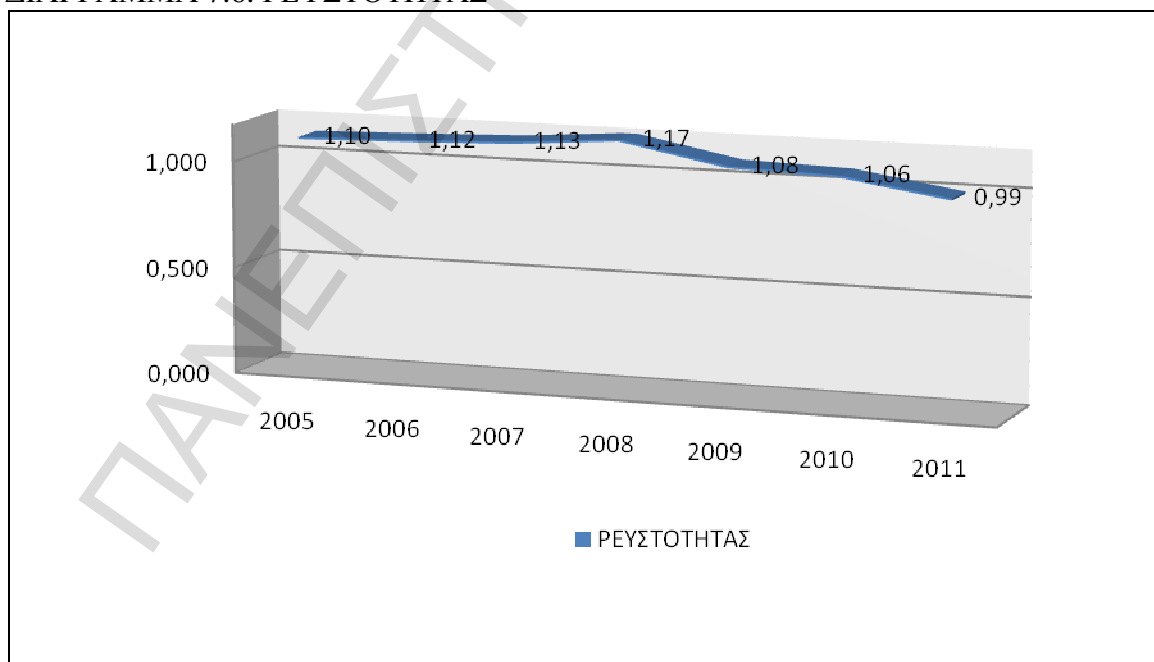
Οι δείκτες ρευστότητας αποδεικνύουν την ικανότητα της επιχείρησης να αντιμετωπίζει τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις της. Σε γενικές γραμμές μπορούμε να υποθέσουμε ότι μια επιχείρηση έχει ικανοποιητική ρευστότητα όταν η τιμή του δείκτη είναι μεγαλύτερη από την μονάδα.

Στην επιχείρηση μας, δεδομένου ότι δεν υπάρχουν αποθέματα, οι δείκτες τρέχουσας και άμεσης ρευστότητας συμπίπτουν.

ΠΙΝΑΚΑΣ 7.7. ΔΕΙΚΤΕΣ ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑΣ

ΔΕΙΚΤΗΣ	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑΣ							
ΤΡΕΧΟΥΣΑ	1,10	1,12	1,13	1,17	1,08	1,06	0,99
ΑΜΕΣΗ	1,10	1,12	1,13	1,17	1,08	1,06	0,99

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 7.6. ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑΣ

Τα έτη 2005 έως 2010 οι τιμές του δείκτη κυμαίνονται από 1,06 έως 1,17, φανερώνοντας την ικανοποιητική ρευστότητα της επιχείρησης. Το 2011, οριακά ο δείκτης υπολείπεται της μονάδας. Επιπλέον, αρνητικά μπορεί να ληφθεί το γεγονός ότι από το 2009 αρχίζει σταδιακή πτώση των τιμών του δείκτη, το οποίο μπορεί να υποδεικνύει ελαφρά προβλήματα στην ταμειακή ρευστότητα της εταιρίας ή/και στον εισπρακτικό μηχανισμό της.

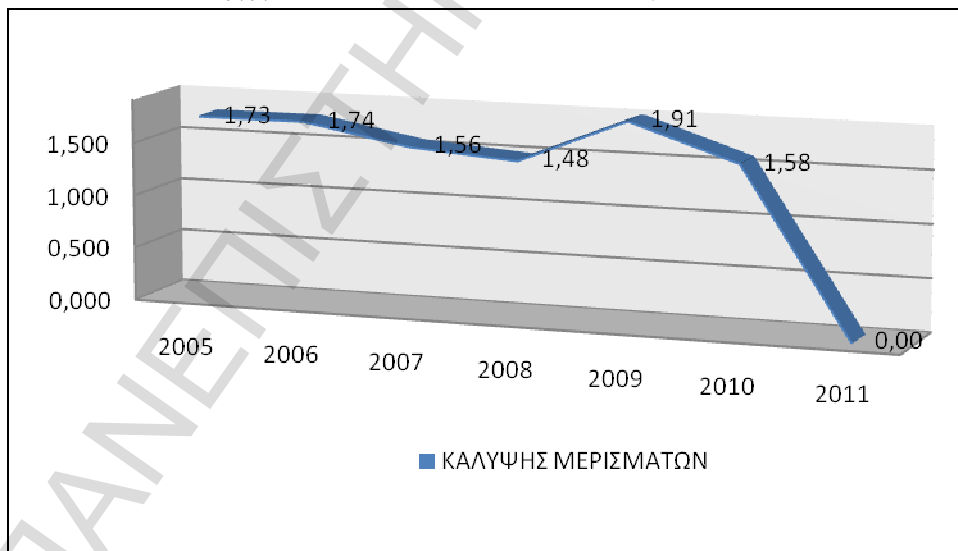
7.7 ΔΕΙΚΤΗΣ ΚΑΛΥΨΗΣ ΜΕΡΙΣΜΑΤΩΝ

Ο εν λόγω δείκτης δίνει τον αριθμό των φορών που τα καθαρά κέρδη μιας επιχείρησης υπερβαίνουν τα μερίσματα.

ΠΙΝΑΚΑΣ 7.8. ΔΕΙΚΤΗΣ ΚΑΛΥΨΗΣ ΜΕΡΙΣΜΑΤΩΝ

ΔΕΙΚΤΗΣ	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
ΚΑΛΥΨΗΣ ΜΕΡΙΣΜΑΤΩΝ							
ΚΑΛΥΨΗΣ ΜΕΡΙΣΜΑΤΩΝ	1,73	1,74	1,56	1,48	1,91	1,58	-

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 7.7. ΚΑΛΥΨΗΣ ΜΕΡΙΣΜΑΤΩΝ

Οι τιμές του δείκτη μας κυμάνθηκαν από 1,48 έως 1,91, τιμές οι οποίες θα μπορούσαν να χαρακτηριστούν ως απλά αποδεκτές.

Να σημειωθεί ότι όπως προκύπτει από τις οικονομικές καταστάσεις της επιχείρησης, δεν έχει πραγματοποιηθεί η διανομή του μερίσματος των ετών 2008, 2009 και 2010. Το 2011 η εταιρία παρουσίασε ζημίες, συνεπώς δεν υπήρξε διανομή μερίσματος.

7.8 ΔΕΙΚΤΕΣ ΠΑΓΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ

Οι δείκτες παγιοποίησης περιουσίας προσδιορίζουν αν μια επιχείρηση χαρακτηρίζεται ως κυκλοφοριακής εντάσεως ή ως εντάσεως πάγιας περιουσίας.

ΠΙΝΑΚΑΣ 7.9. ΔΕΙΚΤΕΣ ΠΑΓΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ

ΔΕΙΚΤΗΣ	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
ΠΑΓΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ							
ΠΑΓΙΟ ΠΡΟΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ	0,02	0,01	0,01	0,01	0,01	0,00	0,01
ΠΑΓΙΟ ΠΡΟΣ ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	0,02	0,01	0,01	0,01	0,01	0,00	0,01

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 7.8. ΠΑΓΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ

Η επιχείρηση μας χαρακτηρίζεται ως κυκλοφοριακής εντάσεως, εφόσον οι σχετικές τιμές των δεικτών λαμβάνουν τιμές από 0,01 έως 0,02. Λογικό αποτέλεσμα δεδομένου ότι η εταιρία μας είναι εταιρία παροχής υπηρεσίας.

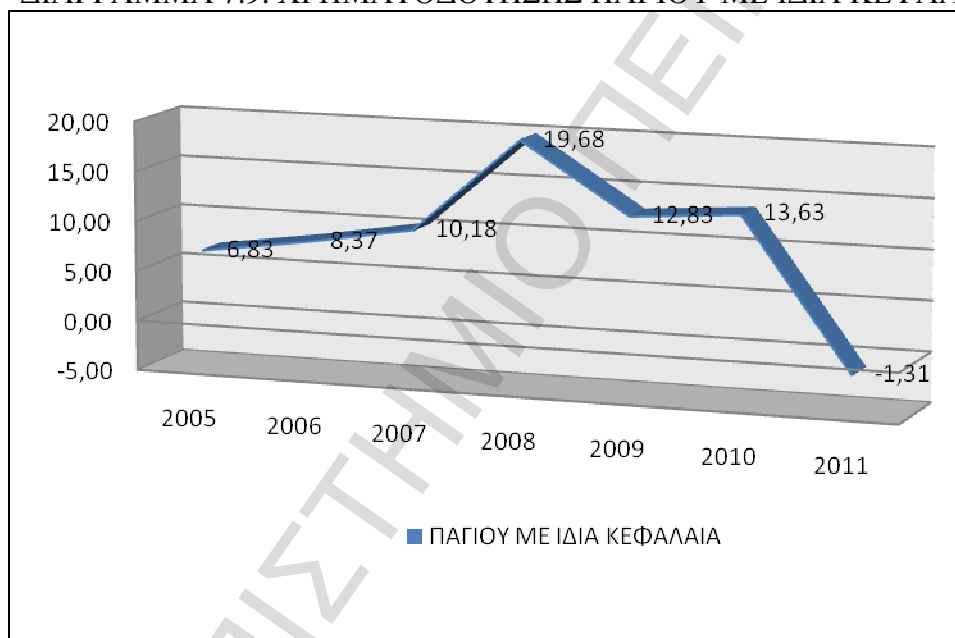
7.9 ΔΕΙΚΤΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΠΑΓΙΟΥ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ

Τα πάγια των επιχειρήσεων θα πρέπει να χρηματοδοτούνται με ίδια κεφάλαια. Με την χρήση του δείκτη χρηματοδότησης πάγιου ενεργητικού με ίδια κεφάλαια μπορούμε να ελέγξουμε αυτή την αρχή.

ΠΙΝΑΚΑΣ 7.10. ΔΕΙΚΤΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ

ΔΕΙΚΤΗΣ	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ ΠΑΓΙΟΥ ΜΕ ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ	6,83	8,37	10,18	19,68	12,83	13,63	-1,31

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 7.9. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΠΑΓΙΟΥ ΜΕ ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ

Οι τιμές του δείκτη επιβεβαιώνουν την ανωτέρω αρχή, παρουσιάζοντας τιμές αρκετά υψηλές.

7.10 ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Πριν προχωρήσουμε στην ανασκόπηση των ανωτέρω, πρέπει να σημειωθεί ότι δεν χρησιμοποιήθηκαν στην συγκεκριμένη μελέτη καθόλου δείκτες που αφορούν αποθέματα, μακροπρόθεσμες χρηματοδοτήσεις, τόκους χρεωστικούς κλπ δεδομένου ότι η επιχείρηση δεν έχει δάνεια, χρηματοδοτικές μισθώσεις ή άλλου τέτοιου είδους

βάρη καθώς και δραστηριοποιείται στην παροχή υπηρεσιών και όχι στην εμπορεία υλικών αγαθών.

Συνοψίζοντας, η συνολική αποδοτικότητα, δηλαδή η ικανότητα της επιχείρησης να παράγει κέρδη, εμφανίζεται έως το 2010 ικανοποιητική. Το αρνητικό αποτέλεσμα της χρήσης 2011 παρασύρει τον δείκτη συνολικής αποδοτικότητας. Δεδομένου του χαμηλού αρχικώς καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου, ο δείκτης αποδοτικότητας ιδίων κεφαλαίων, εκτός βεβαίως της χρήσης 2011, λαμβάνει ικανοποιητικές τιμές. Τα αποτελέσματα της ιδιαίτερης οικονομικής συγκυρίας μετά το 2008 – 2009 είναι εμφανή στους δείκτες αποδοτικότητας της επιχείρησης. Σε επίπεδο περιθωρίου κέρδους, η επιχείρηση παρουσιάζει σχετικά σταθερή απόδοση, δηλαδή το συγκεκριμένο μοντέλο διαχείρισης παράγει σταθερά αποτελέσματα. Το σύνολο των δεικτών κυκλοφοριακής ταχύτητας λαμβάνουν ιδιαίτερα χαμηλές τιμές και χαρακτηρίζονται ως κακές. Εξαιρέση αποτελούν οι τιμές του δείκτη πάγιου ενεργητικού, λαμβάνοντας όμως υπόψη μας ότι τα πάγια στοιχεία του ενεργητικού είναι ιδιαίτερα χαμηλά, δεν δίνουμε αυξημένη βαρύτητα. Όπως αναφέρθηκε και στην παράγραφο 7.4, οι δείκτες αποτελεσματικότητας, μέσης διάρκειας είσπραξης απαιτήσεων και πληρωμής υποχρεώσεων, μπορούν να αξιοποιηθούν συγκριτικά και όχι μεμονωμένα. Προκύπτει ότι, ως οφείλει, η είσπραξη των απαιτήσεων (ασφάλιστρα πελατών) προηγείται της πληρωμής υποχρεώσεων (πληρωμή ασφαλιστρών σε ασφαλιστική εταιρία), αλλά ο μηχανισμός της είσπραξης δεν λειτουργεί με γοργούς ρυθμούς. Σε επίπεδο ρευστότητας, η επιχείρηση στο σύνολο των ετών παρουσιάζει ικανοποιητική ρευστότητα (τιμές του δείκτη άνω της μονάδας), εκτός του 2011 όπου υπολείπεται μόλις αυτής. Από την μελέτη προκύπτει ότι η επιχείρηση ίσως βρίσκεται στο σημείο έναρξης οικονομικών δυσκολιών. Αναφορικά με την πολιτική διανομής μερισμάτων, η επιχείρηση εμφανίζεται να ακολουθεί σχετικά σταθερή πολιτική. Από τους δείκτες παγιοποίησης περιουσίας προκύπτει ξεκάθαρα ότι η επιχείρηση είναι κυκλοφοριακής εντάσεως (το ίδιο συμπέρασμα προκύπτει και από την απλή μελέτη των οικονομικών καταστάσεων της εταιρίας). Τέλος, οι τιμές του δείκτη χρηματοδότησης παγίου με ίδια κεφάλαια λαμβάνουν υψηλές τιμές, δείχνοντας ότι η επιχείρηση μας ακολουθεί τον κανόνα χρηματοδότησης των πάγιων στοιχείων της με ίδια κεφάλαια.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8

ΠΙΝΑΚΕΣ ΚΙΝΗΣΗΣ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ

8.1 ΓΕΝΙΚΑ

Αναφέρθηκε αναλυτικά στο τρίτο κεφάλαιο της παρούσας μελέτης, τόσο η χρησιμότητα της ανάλυσης των πινάκων κίνησης κεφαλαίων, όσο και η μεθοδολογία για την επίτευξή της. Οι σχετικοί πίνακες σύγκρισης των διαδοχικών ισολογισμών και οι αναλυτικοί πίνακες κίνησης κεφαλαίων, παρατίθενται στο παράρτημα Β της παρούσας εργασίας.

8.2 ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Κατά την διάρκεια του 2006 παρατηρείται σημαντική αύξηση των ταμειακών διαθεσίμων και των απαιτήσεων (από πελάτες και λοιπές). Αντίστοιχες αυξήσεις παρατηρήθηκαν στους λογαριασμούς προμηθευτών και κερδών εις νέο. Το επόμενο έτος, 2007, παρατηρούμε επίσης αύξηση των ταμειακών διαθεσίμων, σε αρκετά μικρότερο βαθμό, ενώ και μεγάλη αύξηση των απαιτήσεων από πελάτες. Οι υποχρεώσεις επίσης αυξήθηκαν, όπως και τα κέρδη εις νέο, με παράλληλη όμως μείωση των λοιπών απαιτήσεων. Όπως και το 2007, έτσι και το 2008 έχουμε αύξηση των ταμειακών διαθεσίμων και των πελατών με αντίστοιχες αυξήσεις των λογαριασμών προμηθευτών και κερδών εις νέο. Το 2009 εξακολουθεί να αυξάνεται ο λογαριασμός πελατών, συνοδευόμενος από επίσης αύξηση των λοιπών απαιτήσεων με παράλληλη αύξηση των προμηθευτών και των πληρωτέων μερισμάτων. Η μείωση των κερδών εις νέο και του φόρου εισοδήματος χρηματοδοτήθηκαν από τα ταμειακά διαθέσιμα τα οποία επίσης μειώθηκαν. Τέλος, το 2010 εξακολουθούν να αυξάνονται οι λογαριασμοί πελατών και λοιπών απαιτήσεων, συνοδευόμενοι όμως από αύξηση του λογαριασμού ταμειακών διαθεσίμων. Επιπλέον εξακολουθούν να αυξάνονται οι υποχρεώσεις προς τρίτους, όπως και τα μερίσματα πληρωτέα.

Από τα ανωτέρω εξάγονται τα παρακάτω :

- Η εταιρία δεν έχει μακροχρόνιες χρηματοδοτήσεις οι οποίες πρέπει να τις δεσμεύουν στοιχεία του ενεργητικού.

- Οι υποχρεώσεις της (παθητικό) είναι βραχυπρόθεσμες.
- Επίσης , το ενεργητικό της χαρακτηρίζεται ως κυκλοφορούν.
- Το σύνολο της χρηματοδότησης της εταιρίας πραγματοποιείται από τις σχεδόν παράλληλες μεταβολές των λογαριασμών πελατών και προμηθευτών.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9

ΠΕΙΡΑΙΩΣ ΜΕΣΙΤΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΑΝΤΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ Α.Ε.

9.1 ΓΕΝΙΚΑ

Αναφέρθηκε στα κεφάλαια 2 και 3 της παρούσας μελέτης, ότι η οποιαδήποτε μεμονωμένη ανάλυση δεικτών, μεταβολών κλπ δεν εξάγει ασφαλή συμπεράσματα εάν δεν συνοδεύεται και από σύγκριση με τα αντίστοιχα κλαδικά στοιχεία.

Στην περίπτωση μας, δεν βρέθηκε αξιόλογο δείγμα για τις μεσιτικές επιχειρήσεις ασφαλιστικής διαμεσολάβησης, ούτε στον αντίστοιχο σύνδεσμο τους, Σ.Ε.Μ.Α. (Σύνδεσμος Ελλήνων Μεσιτών Ασφαλίσεων) αλλά ούτε και στην Ένωση Ασφαλιστικών Εταιριών Ελλάδος (Ε.Ε.Α.Ε.) των οποίων τα στατιστικά στοιχεία αφορούν αποκλειστικά ασφαλιστικές εταιρίες.

Σε αντίστοιχες περιπτώσεις, συστήνεται η συγκριτική ανάλυση της υπό εξέταση εταιρίας σε σχέση με την leader εταιρία της αγοράς, δηλαδή της εταιρίας με την διαχρονικά μεγαλύτερη παραγωγή που συναντά τα ποιοτικά χαρακτηριστικά της εξεταζόμενης εταιρίας.

Τα χαρακτηριστικά αυτά συνοψίζονται στα εξής :

- Έδρα στην Ελλάδα και κατά προτίμηση στα όρια του λεκανοπεδίου Αττικής όπου δραστηριοποιείται και η ΩΜΕΓΑ ΜΕΣΙΤΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ.
- Ανώνυμη ή Περιορισμένης Ευθύνης Εταιρία με την ιδιότητα του Μεσίτη Ασφαλίσεων και όχι του Ασφαλιστικού Πράκτορα, δεδομένων των διαφοροποιήσεων από τον Νόμο των ανωτέρω ιδιοτήτων.
- Εταιρία με υψηλή μετοχική σχέση με Τραπεζικό Ίδρυμα που δραστηριοποιείται στη Ελλάδα.
- Εταιρία διαμεσολάβησης η οποία δεν διαθέτει – εξυπηρετεί ευρύ δίκτυο συνεργαζόμενων ασφαλιστικών διαμεσολαβητών.

Στους κάτωθι πίνακες παρουσιάζονται οι 25 εταιρίες ασφαλιστικές διαμεσολάβησης με τον μεγαλύτερο κύκλο εργασιών τα έτη 2010 και 2011.

ΠΙΝΑΚΑΣ 9.1. ΟΙ 25 ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΕΤΑΙΡΙΕΣ ΤΟ 2010

	Όνομα εταιρίας	Είδος εταιρίας	Εκπρόσωπος	Έδρα	Κύκλος εργασιών 2010 (σε ευρώ)
1	Chartis Ελλάς ΑΕ Αντιπροσώπηση Ασφαλ. Επιχειρήσεων	ΑΕ	Π. Α. Κανελλόπουλος	Μαρούσι	48.034.655
2	Πειραιώς Πρακτορειακή Ασφαλιστικών Εργασιών	ΑΕ	Χ. Δ. Κατσακός	Αθήνα	18.712.614
3	AON Benfield Greece ΑΕ Μεσίτης Αντασφαλίσεων	ΑΕ	Gerald Turner	Μαρούσι	11.461.722
4	Citibank ΑΕ Ασφαλιστικής Πρακτορείου	ΑΕ	Σ. Σπράφτης	Αθήνα	11.297.101
5	Πειραιώς Μεσίτες Ασφαλ. & Αντασφαλ. Εργασιών	ΑΕ	Ι. Γ. Γκότσης	Αθήνα	9.497.326
6	Σχήμα ΑΕ Ασφαλ. Πρακτορείου	ΑΕ	Ν. Πλακίδης	Αθήνα	8.902.725
7	NBG Bancassurance ΑΕ - Ασφαλιστικής Πρακτορείου	ΑΕ	Ανθ. Θωμόπουλος	Αθήνα	8.202.919
8	Mega Insurance Brokers	ΑΕ	Ι. Χατζηθεοδοσίου	Αθήνα	5.982.585
9	Ελυζέ Πρακτορείους Ασφαλειών	ΑΕ	Γ. Ε. Καραβίος	Χαλάνδρι	5.375.780
10	Executive Insurance Brokers	ΑΕ	Στ. Τάκη & Ευγ. Ι. Καφφετζή	Αθήνα	5.267.193
11	Marsh ΕΠΕ Μεσίτες Ασφαλίσεων	ΕΠΕ	Π. Η. Λιασσίος	Μαρούσι	5.107.023
12	Αλφα Ασφαλιστικές Πρακτορείους	ΑΕ	Γ. Κ. Αρώνης	Αθήνα	5.011.154
13	MATRIX Μεσίτες Ασφαλίσεων & Αντασφαλίσεων	ΑΕ	Δ. Τσεσμετζόγλου	Αθήνα	4.955.354
14	Γ. Κυρλάκης ΑΕ Ασφαλιστικής Πρακτορείου	ΑΕ	Γ. Κ. Κυρλάκης	Πειραιάς	4.780.935
15	British Providence Μεσίτες Ασφαλίσεων ΑΕ	ΑΕ	Ι. Κατσάνης	Ηράκλειο Αττ.	4.693.249
16	Infotrust ΑΕ Ασφαλιστικής Πρακτορείου	ΑΕ	Γ. Κοτσής	Καλαμαριά	4.426.663
17	Eurobrokers Μεσίτες Ασφαλίσεων	ΑΕ	Γ. Μ. Κούμπος/Ουαλιδ Άβδος	Μαρούσι	4.341.000
18	Attica Μεσίτες Ασφαλίσεων	ΑΕ	Γ. Κουτσίκος	Άλιμος	4.139.288
19	ING Ελληνική ΑΕ Μεσίτης Ασφαλίσεων	ΑΕ	Bram Boon	Καλλιθέα	4.018.224
20	EFG Ασφαλιστικές Υπηρεσίες ΑΕΜΑ	ΑΕ	Άννα Ν. Τρύφων	Ν. Σμύρνη	3.366.403
21	Γκρα Σαβουά Γουίλις Μεσίτες Ασφαλειών	ΑΕ	Κ. Μαυρόπουλος	Καλλιθέα	3.130.269
22	Group Μέριμπα - Πρακτορείους Ασφαλ. Εταιριών	ΕΠΕ	Σ. Π. Ντούλιας	Αθήνα	2.853.113
23	Σταθοκωστόπουλος Ασφαλιστικής Πρακτορείους	ΑΕ	Χ. Ε. Σταθοκωστόπουλος	Αιγίνο	2.687.103
24	Γ. Ζιώγας Μεσίτες Ασφαλίσεων	ΑΕ	Γ. Ζιώγας	Ζωγράφου	2.573.227
25	Volkswagen Insurance Brokers GMBH	Branch	Π. Ανωγιάνης	Ηλιούπολη	2.380.423

ΠΗΓΗ : ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ, ΕΙΔΙΚΟ ΕΝΘΕΤΟ, ΙΟΥΛΙΟΣ – ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 2011 Νο 486

ΠΙΝΑΚΑΣ 9.2. ΟΙ 25 ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΕΤΑΙΡΙΕΣ ΤΟ 2011

	Όνομα εταιρίας	Είδος εταιρίας	Εκπρόσωπος	Έδρα	Κύκλος εργασιών 2011 (σε ευρώ)
1	Chartis Ελλάς ΑΕ Αντισφάλιση Ασφαλ. Επιχειρήσεων	ΑΕ	Π. Α. Κωνσταντίνου	Μαρούσι	5.720.657
2	Πειραιώς Πρακτορεία Ασφαλιστικών Εργασιών	ΑΕ	Σ. Ν. Καλλήγη	Αθήνα	5.491.806
3	ACON Greece ΑΕ Μεταβίβαση Ασφαλιστικών Αντασφαλιστικών & Ασφαλιστικών Σύμβουλος AON Greece SA	ΑΕ	Genid Turner	Μαρούσι	4.035.271
4	Μοιραίοι Ελλάς Μεσίτες Ασφαλ. & Αντασφαλ.	ΑΕ	Γ. Παπαγιαννίδου	Αθήνα	3.944.979
5	Πειραιώς Μεσίτες Ασφαλ. & Αντασφαλ. Εργασιών	ΑΕ	Ι. Γ. Γεώργιος	Αθήνα	3.897.456
6	Στέγιο ΑΕ Ασφαλ. Πρακτορεία	ΑΕ	Ν. Πλακίδης	Αθήνα	3.078.921
7	ΕΛΠΑ Μεσίτες Ασφαλιστικών	ΑΕ	Π. Κωνσταντίνος	Αγ. Παρασκευά	2.780.973
8	NBG Bancassurance ΑΕ - Ασφαλιστικής Πρακτορείου	ΑΕ	Αν. Αβραζόου	Αθήνα	2.687.239
9	ING Ελληνική ΑΕ Μεταβίβαση Ασφαλιστικών	ΑΕ	L. M. Gomez Ortiz	Κολυμβά	2.455.856
10	Mega Insurance Brokers	ΑΕ	Ι. Χατζηθεοδοσίου	Αθήνα	2.311.598
11	Μανθ. ΕΓΠΕ Μεσίτες Ασφαλιστικών	ΕΓΠΕ	Π. Η. Λυκούριος	Μαρούσι	2.249.630
12	British Providence Μεσίτες Ασφαλιστικών ΑΕ	ΑΕ	Σ. Χαρβούβλη	Ηράκλειο Αττικής	2.155.403
13	Executive Insurance Brokers	ΑΕ	Στ. Τάση & Ευ. Ι. Καρρελλά	Αθήνα	2.122.844
14	Infotrust	ΑΕ	Γ. Κοτσός	Καλαμαριά	2.060.043
15	Citybank ΑΕ Ασφαλιστικής Πρακτορείου	ΑΕ	Σ. Σπύργος	Αθήνα	1.553.872
16	Eurobrokers Μεσίτες Ασφαλιστικών	ΑΕ	Γ. Π. Κούρας / Ουαλ. Αβραμίου	Μαρούσι	1.299.000
17	Ελκωϊ Πρακτορεία Ασφαλιστικών	ΑΕ	Γ. Ε. Καραβίας	Χαλάνδρι	1.111.514
18	MATROX Μεσίτες Ασφαλιστικών & Αντασφαλιστικών	ΑΕ	Δ. Τριανταφύλλου	Αθήνα	1.050.067
19	Attica Μεσίτες Ασφαλιστικών	ΑΕ	Τ. Κουτσός	Ρίμνιο	1.015.181
20	Καράλης Γ. ΑΕ Ασφαλιστικής Πρακτορείου	ΑΕ	Γ. Κ. Καράλης	Πειραιώς	1.000.872
21	Κοσμάς Ιστροπούλου - Μεσιτική Ασφαλιστικών	ΑΕ	Β. Ιστροπούλου	Γλυφάδα	1.421.762
22	ΕΦΓ Ασφαλιστικής Υπηρεσίας ΑΕΜΑ	ΑΕ	Άννα Ν. Τρίτων	Ν. Ζαΐρη	1.193.717
23	IBH-PA Μεσίτες Ασφαλιστικών	ΑΕ	Β. Λήτας	Χανιά	1.177.825
24	Group Μίρμιο - Πρακτορεία Ασφαλ. Εταιριών	ΕΓΠΕ	Σ. Π. Νησίδης	Αθήνα	1.225.747
25	Volkswagen Insurance Brokers GmbH	ο.κ.	Π. Ζαμνίτας	Ηλιούπολη	1.640.641

ΠΗΓΗ : ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ, ΕΙΔΙΚΟ ΕΝΘΕΤΟ, ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2012 Νο 498

Από τους ανωτέρω πίνακες προκύπτει ότι η απόφαση να χρησιμοποιηθεί η εταιρία Πειραιώς Μεσίτες Ασφαλιστικών και Αντασφαλιστικών Εργασιών Α.Ε. ως η εταιρία σύγκρισης είναι ασφαλής, δεδομένου ότι πληρεί τα τέσσερα προαναφερθέντα ποιοτικά χαρακτηριστικά και κατατάσσεται πρώτη μεταξύ των όμοιων, αλλά και πέμπτη στο σύνολο. Αξίζει να σημειωθεί ότι την δεύτερη θέση των πινάκων καταλαμβάνει η άλλη εταιρία ασφαλιστικής διαμεσολάβησης του Ομίλου Πειραιώς, η οποία όμως είναι Πρακτορειακή και όχι Μεσιτική.

9.2 ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ

Η Πειραιώς Μεσίτες Ασφαλιστικών και Αντασφαλιστικών Εργασιών Α.Ε., έχει συσταθεί στην Ελλάδα το 1994. Η έδρα της είναι στην Αθήνα και απασχολεί 49 άτομα. Δραστηριοποιείται στην Ελλάδα, στον τομέα Μεσιτείας Ασφαλίσεων παρέχοντας εργασίες διαμεσολάβησης για σύναψη ασφαλιστηρίων συμβολαίων αλλά και παροχής

συμβουλευτικών ασφαλιστικών υπηρεσιών προς ασφαλιζομένους, ασφαλιστικές επιχειρήσεις και τους άλλους φορείς της ιδιωτικής ασφάλισης.

Η Εταιρεία είναι Μέλος του Ομίλου της Τράπεζας Πειραιώς ΑΕ και μητρική της Εταιρεία είναι η Τράπεζα Πειραιώς ΑΕ που κατέχει το 100 % του Μετοχικού της Κεφαλαίου.

Η Εταιρεία το Δεκέμβριο του 2007 ίδρυσε θυγατρική εταιρεία, που ονομάζεται «Πειραιώς Πρακτορειακή Ασφαλιστικών Εργασιών Α.Ε.», η οποία διαχειρίζεται τα ατομικά προϊόντα Ζωής και έχει αποκλειστική συνεργασία με την ING ενώ κατά τη προηγούμενη χρήση σύναψε συμφωνία για αποκλειστική συνεργασία με την Victoria A.A.E. ΖΗΜΙΩΝ - θυγατρική της Ergo International στην Ελλάδα και μέλος του γερμανικού ασφαλιστικού Ομίλου της Munich Re σχετικά με μελλοντικές πωλήσεις τραπεζοασφαλιστικών προϊόντων (bancassurance).

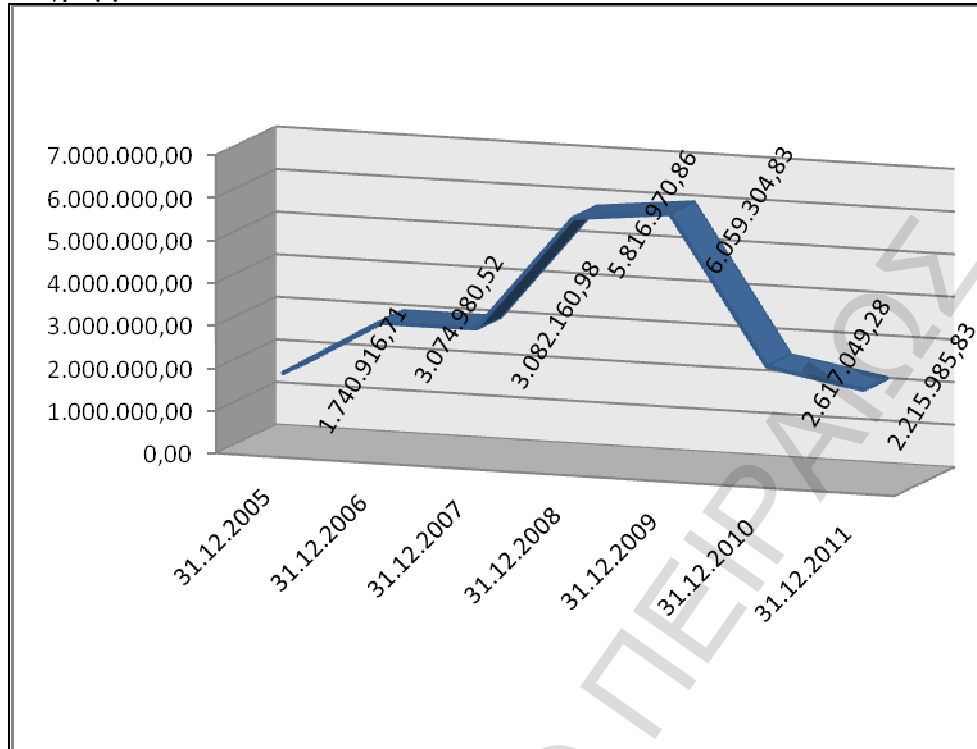
Η Εταιρεία κατά τη χρήση 2009 μεταβίβασε ποσοστό 95% της "Πειραιώς Πρακτορειακή Ασφαλιστικών Εργασιών Α.Ε" στην Τράπεζα Πειραιώς.

9.3 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ

ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΕΝΕΣ, ΜΕ ΒΑΣΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΚΟΙΝΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ, ΜΕ ΒΑΣΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΔΕΙΚΤΩΝ

Στο παράρτημα Γ της παρούσας, παρουσιάζονται οι δημοσιευμένες οικονομικές καταστάσεις της εταιρίας για την περίοδο 2005 - 2011. Παρουσιάζονται επίσης οι οικονομικές καταστάσεις τόσο με βάση την ανάλυση κοινού μεγέθους όσο και με βάση την ανάλυση δεικτών για την ίδια περίοδο.

Διάγραμμα 9.1. ΚΕΡΔΗ / ΖΗΜΙΕΣ ΜΕΤΑ ΑΠΟ ΦΟΡΟΥΣ

Από την εξέταση των οικονομικών καταστάσεων της επιχείρησης προκύπτουν τα κάτωθι :

Α) Στις αρχές της περιόδου, ο βασικός λογαριασμός του ενεργητικού είναι ο λογαριασμός «πελάτες» ενώ στην συνέχεια ο λογαριασμός «ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα»

Β) Η εταιρία παρουσιάζει ιδιαίτερα υψηλή καθαρή θέση

Γ) Το σύνολο του κυκλοφορούντος ενεργητικού ξεπερνάει αριθμητικά αρκετά το σύνολο των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων.

Δ) Η εταιρία εμφανίζεται σημαντικά κερδοφόρος σε όλες τις χρήσεις.

Από την εξέταση των οικονομικών καταστάσεων της επιχείρησης με βάση την ανάλυση κοινού μεγέθους προκύπτουν τα κάτωθι :

A) η επιχείρηση μπορεί να χαρακτηριστεί ως κυκλοφοριακής έντασης, δεδομένου ότι τα ποσοστά του κυκλοφορούντος ενεργητικού στην χρονική διάρκεια εξέτασης ανέρχονται από 92,99% έως και 96,10%. Αντίστοιχο συμπέρασμα θα πρέπει να προκύψει και από την εξέταση των δεικτών παγιοποίησης περιουσίας.

B) Στις αρχές της περιόδου, ο βασικός λογαριασμός του ενεργητικού είναι ο λογαριασμός «πελάτες» ενώ στην συνέχεια ο λογαριασμός «ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα»

Γ) Το 2011 το σύνολο των Ιδίων Κεφαλαίων αποτελεί το 78,15% του συνόλου του, ποσοστό ιδιαίτερα υψηλό.

Δ) Η εταιρία εμφανίζει μικρό κόστος προμηθειών (αμοιβές κλπ), το οποίο λαμβάνει τιμές από 7,25% έως 12,11%, με εξαίρεση βέβαια την χρήση 2010 το κόστος των οποίων σχεδόν διπλασιάστηκε, λαμβάνοντας την τιμή 22,75% των μεικτών κερδών της εταιρίας.

E) Τα Λειτουργικά έξοδα της εταιρίας (άθροισμα λογαριασμών Διοικητικά και Λοιπά Έξοδα) λαμβάνουν τιμές από 38,53% έως 65,43%. Το εύρος είναι ιδιαίτερα μεγάλο. Αν το επίπεδο εξόδων διατηρούνταν στα επίπεδα του 40%, θα χαρακτηριζόντουσαν ως ικανοποιητικά. Τιμές στο 65,00% χαρακτηρίζονται ως αρκετά υψηλές.

Τέλος, από την εξέταση των οικονομικών καταστάσεων της επιχείρησης με βάση την ανάλυση δεικτών προκύπτουν τα κάτωθι :

A) Το σύνολο των λογαριασμών παρουσιάζουν αυξημένες τιμές σε σχέση με αυτές του έτους βάσης.

B) Τα έτη 2008 και 2009 παρουσιάζεται σημαντικότερη αύξηση των κερδών μετά από φόρους (334,13% και 348,05% αντίστοιχα). Τα επόμενα έτη επανέρχονται στα προηγούμενα επίπεδα.

9.4 ΑΝΑΛΥΣΗ ΔΕΙΚΤΩΝ

Κατόπιν των σχετικών υπολογισμών οι χρηματοοικονομικοί δείκτες της επιχείρησης παρουσιάζονται στον κάτωθι πίνακα. Για τις ανάγκες της εργασίας, οι κάτωθι δείκτες θα θεωρηθούν και το μέτρο σύγκρισης του κλάδου :

ΠΙΝΑΚΑΣ 9.3. ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ

ΔΕΙΚΤΗΣ	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ
ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑΣ								
ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑΣ	25,42	48,26	43,64	53,10	44,01	31,54	21,89	%
ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ	124,79	112,47	72,28	89,91	75,26	51,15	31,94	%
ΠΕΡΙΘΩΡΙΟΥ ΚΕΡΔΟΥΣ								
ΜΙΚΤΟΥ	114,28	119,11	104,55	98,13	90,22	69,52	87,33	%
ΚΑΘΑΡΟΥ	47,10	63,22	43,33	64,40	63,88	43,98	31,73	%
ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΚΗΣ ΤΑΧΥΤΗΤΑΣ								
ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ	0,69	0,99	1,15	0,87	0,68	0,61	0,69	ΦΟΡΕΣ
ΠΑΓΙΟΥ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	18,36	23,81	19,63	17,35	16,16	10,79	10,21	ΦΟΡΕΣ
ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝΤΟΣ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	0,72	1,03	1,22	0,91	0,71	0,65	0,74	ΦΟΡΕΣ
ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ	1,84	3,02	2,58	2,97	2,40	3,92	3,60	ΦΟΡΕΣ
ΔΙΑΘΕΣΙΜΩΝ	3,21	1,63	2,43	1,02	1,20	1,40	1,07	ΦΟΡΕΣ
ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ								
ΜΕΣΗΣ ΔΙΑΡΚΕΙΑΣ ΕΙΣΠΡΑΞΗΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ	198,65	120,76	141,54	123,09	152,37	93,19	101,47	ΜΕΡΕΣ
ΜΕΣΗΣ ΔΙΑΡΚΕΙΑΣ ΠΛΗΡΩΜΗΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ	175,26	115,29	101,22	188,35	175,73	163,05	96,46	ΜΕΡΕΣ
ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑΣ								
ΤΡΕΧΟΥΣΑ	1,35	2,31	2,71	2,31	2,55	2,77	5,21	ΦΟΡΕΣ
ΑΜΕΣΗ	1,35	2,31	2,71	2,31	2,55	2,77	5,21	ΦΟΡΕΣ
ΚΑΛΥΨΗΣ ΜΕΡΙΣΜΑΤΩΝ								
ΚΑΛΥΨΗΣ ΜΕΡΙΣΜΑΤΩΝ	-	2,86	2,22	1,39	1,51	-	-	ΦΟΡΕΣ
ΠΑΓΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ								
ΠΑΓΙΟ ΠΡΟΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ	0,04	0,05	0,07	0,04	0,05	0,08	0,07	ΦΟΡΕΣ
ΠΑΓΙΟ ΠΡΟΣ ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	0,04	0,05	0,07	0,04	0,05	0,07	0,07	ΦΟΡΕΣ
ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ								
ΠΑΓΙΟΥ ΜΕ ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ	0,13	0,08	0,11	0,07	0,08	0,11	0,08	ΦΟΡΕΣ

9.4.1 ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ ΑΝΑΛΥΣΗΣ ΔΕΙΚΤΩΝ

Η συνολική αποδοτικότητα, δηλαδή η ικανότητα της επιχείρησης να παράγει κέρδη, εμφανίζεται ως ικανοποιητική. Την σημαντική αύξηση της τιμής του δείκτη την περίοδο 2006 έως 2009 ακολουθεί το 2011 η επιστροφή της τιμής στα επίπεδα του 2005. Ο δείκτης αποδοτικότητας ιδίων κεφαλαίων παρουσιάζει μεγάλη διακύμανση, από την τιμή 124,79% του 2005 καταλήγει στο 31,94% το 2011, παρουσιάζοντας συνολικά μείωση της τάξης του 75%. Πιθανή απάντηση ενδέχεται να είναι το γεγονός

ότι η επιχείρηση διανέμει αναλογικά πολύ μικρό μέρος με αποτέλεσμα να αυξάνουν τα Ίδια Κεφάλαια της εταιρίας (αύξηση περίπου 350% από το 2005). Σε επίπεδο περιθωρίου κέρδους, η επιχείρηση παρουσιάζει σταθερά υψηλή απόδοση. Το σύνολο των δεικτών κυκλοφοριακής ταχύτητας λαμβάνουν ιδιαίτερα χαμηλές τιμές και χαρακτηρίζονται ως κακές. Εξάριση αποτελούν οι τιμές του δείκτη πάγιου ενεργητικού, λαμβάνοντας όμως υπόψη μας ότι τα πάγια στοιχεία του ενεργητικού είναι ιδιαίτερα χαμηλά, δεν δίνουμε αυξημένη βαρύτητα. Οι δείκτες αποτελεσματικότητας, μέσης διάρκειας είσπραξης απαιτήσεων και πληρωμής υποχρεώσεων, μπορούν να αξιοποιηθούν συγκριτικά και όχι μεμονωμένα. Θεωρητικά, η είσπραξη των απαιτήσεων (ασφάλιστρα πελατών) θα πρέπει να προηγείται της πληρωμής υποχρεώσεων (πληρωμή ασφαλιστρών σε ασφαλιστική εταιρία). Τα τρία πρώτα έτη (2005 με 2007) παρατηρείται δυσλειτουργία δεδομένου ότι η πληρωμή προηγείται της είσπραξης, φαινόμενο το οποίο παρατηρούμε και το 2011. Σε επίπεδο ρευστότητας, η επιχείρηση στο σύνολο των ετών παρουσιάζει πολύ μεγάλη ρευστότητα (τιμές του δείκτη άνω της μονάδας), ειδικά το 2011 η τιμή του δείκτη εκτινάσσεται στο 5,21. Αναφορικά με την πολιτική διανομής μερισμάτων, η επιχείρηση εμφανίζεται να ακολουθεί σχετικά παράδοξη πολιτική. Ιδιαίτερα τα έτη 2010 και 2011, όπου εμφάνισε μεγάλη κερδοφορία, η εταιρία αποφάσισε να μην διανείμει μέρος. Πέραν αυτού, τα έτη όπου διένειμε μέρος, οι τιμές του σχετικού δείκτη ήταν πολύ καλές. Από τους δείκτες παγιοποίησης περιουσίας προκύπτει ξεκάθαρα ότι η επιχείρηση είναι κυκλοφοριακής εντάσεως (το ίδιο συμπέρασμα προκύπτει και από την απλή μελέτη των οικονομικών καταστάσεων της εταιρίας). Τέλος, οι τιμές του δείκτη χρηματοδότησης παγίου με ίδια κεφάλαια λαμβάνουν υψηλές τιμές, δείχνοντας ότι η επιχείρηση μας ακολουθεί τον κανόνα χρηματοδότησης των πάγιων στοιχείων της με ίδια κεφάλαια.

Πίνακες και διαγράμματα των ανωτέρω δεικτών παρουσιάζονται στο παράρτημα Γ της παρούσας.

9.5 ΠΙΝΑΚΕΣ ΚΙΝΗΣΗΣ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ

Οι σχετικοί πίνακες σύγκρισης των διαδοχικών ισολογισμών και οι αναλυτικοί πίνακες κίνησης κεφαλαίων, παρατίθενται στο παράρτημα Γ της παρούσας εργασίας.

9.5.1 ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ ΑΝΑΛΥΣΗΣ ΠΙΝΑΚΩΝ ΚΙΝΗΣΗΣ

Κατά την διάρκεια του 2006 παρατηρείται σημαντική αύξηση των ταμειακών διαθεσίμων με παράλληλες αυξήσεις στους λογαριασμούς αποθεματικών, κερδών εις νέο και φόρου εισοδήματος. Το επόμενο έτος, 2007, παρατηρούμε ισόποσες μεταβολές μεταξύ των ταμειακών διαθεσίμων και του φόρου εισοδήματος. Επίσης αύξηση των απαιτήσεων από πελάτες, με παράλληλες μεταβολές των κερδών εις νέο και των υποχρεώσεων προς προμηθευτές. Οι υποχρεώσεις επίσης αυξήθηκαν, όπως και τα κέρδη εις νέο, με παράλληλη όμως μείωση των λοιπών απαιτήσεων. Το 2008 έχουμε αύξηση των ταμειακών διαθεσίμων με αντίστοιχες αυξήσεις των λογαριασμών προμηθευτών, κερδών εις νέο και φόρου εισοδήματος. Το 2009, η εταιρία χρηματοδότησε την μείωση των υποχρεώσεων της προς τις ασφαλιστικές και τον φόρο εισοδήματος αντλώντας κεφάλαια από τα ταμειακά της διαθέσιμα, τα οποία μειώθηκαν ισόποσα. Η αύξηση των λογαριασμών πελατών και λοιπών απαιτήσεων συνοδεύτηκε από ισόποση αύξηση των λογαριασμών προμηθευτών και αποθεματικών. Τέλος, το 2010 η μείωση των λογαριασμών κερδών εις νέο, υποχρεώσεων και φόρου εισοδήματος και η αύξηση των λοιπών απαιτήσεων καλύφθηκαν από την μείωση των πελατών και ταμειακών διαθεσίμων.

Από τα ανωτέρω εξάγονται τα παρακάτω :

- Η εταιρία δεν έχει μακροχρόνιες χρηματοδοτήσεις οι οποίες πρέπει να τις δεσμεύουν στοιχεία του ενεργητικού.
- Οι υποχρεώσεις της (παθητικό) είναι βραχυπρόθεσμες.
- Επίσης , το ενεργητικό της χαρακτηρίζονται ως κυκλοφορούν.
- Το σύνολο των χρηματοδότησης της εταιρίας πραγματοποιείται από τις σχεδόν παράλληλες μεταβολές των λογαριασμών πελατών, προμηθευτών, κερδών εις νέο και ταμειακών διαθεσίμων.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Γενική:

1. Απόστολος Α. Μπάλλας, Δημοσθένης Λ. Χέβας, Θέματα Χρηματοοικονομικής Λογιστικής, Αθήνα, 2007.
2. Πρόδρομος Ευθύμογλου, Ιωάννης Λαζαρίδης, Χρηματοοικονομική ανάλυση Λογιστικών Καταστάσεων, Τεύχος Α, Πειραιάς 2000
3. Ray H. Garrison, Eric W. Noreen, Peter C. Brewer, Managerial Accounting, Eleventh Edition, McGraw Hill Irwin, 2006.
4. Εθνικό Τυπογραφείο, www.et.gr
5. Τράπεζα Πειραιώς Α.Ε., www.piraeusbank.gr
6. Ασφαλιστικό Περιοδικό Ιδιωτική Ασφάλιση, www.privateinsurance.gr

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 10

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

10.1 ΓΕΝΙΚΑ

Στα προηγούμενα κεφάλαια παρουσιάστηκαν με πίνακες και διαγραμματικά τα οικονομικά στοιχεία των υπό εξέταση επιχειρήσεων. Δημιουργήθηκαν οι πίνακες των οικονομικών καταστάσεων με βάση την ανάλυση κοινού μεγέθους, προκειμένου να διαπιστώσουμε την ποσοστιαία συμμετοχή κάθε λογαριασμού στο σύνολο του. Δημιουργήθηκαν οι πίνακες των οικονομικών καταστάσεων με βάση την ανάλυση δεικτών προκειμένου να διαπιστώσουμε τις ποσοστιαίες μεταβολές των λογαριασμών σε σχέση με το έτος βάσης. Στην συνέχεια υπολογίστηκαν, αναλύθηκαν και διαγραμματικά αποτυπώθηκαν οι κυριότεροι χρηματοοικονομικοί δείκτες τους. Τέλος, συντάχθηκαν οι πίνακες κεφαλαίων κίνησης προκειμένου να διαπιστωθούν οι εσωτερικές χρηματοδοτήσεις των στοιχείων του ισολογισμού των εταιριών.

10.2 ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΗ ΑΠΕΙΚΟΝΙΣΗ

Η αδυναμία ανεύρεσης των αντιπροσωπευτικών χρηματοοικονομικών δεικτών των επιχειρήσεων ασφαλιστικής διαμεσολάβησης στην Ελλάδα, μας οδήγησε στην επιλογή για σύγκριση και αξιολόγηση της κυρίαρχης μεσιτικής εταιρίας, σύμφωνα με όσα αναλύθηκαν στο προηγούμενο κεφάλαιο.

Θεωρώντας ότι οι χρηματοοικονομικοί δείκτες της ΠΕΙΡΑΙΩΣ ΜΕΣΙΤΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΑΝΤΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ Α.Ε. σε κάποιο βαθμό, προσομοιάζουν του αντίστοιχους δείκτες των συναφών επιχειρήσεων του κλάδου θα προχωρήσουμε στην σύγκριση τους με την υπό εξέταση μας εταιρία.

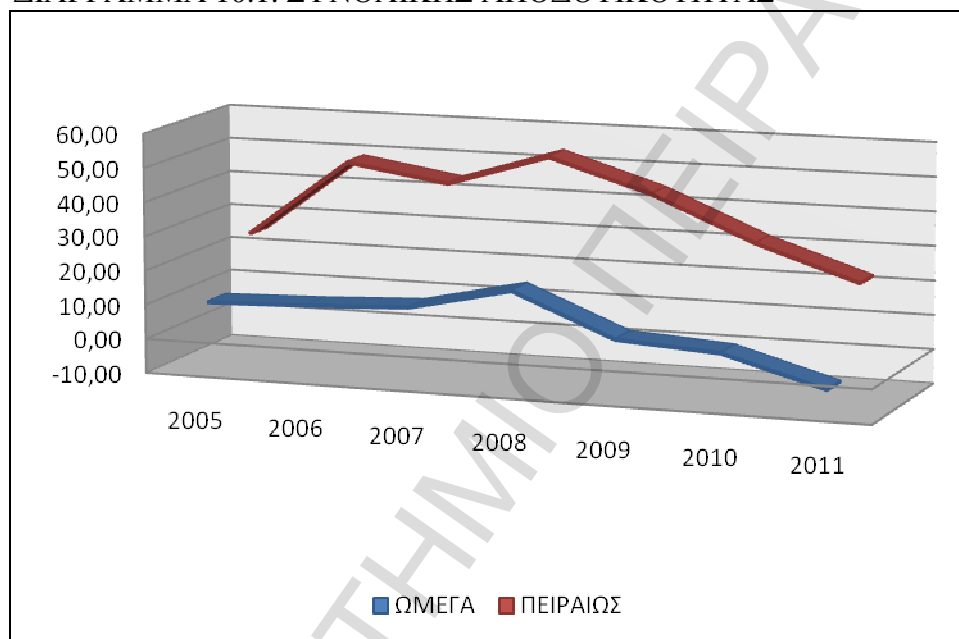
10.2.1 ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

10.2.1.1 ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

ΠΙΝΑΚΑΣ 10.1. ΔΕΙΚΤΗΣ ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑΣ	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
ΩΜΕΓΑ	10,13	11,07	12,51	19,23	7,20	5,34	-2,97
ΠΕΙΡΑΙΩΣ	25,42	48,26	43,64	53,10	44,01	31,54	21,89

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 10.1. ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

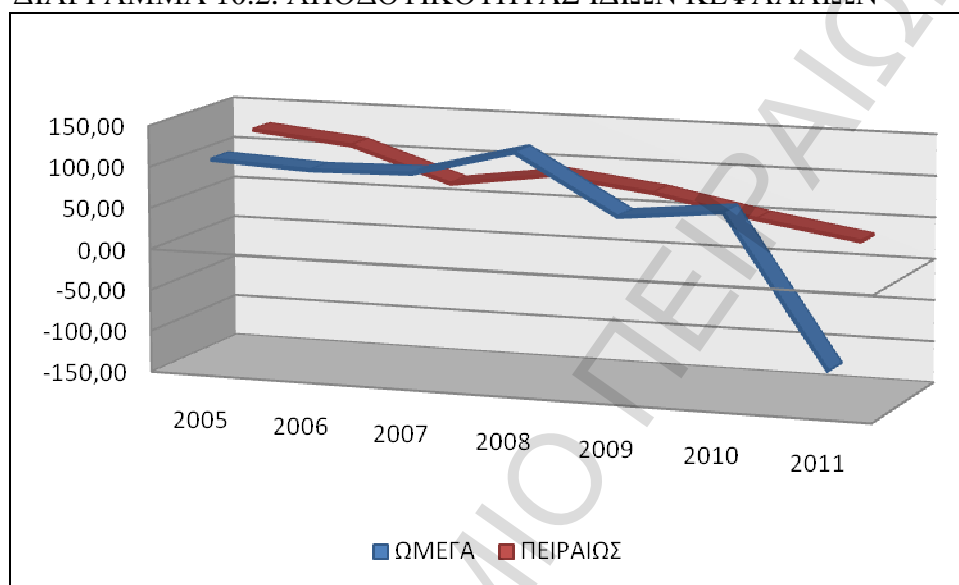
Όπως προκύπτει από τα ανωτέρω, σε επίπεδο συνολικής αποδοτικότητας, η εξεταζόμενη επιχείρηση υπολείπεται πολύ της ηγήτριας εταιρίας.

10.2.1.2 ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ

ΠΙΝΑΚΑΣ 10.2. ΔΕΙΚΤΗΣ ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ

ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
ΩΜΕΓΑ	106,99	100,96	103,86	136,09	66,54	79,61	-100,12
ΠΕΙΡΑΙΩΣ	124,79	112,47	72,28	89,91	75,26	51,15	31,94

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 10.2. ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ

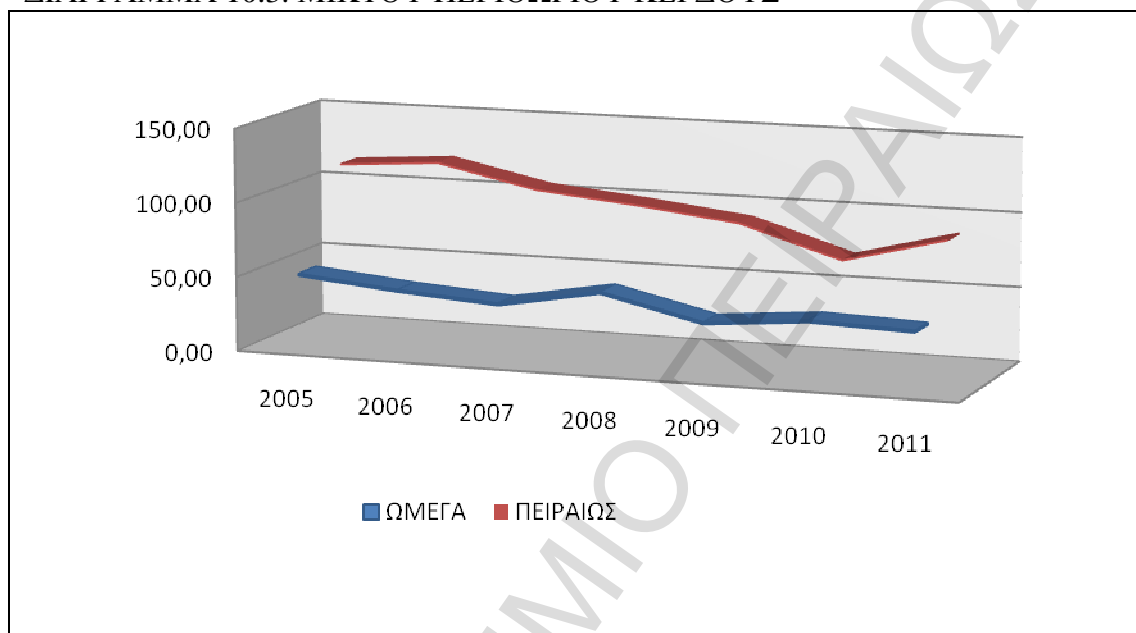
Σε επίπεδο αποδοτικότητας Ιδίων Κεφαλαίων, η εξεταζόμενη εταιρία τόσο το 2008 όσο και το 2010 ξεπέρασε ποσοστιαία (όχι σε απόλυτους αριθμούς) την επίδοση της κυρίαρχης εταιρίας, εκτός του 2011, τα υπόλοιπα έτη η επιδόσεις της εξεταζόμενης βρίσκονταν αρκετά κοντά.

10.2.2 ΔΕΙΚΤΕΣ ΠΕΡΙΘΩΡΙΟΥ ΚΕΡΔΟΥΣ

ΠΙΝΑΚΑΣ 10.3. ΔΕΙΚΤΗΣ ΜΙΚΤΟΥ ΠΕΡΙΘΩΡΙΟΥ ΚΕΡΔΟΥΣ

ΜΙΚΤΟΥ ΠΕΡΙΘΩΡΙΟΥ ΚΕΡΔΟΥΣ	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
ΩΜΕΓΑ	50,26	43,86	39,15	51,56	35,90	41,88	39,71
ΠΕΙΡΑΙΩΣ	114,28	119,11	104,55	98,13	90,22	69,52	87,33

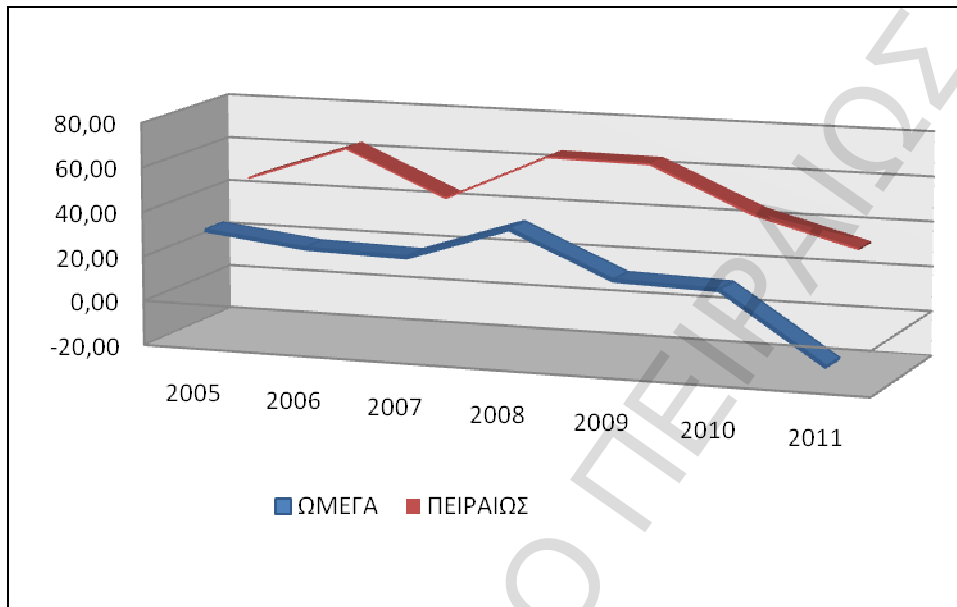
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 10.3. ΜΙΚΤΟΥ ΠΕΡΙΘΩΡΙΟΥ ΚΕΡΔΟΥΣ

ΠΙΝΑΚΑΣ 10.4. ΔΕΙΚΤΗΣ ΚΑΘΑΡΟΥ ΠΕΡΙΘΩΡΙΟΥ ΚΕΡΔΟΥΣ

ΚΑΘΑΡΟΥ ΠΕΡΙΘΩΡΙΟΥ ΚΕΡΔΟΥΣ	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
ΩΜΕΓΑ	30,94	25,65	24,55	39,93	20,26	19,04	-11,27
ΠΕΙΡΑΙΩΣ	47,10	63,22	43,33	64,40	63,88	43,98	31,73

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 10.4. ΚΑΘΑΡΟΥ ΠΕΡΙΘΩΡΙΟΥ ΚΕΡΔΟΥΣ

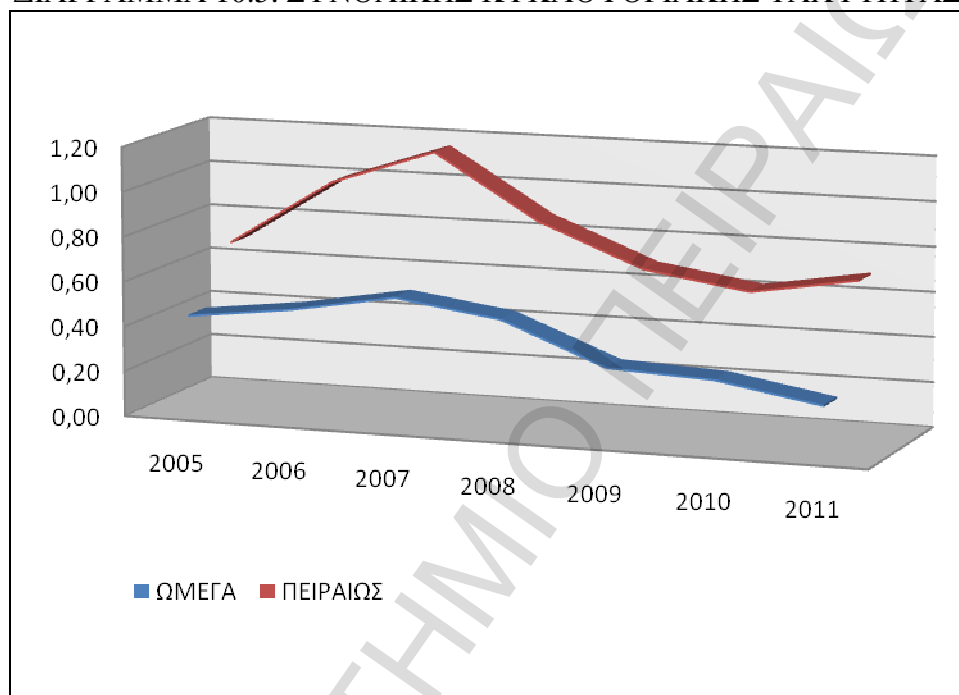
Η εταιρία μας υπολείπεται της επίδοσης και στους δυο δείκτες περιθωρίου κέρδους, όπως αυτοί παρουσιάζονται ανωτέρω.

10.2.3 ΔΕΙΚΤΕΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΚΗΣ ΤΑΧΥΤΗΤΑΣ

ΠΙΝΑΚΑΣ 10.5. ΔΕΙΚΤΗΣ ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΚΗΣ ΤΑΧΥΤΗΤΑΣ

ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΚΗΣ ΤΑΧΥΤΗΤΑΣ	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
ΩΜΕΓΑ	0,44	0,50	0,58	0,51	0,33	0,31	0,23
ΠΕΙΡΑΙΩΣ	0,69	0,99	1,15	0,87	0,68	0,61	0,69

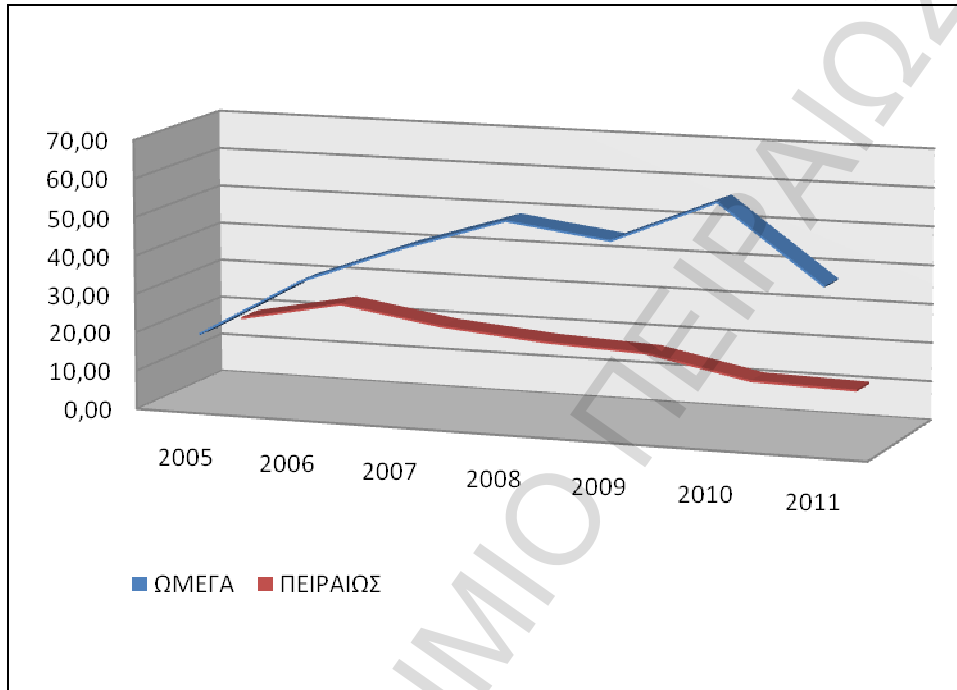
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 10.5. ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΚΗΣ ΤΑΧΥΤΗΤΑΣ

ΠΙΝΑΚΑΣ 10.6. ΔΕΙΚΤΗΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΚΗΣ ΤΑΧΥΤΗΤΑΣ ΠΑΓΙΟΥ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ

ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΚΗΣ ΤΑΧ. ΠΑΓΙΟΥ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
ΩΜΕΓΑ	18,95	34,34	44,60	53,25	49,79	61,11	41,49
ΠΕΙΡΑΙΩΣ	18,36	23,81	19,63	17,35	16,16	10,79	10,21

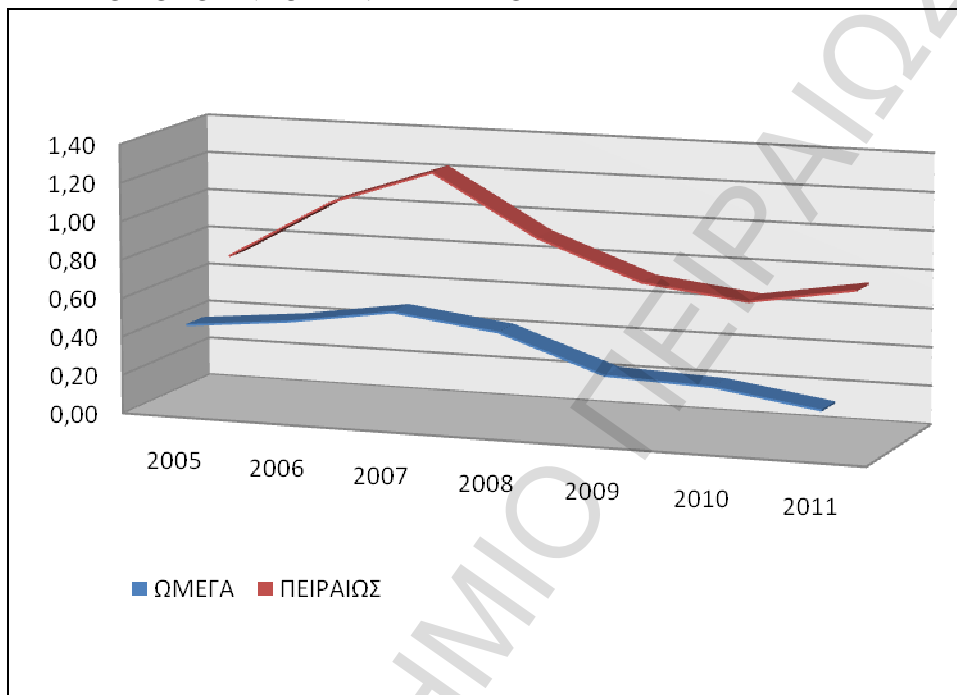
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 10.6. ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΚΗΣ ΤΑΧΥΤΗΤΑΣ ΠΑΓΙΟΥ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ

ΠΙΝΑΚΑΣ 10.7. ΔΕΙΚΤΗΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΚΗΣ ΤΑΧΥΤΗΤΑΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝΤΟΣ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ

ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΚΗΣ ΤΑΧ. ΚΥΚΛ. ΕΝΕΡ/ΚΟΥ	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
ΩΜΕΓΑ	0,45	0,50	0,59	0,52	0,33	0,31	0,23
ΠΕΙΡΑΙΩΣ	0,72	1,03	1,22	0,91	0,71	0,65	0,74

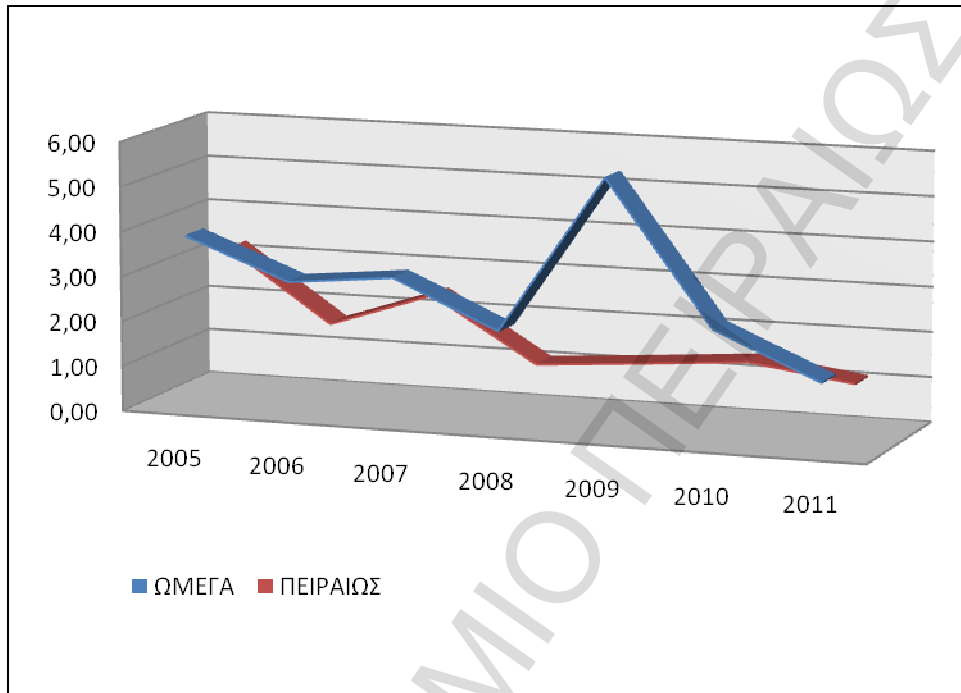
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 10.7. ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΚΗΣ ΤΑΧΥΤΗΤΑΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝΤΟΣ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ

ΠΙΝΑΚΑΣ 10.8. ΔΕΙΚΤΗΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΚΗΣ ΤΑΧΥΤΗΤΑΣ ΔΙΑΘΕΣΙΜΩΝ

ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΚΗΣ ΤΑΧΥΤΗΤΑΣ ΔΙΑΘΕΣΙΜΩΝ	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
ΩΜΕΓΑ	3,87	2,98	3,22	2,19	5,68	2,54	1,53
ΠΕΙΡΑΙΩΣ	3,21	1,63	2,43	1,02	1,20	1,40	1,07

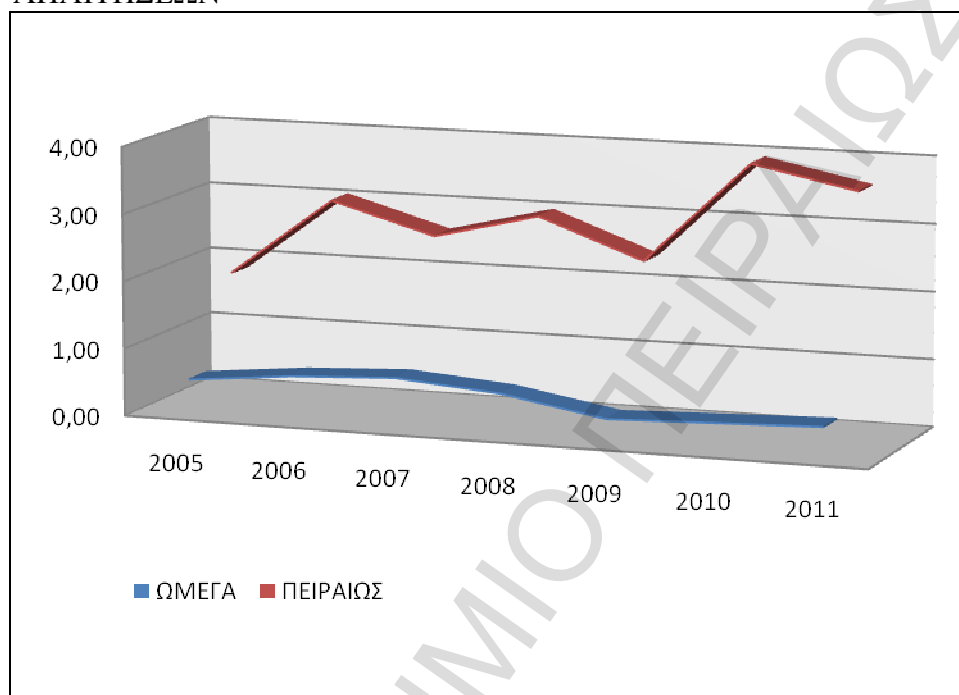
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 10.8. ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΚΗΣ ΤΑΧΥΤΗΤΑΣ ΔΙΑΘΕΣΙΜΩΝ

ΠΙΝΑΚΑΣ 10.9. ΔΕΙΚΤΗΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΚΗΣ ΤΑΧΥΤΗΤΑΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ

ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΚΗΣ ΤΑΧΥΤΗΤΑΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
ΩΜΕΓΑ	0,50	0,66	0,74	0,62	0,35	0,41	0,46
ΠΕΙΡΑΙΩΣ	1,84	3,02	2,58	2,97	2,40	3,92	3,60

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 10.9. ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΚΗΣ ΤΑΧΥΤΗΤΑΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ

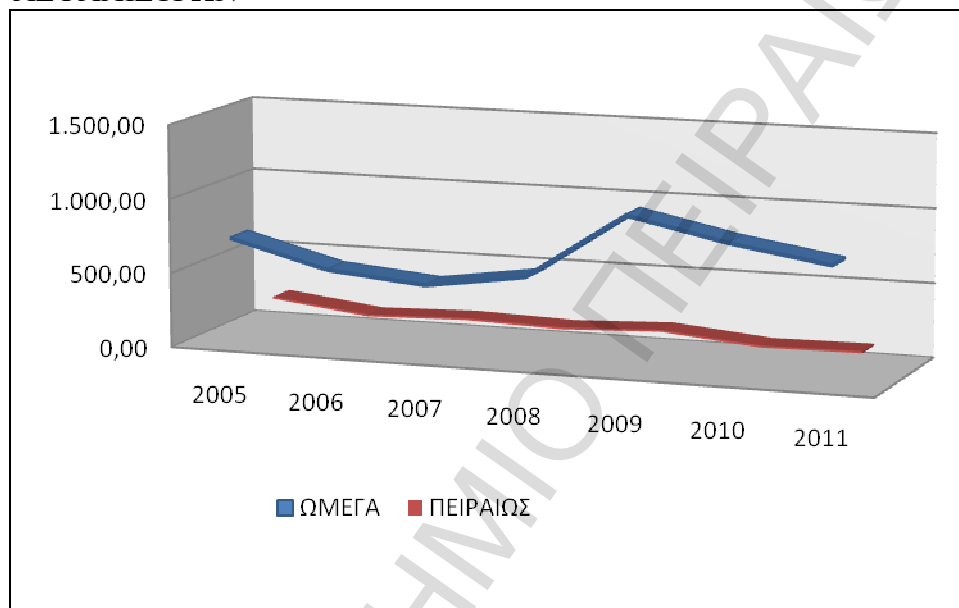
Στους ανωτέρω πέντε δείκτες κυκλοφοριακής ταχύτητας η ΩΜΕΓΑ παρουσιάζει καλύτερη επίδοση στους δείκτες κυκλοφοριακής ταχύτητας Πάγιου Ενεργητικού και Διαθεσίμων. Η ΠΕΙΡΑΙΩΣ παρουσιάζει καλύτερη επίδοση στους δείκτες Συνολικής Κυκλοφοριακής Ταχύτητας, Κυκλοφορούντος Ενεργητικού και Απαιτήσεων. Όπως αναφέρθηκε βέβαια και στα προηγούμενα κεφάλαια, στο σύνολο των δεικτών, εκτός του Πάγιου Ενεργητικού, και οι δύο εταιρίες δεν παρουσιάζουν καλή κυκλοφοριακή ταχύτητα.

10.2.4 ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

ΠΙΝΑΚΑΣ 10.10. ΔΕΙΚΤΗΣ ΜΕΣΗΣ ΔΙΑΡΚΕΙΑΣ ΕΙΣΠΡΑΞΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΩΝ

ΜΕΣΗΣ ΔΙΑΡΚΕΙΑΣ ΕΙΣΠΡΑΞΗΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
ΩΜΕΓΑ	724,85	552,12	492,96	590,21	1.039,44	900,29	796,02
ΠΕΙΡΑΙΩΣ	198,65	120,76	141,54	123,09	152,37	93,19	101,47

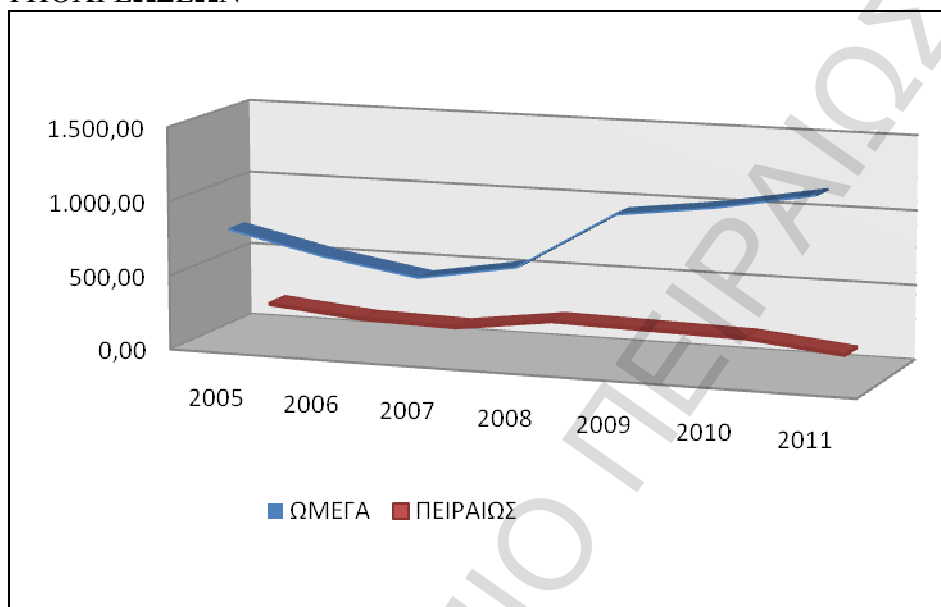
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 10.10. ΜΕΣΗΣ ΔΙΑΡΚΕΙΑΣ ΕΙΣΠΡΑΞΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΩΝ

ΠΙΝΑΚΑΣ 10.11. ΔΕΙΚΤΗΣ ΜΕΣΗΣ ΔΙΑΡΚΕΙΑΣ ΠΛΗΡΩΜΗΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ

ΜΕΣΗΣ ΔΙΑΡΚΕΙΑΣ ΠΛΗΡΩΜΗΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
ΩΜΕΓΑ	800,47	657,44	553,55	665,74	1.055,44	1.139,34	1.258,67
ΠΕΙΡΑΙΩΣ	175,26	115,29	101,22	188,35	175,73	163,05	96,46

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 10.11. ΜΕΣΗΣ ΔΙΑΡΚΕΙΑΣ ΠΛΗΡΩΜΗΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ

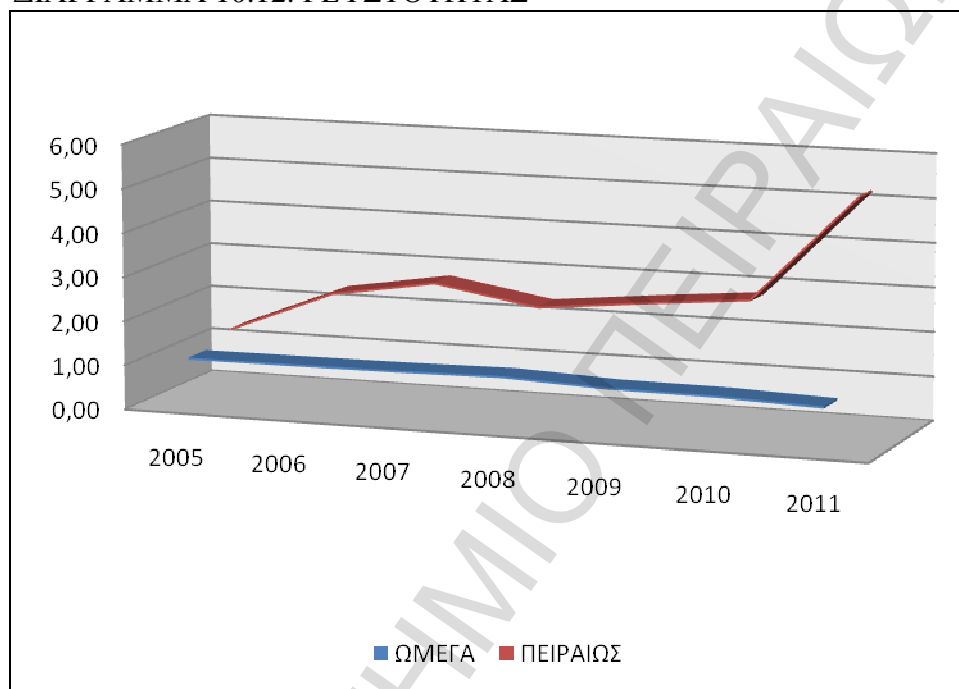
Και στις δυο περιπτώσεις η εξεταζόμενη εταιρία σημειώνει χειρότερες επιδόσεις από την leader εταιρία. Τουλάχιστον, σε κάθε περίπτωση η είσπραξη προηγείται της πληρωμής.

10.2.5 ΔΕΙΚΤΗΣ ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑΣ

ΠΙΝΑΚΑΣ 10.12. ΔΕΙΚΤΕΣ ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑΣ

ΤΡΕΧΟΥΣΑΣ ΚΑΙ ΑΜΕΣΗΣ ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑΣ	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
ΩΜΕΓΑ	1,10	1,12	1,13	1,17	1,08	1,06	0,99
ΠΕΙΡΑΙΩΣ	1,35	2,31	2,71	2,31	2,55	2,77	5,21

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 10.12. ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑΣ

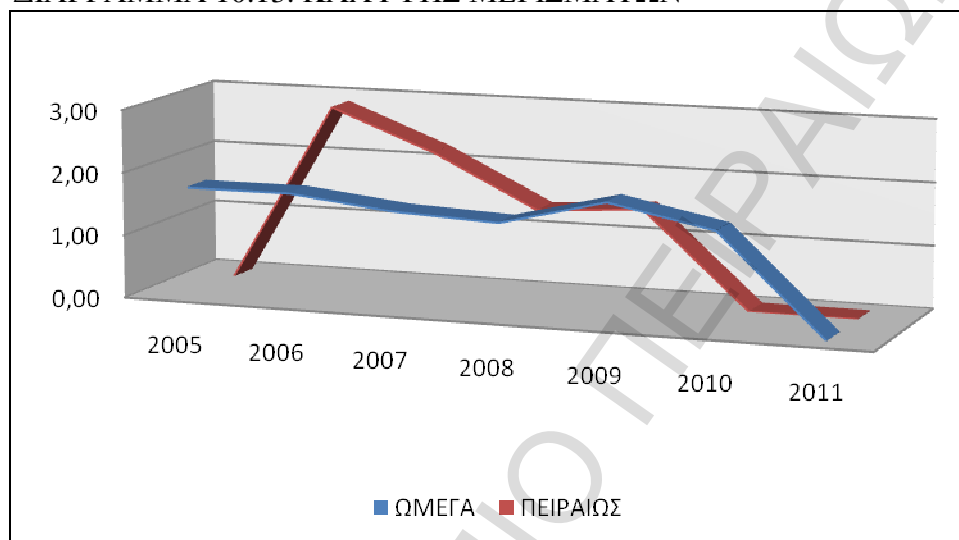
Η ΠΕΙΡΑΙΩΣ παρουσιάζει πολύ καλύτερη ρευστότητα από την εξεταζόμενη επιχείρηση.

10.2.6 ΔΕΙΚΤΗΣ ΚΑΛΥΨΗΣ ΜΕΡΙΣΜΑΤΩΝ

ΠΙΝΑΚΑΣ 10.13. ΔΕΙΚΤΗΣ ΚΑΛΥΨΗΣ ΜΕΡΙΣΜΑΤΩΝ

ΚΑΛΥΨΗΣ ΜΕΡΙΣΜΑΤΩΝ	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
ΩΜΕΓΑ	1,73	1,74	1,56	1,48	1,91	1,58	-
ΠΕΙΡΑΙΩΣ	-	2,86	2,22	1,39	1,51	-	-

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 10.13. ΚΑΛΥΨΗΣ ΜΕΡΙΣΜΑΤΩΝ

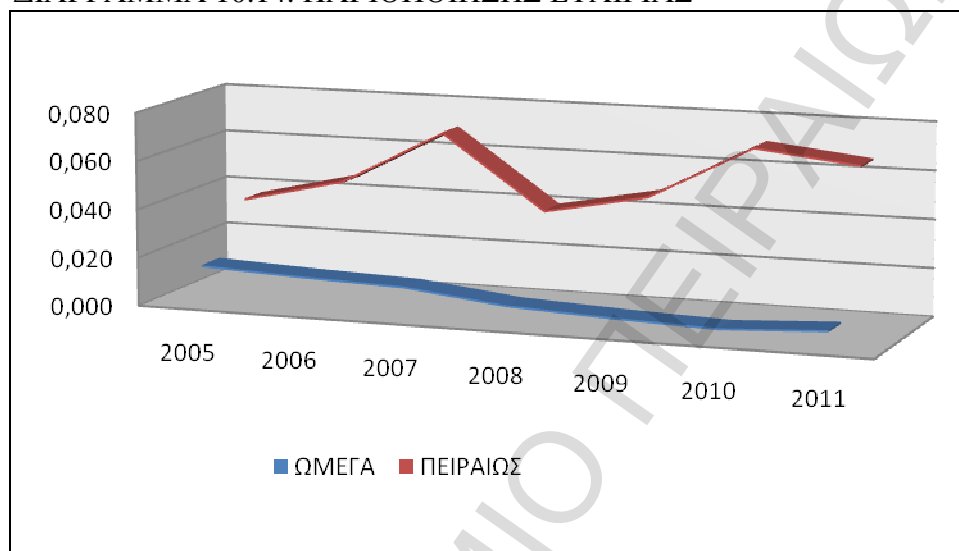
Η ΩΜΕΓΑ δεν διένειμε μέρισμα το 2011 λόγω ζημιών. Η ΠΕΙΡΑΙΩΣ δεν διένειμε μέρισμα, παρότι κερδοφόρος, τα έτη 2005, 2010 και 2011. Στις υπόλοιπες χρήσεις, η ΠΕΙΡΑΙΩΣ παρουσίασε καλύτερη επίδοση τα έτη 2006 και 2007 ενώ η ΩΜΕΓΑ τα έτη 2008 και 2009.

10.2.7 ΔΕΙΚΤΗΣ ΠΑΓΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ

ΠΙΝΑΚΑΣ 10.14. ΔΕΙΚΤΗΣ ΠΑΓΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ

ΠΑΓΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
ΩΜΕΓΑ	0,02	0,01	0,01	0,01	0,01	0,00	0,01
ΠΕΙΡΑΙΩΣ	0,04	0,05	0,07	0,04	0,05	0,07	0,07

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 10.14. ΠΑΓΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ

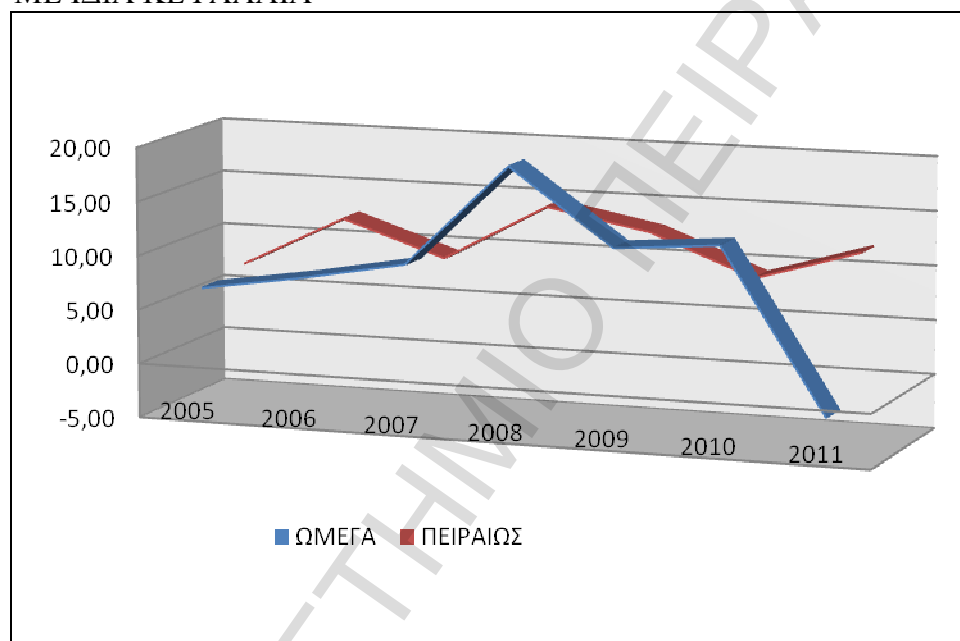
Η ΠΕΙΡΑΙΩΣ παρουσιάζει μεγαλύτερες τιμές του δείκτη (πολύ χαμηλές βέβαια). Οι τιμές του δείκτη της ΩΜΕΓΑ τείνουν προς το μηδέν. Ο συγκεκριμένος δείκτης σε επιχειρήσεις τους είδους (παροχής υπηρεσιών) δεν έχει ιδιαίτερη εφαρμογή.

10.2.8 ΔΕΙΚΤΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΠΑΓΙΟΥ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ ΜΕ ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ

ΠΙΝΑΚΑΣ 10.15. ΔΕΙΚΤΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΠΑΓΙΟΥ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ ΜΕ ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΠΑΓΙΟΥ ΜΕ ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
ΩΜΕΓΑ	6,83	8,37	10,18	19,68	12,83	13,63	-1,31
ΠΕΙΡΑΙΩΣ	7,50	12,30	9,17	14,50	12,71	9,05	11,97

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 10.15. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΠΑΓΙΟΥ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ ΜΕ ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ

Οι επιδόσεις των δυο εταιριών εναλλάσσονται κατά την διάρκεια των χρήσεων, ενώ κυμαίνονται περίπου στα ίδια επίπεδα.

10.2.9 ΠΙΝΑΚΕΣ ΚΙΝΗΣΗΣ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ

Εξετάζοντας συγκριτικά τους πίνακες κίνησης κεφαλαίων των εταιριών (οι μεμονωμένες αναλύσεις παρουσιάζονται στα κεφάλαια 8 και 9 αντίστοιχα), καταλήγουμε στο συμπέρασμα ότι η εξεταζόμενη επιχείρηση σε επίπεδο εσωτερικής χρηματοδότησης των λειτουργιών της παρουσιάζει αρκετές ομοιότητες με την κυρίαρχη εταιρία.

Συνοψίζοντας, οι βασικές παράλληλες μεταβολές προέρχονται από κινήσεις των λογαριασμών πελατών και προμηθευτών, ή ταμειακών διαθεσίμων με πληρωμή φόρων κλπ. Επιπλέον, το ενεργητικό χαρακτηρίζεται κυρίως κυκλοφορούν ενώ το παθητικό αποτελείται κυρίως από βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις. Τέλος, δεν υπάρχουν χρηματοδοτήσεις μεγάλης διάρκειας με κεφάλαια τρίτων.

10.3 ΕΠΙΛΟΓΟΣ - ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Η χρονική περίοδος 2005-2011 ήταν μια εξαιρετικά ιδιαίτερη περίοδος για την ελληνική Οικονομία. Με την ορμή και την ευφορία των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004, η χώρα μας συνέχισε την ανάπτυξη τόσο το 2005 όσο και το 2006. Η Ελληνική Οικονομία φάνηκε να περνά ανεπηρέαστη από την παγκόσμια χρηματοπιστωτική αναταραχή και την άνοδο των τιμών του πετρελαίου τα δεύτερο εξάμηνο του 2007. Η παγκόσμια χρηματοπιστωτική και οικονομική κρίση, τελικά το 2008 ανέδειξε τις μακροοικονομικές ανισορροπίες και τις διαρθρωτικές αδυναμίες της οικονομίας μας. Το 2009, η Ελληνική Οικονομία κατέγραψε αρνητικό ρυθμό ανάπτυξης, μείωση της απασχόλησης και αύξηση της ανεργίας. Ως επακόλουθο, το 2010 η χώρα μας προκειμένου να αποφύγει την χρεωκοπία και τις αρνητικές εξελίξεις οι οποίες έδειχναν αναπόφευκτες, κατέφυγε στην εφαρμογή του Μνημονίου μέσω του Μηχανισμού Στήριξης, ο οποίος σχηματίστηκε από το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο, την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα. Το επόμενο έτος, απαιτήθηκε νέα χρηματοδοτική στήριξη προς το Ελληνικό Δημόσιο από όσους απαρτίζουν το Μηχανισμό Στήριξης, συνοδευόμενη από πρόγραμμα οικονομικής προσαρμογής. Νέοι όροι όπως, μνημόνιο / τρίοικονομία / κούρεμα ομολόγων / επιτήρηση, μπήκαν στην καθημερινότητα μας, ενώ ο ρυθμός ανάπτυξης συνεχίζει να τρέχει με αρνητικούς ρυθμούς και η ανεργία πλησιάζει πρωτοφανή επίπεδα. Τόσο το 2012 όσο και το 2013 συνεχίζουν στους ίδιους ανωτέρω ρυθμούς.

Στα ανωτέρω πλαίσια, δραστηριοποιείται η υπό εξέταση εταιρία ΩΜΕΓΑ ΜΕΣΙΤΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ ΚΑΙ ΑΝΤΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ Α.Ε. Η ΩΜΕΓΑ δημιουργήθηκε το 2003, ως Πρακτορειακή εταιρία, από την ΩΜΕΓΑ ΤΡΑΠΕΖΑ και τον ασφαλιστικό πράκτορα Κωνσταντίνο Σιάχο. Σκοπός της σύμπραξης των δύο μερών ήταν αφενός η δημιουργία για την Τράπεζα ικανής ομάδας για την είσοδο της στο τομέα της ασφαλιστικής διαμεσολάβησης και για τον Πράκτορα η διεύρυνση της

επαγγελματικής του δραστηριότητας μέσω των συστάσεων πελατείας. Επίσης, σκοπός ήταν η ανάπτυξη των πωλήσεων τραπεζοασφαλιστικών προϊόντων. Το 2006, ο βασικός μέτοχος ΩΜΕΓΑ ΤΡΑΠΕΖΑ απορροφήθηκε από το πιστωτικό ίδρυμα με την επωνυμία PROTON ΤΡΑΠΕΖΑ ενώ λίγο αργότερα η εταιρία μετασηματίστηκε από Πρακτορειακή σε Μεσιτική. Στην εν λόγω χρονική περίοδο (2005 – 2006), δεδομένου κιόλας ότι το οικονομικό περιβάλλον το επέτρεπε, η εταιρία παρουσίασε αξιόλογη πρόοδο, παρουσιάζοντας κερδοφορία, ανάπτυξη αλλά και οικονομική ευρωστία, όπως προκύπτει και από την ανάλυση των προηγούμενων κεφαλαίων.

Η διετία 2007 – 2008, σύμφωνα με την χρηματοοικονομική μας ανάλυση ήταν η περίοδος με τα βέλτιστα αποτελέσματα της. Στην εν λόγω περίοδο η επιχείρηση κατέγραψε την μέγιστη κερδοφορία της, σημειώνοντας τις καλύτερες επιδόσεις της με όρους αποδοτικότητας, αποτελεσματικότητας, ρευστότητας κλπ. Η συνεργασία των νέων μετόχων έμοιαζε αγαστή, προχωρώντας πλέον στην περίοδο 2009 – 2011 όπου η Οικονομία και ο κλάδος θα αντιμετώπιζαν δυσκολίες.

Τα 2009 και 2010, η εταιρία παραμένει κερδοφόρος, με μειωμένη όμως απόδοση όπως αποκαλύπτει και εξέταση του συνόλου των αριθμοδεικτών, οι οποίοι παρουσιάζονται με πτωτική τάση. Το 2009, εξετάζοντας τους πίνακες κίνησης κεφαλαίων, θα μπορούσε κάποιος να θεωρήσει ότι η εταιρία προσπαθεί να μεταθέσει στο μέλλον τις διαφαινόμενες δυσκολίες, αυξάνοντας τα ταμειακά της διαθέσιμα και τις απαιτήσεις από τρίτους, χρηματοδοτώντας τα εσωτερικά με αύξηση των υποχρεώσεων της σε τρίτους αλλά και στους μετόχους της, αφού πλέον δεν αποδίδει το διανεμηθέν μέρισμα. Το 2011, οι σχετικά υψηλές πλέον τιμές των δεικτών αποτελεσματικότητας, υποδεικνύουν πιθανότατα αδύναμο εισπρακτικό μηχανισμό και πιθανές μελλοντικές επισφάλειες.

Η ενδεχόμενη πλέον αλλαγή νοοτροπίας του βασικού μετόχου, ο οποίος έχει ήδη υποστεί αρκετές αλλαγές τόσο στο ιδιοκτησιακό του καθεστώς όσο και σε επίπεδο στελεχών διοίκησης, με αποκορύφωμα την ανάκληση της άδειας λειτουργίας από την Τράπεζα της Ελλάδος τον Οκτώβριο 2011 και τον μετασηματισμό της σε μεταβατικό πιστωτικό ίδρυμα υπό την εποπτεία και τον έλεγχο του Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (Τ.Χ.Σ.), σε συνδυασμό με την γενικότερη αρνητική οικονομική συγκυρία αλλά και τα διαφαινόμενα σημάδια προβλημάτων της

εταιρίας, οδήγησαν τον βασικό μέτοχο, μέσω των εντεταλμένων συμβούλων του, στην απόφαση για λήξη υψηλών επισφαλών απαιτήσεων, παρουσιάζοντας ζημίες, αρνητική καθαρή θέση και τους μετόχους σε σύγκρουση.

10.4 ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ ΕΡΕΥΝΑ

Σε αντίστοιχες μελέτες συνηθίζεται η επιλογή της χρονικής περιόδου λήψης των στοιχείων να περιορίζονται στην περίοδο του κύκλου της Οικονομίας. Στην περίπτωση μας, η Ελληνική Οικονομία ενώ έχει εισέλθει στην φάση της ύφεσης, παραμένει σε αυτή παρουσιάζοντας αρνητικούς ρυθμούς ανάπτυξης, βαθαίνοντας ακόμα περισσότερο στην οικονομική δυσπραγία κάνοντας πολύ αργά βήματα προς την φάση της ανάπτυξης.

Επιπρόσθετα, ήδη το 2011 κορυφώθηκε η ένταση μεταξύ των μετόχων της εταιρίας, με αποτέλεσμα η εταιρία να παρουσιάσει (τεχνητά) ζημίες. Συνεπώς, η εξέταση της επιχείρησης και τα επόμενα έτη 2012, 2013 κλπ, στα οποία θα πρέπει να αντιμετωπίσει τόσο τις εξωτερικές όσο και τις εσωτερικές της απειλές μοιάζει εξαιρετικά ενδιαφέροντα.

Επιπλέον, θα μπορούσε να επεκταθεί η ανάλυση και σε επιχειρήσεις ασφαλιστικής διαμεσολάβησης που ξεφεύγουν από το μοντέλο των εταιριών μας και ακολουθούν τα μοντέλα των επιχειρήσεων με δίκτυα συνεργαζόμενων ασφαλιστών (π.χ. ΣΧΗΜΑ Α.Ε., MEGA INSURANCE BROKERS) ή ακόμα και εταιριών ασφαλιστικής διαμεσολάβησης που δεν συνεργάζονται αποκλειστικά με τις ασφαλιστικές εταιρίες που δραστηριοποιούνται στην Ελληνική Αγορά, αλλά με ασφαλιστικές εταιρίες που λειτουργούν με καθεστώς Ελεύθερης Παροχής Υπηρεσιών (Ε.Π.Υ.) όπως για παράδειγμα η ΕΛΠΑ ΜΕΣΙΤΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

I) ΕΛΛΗΝΙΚΗ:

7. Απόστολος Α. Μπάλλας, Δημοσθένης Λ. Χέβας, Θέματα Χρηματοοικονομικής Λογιστικής, Αθήνα, 2007.
8. Αρτίκης Γ. Π., Χρηματοοικονομική Διοίκηση, Ανάλυση και Προγραμματισμός, Αθήνα, 2010.
9. Αρτίκης Γ. Π., Χρηματοοικονομική Διοίκηση, Αποφάσεις Επενδύσεων, Αθήνα, 2013.
10. Αρτίκης Γ. Π. και Αρτίκης Π. Γ., Χρηματοοικονομική Διοίκηση, Αποφάσεις Χρηματοδοτήσεων, Αθήνα, 2013.
11. Πρόδρομος Ευθύμογλου, Ιωάννης Λαζαρίδης, Χρηματοοικονομική ανάλυση Λογιστικών Καταστάσεων, Τεύχος Α, Πειραιάς 2000
12. Πρόδρομος Γ. Ευθύμογλου, Γεώργιος Σ. Οικονόμου, Θέματα Χρηματοοικονομικής Διοίκησης, Θεσσαλονίκη, 1992
13. Κωνσταντίνος Κάνζος, Ανάλυση Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων, Interbooks, 2002
14. Μειμάρογλου Μάριος Κ., Η Χρηματοδοτική Λειτουργία της Επιχειρήσεως, Β. Α. Παπαζήσης, Αθήνα, 1964.
15. Νικήτας Α. Νιάρχος, Χρηματοοικονομική Ανάλυση Λογιστικών Καταστάσεων, Έβδομη Έκδοση, Εκδόσεις Αθ. Σταμούλης, Αθήνα 2004
16. Ανδρέας Ι. Νικολάου, Ανάλυση Χρηματοοικονομικών καταστάσεων, Εκδόσεις Μπένου, Αθήνα 1999

II) ΞΕΝΗ:

1. Atkinson, Anthony A., R. D. Banker, R. S. Kaplan, and S. Mark Young, Management Accounting, Second Edition, Prentice-Hall, New Jersey, 1997.
2. Bateman S. Thomas, Snell A. Scott, "Management. Leading & Collaborating in a Competitive World", Seventh Edition, Mc Graw – Hill.
3. Berk Jonathan, and Peter DeMarzo, Corporate Finance, Pearson International Edition, USA, 2007.
4. Brigham Eugene F., and Louis C. Gapenski, Financial Management, Theory and Practice, Seventh Edition, The Dryden Press, New York, 1994.
5. Brealey, R. A., and Myers S. C., Principles of Corporate Finance, Sixth Edition, McGraw-Hill Book Company, International Edition, 2000.

6. Brealey, Richard A., Stewart C. Myers, and Alan J. Marcus, Fundamentals of Corporate Finance, McGraw-Hill, Fourth Edition, International Edition, 2004.
7. Kotler Philip, Keller Kevin Lane, Marketing Management, Twelfth Edition, Pearson Prentice Hall.
8. Ray H. Garrison, Eric W. Noreen, Peter C. Brewer, Managerial Accounting, Eleventh Edition, McGraw Hill Irwin, 2006.
9. Van Horne, James C., Financial Management and Policy, Twelfth Edition, New Jersey, Prentice-Hall, 2002.
10. Van Horne, James C., and Wachowicz, John M. JR, Financial Management, Twelfth Edition, Financial Times Prentice Hall, England, 2005

III) ΕΚΔΟΣΕΙΣ - ΜΕΛΕΤΕΣ:

1. Έκθεση του Διοικητή για το έτος 2005, Τράπεζα της Ελλάδος, www.bankofgreece.gr
2. Έκθεση του Διοικητή για το έτος 2006, Τράπεζα της Ελλάδος, www.bankofgreece.gr
3. Έκθεση του Διοικητή για το έτος 2007, Τράπεζα της Ελλάδος, www.bankofgreece.gr
4. Έκθεση του Διοικητή για το έτος 2008, Τράπεζα της Ελλάδος, www.bankofgreece.gr
5. Έκθεση του Διοικητή για το έτος 2009, Τράπεζα της Ελλάδος, www.bankofgreece.gr
6. Έκθεση του Διοικητή για το έτος 2010, Τράπεζα της Ελλάδος, www.bankofgreece.gr
7. Έκθεση του Διοικητή για το έτος 2011, Τράπεζα της Ελλάδος, www.bankofgreece.gr
8. Ετήσια Στατιστική Έκθεση. Η Ιδιωτική Ασφάλιση στην Ελλάδα έτους 2005, Ένωση Ασφαλιστικών Εταιριών Ελλάδας, www.eaee.gr
9. Ετήσια Στατιστική Έκθεση. Η Ιδιωτική Ασφάλιση στην Ελλάδα έτους 2006, Ένωση Ασφαλιστικών Εταιριών Ελλάδας, www.eaee.gr
10. Ετήσια Στατιστική Έκθεση. Η Ιδιωτική Ασφάλιση στην Ελλάδα έτους 2007, Ένωση Ασφαλιστικών Εταιριών Ελλάδας, www.eaee.gr

11. Ετήσια Στατιστική Έκθεση. Η Ιδιωτική Ασφάλιση στην Ελλάδα έτους 2008, Ένωση Ασφαλιστικών Εταιριών Ελλάδας, www.eaee.gr
12. Ετήσια Στατιστική Έκθεση. Η Ιδιωτική Ασφάλιση στην Ελλάδα έτους 2009, Ένωση Ασφαλιστικών Εταιριών Ελλάδας, www.eaee.gr
13. Ετήσια Στατιστική Έκθεση. Η Ιδιωτική Ασφάλιση στην Ελλάδα έτους 2010, Ένωση Ασφαλιστικών Εταιριών Ελλάδας, www.eaee.gr
14. Ετήσια Στατιστική Έκθεση. Η Ιδιωτική Ασφάλιση στην Ελλάδα έτους 2011, Ένωση Ασφαλιστικών Εταιριών Ελλάδας, www.eaee.gr

IV) ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ:

1. Ασφαλιστικό Περιοδικό Ιδιωτική Ασφάλιση, www.privateinsurance.gr
2. Διεύθυνση Εποπτείας Ιδιωτικής Ασφάλισης, Τράπεζα της Ελλάδος, www.bankofgreece.gr
3. Εθνικό Τυπογραφείο, www.et.gr
4. Τράπεζα Πειραιώς Α.Ε., www.piraeusbank.gr
5. Ωμέγα Μεσίτες Ασφαλίσεων και Αντασφαλίσεων Α.Ε., www.omegabrokers.gr
6. Proton Τράπεζα Α.Ε., www.proton.gr

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α :

ΩΜΕΓΑ ΜΕΣΙΤΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ ΚΑΙ ΑΝΤΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ Α.Ε.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΥ							
	<u>31.12.2005</u>	<u>31.12.2006</u>	<u>31.12.2007</u>	<u>31.12.2008</u>	<u>31.12.2009</u>	<u>31.12.2010</u>	<u>31.12.2011</u>
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ							
Μη κυκλοφορούν ενεργητικό							
Ενσώματες ακινητοποιήσεις	17.839,59	18.267,23	19.391,99	17.798,67	18.234,80	18.814,03	24.055,17
Αύλα περιουσιακά στοιχεία	3.473,12	4.449,28	3.612,60	2.916,24	2.056,77	1.197,33	422,91
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	346,92	-1.270,42	-876,61	-1.131,54	-1.132,81	-309,04	-50,87
	21.659,63	21.446,09	22.127,98	19.583,37	19.158,76	19.702,32	24.427,21
Κυκλοφορούν ενεργητικό							
Πελάτες	1.088.153,38	1.119.654,85	1.312.450,53	1.793.869,67	2.743.188,33	2.928.563,79	1.996.536,96
Λοιπές απαιτήσεις	160.396,96	184.311,52	149.274,10	216.948,70	361.464,11	961.516,83	982.478,54
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	141.631,16	248.048,91	301.646,52	505.701,05	169.467,50	468.111,51	597.177,85
	1.390.181,50	1.552.015,28	1.763.371,15	2.516.519,42	3.274.119,94	4.358.192,13	3.576.193,35
ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	1.411.841,13	1.573.461,37	1.785.499,13	2.536.102,79	3.293.278,70	4.377.894,45	3.600.620,56
ΠΑΘΗΤΙΚΟ							
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ							
Μετοχικό κεφάλαιο	60.000,00	60.000,00	60.000,00	60.000,00	60.000,00	60.000,00	60.000,00
Αποθεματικά	6.862,34	13.661,77	22.969,76	22.969,76	39.612,96	39.612,96	39.612,96
Κέρδη εις νέον	80.999,16	105.763,36	142.258,12	302.398,88	146.133,80	168.995,21	-131.611,03
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων (α)	147.861,50	179.425,13	225.227,88	385.368,64	245.746,76	268.608,17	-31.998,07
ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ							
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις							
Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία	3.780,44	4.794,69	6.058,52	7.081,39	9.232,76	12.424,77	12.505,82
	3.780,44	4.794,69	6.058,52	7.081,39	9.232,76	12.424,77	12.505,82
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις							
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	1.201.686,26	1.333.229,48	1.473.757,23	2.023.451,14	2.785.411,67	3.706.148,59	3.156.919,51
Τρέχων φόρος εισοδήματος	35.933,93	25.101,87	38.141,38	87.221,22	-10.812,49	28.612,92	9.493,30
Αμοιβές μελών Δ.Σ. από καθαρά κέρδη	22.579,00	30.910,20	42.314,12	32.980,40	11.700,00	11.100,00	0,00
Μερίσματα πληρωτέα	0,00	0,00	0,00	0,00	252.000,00	351.000,00	453.700,00
	1.260.199,19	1.389.241,55	1.554.212,73	2.143.652,76	3.038.299,18	4.096.861,51	3.620.112,81
Σύνολο υποχρεώσεων (β)	1.263.979,63	1.394.036,24	1.560.271,25	2.150.734,15	3.047.531,94	4.109.286,28	3.632.618,63
ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ (α+β)	1.411.841,13	1.573.461,37	1.785.499,13	2.536.102,79	3.293.278,70	4.377.894,45	3.600.620,56

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΗΣ							
	<u>31.12.2005</u>	<u>31.12.2006</u>	<u>31.12.2007</u>	<u>31.12.2008</u>	<u>31.12.2009</u>	<u>31.12.2010</u>	<u>31.12.2011</u>
Έσοδα παροχής υπηρεσίας	547.944,30	740.185,58	971.768,92	1.109.378,12	963.269,83	1.187.308,94	915.471,84
Λοιπά έσοδα	18.484,76	18.140,72	22.118,59	22.230,66	16.929,23	9.343,35	36.585,96
Έσοδα τόκων	1.142,01	4.182,45	7.760,78	12.927,84	3.343,19	204,45	3.230,01
Σύνολο λειτουργικών εσόδων	567.571,07	762.508,75	1.001.648,29	1.144.536,62	983.542,25	1.196.856,74	955.287,81
Λειτουργικά έξοδα	-342.458,72	-457.730,56	-636.663,53	-572.839,22	-591.246,26	-736.962,64	-498.015,51
Κόστος προσωπικού	-95.697,83	-136.157,22	-151.221,54	-151.937,02	-177.869,23	-249.840,39	-252.867,08
Προβλέψεις	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-318.521,51
Αποσβέσεις	-2.907,23	-3.404,08	-3.627,92	-4.292,16	-4.461,27	-5.302,24	-4.329,35
Κέρδη προ φόρων σύνολο	126.507,29	165.216,89	210.135,30	415.468,22	209.965,49	204.751,47	-118.445,64
Μείον φόροι	-47.758,57	-60.653,26	-69.332,55	-120.327,46	-69.587,37	-71.890,06	-52.160,60
Κέρδη μετά από φόρους	78.748,72	104.563,63	140.802,75	295.140,76	140.378,12	132.861,41	-170.606,24

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΜΕ ΒΑΣΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΚΟΙΝΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΜΕ ΒΑΣΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΚΟΙΝΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ							
	31.12.2005	31.12.2006	31.12.2007	31.12.2008	31.12.2009	31.12.2010	31.12.2011
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ							
Μη κυκλοφορούν ενεργητικό							
Ενσώματες ακινητοποιήσεις	1,26	1,16	1,09	0,70	0,55	0,43	0,67
Αύλα περιουσιακά στοιχεία	0,25	0,28	0,20	0,11	0,06	0,03	0,01
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	0,02	-0,08	-0,05	-0,04	-0,03	-0,01	0,00
	1,53	1,36	1,24	0,77	0,58	0,45	0,68
Κυκλοφορούν ενεργητικό							
Πελάτες	77,07	71,16	73,51	70,73	83,30	66,89	55,45
Λοιπές απαιτήσεις	11,36	11,71	8,36	8,55	10,98	21,96	27,29
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	10,03	15,76	16,89	19,94	5,15	10,69	16,59
	98,47	98,64	98,76	99,23	99,42	99,55	99,32
ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00
ΠΑΘΗΤΙΚΟ							
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ							
Μετοχικό κεφάλαιο	4,25	3,81	3,36	2,37	1,82	1,37	1,67
Αποθεματικά	0,49	0,87	1,29	0,91	1,20	0,90	1,10
Κέρδη εις νέον	5,74	6,72	7,97	11,92	4,44	3,86	-3,66
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων (α)	10,47	11,40	12,61	15,20	7,46	6,14	-0,89
ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ							
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις							
Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία	0,27	0,30	0,34	0,28	0,28	0,28	0,35
	0,27	0,30	0,34	0,28	0,28	0,28	0,35
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις							
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	85,11	84,73	82,54	79,79	84,58	84,66	87,68
Τρέχων φόρος εισοδήματος	2,55	1,60	2,14	3,44	-0,33	0,65	0,26
Αμοιβές μελών Δ.Σ. από καθαρά κέρδη	1,60	1,96	2,37	1,30	0,36	0,25	0,00
Μερίσματα πληρωτέα	0,00	0,00	0,00	0,00	7,65	8,02	12,60
	89,26	88,29	87,05	84,53	92,26	93,58	100,54
Σύνολο υποχρεώσεων (β)	89,53	88,60	87,39	84,80	92,54	93,86	100,89
ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ (α+β)	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΗΣ ΜΕ ΒΑΣΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΚΟΙΝΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ							
	31.12.2005	31.12.2006	31.12.2007	31.12.2008	31.12.2009	31.12.2010	31.12.2011
Έσοδα παροχής υπηρεσίας	96,54	97,07	97,02	96,93	97,94	99,20	95,83
Λοιπά έσοδα	3,26	2,38	2,21	1,94	1,72	0,78	3,83
Έσοδα τόκων	0,20	0,55	0,77	1,13	0,34	0,02	0,34
Σύνολο λειτουργικών εσόδων	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00
Λειτουργικά έξοδα	-60,34	-60,03	-63,56	-50,05	-60,11	-61,57	-52,13
Κόστος προσωπικού	-16,86	-17,86	-15,10	-13,27	-18,08	-20,87	-26,47
Προβλέψεις	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-33,34
Αποσβέσεις	-0,51	-0,45	-0,36	-0,38	-0,45	-0,44	-0,45
Κέρδη προ φόρων σύνολο	22,29	21,67	20,98	36,30	21,35	17,11	-12,40
Μείον φόροι	-8,41	-7,95	-6,92	-10,51	-7,08	-6,01	-5,46
Κέρδη μετά από φόρους	13,87	13,71	14,06	25,79	14,27	11,10	-17,86

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΜΕ ΒΑΣΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΔΕΙΚΤΩΝ

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΜΕ ΒΑΣΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΔΕΙΚΤΩΝ							
	<u>31.12.2005</u>	<u>31.12.2006</u>	<u>31.12.2007</u>	<u>31.12.2008</u>	<u>31.12.2009</u>	<u>31.12.2010</u>	<u>31.12.2010</u>
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ							
Μη κυκλοφορούν ενεργητικό							
Ενσώματες ακινητοποιήσεις	100,00	102,40	108,70	99,77	102,22	105,46	134,84
Αύλα περιουσιακά στοιχεία	100,00	128,11	104,02	83,97	59,22	34,47	12,18
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	100,00	-366,20	-252,68	-326,17	-326,53	-89,08	-14,66
	100,00	99,01	102,16	90,41	88,45	90,96	113,90
Κυκλοφορούν ενεργητικό							
Πελάτες	100,00	102,89	120,61	164,85	252,10	269,13	183,48
Λοιπές απαιτήσεις	100,00	114,91	93,07	135,26	225,36	599,46	612,53
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	100,00	175,14	212,98	357,05	119,65	330,51	421,64
	100,00	111,64	126,84	181,02	235,52	313,50	230,42
ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	100,00	111,45	126,47	179,63	233,26	310,08	228,83
ΠΑΘΗΤΙΚΟ							
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ							
Μετοχικό κεφάλαιο	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00
Αποθεματικά	100,00	199,08	334,72	334,72	577,25	577,25	577,25
Κέρδη εις νέον	100,00	130,57	175,63	373,34	180,41	208,64	-162,48
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων (α)	100,00	121,35	152,32	260,63	166,20	181,66	-17,83
ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ							
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις							
Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία	100,00	126,83	160,26	187,32	244,22	328,66	330,80
	100,00	126,83	160,26	187,32	244,22	328,66	260,83
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις							
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	100,00	110,95	122,64	168,38	231,79	308,41	262,71
Τρέχων φόρος εισοδήματος	100,00	69,86	106,14	242,73	-30,09	79,63	26,42
Αμοιβές μελών Δ.Σ. από καθαρά κέρδη	100,00	136,90	187,40	146,07	51,82	49,16	0,00
Μερίσματα πληρωτέα	100,00	100,00	100,00	100,00	2,52E+10	3,51E+10	4,54E+10
	100,00	110,24	123,33	170,10	241,10	325,10	260,58
Σύνολο υποχρεώσεων (β)	100,00	110,29	123,44	170,16	241,11	325,11	260,58
ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ (α+β)	100,00	111,45	126,47	179,63	233,26	310,08	228,83

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΗΣ ΜΕ ΒΑΣΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΔΕΙΚΤΩΝ							
	<u>31.12.2005</u>	<u>31.12.2006</u>	<u>31.12.2007</u>	<u>31.12.2008</u>	<u>31.12.2009</u>	<u>31.12.2010</u>	<u>31.12.2011</u>
Έσοδα παροχής υπηρεσίας	100,00	135,08	177,35	202,46	175,80	216,68	167,07
Λοιπά έσοδα	100,00	98,14	119,66	120,26	91,58	50,55	197,92
Έσοδα τόκων	100,00	366,24	679,57	1.132,03	292,75	17,90	282,84
Σύνολο λειτουργικών εσόδων	100,00	134,35	176,48	201,66	173,29	210,87	168,31
Λειτουργικά έξοδα	100,00	133,66	185,91	167,27	172,65	215,20	145,42
Κόστος προσωπικού	100,00	142,28	158,02	158,77	185,87	261,07	264,23
Προβλέψεις	100,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-3,185E+15
Αποσβέσεις	100,00	117,09	124,79	147,64	153,45	182,38	148,92
Κέρδη προ φόρων σύνολο	100,00	130,60	166,11	328,41	165,97	161,85	-93,63
Μείον φόροι	100,00	127,00	145,17	251,95	145,71	150,53	109,22
Κέρδη μετά από φόρους	100,00	132,78	178,80	374,79	178,26	168,72	-216,65

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β :

ΩΜΕΓΑ ΜΕΣΙΤΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ ΚΑΙ ΑΝΤΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ Α.Ε.

ΠΙΝΑΚΕΣ ΚΙΝΗΣΗΣ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ

2005 – 2006

	<u>31.12.2005</u>	<u>31.12.2006</u>	<u>ΜΕΤΑΒΟΛΗ</u>
<u>ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ</u>			
Μη κυκλοφορούν ενεργητικό			
Ενσωματες ακινητοποιήσεις	17.839,59	18.267,23	427,64
Αύλα περιουσιακά στοιχεία	3.473,12	4.449,28	976,16
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	346,92	-1.270,42	-1.617,34
	21.659,63	21.446,09	-213,54
Κυκλοφορούν ενεργητικό			
Πελάτες	1.088.153,38	1.119.654,85	31.501,47
Λοιπές απαιτήσεις	160.396,96	184.311,52	23.914,56
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	141.631,16	248.048,91	106.417,75
	1.390.181,50	1.552.015,28	161.833,78
ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	1.411.841,13	1.573.461,37	161.620,24
<u>ΠΑΘΗΤΙΚΟ</u>			
<u>ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ</u>			
Μετοχικό κεφάλαιο	60.000,00	60.000,00	0,00
Αποθεματικά	6.862,34	13.661,77	6.799,43
Κέρδη εις νέον	80.999,16	105.763,36	24.764,20
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων (α)	147.861,50	179.425,13	31.563,63
<u>ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ</u>			
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις			
Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία	3.780,44	4.794,69	1.014,25
	3.780,44	4.794,69	1.014,25
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις			
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	1.201.686,26	1.333.229,48	131.543,22
Τρέχων φόρος εισοδήματος	35.933,93	25.101,87	-10.832,06
Αμοιβές μελών Δ.Σ. από καθαρά κέρδη	22.579,00	30.910,20	8.331,20
Μερίσματα πληρωτέα	0,00	0,00	0,00
	1.260.199,19	1.389.241,55	129.042,36
Σύνολο υποχρεώσεων (β)	1.263.979,63	1.394.036,24	130.056,61
ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ (α+β)	1.411.841,13	1.573.461,37	161.620,24

ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΠΟΥ ΑΠΑΙΤΗΘΗΚΑΝ	ΠΟΣΑ	%
ΓΙΑ ΑΥΞΗΣΗ ΤΩΝ ΠΑΡΑΚΑΤΩ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ		
Ενσώματες ακινητοποιήσεις	427,64	0,25
Αύλα περιουσιακά στοιχεία	976,16	0,56
Πελάτες	31.501,47	18,10
Λοιπές απαιτήσεις	23.914,56	13,74
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	106.417,75	61,14
	163.237,58	93,78
ΓΙΑ ΜΕΙΩΣΗ ΤΩΝ ΠΑΡΑΚΑΤΩ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ		
Τρέχων φόρος εισοδήματος	10.832,06	6,22
	10.832,06	6,22
	174.069,64	100,00
ΠΗΓΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ		
ΑΠΟ ΑΥΞΗΣΗ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ		
Αποθεματικά	6.799,43	3,91
Κέρδη εις νέον	24.764,20	14,23
Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία	1.014,25	0,58
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	131.543,22	75,57
Αμοιβές μελών Δ.Σ. από καθαρά κέρδη	8.331,20	4,79
	172.452,30	99,07
ΑΠΟ ΜΕΙΩΣΗ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ		
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	1.617,34	0,93
	1.617,34	0,93
	174.069,64	100,00

2006 - 2007

	<u>31.12.2006</u>	<u>31.12.2007</u>	<u>ΜΕΤΑΒΟΛΗ</u>
<u>ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ</u>			
Μη κυκλοφορούν ενεργητικό			
Ενσώματες ακινητοποιήσεις	18.267,23	19.391,99	1.124,76
Αύλα περιουσιακά στοιχεία	4.449,28	3.612,60	-836,68
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	-1.270,42	-876,61	393,81
	21.446,09	22.127,98	681,89
Κυκλοφορούν ενεργητικό			
Πελάτες	1.119.654,85	1.312.450,53	192.795,68
Λοιπές απαιτήσεις	184.311,52	149.274,10	-35.037,42
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	248.048,91	301.646,52	53.597,61
	1.552.015,28	1.763.371,15	211.355,87
ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	1.573.461,37	1.785.499,13	212.037,76
<u>ΠΑΘΗΤΙΚΟ</u>			
<u>ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ</u>			
Μετοχικό κεφάλαιο	60.000,00	60.000,00	0,00
Αποθεματικά	13.661,77	22.969,76	9.307,99
Κέρδη εις νέον	105.763,36	142.258,12	36.494,76
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων (α)	179.425,13	225.227,88	45.802,75
<u>ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ</u>			
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις			
Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία	4.794,69	6.058,52	1.263,83
	4.794,69	6.058,52	1.263,83
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις			
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	1.333.229,48	1.473.757,23	140.527,75
Τρέχων φόρος εισοδήματος	25.101,87	38.141,38	13.039,51
Αμοιβές μελών Δ.Σ. από καθαρά κέρδη	30.910,20	42.314,12	11.403,92
Μερίσματα πληρωτέα	0,00	0,00	0,00
	1.389.241,55	1.554.212,73	164.971,18
Σύνολο υποχρεώσεων (β)	1.394.036,24	1.560.271,25	166.235,01
ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ (α+β)	1.573.461,37	1.785.499,13	212.037,76

ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΠΟΥ ΑΠΑΙΤΗΘΗΚΑΝ	ΠΟΣΑ	%
ΓΙΑ ΑΥΞΗΣΗ ΤΩΝ ΠΑΡΑΚΑΤΩ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ		
Ενσώματες ακινητοποιήσεις	1.124,76	0,45
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	393,81	0,16
Πελάτες	192.795,68	77,77
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	53.597,61	21,62
	247.911,86	100,00
ΓΙΑ ΜΕΙΩΣΗ ΤΩΝ ΠΑΡΑΚΑΤΩ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ		
	247.911,86	100,00
ΠΗΓΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ		
ΑΠΟ ΑΥΞΗΣΗ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ		
Αποθεματικά	9.307,99	3,75
Κέρδη εις νέον	36.494,76	14,72
Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία	1.263,83	0,51
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	140.527,75	56,68
Τρέχων φόρος εισοδήματος	13.039,51	5,26
Αμοιβές μελών Δ.Σ. από καθαρά κέρδη	11.403,92	4,60
	212.037,76	85,53
ΑΠΟ ΜΕΙΩΣΗ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ		
Αύλα περιουσιακά στοιχεία	836,68	0,34
Λοιπές απαιτήσεις	35.037,42	14,13
	35.874,10	14,47
	247.911,86	100,00

2007 - 2008

	<u>31.12.2007</u>	<u>31.12.2008</u>	<u>ΜΕΤΑΒΟΛΗ</u>
<u>ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ</u>			
Μη κυκλοφορούν ενεργητικό			
Ενσώματες ακινητοποιήσεις	19.391,99	17.798,67	-1.593,32
Αύλα περιουσιακά στοιχεία	3.612,60	2.916,24	-696,36
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	-876,61	-1.131,54	-254,93
	22.127,98	19.583,37	-2.544,61
Κυκλοφορούν ενεργητικό			
Πελάτες	1.312.450,53	1.793.869,67	481.419,14
Λοιπές απαιτήσεις	149.274,10	216.948,70	67.674,60
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	301.646,52	505.701,05	204.054,53
	1.763.371,15	2.516.519,42	753.148,27
ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	1.785.499,13	2.536.102,79	750.603,66
<u>ΠΑΘΗΤΙΚΟ</u>			
<u>ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ</u>			
Μετοχικό κεφάλαιο	60.000,00	60.000,00	0,00
Αποθεματικά	22.969,76	22.969,76	0,00
Κέρδη εις νέον	142.258,12	302.398,88	160.140,76
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων (α)	225.227,88	385.368,64	160.140,76
<u>ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ</u>			
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις			
Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία	6.058,52	7.081,39	1.022,87
	6.058,52	7.081,39	1.022,87
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις			
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	1.473.757,23	2.023.451,14	549.693,91
Τρέχων φόρος εισοδήματος	38.141,38	87.221,22	49.079,84
Αμοιβές μελών Δ.Σ. από καθαρά κέρδη	42.314,12	32.980,40	-9.333,72
Μερίσματα πληρωτέα	0,00	0,00	0,00
	1.554.212,73	2.143.652,76	589.440,03
Σύνολο υποχρεώσεων (β)	1.560.271,25	2.150.734,15	590.462,90
ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ (α+β)	1.785.499,13	2.536.102,79	750.603,66

ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΠΟΥ ΑΠΑΙΤΗΘΗΚΑΝ	ΠΟΣΑ	%
ΓΙΑ ΑΥΞΗΣΗ ΤΩΝ ΠΑΡΑΚΑΤΩ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ		
Πελάτες	481.419,14	63,14
Λοιπές απαιτήσεις	67.674,60	8,88
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	204.054,53	26,76
	753.148,27	98,78
ΓΙΑ ΜΕΙΩΣΗ ΤΩΝ ΠΑΡΑΚΑΤΩ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ		
Αμοιβές μελών Δ.Σ. από καθαρά κέρδη	9.333,72	1,22
	9.333,72	1,22
	762.481,99	100,00
ΠΗΓΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ		
ΑΠΟ ΑΥΞΗΣΗ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ		
Κέρδη εις νέον	160.140,76	21,00
Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία	1.022,87	0,13
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	549.693,91	72,09
Τρέχων φόρος εισοδήματος	49.079,84	6,44
	759.937,38	99,67
ΑΠΟ ΜΕΙΩΣΗ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ		
Ενσώματες ακινητοποιήσεις	1.593,32	0,21
Αύλα περιουσιακά στοιχεία	696,36	0,09
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	254,93	0,03
	2.544,61	0,33
	762.481,99	100,00

2008 - 2009

	<u>31.12.2008</u>	<u>31.12.2009</u>	<u>ΜΕΤΑΒΟΛΗ</u>
<u>ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ</u>			
Μη κυκλοφορούν ενεργητικό			
Ενσώματες ακινητοποιήσεις	17.798,67	18.234,80	436,13
Αύλα περιουσιακά στοιχεία	2.916,24	2.056,77	-859,47
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	-1.131,54	-1.132,81	-1,27
	19.583,37	19.158,76	-424,61
Κυκλοφορούν ενεργητικό			
Πελάτες	1.793.869,67	2.743.188,33	949.318,66
Λοιπές απαιτήσεις	216.948,70	361.464,11	144.515,41
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	505.701,05	169.467,50	-336.233,55
	2.516.519,42	3.274.119,94	757.600,52
ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	2.536.102,79	3.293.278,70	757.175,91
<u>ΠΑΘΗΤΙΚΟ</u>			
<u>ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ</u>			
Μετοχικό κεφάλαιο	60.000,00	60.000,00	0,00
Αποθεματικά	22.969,76	39.612,96	16.643,20
Κέρδη εις νέον	302.398,88	146.133,80	-156.265,08
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων (α)	385.368,64	245.746,76	-139.621,88
<u>ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ</u>			
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις			
Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία	7.081,39	9.232,76	2.151,37
	7.081,39	9.232,76	2.151,37
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις			
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	2.023.451,14	2.785.411,67	761.960,53
Τρέχων φόρος εισοδήματος	87.221,22	-10.812,49	-98.033,71
Αμοιβές μελών Δ.Σ. από καθαρά κέρδη	32.980,40	11.700,00	-21.280,40
Μερίσματα πληρωτέα	0,00	252.000,00	252.000,00
	2.143.652,76	3.038.299,18	894.646,42
Σύνολο υποχρεώσεων (β)	2.150.734,15	3.047.531,94	896.797,79
ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ (α+β)	2.536.102,79	3.293.278,70	757.175,91

ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΠΟΥ ΑΠΑΙΤΗΘΗΚΑΝ ΓΙΑ ΑΥΞΗΣΗ ΤΩΝ ΠΑΡΑΚΑΤΩ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ	ΠΟΣΑ	%
Ενσώματες ακινητοποιήσεις	436,13	0,03
Πελάτες	949.318,66	69,30
Λοιπές απαιτήσεις	144.515,41	10,55
	1.094.270,20	79,88
ΓΙΑ ΜΕΙΩΣΗ ΤΩΝ ΠΑΡΑΚΑΤΩ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ		
Κέρδη εις νέον	156.265,08	11,41
Τρέχων φόρος εισοδήματος	98.033,71	7,16
Αμοιβές μελών Δ.Σ. από καθαρά κέρδη	21.280,40	1,55
	275.579,19	20,12
	1.369.849,39	100,00
ΠΗΓΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΑΠΟ ΑΥΞΗΣΗ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ		
Αποθεματικά	16.643,20	1,21
Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία	2.151,37	0,16
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	761.960,53	55,62
Μερίσματα πληρωτέα	252.000,00	18,40
	1.032.755,10	75,39
ΑΠΟ ΜΕΙΩΣΗ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ		
Αύλα περιουσιακά στοιχεία	859,47	0,06
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	1,27	0,00
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	336.233,55	24,55
	337.094,29	24,61
	1.369.849,39	100,00

2009 - 2010

	<u>31.12.2009</u>	<u>31.12.2010</u>	<u>ΜΕΤΑΒΟΛΗ</u>
<u>ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ</u>			
Μη κυκλοφορούν ενεργητικό			
Ενσώματες ακινητοποιήσεις	18.234,80	18.814,03	579,23
Αύλα περιουσιακά στοιχεία	2.056,77	1.197,33	-859,44
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	-1.132,81	-309,04	823,77
	19.158,76	19.702,32	543,56
Κυκλοφορούν ενεργητικό			
Πελάτες	2.743.188,33	2.928.563,79	185.375,46
Λοιπές απαιτήσεις	361.464,11	961.516,83	600.052,72
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	169.467,50	468.111,51	298.644,01
	3.274.119,94	4.358.192,13	1.084.072,19
ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	3.293.278,70	4.377.894,45	1.084.615,75
<u>ΠΑΘΗΤΙΚΟ</u>			
<u>ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ</u>			
Μετοχικό κεφάλαιο	60.000,00	60.000,00	0,00
Αποθεματικά	39.612,96	39.612,96	0,00
Κέρδη εις νέον	146.133,80	168.995,21	22.861,41
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων (α)	245.746,76	268.608,17	22.861,41
<u>ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ</u>			
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις			
Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία	9.232,76	12.424,77	3.192,01
	9.232,76	12.424,77	3.192,01
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις			
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	2.785.411,67	3.706.148,59	920.736,92
Τρέχων φόρος εισοδήματος	-10.812,49	28.612,92	39.425,41
Αμοιβές μελών Δ.Σ. από καθαρά κέρδη	11.700,00	11.100,00	-600,00
Μερίσματα πληρωτέα	252.000,00	351.000,00	99.000,00
	3.038.299,18	4.096.861,51	1.058.562,33
Σύνολο υποχρεώσεων (β)	3.047.531,94	4.109.286,28	1.061.754,34
ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ (α+β)	3.293.278,70	4.377.894,45	1.084.615,75

ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΠΟΥ ΑΠΑΙΤΗΘΗΚΑΝ	ΠΟΣΑ
ΓΙΑ ΑΥΞΗΣΗ ΤΩΝ ΠΑΡΑΚΑΤΩ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ	
Ενσώματες ακινητοποιήσεις	579,23
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	823,77
Πελάτες	185.375,46
Λοιπές απαιτήσεις	600.052,72
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	298.644,01
	1.085.475,19
ΓΙΑ ΜΕΙΩΣΗ ΤΩΝ ΠΑΡΑΚΑΤΩ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ	
Αμοιβές μελών Δ.Σ. από καθαρά κέρδη	600,00
	600,00
	1.086.075,19
ΠΗΓΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ	
ΑΠΟ ΑΥΞΗΣΗ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ	
Κέρδη εις νέον	22.861,41
Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία	3.192,01
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	920.736,92
Τρέχων φόρος εισοδήματος	39.425,41
Μερίσματα πληρωτέα	99.000,00
	1.085.215,75
ΑΠΟ ΜΕΙΩΣΗ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	
Αύλα περιουσιακά στοιχεία	859,47
	859,47
	1.086.075,22

2010 - 2011

	<u>31.12.2010</u>	<u>31.12.2011</u>	<u>ΜΕΤΑΒΟΛΗ</u>
<u>ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ</u>			
Μη κυκλοφορούν ενεργητικό			
Ενσώματες ακινητοποιήσεις	18.814,03	24.055,17	5.241,14
Αύλα περιουσιακά στοιχεία	1.197,33	422,91	-774,42
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	-309,04	-50,87	258,17
	19.702,32	24.427,21	4.724,89
Κυκλοφορούν ενεργητικό			
Πελάτες	2.928.563,79	1.996.536,96	-932.026,83
Λοιπές απαιτήσεις	961.516,83	982.478,54	20.961,71
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	468.111,51	597.177,85	129.066,34
	4.358.192,13	3.576.193,35	-781.998,78
ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	4.377.894,45	3.600.620,56	-777.273,89
<u>ΠΑΘΗΤΙΚΟ</u>			
<u>ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ</u>			
Μετοχικό κεφάλαιο	60.000,00	60.000,00	0,00
Αποθεματικά	39.612,96	39.612,96	0,00
Κέρδη εις νέον	168.995,21	-131.611,03	-300.606,24
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων (α)	268.608,17	-31.998,07	-300.606,24
<u>ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ</u>			
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις			
Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία	12.424,77	12.505,82	81,05
	12.424,77	12.505,82	81,05
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις			
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	3.706.148,59	3.156.919,51	-549.229,08
Τρέχων φόρος εισοδήματος	28.612,92	9.493,30	-19.119,62
Αμοιβές μελών Δ.Σ. από καθαρά κέρδη	11.100,00	0,00	-11.100,00
Μερίσματα πληρωτέα	351.000,00	453.700,00	102.700,00
	4.096.861,51	3.620.112,81	-476.748,70
Σύνολο υποχρεώσεων (β)	4.109.286,28	3.632.618,63	-476.667,65
ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ (α+β)	4.377.894,45	3.600.620,56	-777.273,89

ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΠΟΥ ΑΠΑΙΤΗΘΗΚΑΝ	ΠΟΣΑ	%
ΓΙΑ ΑΥΞΗΣΗ ΤΩΝ ΠΑΡΑΚΑΤΩ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ		
Ενσώματες ακινητοποιήσεις	5.241,14	0,51
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	258,17	0,02
Λοιπές απαιτήσεις	20.961,71	2,02
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	129.066,34	12,46
	155.527,36	15,02
ΓΙΑ ΜΕΙΩΣΗ ΤΩΝ ΠΑΡΑΚΑΤΩ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ		
Κέρδη εις νέον	300.606,24	29,03
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	549.229,08	53,04
Τρέχων φόρος εισοδήματος	19.119,62	1,85
Αμοιβές μελών Δ.Σ. από καθαρά κέρδη	11.100,00	1,07
	880.054,94	84,98
	1.035.582,30	100,00
ΠΗΓΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ		
ΑΠΟ ΑΥΞΗΣΗ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ		
Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία	81,05	0,01
Μερίσματα πληρωτέα	102.700,00	9,92
	102.781,05	9,92
ΑΠΟ ΜΕΙΩΣΗ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ		
Αύλα περιουσιακά στοιχεία	774,42	0,07
Πελάτες	932.026,83	90,00
	932.801,25	90,08
	1.035.582,30	100,00

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Γ :

ΠΕΙΡΑΙΩΣ ΜΕΣΙΤΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΑΝΤΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ
ΕΡΓΑΣΙΩΝ Α.Ε.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΥ							
	<u>31.12.2005</u>	<u>31.12.2006</u>	<u>31.12.2007</u>	<u>31.12.2008</u>	<u>31.12.2009</u>	<u>31.12.2010</u>	<u>31.12.2011</u>
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ							
Μη κυκλοφορούν ενεργητικό							
Ενσωματες ακινητοποιήσεις	96.633,57	161.009,90	151.228,66	139.645,37	89.840,28	125.930,52	65.923,87
Αύλα περιουσιακά στοιχεία	81.730,71	131.348,86	92.870,80	338.276,15	354.641,88	204.933,45	65.063,92
Επενδύσεις σε θυγατρική εταιρία	0,00	0,00	60.000,00	60.000,00	60.000,00	60.000,00	60.000,00
Λοιπές απαιτήσεις	13.256,68	42.851,00	249.373,00	42.367,07	42.365,86	23.595,00	12.479,00
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	112.102,25	100.027,27	202.932,40	161.021,86	327.047,39	472.160,40	651.962,73
	303.723,21	435.237,03	756.404,86	741.310,45	873.895,41	886.619,37	855.429,52
Κυκλοφορούν ενεργητικό							
Πελάτες	2.598.663,49	2.910.452,63	4.536.256,08	4.381.334,00	5.327.474,65	2.424.923,61	2.473.512,91
Λοιπές απαιτήσεις	433.939,75	645.771,07	842.426,70	1.182.593,99	1.599.406,86	2.543.736,99	1.448.933,89
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	1.486.265,95	5.401.432,30	4.820.531,31	12.686.579,23	10.590.548,49	6.797.321,39	8.329.509,74
	4.518.869,19	8.957.656,00	10.199.214,09	18.250.507,22	17.517.430,00	11.765.981,99	12.251.956,54
ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	4.822.592,40	9.392.893,03	10.955.618,95	18.991.817,67	18.391.325,41	12.652.601,36	13.107.386,06
ΠΑΘΗΤΙΚΟ							
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ							
Μετοχικό κεφάλαιο	635.820,00	635.820,00	635.820,00	635.820,00	635.820,00	635.820,00	635.820,00
Αποθεματικά	2.016.101,19	3.043.050,42	3.199.314,47	3.490.163,01	3.990.163,01	3.990.163,01	3.990.163,01
Κέρδη εις νέον	-374.744,07	1.673.287,23	3.099.184,15	6.625.306,47	6.484.611,30	3.401.660,58	5.617.646,41
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων (α)	2.277.177,12	5.352.157,65	6.934.318,62	10.751.289,48	11.110.594,31	8.027.643,59	10.243.629,42
ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ							
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις							
Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία	133.054,00	169.668,00	205.510,00	227.285,00	250.449,00	282.434,00	312.331,00
Λοιπές προβλέψεις	0,00	0,00	50.000,00	100.000,00	170.000,00	100.000,00	200.000,00
	133.054,00	169.668,00	255.510,00	327.285,00	420.449,00	382.434,00	512.331,00
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις							
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	423.861,13	441.812,83	1.043.488,85	891.382,19	2.020.659,32	2.160.126,10	1.579.581,37
Υποχρεώσεις προς ασφαλιστικές	1.868.934,05	2.336.851,98	2.200.478,46	5.812.996,67	4.123.435,67	2.082.397,67	771.844,27
Φόρος εισοδήματος	119.566,10	1.092.402,57	521.823,02	1.208.864,33	716.187,11	0,00	0,00
	2.412.361,28	3.871.067,38	3.765.790,33	7.913.243,19	6.860.282,10	4.242.523,77	2.351.425,64
Σύνολο υποχρεώσεων (β)	2.545.415,28	4.040.735,38	4.021.300,33	8.240.528,19	7.280.731,10	4.624.957,77	2.863.756,64
ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ (α+β)	4.822.592,40	9.392.893,03	10.955.618,95	18.991.817,67	18.391.325,41	12.652.601,36	13.107.386,06

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΗΣ

	<u>31.12.2005</u>	<u>31.12.2006</u>	<u>31.12.2007</u>	<u>31.12.2008</u>	<u>31.12.2009</u>	<u>31.12.2010</u>	<u>31.12.2011</u>
Έσοδα από προμήθειες ασφαλίσεων	4.774.886,60	8.797.234,30	11.698.112,21	12.992.251,60	12.761.553,36	9.497.325,68	8.897.456,21
Κόστος προμηθειών	-515.890,07	-714.576,08	-983.803,16	-877.977,91	-1.144.020,34	-1.759.956,00	-865.303,33
Μεικτό κέρδος	4.258.996,53	8.082.658,22	10.714.309,05	12.114.273,69	11.617.533,02	7.737.369,68	8.032.152,88
Άλλα έσοδα εκμετάλλευσης	22.916,46	10.166,97	-40.377,58	130.904,00	294.931,22	154.503,58	42.676,03
Διοικητικά έξοδα	-1.201.774,91	-1.344.377,54	-1.864.639,73	-1.551.242,60	-1.488.560,84	-1.346.341,29	-1.775.035,21
Λοιπά έξοδα	-1.350.820,80	-2.559.825,72	-4.601.622,61	-3.158.245,69	-2.987.230,12	-2.415.827,92	-3.480.059,88
Κέρδη εκμετάλλευσης	1.729.317,28	4.188.621,93	4.207.669,13	7.535.689,40	7.436.673,28	4.129.704,05	2.819.733,82
Χρηματοοικονομικά έσοδα	26.109,28	101.582,54	232.367,56	415.062,10	1.189.663,13	765.205,42	98.362,35
Κέρδη προ φόρων σύνολο	1.755.426,56	4.290.204,47	4.440.036,69	7.950.751,50	8.626.336,41	4.894.909,47	2.918.096,17
Φόρος εισοδήματος	-14.509,85	-1.215.223,95	-1.357.875,71	-2.133.780,64	-2.567.031,58	-2.277.860,19	-702.110,34
Κέρδη μετά από φόρους	1.740.916,71	3.074.980,52	3.082.160,98	5.816.970,86	6.059.304,83	2.617.049,28	2.215.985,83

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΜΕ ΒΑΣΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΚΟΙΝΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΜΕ ΒΑΣΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΚΟΙΝΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ							
	31.12.2005	31.12.2006	31.12.2007	31.12.2008	31.12.2009	31.12.2010	31.12.2011
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ							
Μη κυκλοφορούν ενεργητικό							
Ενσώματες ακινητοποιήσεις	2,00	1,71	1,38	0,74	0,49	1,00	0,50
Αύλα περιουσιακά στοιχεία	1,69	1,40	0,85	1,78	1,93	1,62	0,50
Επενδύσεις σε θυγατρική εταιρία	0,00	0,00	0,55	0,32	0,33	0,47	0,46
Λοιπές απαιτήσεις	0,27	0,46	2,28	0,22	0,23	0,19	0,10
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	2,32	1,06	1,85	0,85	1,78	3,73	4,97
	6,30	4,63	6,90	3,90	4,75	7,01	6,53
Κυκλοφορούν ενεργητικό							
Πελάτες	53,89	30,99	41,41	23,07	28,97	19,17	18,87
Λοιπές απαιτήσεις	9,00	6,88	7,69	6,23	8,70	20,10	11,05
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	30,82	57,51	44,00	66,80	57,58	53,72	63,55
	93,70	95,37	93,10	96,10	95,25	92,99	93,47
ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00
ΠΑΘΗΤΙΚΟ							
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ							
Μετοχικό κεφάλαιο	13,18	6,77	5,80	3,35	3,46	5,03	4,85
Αποθεματικά	41,81	32,40	29,20	18,38	21,70	31,54	30,44
Κέρδη εις νέον	-7,77	17,81	28,29	34,89	35,26	26,89	42,86
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων (α)	47,22	56,98	63,29	56,61	60,41	63,45	78,15
ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ							
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις							
Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία	2,76	1,81	1,88	1,20	1,36	2,23	2,38
Λοιπές προβλέψεις	0,00	0,00	0,46	0,53	0,92	0,79	1,53
	2,76	1,81	2,33	1,72	2,29	3,02	3,91
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις							
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	8,79	4,70	9,52	4,69	10,99	17,07	12,05
Υποχρεώσεις προς ασφαλιστικές	38,75	24,88	20,09	30,61	22,42	16,46	5,89
Φόρος εισοδήματος	2,48	11,63	4,76	6,37	3,89	0,00	0,00
	50,02	41,21	34,37	41,67	37,30	33,53	17,94
Σύνολο υποχρεώσεων (β)	52,78	43,02	36,71	43,39	39,59	36,55	21,85
ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ (α+β)	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΗΣ ΜΕ ΒΑΣΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΚΟΙΝΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ							
	31.12.2005	31.12.2006	31.12.2007	31.12.2008	31.12.2009	31.12.2010	31.12.2011
Έσοδα από προμήθειες ασφαλίσεων	112,11	108,84	109,18	107,25	109,85	122,75	110,77
Κόστος προμηθειών	-12,11	-8,84	-9,18	-7,25	-9,85	-22,75	-10,77
Μικτό κέρδος	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00
Άλλα έσοδα εκμετάλλευσης	0,54	0,13	-0,38	1,08	2,54	2,00	0,53
Διοικητικά έξοδα	-28,22	-16,63	-17,40	-12,81	-12,81	-17,40	-22,10
Λοιπά έξοδα	-31,72	-31,67	-42,95	-26,07	-25,71	-31,22	-43,33
Κέρδη εκμετάλλευσης	40,60	51,82	39,27	62,21	64,01	53,37	35,11
Χρηματοοικονομικά έσοδα	0,61	1,26	2,17	3,43	10,24	9,89	1,22
Κέρδη προ φόρων σύνολο	41,22	53,08	41,44	65,63	74,25	63,26	36,33
Φόρος εισοδήματος	-0,34	-15,03	-12,67	-17,61	-22,10	-29,44	-8,74
Κέρδη μετά από φόρους	40,88	38,04	28,77	48,02	52,16	33,82	27,59

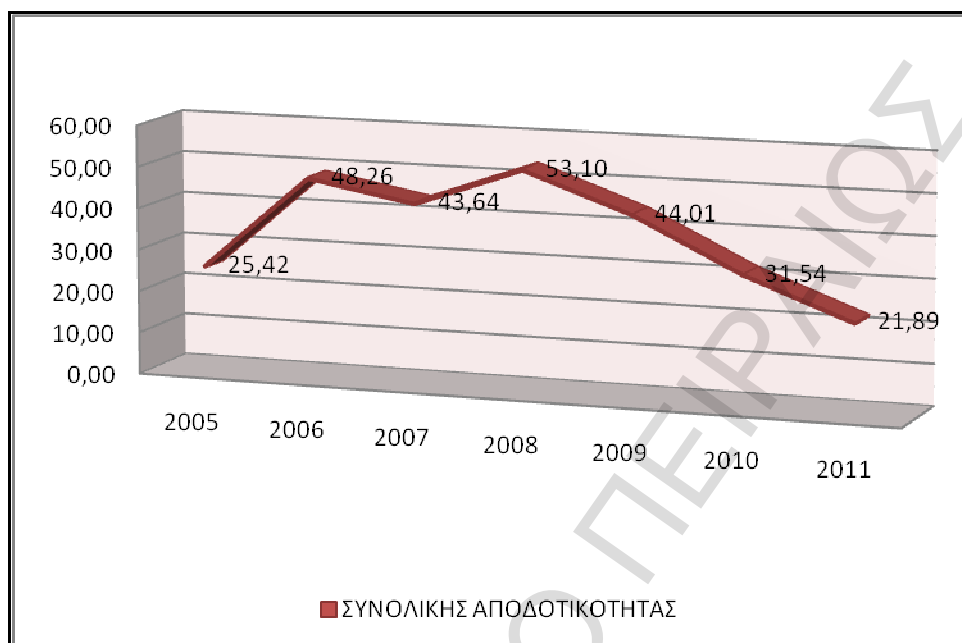
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΜΕ ΒΑΣΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΔΕΙΚΤΩΝ

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΜΕ ΒΑΣΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΔΕΙΚΤΩΝ							
	<u>31.12.2005</u>	<u>31.12.2006</u>	<u>31.12.2007</u>	<u>31.12.2008</u>	<u>31.12.2009</u>	<u>31.12.2010</u>	<u>31.12.2011</u>
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ							
Μη κυκλοφορούν ενεργητικό							
Ενσώματες ακινητοποιήσεις	100,00	166,62	156,50	144,51	92,97	130,32	68,22
Αύλα περιουσιακά στοιχεία	100,00	160,71	113,63	413,89	433,92	250,74	79,61
Επενδύσεις σε θυγατρική εταιρία	100,00	0,00	6,00E+09	6,00E+09	6,00E+09	6,00E+09	6,00E+09
Λοιπές απαιτήσεις	100,00	323,24	1.881,11	319,59	319,58	177,99	94,13
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	100,00	89,23	181,02	143,64	291,74	421,19	581,58
	100,00	143,30	249,04	244,07	287,73	291,92	281,65
Κυκλοφορούν ενεργητικό							
Πελάτες	100,00	112,00	174,56	168,60	205,01	93,31	95,18
Λοιπές απαιτήσεις	100,00	148,82	194,13	272,52	368,58	586,20	333,90
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	100,00	363,42	324,34	853,59	712,56	457,34	560,43
	100,00	198,23	225,70	403,87	387,65	260,37	271,13
ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	100,00	194,77	227,17	393,81	381,36	262,36	271,79
ΠΑΘΗΤΙΚΟ							
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ							
Μετοχικό κεφάλαιο	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00
Αποθεματικά	100,00	150,94	158,69	173,11	197,91	197,91	197,91
Κέρδη εις νέον	100,00	-446,51	-827,01	-1.767,95	-1.730,41	-907,73	-1.499,06
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων (α)	100,00	235,03	304,51	472,13	487,91	352,53	449,84
ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ							
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις							
Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία	100,00	127,52	154,46	170,82	188,23	212,27	234,74
Λοιπές προβλέψεις	100,00	0,00	5,00E+09	1,00E+10	1,70E+10	1,00E+10	2,00E+10
	100,00	127,52	192,03	245,98	316,00	287,43	385,05
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις							
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	100,00	104,24	246,19	210,30	476,73	509,63	372,66
Υποχρεώσεις προς ασφαλιστικές	100,00	125,04	117,74	311,03	220,63	111,42	41,30
Φόρος εισοδήματος	100,00	913,64	436,43	1.011,04	598,99	0,00	0,00
	100,00	160,47	156,10	328,03	284,38	175,87	97,47
Σύνολο υποχρεώσεων (β)	100,00	158,75	157,98	323,74	286,03	181,70	112,51
ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ (α+β)	100,00	194,77	227,17	393,81	381,36	262,36	271,79

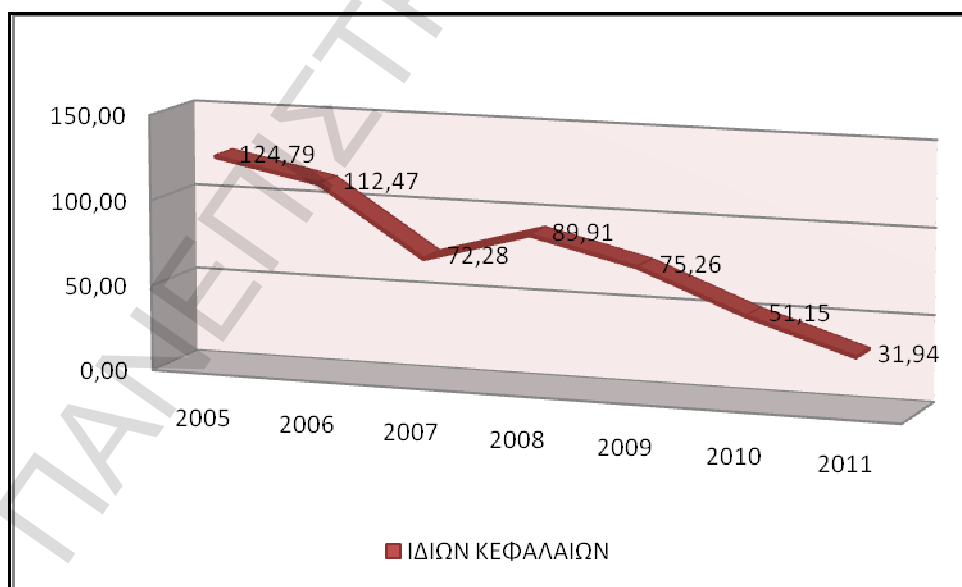
ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΗΣ ΜΕ ΒΑΣΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΔΕΙΚΤΩΝ							
	<u>31.12.2005</u>	<u>31.12.2006</u>	<u>31.12.2007</u>	<u>31.12.2008</u>	<u>31.12.2009</u>	<u>31.12.2010</u>	<u>31.12.2011</u>
Έσοδα από προμήθειες ασφαλίσεων	100,00	184,24	244,99	272,10	267,26	198,90	186,34
Κόστος προμηθειών	100,00	138,51	190,70	170,19	221,76	341,15	167,73
Μικτό κέρδος	100,00	189,78	251,57	284,44	272,78	181,67	188,59
Άλλα έσοδα εκμετάλλευσης	100,00	44,37	-176,19	571,22	1.286,98	674,20	186,22
Διοικητικά έξοδα	100,00	111,87	155,16	129,08	123,86	112,03	147,70
Λοιπά έξοδα	100,00	189,50	340,65	233,80	221,14	178,84	257,63
Κέρδη εκμετάλλευσης	100,00	242,21	243,31	435,76	430,04	238,81	163,05
Χρηματοοικονομικά έσοδα	100,00	389,07	889,98	1.589,71	4.556,48	2.930,78	376,73
Κέρδη προ φόρων σύνολο	100,00	244,40	252,93	452,92	491,41	278,84	166,23
Φόρος εισοδήματος	100,00	8.375,17	9.358,30	14.705,74	17.691,65	15.698,72	4.838,85
Κέρδη μετά από φόρους	100,00	176,63	177,04	334,13	348,05	150,33	127,29

ΑΝΑΛΥΣΗ ΔΕΙΚΤΩΝ

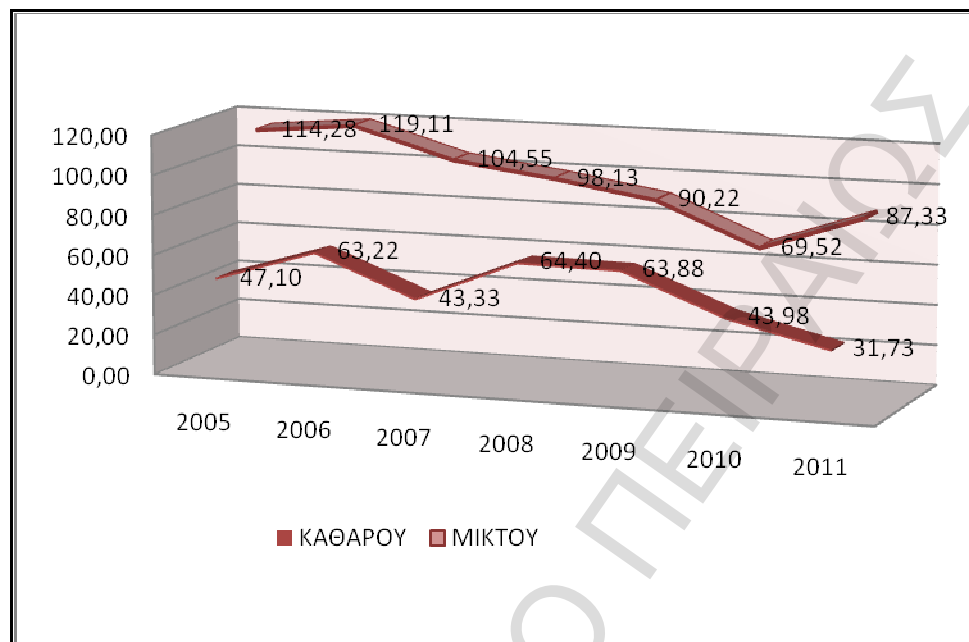
ΔΕΙΚΤΗΣ	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑΣ	25,42	48,26	43,64	53,10	44,01	31,54	21,89

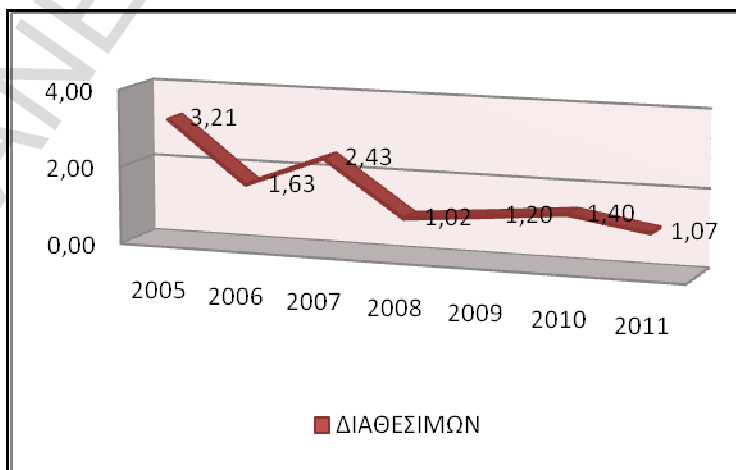
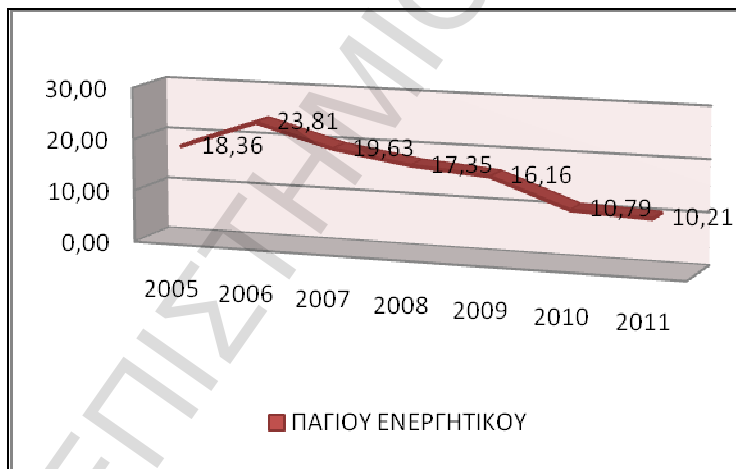
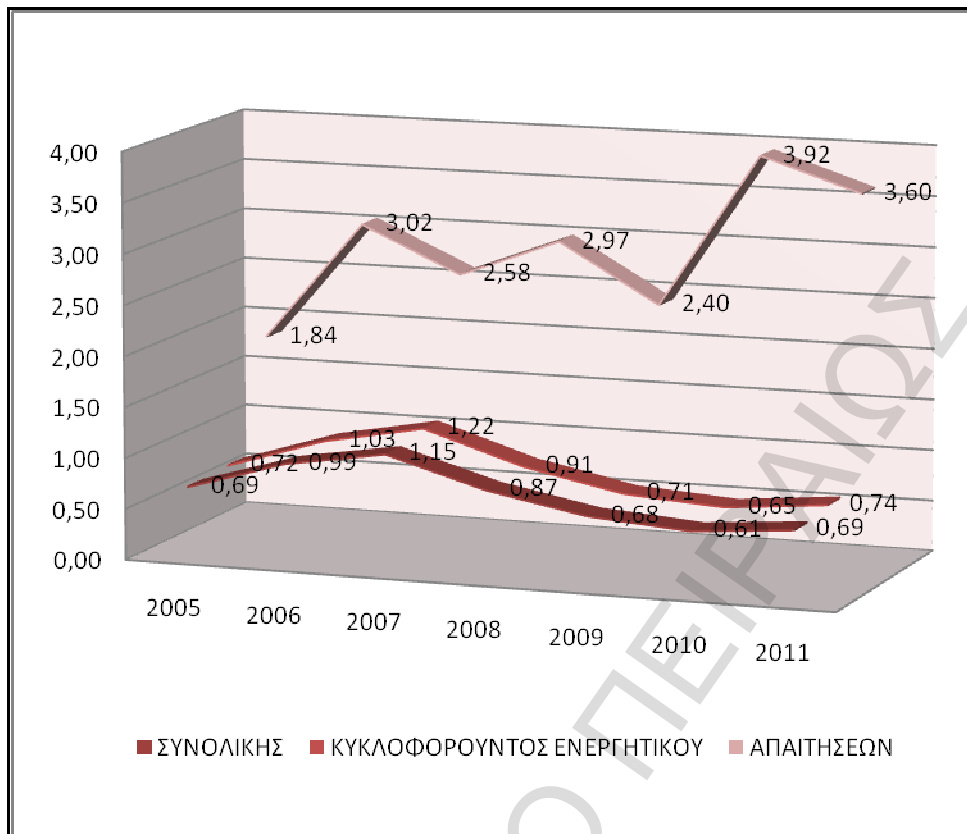
ΔΕΙΚΤΗΣ	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ	124,79	112,47	72,28	89,91	75,26	51,15	31,94

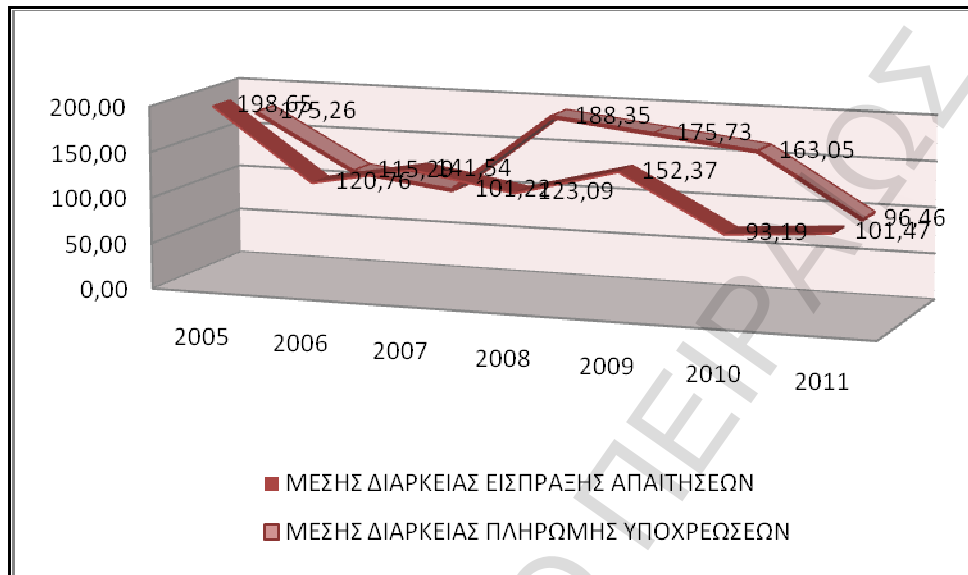
ΔΕΙΚΤΗΣ	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
ΠΕΡΙΘΩΡΙΟΥ ΚΕΡΛΟΥΣ							
ΜΙΚΤΟΥ	114,28	119,11	104,55	98,13	90,22	69,52	87,33
ΚΑΘΑΡΟΥ	47,10	63,22	43,33	64,40	63,88	43,98	31,73

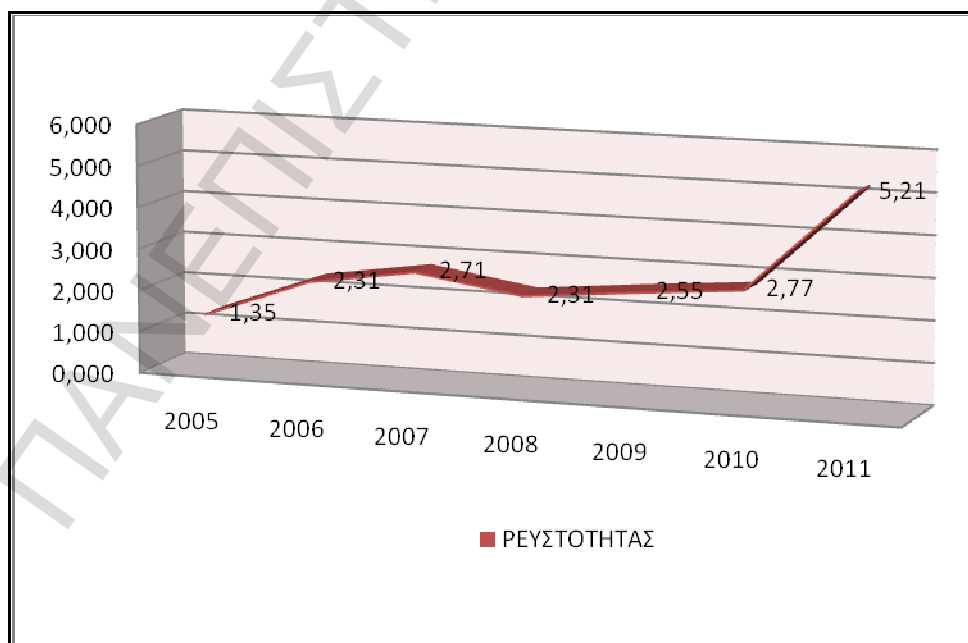
ΔΕΙΚΤΗΣ	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΚΗΣ ΤΑΧΥΤΗΤΑΣ							
ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ	0,69	0,99	1,15	0,87	0,68	0,61	0,69
ΠΑΓΙΟΥ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	18,36	23,81	19,63	17,35	16,16	10,79	10,21
ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝΤΟΣ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	0,72	1,03	1,22	0,91	0,71	0,65	0,74
ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ	1,84	3,02	2,58	2,97	2,40	3,92	3,60
ΔΙΑΘΕΣΙΜΩΝ	3,21	1,63	2,43	1,02	1,20	1,40	1,07

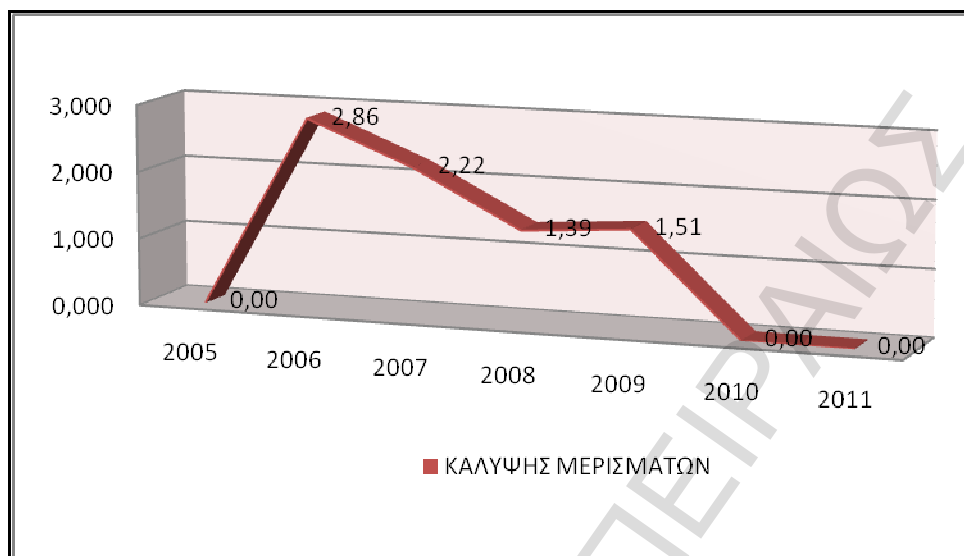
ΔΕΙΚΤΗΣ	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ							
ΜΕΣΗΣ ΔΙΑΡΚΕΙΑΣ ΕΙΣΠΡΑΞΗΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ	198,65	120,76	141,54	123,09	152,37	93,19	101,47
ΜΕΣΗΣ ΔΙΑΡΚΕΙΑΣ ΠΛΗΡΩΜΗΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ	175,26	115,29	101,22	188,35	175,73	163,05	96,46

ΔΕΙΚΤΗΣ	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑΣ							
ΤΡΕΧΟΥΣΑ	1,35	2,31	2,71	2,31	2,55	2,77	5,21
ΑΜΕΣΗ	1,35	2,31	2,71	2,31	2,55	2,77	5,21

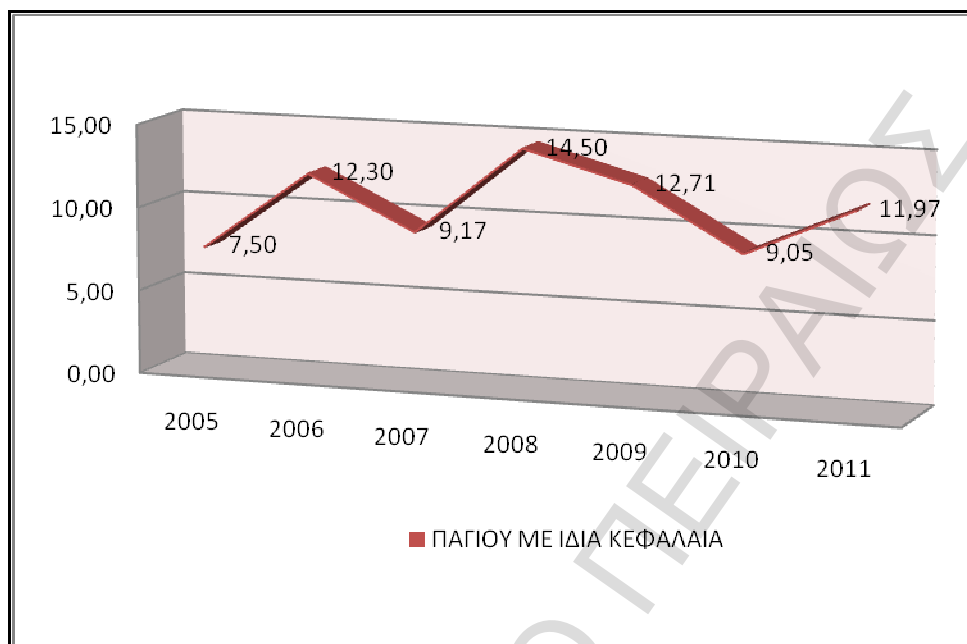
ΔΕΙΚΤΗΣ	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
ΚΑΛΥΨΗΣ ΜΕΡΙΣΜΑΤΩΝ							
ΚΑΛΥΨΗΣ ΜΕΡΙΣΜΑΤΩΝ	-	2,86	2,22	1,39	1,51	-	-

ΔΕΙΚΤΗΣ	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
ΠΑΓΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ							
ΠΑΓΙΟ ΠΡΟΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ	0,04	0,05	0,07	0,04	0,05	0,08	0,07
ΠΑΓΙΟ ΠΡΟΣ ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	0,04	0,05	0,07	0,04	0,05	0,07	0,07

ΔΕΙΚΤΗΣ	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ ΠΑΓΙΟΥ ΜΕ ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ	7,50	12,30	9,17	14,50	12,71	9,05	11,97

ΠΙΝΑΚΕΣ ΚΙΝΗΣΗΣ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ

2005 – 2006

	<u>31.12.2005</u>	<u>31.12.2006</u>	<u>ΜΕΤΑΒΟΛΗ</u>
<u>ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ</u>			
Μη κυκλοφορούν ενεργητικό			
Ενσώματες ακινητοποιήσεις	96.633,57	161.009,90	64.376,33
Αύλα περιουσιακά στοιχεία	81.730,71	131.348,86	49.618,15
Επενδύσεις σε θυγατρική εταιρία	0,00	0,00	0,00
Λοιπές απαιτήσεις	13.256,68	42.851,00	29.594,32
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	112.102,25	100.027,27	-12.074,98
	303.723,21	435.237,03	131.513,82
Κυκλοφορούν ενεργητικό			
Πελάτες	2.598.663,49	2.910.452,63	311.789,14
Λοιπές απαιτήσεις	433.939,75	645.771,07	211.831,32
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	1.486.265,95	5.401.432,30	3.915.166,35
	4.518.869,19	8.957.656,00	4.438.786,81
ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	4.822.592,40	9.392.893,03	4.570.300,63
<u>ΠΑΘΗΤΙΚΟ</u>			
<u>ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ</u>			
Μετοχικό κεφάλαιο	635.820,00	635.820,00	0,00
Αποθεματικά	2.016.101,19	3.043.050,42	1.026.949,23
Κέρδη εις νέον	-374.744,07	1.673.287,23	2.048.031,30
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων (α)	2.277.177,12	5.352.157,65	3.074.980,53
<u>ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ</u>			
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις			
Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία	133.054,00	169.668,00	36.614,00
Λοιπές προβλέψεις	0,00	0,00	0,00
	133.054,00	169.668,00	36.614,00
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις			
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	423.861,13	441.812,83	17.951,70
Υποχρεώσεις προς ασφαλιστικές	1.868.934,05	2.336.851,98	467.917,93
Φόρος εισοδήματος	119.566,10	1.092.402,57	972.836,47
	2.412.361,28	3.871.067,38	1.458.706,10
Σύνολο υποχρεώσεων (β)	2.545.415,28	4.040.735,38	1.495.320,10
ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ (α+β)	4.822.592,40	9.392.893,03	4.570.300,63

ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΠΟΥ ΑΠΑΙΤΗΘΗΚΑΝ ΓΙΑ ΑΥΞΗΣΗ ΤΩΝ ΠΑΡΑΚΑΤΩ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ	ΠΟΣΑ	%
Ενσώματος ακινητοποιήσεις	64.376,33	1,40
Αύλα περιουσιακά στοιχεία	49.618,15	1,08
Λοιπές απαιτήσεις	29.594,32	0,65
Πελάτες	311.789,14	6,80
Λοιπές απαιτήσεις	211.831,32	4,62
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	3.915.166,35	85,44
	4.582.375,61	100,00
ΓΙΑ ΜΕΙΩΣΗ ΤΩΝ ΠΑΡΑΚΑΤΩ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ		
	0,00	0,00
	4.582.375,61	100,00
ΠΗΓΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΑΠΟ ΑΥΞΗΣΗ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ		
Αποθεματικά	1.026.949,23	22,41
Κέρδη εις νέον	2.048.031,30	44,69
Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία	36.614,00	0,80
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	17.951,70	0,39
Υποχρεώσεις προς ασφαλιστικές	467.917,93	10,21
Φόρος εισοδήματος	972.836,47	21,23
	4.570.300,63	99,74
ΑΠΟ ΜΕΙΩΣΗ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ		
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	12.074,98	0,26
	12.074,98	0,26
	4.582.375,61	100,00

2006 – 2007

	<u>31.12.2006</u>	<u>31.12.2007</u>	<u>ΜΕΤΑΒΟΛΗ</u>
<u>ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ</u>			
Μη κυκλοφορούν ενεργητικό			
Ενσώματες ακινητοποιήσεις	161.009,90	151.228,66	-9.781,24
Αύλα περιουσιακά στοιχεία	131.348,86	92.870,80	-38.478,06
Επενδύσεις σε θυγατρική εταιρία	0,00	60.000,00	60.000,00
Λοιπές απαιτήσεις	42.851,00	249.373,00	206.522,00
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	100.027,27	202.932,40	102.905,13
	435.237,03	756.404,86	321.167,83
Κυκλοφορούν ενεργητικό			
Πελάτες	2.910.452,63	4.536.256,08	1.625.803,45
Λοιπές απαιτήσεις	645.771,07	842.426,70	196.655,63
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	5.401.432,30	4.820.531,31	-580.900,99
	8.957.656,00	10.199.214,09	1.241.558,09
ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	9.392.893,03	10.955.618,95	1.562.725,92
<u>ΠΑΘΗΤΙΚΟ</u>			
<u>ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ</u>			
Μετοχικό κεφάλαιο	635.820,00	635.820,00	0,00
Αποθεματικά	3.043.050,42	3.199.314,47	156.264,05
Κέρδη εις νέον	1.673.287,23	3.099.184,15	1.425.896,92
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων (α)	5.352.157,65	6.934.318,62	1.582.160,97
<u>ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ</u>			
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις			
Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία	169.668,00	205.510,00	35.842,00
Λοιπές προβλέψεις	0,00	50.000,00	50.000,00
	169.668,00	255.510,00	85.842,00
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις			
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	441.812,83	1.043.488,85	601.676,02
Υποχρεώσεις προς ασφαλιστικές	2.336.851,98	2.200.478,46	-136.373,52
Φόρος εισοδήματος	1.092.402,57	521.823,02	-570.579,55
	3.871.067,38	3.765.790,33	-105.277,05
Σύνολο υποχρεώσεων (β)	4.040.735,38	4.021.300,33	-19.435,05
ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ (α+β)	9.392.893,03	10.955.618,95	1.562.725,92

ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΠΟΥ ΑΠΑΙΤΗΘΗΚΑΝ	ΠΟΣΑ	%
ΓΙΑ ΑΥΞΗΣΗ ΤΩΝ ΠΑΡΑΚΑΤΩ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ		
Επενδύσεις σε θυγατρική εταιρία	60.000,00	2,07
Λοιπές απαιτήσεις	206.522,00	7,12
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	102.905,13	3,55
Πελάτες	1.625.803,45	56,08
Λοιπές απαιτήσεις	196.655,63	6,78
	2.191.886,21	75,61
ΓΙΑ ΜΕΙΩΣΗ ΤΩΝ ΠΑΡΑΚΑΤΩ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ		
Υποχρεώσεις προς ασφαλιστικές	136.373,52	4,70
Φόρος εισοδήματος	570.579,55	19,68
	706.953,07	24,39
	2.898.839,28	100,00
ΠΗΓΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ		
ΑΠΟ ΑΥΞΗΣΗ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ		
Αποθεματικά	156.264,05	5,39
Κέρδη εις νέον	1.425.896,92	49,19
Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία	35.842,00	1,24
Λοιπές προβλέψεις	50.000,00	1,72
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	601.676,02	20,76
	2.269.678,99	78,30
ΑΠΟ ΜΕΙΩΣΗ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ		
Ενσώματες ακινητοποιήσεις	9.781,24	0,34
Αύλα περιουσιακά στοιχεία	38.478,06	1,33
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	580.900,99	20,04
	629.160,29	21,70
	2.898.839,28	100,00

2007 – 2008

	<u>31.12.2007</u>	<u>31.12.2008</u>	<u>ΜΕΤΑΒΟΛΗ</u>
<u>ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ</u>			
Μη κυκλοφορούν ενεργητικό			
Ενσώματες ακινητοποιήσεις	151.228,66	139.645,37	-11.583,29
Αύλα περιουσιακά στοιχεία	92.870,80	338.276,15	245.405,35
Επενδύσεις σε θυγατρική εταιρία	60.000,00	60.000,00	0,00
Λοιπές απαιτήσεις	249.373,00	42.367,07	-207.005,93
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	202.932,40	161.021,86	-41.910,54
	756.404,86	741.310,45	-15.094,41
Κυκλοφορούν ενεργητικό			
Πελάτες	4.536.256,08	4.381.334,00	-154.922,08
Λοιπές απαιτήσεις	842.426,70	1.182.593,99	340.167,29
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	4.820.531,31	12.686.579,23	7.866.047,92
	10.199.214,09	18.250.507,22	8.051.293,13
ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	10.955.618,95	18.991.817,67	8.036.198,72
<u>ΠΑΘΗΤΙΚΟ</u>			
<u>ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ</u>			
Μετοχικό κεφάλαιο	635.820,00	635.820,00	0,00
Αποθεματικά	3.199.314,47	3.490.163,01	290.848,54
Κέρδη εις νέον	3.099.184,15	6.625.306,47	3.526.122,32
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων (α)	6.934.318,62	10.751.289,48	3.816.970,86
<u>ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ</u>			
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις			
Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία	205.510,00	227.285,00	21.775,00
Λοιπές προβλέψεις	50.000,00	100.000,00	50.000,00
	255.510,00	327.285,00	71.775,00
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις			
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	1.043.488,85	891.382,19	-152.106,66
Υποχρεώσεις προς ασφαλιστικές	2.200.478,46	5.812.996,67	3.612.518,21
Φόρος εισοδήματος	521.823,02	1.208.864,33	687.041,31
	3.765.790,33	7.913.243,19	4.147.452,86
Σύνολο υποχρεώσεων (β)	4.021.300,33	8.240.528,19	4.219.227,86
ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ (α+β)	10.955.618,95	18.991.817,67	8.036.198,72

ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΠΟΥ ΑΠΑΙΤΗΘΗΚΑΝ	ΠΟΣΑ	%
ΓΙΑ ΑΥΞΗΣΗ ΤΩΝ ΠΑΡΑΚΑΤΩ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ		
Αύλα περιουσιακά στοιχεία	245.405,35	2,85
Λοιπές απαιτήσεις	340.167,29	3,95
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	7.866.047,92	91,43
	8.451.620,56	98,23
ΓΙΑ ΜΕΙΩΣΗ ΤΩΝ ΠΑΡΑΚΑΤΩ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ		
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	152.106,66	1,77
	152.106,66	1,77
	8.603.727,22	100,00
ΠΗΓΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ		
ΑΠΟ ΑΥΞΗΣΗ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ		
Αποθεματικά	290.848,54	3,38
Κέρδη εις νέον	3.526.122,32	40,98
Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία	21.775,00	0,25
Λοιπές προβλέψεις	50.000,00	0,58
Υποχρεώσεις προς ασφαλιστικές	3.612.518,21	41,99
Φόρος εισοδήματος	687.041,31	7,99
	8.188.305,38	95,17
ΑΠΟ ΜΕΙΩΣΗ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ		
Ενσώματες ακινητοποιήσεις	11.583,29	0,13
Λοιπές απαιτήσεις	207.005,93	2,41
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	41.910,54	0,49
Πελάτες	154.922,08	1,80
	415.421,84	4,83
	8.603.727,22	100,00

2008 – 2009

	<u>31.12.2008</u>	<u>31.12.2009</u>	<u>ΜΕΤΑΒΟΛΗ</u>
<u>ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ</u>			
Μη κυκλοφορούν ενεργητικό			
Ενσώματες ακινητοποιήσεις	139.645,37	89.840,28	-49.805,09
Αύλα περιουσιακά στοιχεία	338.276,15	354.641,88	16.365,73
Επενδύσεις σε θυγατρική εταιρία	60.000,00	60.000,00	0,00
Λοιπές απαιτήσεις	42.367,07	42.365,86	-1,21
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	161.021,86	327.047,39	166.025,53
	741.310,45	873.895,41	132.584,96
Κυκλοφορούν ενεργητικό			
Πελάτες	4.381.334,00	5.327.474,65	946.140,65
Λοιπές απαιτήσεις	1.182.593,99	1.599.406,86	416.812,87
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	12.686.579,23	10.590.548,49	-2.096.030,74
	18.250.507,22	17.517.430,00	-733.077,22
ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	18.991.817,67	18.391.325,41	-600.492,26
<u>ΠΑΘΗΤΙΚΟ</u>			
<u>ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ</u>			
Μετοχικό κεφάλαιο	635.820,00	635.820,00	0,00
Αποθεματικά	3.490.163,01	3.990.163,01	500.000,00
Κέρδη εις νέον	6.625.306,47	6.484.611,30	-140.695,17
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων (α)	10.751.289,48	11.110.594,31	359.304,83
<u>ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ</u>			
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις			
Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία	227.285,00	250.449,00	23.164,00
Λοιπές προβλέψεις	100.000,00	170.000,00	70.000,00
	327.285,00	420.449,00	93.164,00
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις			
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	891.382,19	2.020.659,32	1.129.277,13
Υποχρεώσεις προς ασφαλιστικές	5.812.996,67	4.123.435,67	-1.689.561,00
Φόρος εισοδήματος	1.208.864,33	716.187,11	-492.677,22
	7.913.243,19	6.860.282,10	-1.052.961,09
Σύνολο υποχρεώσεων (β)	8.240.528,19	7.280.731,10	-959.797,09
ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ (α+β)	18.991.817,67	18.391.325,41	-600.492,26

ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΠΟΥ ΑΠΑΙΤΗΘΗΚΑΝ	ΠΟΣΑ	%
ΓΙΑ ΑΥΞΗΣΗ ΤΩΝ ΠΑΡΑΚΑΤΩ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ		
Αύλα περιουσιακά στοιχεία	16.365,73	0,42
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	166.025,53	4,29
Πελάτες	946.140,65	24,46
Λοιπές απαιτήσεις	416.812,87	10,78
	1.545.344,78	39,95
ΓΙΑ ΜΕΙΩΣΗ ΤΩΝ ΠΑΡΑΚΑΤΩ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ		
Κέρδη εις νέον	140.695,17	3,64
Υποχρεώσεις προς ασφαλιστικές	1.689.561,00	43,68
Φόρος εισοδήματος	492.677,22	12,74
	2.322.933,39	60,05
	3.868.278,17	100,00
ΠΗΓΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ		
ΑΠΟ ΑΥΞΗΣΗ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ		
Αποθεματικά	500.000,00	12,93
Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία	23.164,00	0,60
Λοιπές προβλέψεις	70.000,00	1,81
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	1.129.277,13	29,19
	1.722.441,13	44,53
ΑΠΟ ΜΕΙΩΣΗ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ		
Ενσώματες ακινητοποιήσεις	49.805,09	1,29
Λοιπές απαιτήσεις	1,21	0,00
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	2.096.030,74	54,19
	2.145.837,04	55,47
	3.868.278,17	100,00

2009 – 2010

	<u>31.12.2009</u>	<u>31.12.2010</u>	<u>ΜΕΤΑΒΟΛΗ</u>
<u>ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ</u>			
Μη κυκλοφορούν ενεργητικό			
Ενσώματες ακινητοποιήσεις	89.840,28	125.930,52	36.090,24
Αύλα περιουσιακά στοιχεία	354.641,88	204.933,45	-149.708,43
Επενδύσεις σε θυγατρική εταιρία	60.000,00	60.000,00	0,00
Λοιπές απαιτήσεις	42.365,86	23.595,00	-18.770,86
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	327.047,39	472.160,40	145.113,01
	873.895,41	886.619,37	12.723,96
Κυκλοφορούν ενεργητικό			
Πελάτες	5.327.474,65	2.424.923,61	-2.902.551,04
Λοιπές απαιτήσεις	1.599.406,86	2.543.736,99	944.330,13
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	10.590.548,49	6.797.321,39	-3.793.227,10
	17.517.430,00	11.765.981,99	-5.751.448,01
ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	18.391.325,41	12.652.601,36	-5.738.724,05
<u>ΠΑΘΗΤΙΚΟ</u>			
<u>ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ</u>			
Μετοχικό κεφάλαιο	635.820,00	635.820,00	0,00
Αποθεματικά	3.990.163,01	3.990.163,01	0,00
Κέρδη εις νέον	6.484.611,30	3.401.660,58	-3.082.950,72
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων (α)	11.110.594,31	8.027.643,59	-3.082.950,72
<u>ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ</u>			
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις			
Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία	250.449,00	282.434,00	31.985,00
Λοιπές προβλέψεις	170.000,00	100.000,00	-70.000,00
	420.449,00	382.434,00	-38.015,00
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις			
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	2.020.659,32	2.160.126,10	139.466,78
Υποχρεώσεις προς ασφαλιστικές	4.123.435,67	2.082.397,67	-2.041.038,00
Φόρος εισοδήματος	716.187,11	0,00	-716.187,11
	6.860.282,10	4.242.523,77	-2.617.758,33
Σύνολο υποχρεώσεων (β)	7.280.731,10	4.624.957,77	-2.655.773,33
ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ (α+β)	18.391.325,41	12.652.601,36	-5.738.724,05

ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΠΟΥ ΑΠΑΙΤΗΘΗΚΑΝ ΓΙΑ ΑΥΞΗΣΗ ΤΩΝ ΠΑΡΑΚΑΤΩ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ	ΠΟΣΑ	%
Ενσώματες ακινητοποιήσεις	36.090,24	0,51
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	145.113,01	2,06
Λοιπές απαιτήσεις	944.330,13	13,42
	1.125.533,38	16,00
ΓΙΑ ΜΕΙΩΣΗ ΤΩΝ ΠΑΡΑΚΑΤΩ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ		
Κέρδη εις νέον	3.082.950,72	43,82
Λοιπές προβλέψεις	70.000,00	0,99
Υποχρεώσεις προς ασφαλιστικές	2.041.038,00	29,01
Φόρος εισοδήματος	716.187,11	10,18
	5.910.175,83	84,00
	7.035.709,21	100,00
ΠΗΓΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΑΠΟ ΑΥΞΗΣΗ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ		
Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία	31.985,00	0,45
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	139.466,78	1,98
	171.451,78	2,44
ΑΠΟ ΜΕΙΩΣΗ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ		
Αύλα περιουσιακά στοιχεία	149.708,43	2,13
Λοιπές απαιτήσεις	18.770,86	0,27
Πελάτες	2.902.551,04	41,25
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	3.793.227,10	53,91
	6.864.257,43	97,56
	7.035.709,21	100,00

2010 – 2011

	<u>31.12.2010</u>	<u>31.12.2011</u>	<u>ΜΕΤΑΒΟΛΗ</u>
<u>ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ</u>			
Μη κυκλοφορούν ενεργητικό			
Ενσώματες ακινητοποιήσεις	125.930,52	65.923,87	-60.006,65
Αύλα περιουσιακά στοιχεία	204.933,45	65.063,92	-139.869,53
Επενδύσεις σε θυγατρική εταιρία	60.000,00	60.000,00	0,00
Λοιπές απαιτήσεις	23.595,00	12.479,00	-11.116,00
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	472.160,40	651.962,73	179.802,33
	886.619,37	855.429,52	-31.189,85
Κυκλοφορούν ενεργητικό			
Πελάτες	2.424.923,61	2.473.512,91	48.589,30
Λοιπές απαιτήσεις	2.543.736,99	1.448.933,89	-1.094.803,10
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	6.797.321,39	8.329.509,74	1.532.188,35
	11.765.981,99	12.251.956,54	485.974,55
ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	12.652.601,36	13.107.386,06	454.784,70
<u>ΠΑΘΗΤΙΚΟ</u>			
<u>ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ</u>			
Μετοχικό κεφάλαιο	635.820,00	635.820,00	0,00
Αποθεματικά	3.990.163,01	3.990.163,01	0,00
Κέρδη εις νέον	3.401.660,58	5.617.646,41	2.215.985,83
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων (α)	8.027.643,59	10.243.629,42	2.215.985,83
<u>ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ</u>			
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις			
Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία	282.434,00	312.331,00	29.897,00
Λοιπές προβλέψεις	100.000,00	200.000,00	100.000,00
	382.434,00	512.331,00	129.897,00
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις			
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	2.160.126,10	1.579.581,37	-580.544,73
Υποχρεώσεις προς ασφαλιστικές	2.082.397,67	771.844,27	-1.310.553,40
Φόρος εισοδήματος	0,00		0,00
	4.242.523,77	2.351.425,64	-1.891.098,13
Σύνολο υποχρεώσεων (β)	4.624.957,77	2.863.756,64	-1.761.201,13
ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ (α+β)	12.652.601,36	13.107.386,06	454.784,70

ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΠΟΥ ΑΠΑΙΤΗΘΗΚΑΝ ΓΙΑ ΑΥΞΗΣΗ ΤΩΝ ΠΑΡΑΚΑΤΩ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ	ΠΟΣΑ	%
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	179.802,33	4,92
Πελάτες	48.589,30	1,33
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	1.532.188,35	41,96
	1.760.579,98	48,21
ΓΙΑ ΜΕΙΩΣΗ ΤΩΝ ΠΑΡΑΚΑΤΩ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ		
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	580.544,73	15,90
Υποχρεώσεις προς ασφαλιστικές	1.310.553,40	35,89
	1.891.098,13	51,79
	3.651.678,11	100,00
ΠΗΓΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΑΠΟ ΑΥΞΗΣΗ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ		
Κέρδη εις νέον	2.215.985,83	60,68
Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία	29.897,00	0,82
Λοιπές προβλέψεις	100.000,00	2,74
	2.345.882,83	64,24
ΑΠΟ ΜΕΙΩΣΗ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ		
Ενσώματες ακινητοποιήσεις	60.006,65	1,64
Αύλα περιουσιακά στοιχεία	139.869,53	3,83
Λοιπές απαιτήσεις	11.116,00	0,30
Λοιπές απαιτήσεις	1.094.803,10	29,98
	1.305.795,28	35,76
	3.651.678,11	100,00